

Digitaliseret af | Digitised by

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Forfatter(e) Author(s):	Oehlenschläger, Adam.; udg. af F. L. Liebenberg.
Titel Title:	<u>Oehlenschlägers Poetiske Skrifter</u>
Bindbetegnelse Volume Statement:	Vol. 11
Udgivet år og sted Publication time and place:	Kjøbenhavn : Selskabet til Udgivelse af Oehlenschlägers Skrifter, 1857-1862
Fysiske størrelse Physical extent:	32 bd.

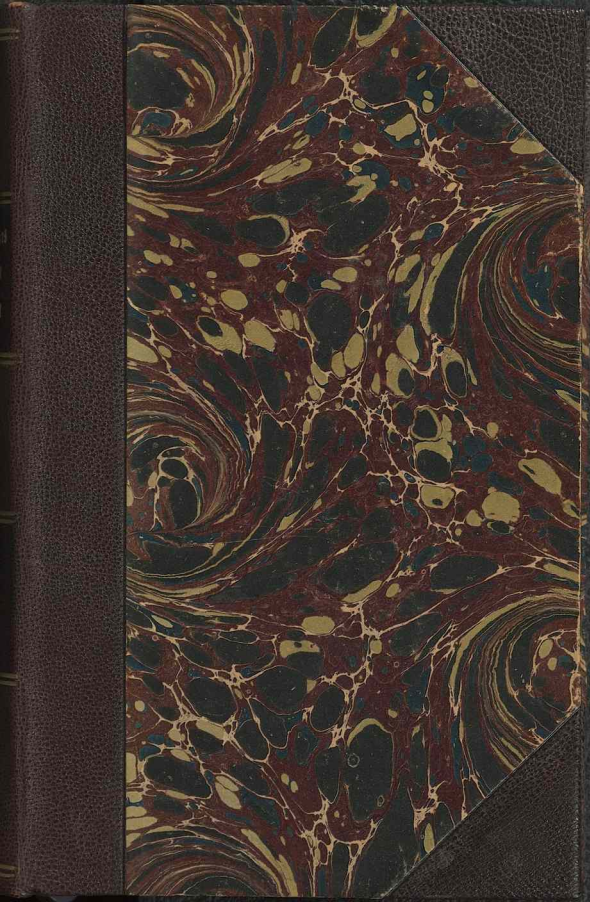
DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

52, - 720

DET KONGELIGE BIBLIOTEK
DA 1.-2.S 52 8°

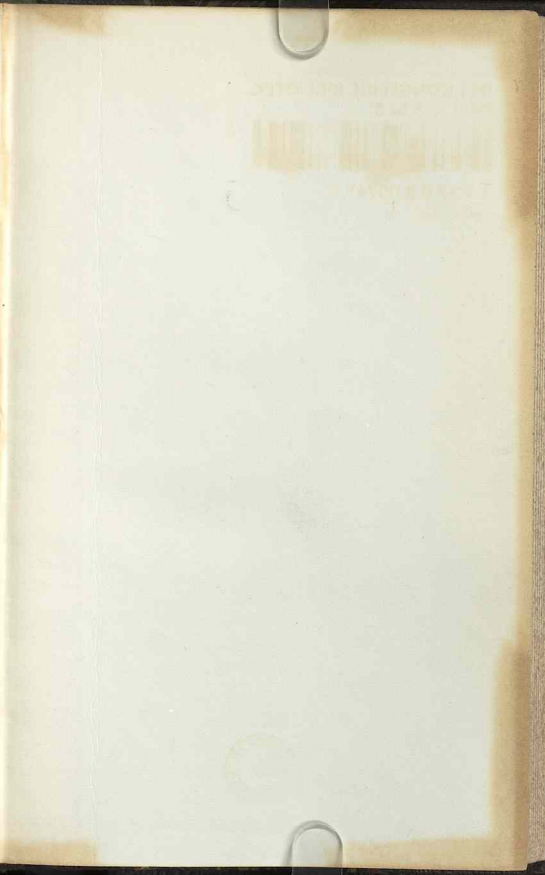
115208057456

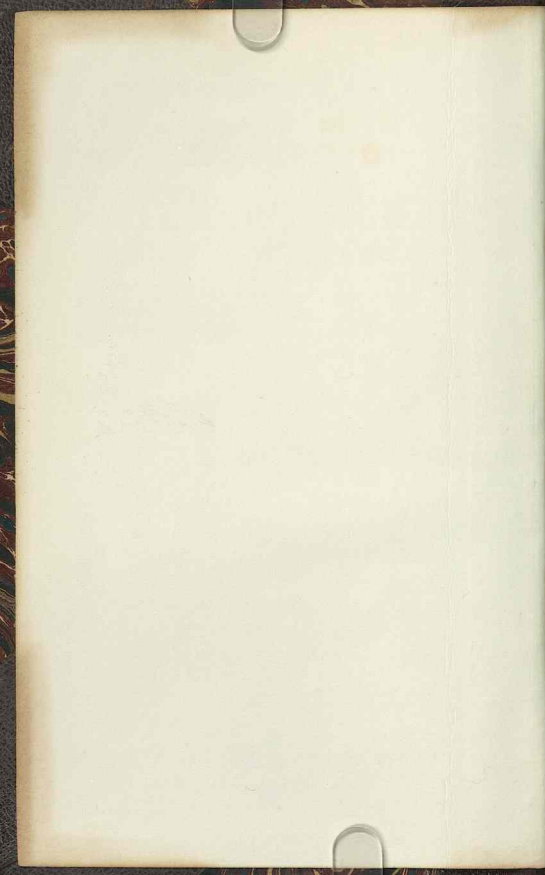
DET KONGELIGE BIBLIOTEK

130023487684

Dehlenschlägers
Poetiske Skrifter.

Udgivne af F. V. Vieberg.

29de Levering.

Kjøbenhavn.

Forlagt af Selskabet til Udgivelse af Dehlenschlägers Skrifter.

Hovedkommissionær: Rudolph Klein.

Trykt hos J. G. Schults.

Oehlenschlägers
Tragiske Dramaer.

Udgivne

af

F. L. Liebenberg.

Tiende Deel.

Kjøbenhavn.

Forlagt af Selskabet til Udgivelse af Oehlenschlägers Skrifter.

Hovedcommissionair: L. Lind, Store Kjøbmagergade Nr. 6.

1859.

Verlagshaus

Verlagshaus

Verlagshaus

Verlagshaus

Verlagshaus

Verlagshaus

Trykt hos J. S. Schults.

Indhold.

	Side.
Nlaf den Hellige	1.
Knud den Store	135.
Dina	255.

Index

1	Index
2	Index
3	Index

Dramatische Digte.

Tragische Dramaer.

Viende Deel.

Grammatische Regeln

Grammatische Regeln

Grammatische Regeln

Olaf den Hellige.

Tragedie.

Personerne.

Kong Olaf Haraldson, af sine Fiender kaldet *hinn Digre*, efter sin
Død af *Alle*: den *Hellige*.

Magnus, hans lille Søn.

Harald Sigurdson, hans Halvbroder.

Astrid, hans Dronning.

Ingegerd, hendes Søster, Dronning i *Garðerike*.

Thormod Kolbrunarskiold, Kongens Ven.

Sighvat Skiold.

Rorik, en blindet, forhenværende Underkonge.

Biörn Staller.

Biskop Grimkel.

Kalf Arnason,

finn og

Thorberg, hans Brodre,

Thorar Hund,

Harek af *Thiotts*,

Gunsleen,

Rognvald,

Sigrid, Kalfs Hustru.

Sigurd Akison, en dansk Mand.

Asarsasse, Gaukathorer og flere Skovrovvere.

Thoraren, en islandsk Kiobmand.

En Lægevinde.

En Amme.

finn Lille, Roriks Træl.

Gissur Guldbraa,

Thorfind Mund,

Hofgarde Ref,

Hofgoder, Kæmper og Præster.

} Bonder.

} sungende Skialde.

Handlingen foregaaer i *Værdalen*, *Jemteland* og paa *Stiklestad*,
i Midtsommeren 1030.

Forste Handling.

En Hal hos en rig Bonde i Vardalen.

Kong Olaf. Thormod Kolbrunarskiald.

Oluf.

Thormod Kolbrunarskiald! Det glæder mig,
At see dig her igien i Norges Land,
Saasnart jeg sætter Foden over Kiolen.
Hvorledes har du levet, siden sidst?

Thormod munter.

Godt, Herre! skiondt jeg ei var i Besøg
I Bretland hos Kong Knud den Mægtige,
At hente gyldne Ringe mig, som Sighvat.

Olaf.

Har altid du endnu den stemme Bane,
At hafte lidt paa Sighvat? Nu er Sighvat
Som Pilegrim i Rom, nu kan han bede
For dig, imens han beder for os Andre.

Thormod.

Ja, lad ham det! I Rom — der beder man,
Her gielder det vel om at stride snart.

Olaf.

Jeg takker dig, fordi du kommer til mig
I Farens og i Nødens Tid. Du bruger

Dit Sværd saa kraftigt, som du slaaer din Harpe.
Jeg trænger til dem begge, gode Thormod!

Thormod.

Jeg har dem begge med. Her er mit Sværd,
Og Harpen hænger hængt i min Hytte.
Men, Herre Konge! see, jeg bringer end
Tre andre Skjalde.

Olaf.

Vel! det Hverv, jeg har,
Og den Bedrift, der forestaaer, behøver
God Skjaldefang.

Thormod leer.

Som Riød behøver Salt,
Naar det skal lægges ned, og ei forraadne.

Olaf.

Hvo er de andre Skjalde?

Thormod.

Gisfur Guldbraa,
Hans Søn Hofgarde Ref, og Thorfind Mund.

Olaf.

Befkommen, alle mine gode Skjalde!
Hvor var I, mens jeg var i Garderike?

Thormod.

Hos Ottar Bonde hift i Numedal;
Vi ploid Agren med ham, rødded Urer,
Og bildte selv os ind, vi var paa Jøland
Sgien som Bønder, skiondt ei noget Hefla
Forlyster Ratten her med kraftig Flamme.

Olaf.

Saa har I ei fulgt Strommen?

Thormod.

Nei, Herr Konge!

Det Skialden gaaer, som Lagen: ofte springer
Han allerbedst, naar det er hardt mod Strømmen.

Slaf leer.

Og fanges i en Kurv.

Thormod.

Os har du fanget

I Gævmildhedens, Vennefælighedens.

Slaf.

Vel, Thormod! hvilken Fremtid spaaer du mig?

Jeg drog fra Sverrig med en ringe Hær.

Thormod.

Der snart vil vorde større, tro du mig!

Sneebolden triller hurtig ned fra Bierget,

Forvandlet til det frygteligste Fiendsfred.

Slaf.

Den trænger ogsaa til at vorde stor;

Thi dersom Rygtet mig har Sandhed talt,

For samle sig tre tusind vrede Bønder

Bed Throndhjem under Thorer Hund samt Harek

Alf Thiotto med Kalf Arnason.

Thormod.

Men Hunden

Vil ikke bide dig, thi den har afflidt

De skarpe Tænder alt paa Bjernejagten

I Biarmeland; og Kalven, Herre Konge!

Den stanger slet, thi den har ingen Horn.

Slaf.

Beständig lystig!

Thormod.

Lystig maa man være,

Naar man i Marken gaaer, at meie Korn.

Jeg stedse før har kiendt dig fro, min Herre!

Glem ei, da du ſom liden Gut paa ti Aar
 Opfadled Buſken til din fromme Etedſaer,
 Den fredelige Konning Sigurd Eyr,
 Da han befaled dig at bringe Heſten.
 Du ſadler ikke Gangeren til Flugt,
 Du ſadler Buſken. Lad den ſtange dem!

Olaſ i andre Tanker, ſukkende.

Ja, gid den vilde!

Thormod offides, forundret.

Denne Modløſhed!

Goit

Tilgiv, Herr Konge! men — i Fald du tvivler
 Og ſørger alt, da ſkynd dig heller ſtrag
 Tilbage til det ſierne Garderike,
 Og modtag der det Land Bulgarien,
 Som Konning Jariſleif har lovet dig.
 Med Overmod maa Livets Bæger ſlumme,
 Hviſ det beſiæle ſkal en driſtig Flok;
 Men ſmitter du os med Nedſlagenhed,
 Da har alt Fienden vundet halvt ſin Seir.

Olaſ vred og ſtoft.

Fremfuſende, ſom altid! næſedicerv!

Batter ſig.

Men — jeg tilgiver dig; jeg veed, det kommer
 Belmeent fra Hiertet.

Thormod glad.

Nu, Chriſt være lovet!

Jeg mærker, du kan vorde vred endnu.
 Saa har det ingen Rod. Vær du kun vred!
 I Fald kun ei din Brede gaaer ſaa vidt,
 At du en Vidie ſletter i mit Haar,
 Og hugger Hovdet af.

Olaf.

Det er for godt.

Men hvor kan Thormod troe, at Olaf sukker
Modløs for Bondehæren?

Thormod.

Du har Ret;

Det var en Dumhed af mit gode Hoved.
Men hvorfor sukker du da, fromme Konge?
Betro mig dine Suk! Det er en Sag,
Som gaaer fra Hiertet; der er Skjaldens Rige.

Olaf.

Du veed, min Dronning Astrid følger mig.

Thormod smilende.

Og sukker du for hende, Herre Konge?

Olaf.

Nei — over hende.

Thormod halv sagte.

Det er mere troligt.

Olaf.

Men misforstaa mig ei! Hun er mig kjær.

Thormod.

Det bør hun ogsaa være; thi det var
Et Vennestykke, da hun friede selv —
Bed Sighvat.

Olaf fortændelig.

Altid spodsk, og altid Sighvat!

Thormod.

Tilgiv min Overgivenhed, Herr Konge!
Den kommer af, jeg seer dig her igien;
Det gjør mig lykkelig, det gjør mig lystig.
I Fald du byder det, jeg være skal
Alvorlig, som en Munk, der synger Messe.

Olaf.

Ja, vær alvorlig, Ven! og viis dig værdig
Til min Fortrolighed. — Hun følger mig,
Og Barnet følger.

Thormod.

Al! din lille Son,

Som Sighevat af Banvare døbte Magnus,
Da han ham vilde give Kongenavn
Emukt efter Carl hiin Rike. Han tog feil,
Og kaldte Drengen Magnus, ei Carolus.
Saa lærd han var, forstod han ei Latin.

Olaf.

Nu atter Sighevat!

Thormod.

Det var sidste Gang.

Hvor gammel er da nu din lille Magnus?

Olaf.

Ham Alfild fødte for tre Somre siden,
For Astrid blev min Hustru.

Thormod.

Er hun nidfiær?

Olaf.

Nei, tværtimod, hun elsker Barnet høit,
Men med en Kiærlighed, som ængster mig.

Thormod.

Forklar mig det, Herr Konge! Jeg forstaaer
Mig lidt paa Angst, og mindst paa Kiærlighedens;
Skiondt Elskov er just ei mit Hierte fremmed.
Paa Jæland var der en mørkladen Mø,
Jeg digted mine første Viser til;
Og derfor kaldes jeg Kolbrunar=Skiald.

Olaf.

Du allerbedst vil fatte, hvad jeg mener,
Naar selv du horer hende tale, Thormod!
Der kommer hun.

Thormod.

Rodoiet og forgrædt.

Dronning Astrid kommer. Den lille Magnus løber foran hende.

Astrid.

Du søde Barn! saa løb dog ei din Bei.
See, Astrid elsker dig med Moderømhed.
Kom til mig! kom!

Bred.

Kom! siger jeg. — Han vil ei,
Han er ulydig. Vær han nu ei revses?
Skal han ei komme til mig, naar jeg kalder?

Olaf.

Han er saa lille. Skræk ham ei med Trusler,
Saa kommer han.

Venlig.

Kom, Magnus!

Barnet løber hen, og kaster sig i hans Arme; han tager det
paa Armen, og kysser det.

See, der er han!

Astrid.

Dig lyder han, fordi du er hans Fader;
Mig vil han ikke lyde, skiondt jeg elsker
Ham som en Moder. Ha, det er min Skiebne!

Hun græder.

Olaf.

Min hulde Dronning Astrid! vær fornuftig;
Lad Afskedstimen worde mild og klar,

Som Sommermorgnen til den skionne Dag.
Vi sees vel snart igien.

Astrid.

Ja — hist i Himlen!

Olaf.

Vil du mistroste mig?

Astrid.

Det kan du spørge?

Olaf.

Den Mand, du ynder, maa du ogsaa agte;
Men agte kan du ingen modløs Mand.
Drag til din Broder, drag til Svearise,
Tag Drengen med, bevar min Diesteen!

Astrid.

Han er dig mere dyrebar, end jeg.

Olaf.

Jeg elsker ham som Fader.

Astrid.

Er da jeg

Ei Moder mod ham?

Olaf.

Jo.

Astrid.

Gud dig forlade,

Som du misfiender mig!

Olaf.

Nei, Astrid! ved

Den hellige Jomfru, Olaf fiender dig,
Og skionner paa de Dyder, du besidder.

Astrid bitter.

Men dem, jeg ei besidder —

Thormod sagte.

Dem kan han

Ei skionne paa.

Olaf.

Min Hustru! vi er Synd're

Før Gud, og Hver har sine Feil paa Jorden.

Lad os ei spille Afskedstimen, Astrid!

Med at betragte Livets Skyggesider.

I Afskedsstunden reiser atter sig

Med Duft hver visnet Blomst paa Livets Bei.

Astrid vrider sine Hænder.

Jeg sammenlignes med en visnen Blomst!

Olaf.

Du misforstaaer mig ganske. Hver en Fryd,

Vi her har nydt, det er en visnet Blomst;

Men Afskedstaarens Regn gjør, at den groer

Forsøst op i Paradisets Hauge.

Astrid kærslig til Barnet.

Kom til mig!

Olaf rækker hende det.

See, der er han.

Astrid kysker den Lille.

Eode Dreng!

Stirrer paa ham, og siger derpaa med Rædsel:

Gud! hvor han ligner Alfild. Og han seer

Spøds paa mig med et Smil, som om han sagde:

Ja, kæl du kun; du mener det ei ærligt,

Du est dog ei min kiædelige Moder.

Olaf.

Hvor kan en sværmerisk Indbildningskraft

See Sligt i en uskyldig Engels Ansigt?

Astrid om.

Ja, Engel er han. Han er engleskion.
 Ustyldige Barn! tilgiv mig min Betyldning.
 Nu leer du mildt — som Engel. Alle Born
 Er Engle. Hil det Barn, som tidlig doer!
 Det synder ei, det kommer vist i Himlen.

Olaf sagte til Thormod.

Der seer du, Thormod! Fatter du min Angst?

Thormod.

Ja, jeg begynder selv at vorde bange;
 Paa slige Jagter bider intet Sværd.

Olaf med stærk Stemme, misfornoiet.

Han skal ei døe, han er min første Son;
 Nei, han skal arve Riget efter mig.
 I Elagets Stund er Mindet om min Magnús
 Den Tanke, der besidler mig som Helt
 Paa Jorden; skiondt det Maal, jeg stævner til,
 Staaer i Guds Rige.

Astrid med krampeagtig Kælsomhed.

Jeg skal pleie ham,

Og lære ham at elske dig, hans Fader.
 Og skiondt hans Blik, som Pile, trænge sig
 Dybt i mit Hierte, da de minde mig
 Om hvad jeg savner — skal jeg trykke ham
 Saa ømt til denne Barm, som om han fik
 Af den sin Die.

Sun trykker Barnet saa stærkt i sine Arme, at det skriger.

Olaf vrister Barnet fra hende.

Nei, ved Gud og Mænd,

Det skal du ei. Du faaer ham aldrig meer
 I dine Arme.

Astrid.

Grumme! stiller du
Mig ved min sidste Trost?

Olaf.

Det koster mig,
At tæmme Breden, Astrid! Var det skeet
For ti Aar siden, da Gud naade dig!
Men jeg har lært at tvinge mig som Christen,
Og jeg skal ei behandle dig med Strengthed,
Selv ei miskiende dig. Gaa! du er syg,
Mat — fællesvag.

Astrid.

Trolose, grumme Mand!

Du aldrig — aldrig har du elsket mig.

Olaf rolig og bestemt.

Nei, aldrig! Jeg tilstaaer det ærligt, Astrid!

Du kræver det. Og aldrig har jeg sagt,

At Olaf elskte dig. Jeg beilede til

Din Søster Ingegerd; din Fader gav

Eit Ja til dette Ægteskab, men tog

Det strax tilbage, da den stærke Drot

Fra Rusland sendte sine Friere.

I Garderike maatte Ingegerd,

Som lydig Datter, ægte Jarisleif.

Da talte du med mine Sendebud,

Og lod dig tydeligt dermed forstaae:

Du ønskede nok at vorde Norges Dronning.

Af Kiærlighed til Land og Rige kom

Jeg dig i Møde, gjorde Sveafongen

Til Norges Ben, og Astrid til min Dronning

Og til min Hustru. Og jeg var din Husbond,

Hengiven, ærlig, agtede dine Dyder,

Var venlig mod dig. Aldrig har du hørt
 Et Ord fornærmeligt fra disse Læber.
 Nu sværmer du; men dette Sværmeri
 Er fælt og gyseligt og farligt, Rone!
 Jeg skilles venligt fra dig — hvis du vil;
 Jeg kommer atter til dig — hvis Gud vil;
 Men Barnet i dit Bærg saar du ei.

Astrid fortvivlet.

O, jeg Usalige! Nu, saa Farvel,
 Du grumme Helt! Jeg ønsker dig ei Ondt,
 Endskiøndt du krænker og fornærmer mig.
 Gud skienke Held og Seir dig mod din Fiende!

Dlaf.

Gud skienke dig Besindighed og Ro,
 Og Begge, naar engang vi sees igjen,
 Samdrægtighed og Fred! Christ være med dig!

Astrid gaaer.

Thormod ryster paa Hovedet.

Det er et farligt Folk at stride mod,
 Det Qvindsfolk. Mænd — det er en anden Sag,
 De være maae saa tappre, som de ville,
 Paa dem dog bider Sværd og Spyd og Dø;
 Men intet Sværd kan tvinge Qvindesind.
 Og Thorer Hund forskænder sig saa godt
 Gi bag sin biarmelandske Hersekoste,
 Som sliq en Qvinde bag sin Taarefnak.

Dlaf.

Nu staaer jeg her med Barnet i min Arm,
 Og Dren i min Haand. Hvor kan jeg kæmpe
 Saaledes faren? Magnus! fiære Dreng!
 Nei, nei, jeg giver ikke Slip paa dig,

Før Himlen sender mig en venlig Engel,
Der kan bevare dig.

Han gaaer til en Dor, og vinker; Ammen kommer.

Olaf.

Følg med din Amme,

Og leg i Fruerstuen med min Hielm.

Magnus.

Den skal jeg bære, som min Fader bar den.

Olaf.

Det lærte dig din Amme vel at sige?

Ammen.

Jeg vedder, han gjør ei mit Ord til Skamme.

Hun gaaer med Barnet.

Thormod seer ud af Vinduet.

Der kommer alt den Engel, som du maned.

Ja, hvis ei Diet reent bedrager mig,

Gaaer du i denne Stund et kiært Besøg

Alf Dronning Ingegerd fra Garderike.

Hun stiger af sin Karm ved Fruerstuen,

Hun har alt mødt og taler med sin Søster.

Olaf forbauset.

Hvorledes, Ingegerd? Floi fra din Mand,

Dit Garderike du til Norges Land?

Est du et Englesyn i Etraalestin,

Som til min store Daad mig vier ind?

Kom du et Mattens Blændværk, Sandhed ei —

Og frister Olaf end paa Livets Bei?

Nei! atter jeg dit Himmeloie seer,

Og tvivler ei om Dyd, om Fromhed meer.

Du styrker mig, min Barm du ei gjør trang.

Jeg skal dig see, dig hilse — sidste Gang;

Saa, sidste Gang, hvad end Guds Villie bød,
 Hvad enten Seier — eller Martyrdød.

Ihormod.

Hvi blev den Lillievand dog ei din Brud?

Beger først ud paa hende, og saa paa sig.

Naar Solen kommer, saa gaaer Faklen ud.

Han gaaer.

Dronning Ingegerd kommer venlig og munter.

Vel mødt, Kong Dlaf!

Dlaf forvirret.

Ingegerd! Veninde!

Du her? Hvorledes gjorde du saa snart

Den lange Reise? Jeg forbauses, Ingegerd! --

Og fort før Elaget? — Al, desværre kan

Jeg her med Giestfrihed ei favne dig.

Ingegerd smilende.

Min Ven! jeg kommer ikke for at favnes.

Dlaf.

Men siig — Saa brat — Knap har jeg taget Afsted
 Med Konning Jarisleif og dig —

Ingegerd.

Saa flyver

Den lette Fugl alt lystigt efter Dlaf.

Har du ei ofte sammenlignet mig

Med Fuglen, for min Sang og for min Flugt?

Nu vel! jeg følger Fuglenes Natur.

Hvad er en saadan Reise for en Drossel,

Gra Garderikes Mark til Riølsens Fjeld?

Dlaf.

Men

Ingegerd.

Hør mig! Du maa ikke meer forbauses.
Forbauselsen ei klæder Helten godt,
Den sommer sig kun lidt den vise Mand,
Og allermindst den christelige Helt.

Olaf.

Saa lær mig da —

Ingegerd.

Først haaber jeg, du veed,
Endskiondt du Ingenting har hørt endnu,
At denne Reise skeer i bedste Hensigt,
Og at den ei gior Olafs Frænke Skam.

Olaf.

O, gid mit eget vilde Jordumsliv
Uplettet var, som dit, Ufskyldige!

Ingegerd.

Du drog fra Jarisleif, endskiondt han bød dig
Et Rige — sandelig ei noget slet.
Dit Fædrelige vilde du gienvinde;
Men ikke for Urgierrighedens Skyld:
Det halv begyndte, halv tilintetgiorte,
Men store Bærf, at christne dine Landsmænd,
Det vilde du fuldende. Ewigted Lykken,
Da skulde det besegles med din Dod.

Olaf.

Saa er det.

Ingegerd.

Men til dette stjerne Nord,
Paa hvad han kaldte „sværmeriske Tog“,
Gav Jarisleif dig ingen Kæmper med.

Olaf.

Jeg skal vel finde dem.

Ingegerd.

Men Helten trænger

Til gode Sold; thi han er ingen Bonde,
Hvis Al ham skaffe Guld, og ingen Riobmand,
Hvis Ekib ham bringer Sold; i lange Krig
Gior han i Vikingsfærd ei heller Bytte.
Og skiondt vel Blod og Heren ei belønnes
Med Penge, var det aldrig Helten ukiært,
At eie skionne Sværd og gyldne Ringe.

Olaf.

Og disse?

Ingegerd.

Bringer Ingegerd i Kister

Paa sine Gangere.

Olaf.

Høimodige!

Ingegerd.

Spar Taffen! See, min Gave kun er liden;
Jeg bringer Sværd og Ringe, du, Kong Olaf!
Maa skaffe Heltærmene til dem.

Olaf leer.

Det er ei vanskeligt.

Ingegerd.

Men det er sandt,

Jeg skulde bringe dig af din Forundring;
Thi, skiondt du tier, undres du endnu,
Og skiondt du vel har gode Tanker om mig,
Kan du dog ei begribe, hvorfor jeg,
En Kvinde, kommer selv med mine Skatte.
Det kan dog ikke være, mener du,
For at forsvare dem mod Oversald,
Hvis en Flok Etimænd mødte dem paa Veien.

Olaf rækker hende venligt Haand.

Hvi kommer du da selv, min Ingegerd?

Ingegerd alvorlig.

For at bevare dig en Skat, Kong Olaf!
Langt mere stor, end den, jeg bringer dig,
Og som ei nogen Kæmpe kan bevare;
Der horer Qvinde til.

Olaf.

Hvad mener du?

Ingegerd.

Din Magnus, mener jeg, din Diesteen,
Din lille Son, som kun er slet forvart
Hos en tungsindig, en urolig Astring,
Hvis Beemod grændser til Afsindighed.

Olaf.

Bed Christ, min Frelser, du har talt mig af
Mit Hiertes Fylde; du har endt min Frygt.

Ingegerd.

Tillader du da nu, jeg tager Magnus
Med mig til Garderike?

Olaf.

Hvad du tager,

Er meer til Held for mig, end hvad du gav.

Jeg veed ham sikker i din Favn.

Ingegerd.

Og sikker

Hos Konning Jarisleif. Du kiender ham,
Den ædle Mand, som ei er svag og nidkiær,
Endskiondt han veed — vi elske dog hinanden.

Olaf forfærdet.

Ha, Ingegerd!

Ingegerd med munter Rolighed.

Hvi vil du skamme dig

Bed at tilstaae, hvad der er Sandhed, Olaf?

Jeg elsker dig — du mig. Vi har ei sagt

Hinanden det tilforn. Jeg var bestemt

Dig til din Brud, før jeg blev Jariesleifs;

Da havde vi ei seet hinanden end.

Som Garderikes Dronning saae jeg dig

Før første Gang; da smelted du mit Hierte,

Jeg dit, vi taug derom, og vi var Venner.

Det vidste Jariesleif, han stolta paa

Bor Uerbarhed og Gudsfrugt, piinte sig

Ei selv, saa lidt som os, med Ridskierhed.

Og dette Edelmød, den skionne Tillid

Blev bedste Bogter for hans Hustrues Vre.

Han blev sig liig, da gierne han tillod mig

At drage hid og see dig sidste Gang,

At redde dig din Son, dit Riges Arving.

O, misforstaa mig ei, min kiække Helt!

Jeg har det bedste Haab — du vinder Seir;

Men gaae det, som det vil, vi sees ei meer.

Nu, jeg har sagt dig, at jeg elsker dig,

Nu maae vi skilles ad for dette Liv.

Olaf begejstret.

Ja, underlige Syner vises mig,

Mig bæres for, jeg lever ikke længe.

Dog aldrig folte jeg en større Kraft.

Mig tykkes, hieset den Korsfæstede

Tilsmiler mig; som om en stor Seraph

Til Kampen rakke mig sit Flammesværd.

Selv du, min Ingegerd! mig forekommer

Som en af disse Himmelenes Cheruber

I Ekker og Straaler om Gud Faders Fod —
Et Englehoved kun med lette Binger.

Ingegerd.

Ja, lette Binger, Olaf! har mit Hoved,
Og lette Binger, Olaf! har mit Hierte,
Det flyver over Bierg og Dal til dig,
Til dig det flyver over Ekker og Stierner.
Omsavn din Ingegerd for sidste Gang!

Olaf omsavner hende.

Jeg savner dig — men ei som Menneske;
Som Aander savnes vi for Evigheden.

De gaar.

Finn Lille kommer med Thormod fra den anden Side.

Finn.

Nu, det var godt, at Olaf gif igien
Med Magnus, Ingegerd til Gruerstuen,
At vi kan bringe Konning Rorik ind
I Hallen her.

Thormod seer sig om.

Den Hal er saare smuk.

Jeg ændsed den ei for, fordi jeg talte
Med Kongen. Han er mere værd at see.

Finn leer spodske.

Den Digre!

Thormod.

Føer af Lemmer, men ei diger.

Den Tykke kalde kun hans Fiender ham
Til Spot. Man siger, at han gjør sig tyk.
Men heller skulde de ham kalde hoi,
Thi høit han rager over alle Kæmper.

Finn.

Han er ei meget høi.

Thormod.

J Aanden, Træl!

Beed du, hvad Aanden er?

Finn.

Ja, det er Odin.

Thormod.

Du est en herlig Christen.

Finn.

Jeg er Hedning.

Som Rorik.

Thormod.

Finder sig Kong Olaf i

Alt Hedning lever under Tag med ham?

Finn.

Fra den Dag, han lod Konning Rorik blinde,

Forsolger ham Samvittighedens Alf,

Og rider ham hver Midnat, som en Mare.

Og derfor taaler han Kong Roriks Had,

Og straffer aldrig ham, selv ei naar Drotten

Af Lyst til Hevn ham stræber efter Livet.

Thormod.

Alt Olaf lod den lumste Rorik blinde,

Det var ei Grumhed, det var Skaansomhed;

Thi Døden havde Ridningen fortient,

Da han de andre fire Oplands Drotter

Ophidsed til et feigt og nedrigt Mord

Paa den, de nylig havde svoret Troskab.

Finn seer ud af Vinduet.

Han kommer.

Ihormod.

Ledet hid af tvende Mænd,

Der tiene ham; og du, hans Træl, er hos ham.

I Hallen sidder han hos Konning Olaf,

Høisædet deler næsten han med ham,

Dg alt det Godt, der kildrer Sandserne,

Det nyder han.

Finn

smiler ondskabsfuld.

Undtagen Diets Sands.

Ihormod.

Jeg vil ei see ham, kan ei taale ham.

Finn leer.

Bliv dog og hør! Han nys er staaet op,

Dg pleier gierne, mens de andre Helte

Til Ottesang og Morgenbønner gaae,

At lette Hjertet med en Hoben Skieldsord

Mod Olaf, som den Digre aldrig regner

Til Onde ham.

Ihormod.

Den Utaknemlige!

Jeg gaaer, at ikke jeg forgriber mig

Paa denne blinde Riding. Var jeg Olaf,

Jeg varmed ikke Slangen i min Barm.

Gaaer.

Den blinde Kong Rørik ledes ind af to Mænd, som gaae igjen,
naar de have stillet ham hen i Nærheden af Finn Lile.

Rørik.

O, Nat! du skumle Fængsel, fra hvis Muur

Dg Vænker ingen Dag mig kan befrie!

Uendeligt, som Lusten, er dit Rum

Til alle Verdenskanter; enten Storm
 Med Jis i Skægget ryster Vinterloffen,
 Hvad eller Drosslen synger i sin Virk;
 Om høit paa Fjeld, i Dal, i Hal, paa Flod.
 Usalige Drot, som sidder her til Spee
 Bed Gildet med dit Dies Morder, nyder,
 Hvad søstre skal og nære kun din Sorg!
 Ha, Betleren i Pjalster du misunder;
 Han seer sin Armod, du din Velstand ei.
 Saadan henraver jeg nu femten Aar.
 Gi Tid og Rum er Tid og Rum for mig;
 Thi som i Rastrond sort Gensformighed,
 Bundløse Tomhed straffer Nidingsværk,
 Saa drommer hen den blinde Drot sit Liv
 I Mulm, som Dødens Nat, der venter ham.

Henrykt.

Men, Skuld! du skaffer mig mit Syn igien;
 Thi Gir i Valhal læge vil med Sundhed
 Mit Die, saa det seer Hærfaders Pragt. —
 Ddin paa Glidskialf! ha, din bedste Lyst
 Er den, at see Alverden fra din Etol.
 Forbarm dig, see til den, som Intet seer!
 Og, Løse! du, som forte Hodurs Haand
 Mod Baldur! leed du min, skienk mig min Hevn;
 Da drikker jeg i Døden Euttungs Viød.

Finn ligegyldig.

Er du nu færdig?

Rorik.

Dumme Træl!

Finn.

Ja, fjeld

Du mig fun ud! Naar Konger taale det,
Saa kan en Træl vel finde sig deri.

Rørif.

Jeg agter dig langt meer, end Kongen, Træl!

Finn.

Saa maa du ikke agte Kongen høit.

Rørif.

Finn! har du Daggerten, og er den sleben?

Finn.

Saa spids og skarp, at den, som Ulven, bider.

Rørif.

Godt, godt!

Finn.

Maaskee just ei saa saare godt.

Rørif.

Hvorfor?

Finn.

To Gange prøved du forgieves

At myrde Kongen, han tilgav dig det;

Men Kruffen gaaer til Bands, til Hanken brister.

Lad heller mig! Jeg let kan slippe bort;

Der løber ingen Been omkaps med mine.

Saa koster det dig ei dit eget Liv.

Rørif.

Nei, nei! Jeg hader ham, og han skal døe;

For Trællehaand skal han dog ikke falde.

Dg sed er Døden mig, naar Olaf smager

Den fun med mig. Træl! giv mig Daggerten.

Finn giver ham den.

Tag mig mit Bord, min Stol! Sæt Stol til Olaf!

Han kommer nok og gjør mig sit Besøg.

Dg skynd dig, tag mig saa mit Legetoi!

Jeg mener Poserne med Ruglerne.
 Og sæt den gamle Miod, med Urter brygget,
 Paa Bordet!

Finn gjør det.

Det er skeet. Der kommer Kongen.

Sagte.

Jeg strax paa Stand vil tænke paa min Nedning.
 Thi falde Kongerne, saa maa jeg med;
 Det hjælper ei, at jeg med Suk og Taarer
 Og Ged beviser min Ustyldighed.

Gaaer.

Olaf træder ind.

Rorik

lader, som han tog Olaf for Finn.

See, Finn! nu leger jeg min gamle Leg.
 Jeg tager Rugler ud af Posen her,
 En Haandsuld, kommer dem i denne Pose;
 Saa tæller jeg — om effen, om ueffen.
 Og saadan taber eller vinder jeg.
 Er det ei morsomt?

Olaf affides, medlidende.

Udle Lidsfordriv,

Før den, der sad med Spiret i et Rige!

Nærmer sig ham, stirrer paa hans Dine, træder tilbage, og
 siger sagte:

Opgive kan endnu jeg Haabet ei
 Om hans Helbredelse. Han er kun blindet
 Med lette Saar. En Læge sagde mig
 I Garderiket, at sliig Blind engang
 Fik Synet atter af en Rystelse,
 Der flared Diestenene.

Rørik.

Hvo taler?

Olaf.

Olaf, din Frænde.

Rørik.

Sæt dig hos mig, Olaf!

Kom, vil du spille med mig? Har du Tid?

Olaf.

Ja nok, et Dieblif.

Sagte.

Han, som et Barn,

Maa soies, hvor det stikker sig. Han er

Ei ond og vred i Dag, han smiler lystig.

Rørik famler ham paa Armen.

Har du din Raabe paa?

Olaf.

Jeg kom fra Messe;

Der bruges intet Harnisk.

Rørik.

Jeg forstaaer

Ei, hvad du siger om din hvide Christ;

Eftendt vistnok mange underlige Ting

Er skeet i gamle Dage.

Olaf

træder forfærdet tilbage, og siger sagte:

Christ, min Frelser!

En Daggert, slet forvart, har han i Barmen.

Ha, gamle Synder! vil du atter myrde

Den Mand, som skaaner dig?

Rørik.

Kom, sæt dig, Olaf!

Paa Stolen hos mig.

Olaf.

Strax.

Han løser sin Kappe af, og hænger den over Stolen.

Rorik tager i Bligen.

Er det din Raabe?

Olaf boier sig over Stolen, og siger:

Ja!

Rorik.

Saa lad os spille

Ru effen og ueffen om — vort Liv!

Han stoder Daggerten igiennem Raaben, saa den bliver fiddende i Stolerhyggen, og raaber:

Dø, mine Glæders, mine Dines Morder!

Da han opdager sin Feiltagelse.

Ha, Olaf! flyr du for den blinde Mand?

Thormod og flere Kæmper styrte ind.

Thormod.

Ha, tænkte jeg det ei? den gamle Synder

Bil atter myrde Kongen. Far til Hel,

Du Hvermands Riding!

Kæmperne strække deres Hellebarder ud mod Rorik.

Olaf

drager sit Sværd, bedækker ham med sit Legem, og raaber:

Naade for den Blinde!

Tæppet falder.

Anden Handling.

En snæver Fjeldvei.

Kong Olaf. Thormod Kolbrunarskjald.

Olaf.

Jeg næsten troer, vi har forvildet os
Paa dette Fjeld. Jeg vilde skyde Gienvei,
Og ikke ride Bierget rundt. Hvor er vi?
Kun at vi stilles ei for langt fra Flokken!

Thormod.

Du har dit Horn ved Eiden jo, som Roland
I Ronceval; blæs kun! saa faaer du Svar.

Olaf

blæser; det besvares langt borte.

Fra Best — saa er vi ikke steget feil.
Her vil vi tove, til man bringer Heste.
Der staaer et Steenbord under dette Fjeld
Med Bænk til Sæde for den trætte Vandrer.
Her lad os hvile lidt! Jeg er saa varm;
Thi det er svært at gaae i Harnisket.
Det gif lidt steilt.

Thormod.

Det er en Bane, Herre!

Paa Island er jeg vant at gaae til Fiends;
 Men denne lodne Kappe tynger mig.
 Vil du vel vise mig den Tieneste —
 Jeg skammer mig, men du er vennelsæl —
 At bære den et Dieblif for mig?

Olaf tager Thormods Kappe paa.

Ja nok; saa sætter Heden sig imens.

Thormod seer ud.

Der henne komme Mændene med Rorik.
 Vi har ei vundet meget ved at flavre.

Olaf.

Det er et Billede paa Livet, Thormod!

Thormod.

Hvis du tillader det, saa kommer der
 Min Landsmand Thoraren, at hilse dig.
 Han reiser lige til sit Fædreland,
 Men vilde gierne først see Norges Konge.
 Han følger op ad Bierget med de Kæmper,
 Som vogte Rorik.

Olaf.

Dog vel ingen Speider?

Thormod.

Jeg indestaaer for ham.

Thoraren kommer, og hilser Kongen ærbødigt.

Olaf munter.

Ha, er det dig,

Islænder! Jeg dig saae i Norges, troer jeg,
 Hos Rødulfs. Laae du ei og sov paa Svalen?

Thoraren.

Jo, ganske rigtig, min høiædle Herre!
 Der var ei Rum i Huset; men den Fryd,

At være dig en Nat i Livet nær,
Sik let mig til at trodse Natteluften.

Slaf.

Du gaaer til Jsland?

Thoraren.

Strax, min gode Konge!

Tilgiv! — Forretninger — Jeg gjorde gierne
Dig Bistand i dit Slag, men jeg er Riobmand,
Og ikke just særdeles vaabenvant.

Slaf.

Som Riobmand, Thoraren! kan du maaskee
Saa godt mig tiene, som en ovet Kriger.
Den blinde Konning Rorik skal du bringe
Til Viinland, Thoraren! paa eget Skib.
Med denne Guldring jeg betaler Fragten.

Tager en Guldring af sin Arm, og rækker ham.

Den blinde Kong Rorik indbringes af Drabanter.

Slaf.

Min Frænde Rorik! jeg vil ikke meer
Udsætte mig for dine Overfald.
Tre Gange har du stræbt mig efter Livet,
Ulykkelige! Hvis i Jordumsdage
Den Mildhed havde hersket i mit Sind,
Som nu, da var du neppe straffet med
Saa svart Forliis. Jeg sender dig til Grønland,
Til Viinland, hvor man siger Ranken groer.
Der, Rorik! skal man bygge dig et Huus.
Sinn Lille bliver hos dig, dine Mænd,
Som ere vant at lede dig; og Intet
Skal mangle dig.

Gaaer hen til Bordet, og skænker i Bægrene.

Her drikker jeg din Skaal.
 Christ signe dig, og styrke dig, min Frænde!
 Tag Bægeret, drik mig en Skaal til Afsted.

Rorik

tager Bægeret, helder Driften langsomt paa Jorden, og
 kaster Bægeret med Foragt for Olafs Fødder.

Olaf.

Saa lad ham gaae i Taushed, som i Mørke!
 Den stive Green kan ikke bøies meer,
 Jeg nænner ei at sonderbryde den.

Han vinker, Thoraren og Folget gaae med Rorik.

Thormod sagte.

Jo længer jeg ham kiender, desto meer
 Jeg saaer ham kjær. Skiondt — det er Galenskab,
 At slippe denne gamle Næv af Sagen.
 Vel var det, Olaf fik min Kappe paa,
 Han var saa heed; men nu har Heden sat sig,
 Nu er den ham blot til Besvær og Møde.
 Nu maa jeg see, at faae den af igjen.

Olaf.

Du ryster, Thormod?

Thormod.

Det er koldt i Aften.

Olaf

løser Kappen af, og giver ham den tilbage.

I Skialde blier dog et forkiælet Folk,
 Saa hærdede, saa tappre som I ere.
 Snart er det jer for varmt, og snart for koldt.

Thormod tager Kappen paa.

Ja, vi er lidt omsindtlige; deraf
 Formodentlig vi pirres let.

Olaf.

Men jeg
Er selv et Stykke, veed du, af en Skiald.

Thormod.

Troer du, jeg har forglemmt dit Qvad til Jnggerd?

„Jeg saae den fagre Qvinde

Fra Klippen, da hun reisste.

Hun syrig Ganger styred,

Til Garderik hiemiilte.

Guldsflor i Haaret slagred;

Det Freias Taarer pryde!

Snart Glæden er forsvunden.

Hver Siæl har sin Befymring!”

Olaf.

Et lille Hiertesuk. Gud mig tilgive,

Jeg nævnte Freia!

Thormod.

Det er Skialdsskik.

Olaf.

Du er en ærlig Gut. Man siger, du
Fostbroder var med Thorgeir for paa Jsland.
Hvad hævede da vel Etaldbroderskabet?

Thormod.

Vi havde skaaret lange Strimler Grønsvær,
Og fæstet deres Gænder dybt i Jorden;
Gik sammen ind derunder, sværgende.

Olaf.

Det var paa hedenssk Viis.

Thormod.

Jeg havde dog
Som Christen holdt den Gd, jeg svor paa hedenssk,
Hvis Thorgeir havde løst mig ei fra Eden.

Olaf.

Hvordan?

Thormod.

Vi vilde gaae paa Vikingstog.
 Som Skibet skal bestiges, siger Thorgeir:
 „Mon vel der gives Kæmper, vore Lige?“
 Jeg svared: De vel fandtes, hvis man søgte.
 „Men hvo af os to, troer du, vilde seire,“
 Qvad Thorgeir, „hvis vi prøved Styrke sammen?“
 Det veed jeg ikke, gav jeg ham til Svar;
 Men dette veed jeg, Thorgeir! at dit Spørgsmaal
 For evig haver vort Føstbroderskab. —
 Jeg vendte Ryggen ham, og saae ham aldrig
 Fra den Dag siden.

Olaf.

Belgiort. Du og han
 Og Grætter gjaaldt dog for de Stærkeste
 Paa Island.

Thormod.

Ja! Man sagde: „Grætter er
 Kun ræd i Mørke, Thormod ræd for Gud,
 Men Thorgeir ræddes for slet Ingenting“.

Gaukathorer og Asarfaste sees paa Hielbet; den første sleiter
 i en Pibe. I det samme springer en Flok Bøværnede
 frem fra Hieldeklosterne, og omringe Olaf og Thormod.

Asarfaste raaber til dem:

Bort alle Baaben! Raster Sværd og Brynier,
 Hielm, Riortler, Væster! Ei det nytter eder,
 At kæmpe To mod Mange. Eders Følge
 Gik bort i Dalen med den blinde Mand.

Olaf

med draget Sværd til Thormod, som ligeledes drager sit.

Nu, tappre Thormod! stil dig Ryg mod Ryg,

Og lad os hugge, som den flakte Drn

I Skioldemærket, hver med udstrakt Klo.

Ufarfaste raaber til sine Mænd:

Ei overfalder ham! Hans Skiold er hvidt

Med Guld Kors i, han har den valste Hielm.

Jeg vedder, det er Olaf Digre selv.

Olaf.

Du nævner ham.

Alle raabe:

Velkommen, Herre Konge!

Gaukathorer og Ufarfaste komme ned; den Første er især en
stor, hoi, bredskuldret Kæmpe.

Ufarfaste rækker Olaf Haand.

Der havde nær vi slemt forlobet os;

Ihi det er netop dig, vi vilde tiene,

Og havde nær dig dræbt.

Olaf.

Hvi overfalder

Du fredelige Mænd?

Ufarfaste.

Det er vort Haandværk;

Ihi vi er Stimmænd, Røvere.

Olaf.

Gud bedre!

Ufarfaste.

Ja, Bedre visføligt er bedre, Konge!

Langt heller vil vi være dine Mænd,

I Fald du tager os i Ed og Pligt.

Olaf.

Stimænd!

Alfarfaste.

Det har vi Lov til, Herre Konge!

Jeg hedder Alfarfaste; men den Kæmpe,
 Du skuer der, han hedder Gaukathorer.
 Vi stamme ned fra Jarler; vi er Herrer
 I Landet, vel saa godt som nogen Anden.
 Vi stamme ned fra gamle Drotter, Konge!

Olaf.

Hvad? Allesammen?

Alfarfaste.

Alle Tredive.

Thormod.

Ja, hvad vil det forslaae? I Jald de Tredve
 Nu gifte sig, og hver kun faaer tre Børn,
 Saa bliver det halvfemsfindstyve Drotbørn
 Med lige Rettighed.

Alfarfaste.

Ja, det forstaaer sig.

Og vi vil ikke lyde Knud hiin Rife,
 Og Bønderne foragte vi. Vi kæmpe
 Paa egen Haand, som en selvstændig Magt.
 Vor Borg, vor Hofgaard er en Klippehule,
 Hvor vi udskrive Bønderne til Skat
 Og Tiende; thi leve maa man jo.
 Men da de ei godvilligt vil betale,
 Saa maae de overfaldes, pantes ud;
 Det er ei meer end billigt. Dog, da du
 Tilbagekommer, som Haarfagers Æt,
 Vi blues ikke ved at tiene dig.

Olaf.

Bespynderlige Mand! Er det din Broder,
Den Ríse, som der staaer?

Alfarfaste.

Ja, Herre Konge!

Og han er Hovding, jeg næst efter ham.
Men ei det hjælper, at du taler til ham;
Thi han har svoret paa, han mæler ei
Et Ord i Verden meer.

Olaf leer.

Og dog jer Hovding?

Hvordan befaler han jer da?

Alfarfaste.

Med Biben.

Han er den Stærkeste, den Tappreste;
Det er det Bigtigste. Han er saa stolt,
At han sig skammer ved at mæle meer.
Han mener: Talen er for Qvinderne,
For Born, for Trælle, for Bedrageri;
At Helt bør ei nedlade sig til Snak.

Olaf leer.

Saa bliver han jo et Umælende.

Alfarfaste.

Det er det just, min stolte Broder attraaer.
Gi Biørnen taler, mener han, ei Ulven,
Og Løven snaffer heller ei, og Tigren
I Blaaland; og en Kæmpe tier stolt,
Imens han strider. Kort, han tier stille.

Olaf.

Hvorved har han da skaffet sig den store
Berømmelse?

Afarfaste.

Da lidt endnu han mæled,

Da mødte ham engang en mægtig Biorn,
 Der havde hærjet fælt i Bondens Hiord,
 Og hviilte paa et sonderrevet Faar.
 Da raabte Gaukathorer: „Stolte Bamsel!
 I Fald du tør, giv dig i Kæst med mig“.
 Men Bamsen reiste sig, den saae paa ham,
 Og lagde sig igien. Min Broder vedblev:
 „I Fald maaskee du synes, jeg er alt
 For stærkt bevæbnet, skal det vorde mindre“;
 Tog Hielmen af, og lagde Skjoldet bort.
 Men Bamsen satte sig paa sine Bagbeen,
 Og rystede paa Hovedet. See, da raabte
 Min tappre Broder: „Ha, jeg mærker nok,
 At vi skal være lige!“ kasted Sværdet,
 Og meldte: „Kom nu, dersom du har Hierte!“
 Men da blev Bamsen vred; den snelt sprang op,
 Den reiste Børster, og blev saare glubst.
 Men Gaukathorer tog den i sin Favn,
 Og knækkede dens Ryg i Favnetaget.

Dlaf.

Jeg negter ei, det var er tapper Gierning;
 Og gierne vil jeg tælle jer blandt Stridsmænd,
 Hvis I er Christne.

Afarfaste.

Nei, det er vi ikke.

Dlaf.

En Hedning kan ei følge Korsets Banner.

Afarfaste.

Hvad er nu det for Grillen, Herre Konge?

Olaf.

Fem hundred Hedninger, som vilde stride
Med mig mod Bonderne, lod jeg gaae hjem,
Da de sig ikke dobe lod i Elven.

Afarfaste.

Men vi er ikke Hedninger, Herr Konge!
For den Ting kan du være ganske rolig.

Olaf.

Hvad er I da?

Afarfaste.

Vi er slet Jngenting;
Vi stole paa vor egen Kraft og Styrke,
Derved befindende vi os saare godt.

Olaf.

Nei, døbes maae I, vil I tiene mig.

Afarfaste til Gaukathorer.

Hvad siger du dertil? Nu var det dog
Ret godt, min Broer! hvis lidt du kunde mæle.

Gaukathorer leer.

Afarfaste.

Du leer?

Gaukathorer rækker Olaf Haand.

Olaf.

Du rækker mig din Haand? Saa sig, vil du
Da vorde Christen?

Gaukathorer nisser.

Afarfaste.

Ja, naar han det vil,
Saa vil vi Andre med.

Thormod.

Ei mine Dage

Saae jeg tilforn saa stort et Klokkesaar.

Alfarfaſte.

Tag dig i Agt, at ei hans Kloſte ringer
Dig ned i Graven.

Thormod.

Det var ſnel Forandring,
Fra hedensſt Røver til en chriſten Kloſter.

Olaſ

blinker til Thormod, og ſiger til Gaukathorer:
Lad ikke Skjaldens Epøg fortørne dig!

Gaukathorer ryster paa Hovedet.

Thormod rækker ham Haand.

Tilgiv! Jeg vilde prøve kun din Etyrke;
Man ſiger, ſtarke Folk ei vredes let.

Alfarfaſte.

Han bliver aldrig vred. Han ſlaaer ihjel,
Før han blier vred.

Olaſ.

Vil I da vorde Chriſtne?

Alfarfaſte.

Om du os værder med den Draabe Band,
Og om vi faae den hvide Skjorte paa,
Det gjør vel ingen Skade.

Olaſ.

Iværtimod,

Du ſnart vil ſee, naar du faaer meer Forſtand,
Det gjør dig evigt Gavn.

Alfarfaſte.

Nu, lad ſaa være!

Man horer Toner af en Luur.

Olaſ.

En Ræmpesloſ ſig nærmer; men jeg horer

Paa Lurens Lyd, at det er gode Benner —
 I Fald det ei er Ewig.

Asarfaste.

Vi skal forsvare.

Olaf seer ud.

Behøves ei. Biørn Staller kommer med;
 Saa har det ingen Rød. Du, Asarfaste!
 Du, Gaukathorer! drager jer tilside
 Med eders Flok, og lad i Ro mig tale
 Med Høvdingen, der kommer. Denne Plads,
 Luun under Fjeldet, midt paa Landeveien,
 Har selv Natur indrettet til en Hal.
 Ret godt for mig! Jeg har jo ingen anden.
 Tilforn var Olaf Konge for et Rige,
 Nu horer der ham ei en Hytte til.

Stimændene gaae.

Olaf

plukker i Tanker nogle Bær af en Busk, smager et deraf,
 men kaster de andre bort med Foragt.

Ha, usle Bær!

Thormod.

Du mener: usle Bønder!

Harald Sigurdson kommer.

Harald.

Hil dig, Kong Olaf Haraldson! Her komme
 Sex hundred gode Kæmper, som vil tiene
 Dig tro med Liv og Blod.

Olaf.

Ha, Ungersvend!

Mig tyffes, jeg skal kiende dig, og dog
 Gist du mig ubekiendt.

Harald.

Det kan jeg tænke.

Da sidst du saae mig, laae jeg fast i Svøbet,
Som Larve; nu er Larven Sommerfugl.

Olaf omfavner ham.

Min Broder Harald!

Harald.

Kiender du mig dog?

Olaf.

Paa Dinene. Det er de samme Dine,
Der ikke blinkte, da jeg gjorde dig
Det bistrø Ansigt, mens du sad paa Skiodet
Og trak mig i mit Skæg. Alt som jeg rynked
Mit Bryn, da trak du meer.

Harald.

Da sagde du:

„Hevnlysten vorder du med Tiden, Frænde!“

Olaf.

Og da du ved Leervigen stod og leged
Med Spaanerne, som flød —

Harald.

Da sagde du:

„Den Tid vil komme, Frænde! da du raader
For Skibe“.

Olaf.

Harald! huffer du, dengang
Jeg spurgte dig og begge dine Brødre,
Guttorm og Halsdan, hvad I ønskede jer
Af Alt i Verden helst?

Harald.

Da svared Guttorm:

„Jeg ønskte mig saa stor en Egn med Græs,
Der kunde dække dette lange Næs“.

Olaf.

Da meldte Halsdan —

Harald.

„Jeg mig ønske vilde

Saa mange Røer, at de opæde kunde
Min Broders Græs.“

Olaf.

Da ønskte du tilsidst —

Harald.

Saa mange Kæmper, at de æde kunde
Min Broders Røer.

Olaf.

Og jeg — jeg loe, og vendte

Til Moder Afta mig med disse Ord:

„I denne Dreng opfostrer du en Konge“. —

Du gode Broder! og du bringer mig

Sev hundred —

Harald.

Christne Kæmper.

Olaf.

Hvordan taffer

Jeg dig for Gaven?

Harald.

Bed at bruge den.

Olaf.

Men saae jeg ei Biørn Staller i dit Følge?

Hvi kommer han ei strax at hilse mig?

Harald.

Han skammer sig.

Olaf.

Biørn Staller skamme sig?

Hvorfor?

Harald.

Han staaer ei aabenbare Skrifte;
Men jeg vil lade jer alene sammen,
At han udøse kan sit Hjerte for dig.

Han vinker Biørn Staller, og gaaer ud.

Olaf gaaer Biørn venligt i Møde.

Min gamle Ven, Staldbroder i min Nød,
I alle mine Kampe; som saa tidt
Paa Thinget, hvor de vrede Bønder floktes,
Med hoi Røst talte diærvt din Konges Sag;
Som voved dig i Døden, da jeg gav dig
Det vanskelige Hverv, at gaae til Everrig
Og beile der om Ingegerd for mig;
Som sad i Hallen ligeover for
Din Konge mangt et Aar, og deelte der
Bed Æl og Mød hans Glæder og hans Sorger!
Hvad bringer dig dertil, at du i Dag
Med blege Kinder, med usikre Blik,
Ja — som det lader — fast med Skam og Blu,
Mig hilser her igien?

Biørn.

Jeg vil ei svøbe

Min Gierning i en smuk og broget Raabe;
Nei, splitternøgen skal den staae for dig.
Bedøm den selv, straf den, benaad den, hvis
Den findes Naade værd. Men har du straffet,
Saa tilgiv mig som Christen, og beklag!

Olaf.

Hvad har du syndet? Tal oprigtig med mig!

Biørn.

Tro tiente jeg dig, mens du var i Landet,
Med Liv og Blod og med mit gode Raad.
Du drog herfra, du opgav Norges Rige,
I lang Tid horte vi slet Intet fra dig;
Man sagde, Jarisleif dig havde stienket
Et andet Rige. Konning Knud var mægtig,
Og mægtig var i Landet Hakon Jarl;
Og alle Bønder havde vendt dig Ryggen.
Da kom et Sendebud, og lod mig vælge:
„Bliv Knuds og Hakons Mand, hvis ikke fly
For Livstid bort fra Hiem og Fædreland!“

Olaf.

Ha, Biørn! det var tilgiveligt, om du
Da den forlod, som havde dig forladt.

Biørn.

Saa du tilgiver mig?

Olaf.

Og sætter atter

Dig ind i alle dine Værdigheder.

Biørn.

Derpaa jeg kiender Olaf. Men nu skal
Du ogsaa kiende Biørnen: den er stundom
Elikmundet efter Honning, Herre Konge!
Den laer sig loffe — men den er dog ærlig.

Olaf.

Hvad har du meer at skrifte mig?

Biørn.

Som Konge

Var dette nok for dig at vide, hvis
Jeg stod for dig som egennyttig Hirdmand,

Som Rænfesmed; men, Dlaf! jeg er Christen,
Jeg er din Ven — og du maa vide meer.

Dlaf.

I Herrens Navn, tal af dit Hjertes Fylde!

Biørn.

Man trued mig med Eiendoms Forliis —
Hvad var det meer? Det vindes let igien.
Hvi reiste jeg da strax ei fra det Alt,
Og søgte dig? Blev du i Garderike,
Saa havde der jeg fundet, hvad jeg tabte;
Men drog du hjem at vinde Land og Rige,
Da vinkte Banneret din Mærkismand.

Dlaf.

Hvad holdt dig da?

Biørn.

Ha, det fordomte Sølv!

Du veed, jeg er en ærlig, tapper Kæmpe;
Men fra min Barndom har jeg havt at stride
Med denne Helveds Pengegierrighed.
Jeg troer, min Moder har forseet sig paa
Sølvpendinge, Guldskillinger, dengang
Hun bar mig under Hjertet. Kort og godt:
Man trued mig med Marks og Gaards Forliis —
Det agted jeg kun lidt; man loved mig
At vorde Jarl — det rokked ei din Biørn.
Men da de kom med Poserne, saa fulde
Kun af de skionne, hvide Solverpenge
Fra Bretland, med slet intet Kobber i,
Og da man aabned dem — da løb mig Munden
I Vand. Og da de mærkte det, og heldte
I Suppekiedelen med Solvermynten
En Hoben Kringler af det røde Guld —

Da vasked jeg, og bad dem komme til mig
Den næste Morgen; jeg om Natten vilde
Betænke mig.

Slaf.

Og da nu Natten kom?

Biørn.

Da stod du for mig med det hvide Banner,
Hvori den sorte Slange bugted sig,
Og trued mig at stifke mig i Hiertet,
Fordi jeg meer ei var din Mærksmand.
Din Finger peged paa det hellige Kors;
Og Guld og Solv i Poserne blev Dgler,
Som hvisled op med Braadden efter mig.
Da sadled jeg min Ganger, sendte Trællen
Med Poserne til deres Eiermand,
Og iilte bort i Natten, som Sanct Anton
Fra Diævelen, der vilde friste ham.
Saaledes traf jeg paa din unge Broder.
Han gav mig Mod igien; men Modet smelter,
Som Snee i Solen, da jeg staaer for dig.

Slaf omsavner ham.

Saa lad det hærdes atter nu, som Snee,
I Skyggen ved mit Bennebryst. O, Biørn!
Saa kraftig en Fortrydelse var ægte.
Slaa du kun for mig med din stærke Lab,
Og Honningen skal ikke mangle dig.

Thorberg Arnason kommer.

Ha, Konge! vi har fanget ham. Nu lad ham
Undgielde for sit Ridsingsværk!

Slaf.

Hvem, Thorberg?

Thorberg.

Min falske Broder. Hvem i Verden ellers?
Kalf Arnason.

Olaf.

Ham har I fanget?

Thorberg.

Ja.

Min Broder Finn hidbringer ham. Han red
Paa Jagt, med Fem i Folgeskab, paa Fjeldet.

Finn kommer med Kalf bundet.

Finn.

Her er han. Nu skal den Forræder ei
Dig svige meer.

Olaf.

Kalf Arnason! du her?

Hvor agter du dig hen saa hoit til Fjelds?
Har du ei Ting af større Vigtighed
At passe nu, end gaae paa Bjørnejagt?

Kalf

seer venligt, men forvirret paa ham.

Her vil jeg standse nu, min ædle Konge!

Da jeg har truffet dig. Sandt, mine Eysler
I Landet er ei ubetydelige;

Dog, meget lyves, meget lægges til.

Jeg venter Hædersnavn ei af Kong Anud.

Bed Etiklestad forsamlers sig en Hær

Af Bønder, høist fortornede paa dig;

Den troer, den har stor Overlast at hevne.

Jeg tilstaaer ærligt, jeg har selv en Flok

Krigshelte der; det kommer an paa dig,

Saa staaer jeg dig dog bi. Giv mig et Ord,
Saa tiener Kalf ei længer Knud, men dig.

Olaf

tier et Diebstik, og siger derpaa til Thorberg:
Hvad mener du? Kan man vel troe ham meer?

Thorberg.

Jeg veed ei. Kalf er mere klog, end jeg.
Dog vil jeg ikke raade til det Værste;
Endskiondt jeg frygter, du har liden Fordeel
Af denne Klogskab.

Finn.

Han er slu, som Ræven.

Lad heller ham en Vaand i Haaret snoe,
Saa skal jeg hugge selv hans Hoved af.
Hvad eller læg en Miisqvist om hans Hals,
Og jeg vil skyde Blokken fra hans Fodder;
Saa hænger han i Galgen, den Forræder!

Olaf.

Ha, sær fortornet maa du være, Finn!
Da ikke du vil egne Hænder spare,
Men søle dem i egen Broders Blod.

Finn.

Saa redder jeg ham fra den værste Ewig.
Der vilde styrte ham heelt ned i Helved.
Og bedre, håderligere han døer
For Broder- end for Boddelhaand.

Olaf til Kalf.

Der seer du

Din Giernings Frugt. Din bittre Fiendslighed
Har, som en Pest, alt smittet dine Brodre;
Og, som det gaaer, at Hadet tidt blier værst,
Hvor stærken Kiærlighed sig sveget fandt,

Saa raser nu mod dig Fjinn Arnason,
 Fordi han ikke meer kan elske dig.
 Du svor mig Trostabsed, du blev min Hovding
 I Throndelag; dog hylde du min Fiende.
 Den smukke Hakon Jarl gif det, som dig.
 Jeg fanged ham i Elaget, og hans Liv
 Stod i min Haand. Men det var mig umuligt
 At rive ham det kostelige Smykke
 Fra lange, gule, silkebløde Haar,
 Og farve det med Bøddelørens Blod.
 Jeg gav ham Fred. Han svor en hellig Ed,
 Ei meer at føre Vaaben imod mig;
 Han holdt den længe, men — han blev forført.
 Og Havet hevned mig, det slugte ham
 Med Mand og Muus, og det trolose Skum
 Sang Gravsang over Hakons Troloshed.
 Kalf Arnason! hvad gjør jeg nu med dig?
 Henrette dig, det var mig saare let.
 Alt Dgen blinker skarp i manges Haand,
 Der higer efter dig at spalte Raffen.
 Men — Dlus tørster meer ei efter Blod.
 Jeg kommer ikke, som i vilden Ungdom,
 Med Jld og Sværd at plante Christendom;
 Med Fredens Palmer vil jeg bane Wei
 For Gud min Frelser, som paa Palmesøndag
 Mænd, Qvinder, Born, da han sit Indtog holdt.
 Og saadan da begynder jeg med dig.
 Og uden at forlange nogen Ed
 Og Løfte meer — benytter jeg mig ei
 Af denne Fordeel, Hændelsen mig skienker.
 Reis bort i Fred, gjør, hvad Samvittigheden,
 Hvad Hjertet siger dig. I hvad du gjør,

Saa skal jeg møde dig som kristen Helt.
Som Mand jeg frygter ei din Troløshed,
Men som din Næste frygter jeg for din Skyld.

Der hersker en dyb Taushed Ralf Arnason hilser Kongen taknemmeligt og hiertegreben; han rækker sine Brodre Hænderne til Afsked. De vende ham Ryggen med Foragt. Han gaaer.

Finn halv sagte.

Den Rettergang — den er vi ikke vant til.

Olaf, som har hørt det.

Der er saa meget, I er ikke vant til.

Med Guds Hielp haaber jeg at Vanen kommer.

Han lytter.

Hvad er det for en Larm, jeg hører der?

Biørn Staller,

som er gaaet ud, kommer tilbage.

Herr Konge! Sigurd Alfson, en tapper
Og ædel Danske — han er Sonneson
Af den Bagn Alfson, som slog med Bue
Hiin Digre fordem i Jomsvikingslaget —
Er kommen for at hilse dig.

Olaf.

Med Følge?

Biørn.

Alene kommer han.

Olaf.

Bring ham herhid!

Maaskee han giester mig som Sendebud
Fra Knud hiin Rike. Denne Bondehær,
Der samler sig paa egen Haand, og smykker
Sig med den mægtige Danerkonges Navn,
Er ikke mere hans, end den er min.

Hans Navn den bruger som et Paaskud kun,
 Alt ikke Bæbningen skal kaldes Oprør.
 Men Knud saa lidt, som jeg, var tient vel med,
 Alt disse Flokke seired; thi de vil
 Indføre kun det gamle Hedenskab.
 Lad Sigurd komme! Jeg har seet ham før,
 Jeg mindes ham; det er en ærlig Kæmpe.

Sigurd Alfson kommer. De Andre trække sig tilbage, og lade ham alene med Kongen.

Olaf.

Beskommen, Sigurd! Jeg dig neppe kiender
 Igien. Hvor du est bleg!

Sigurd sukker.

Ja, bleg og svag.

Olaf.

Har du da været syg paa denne Reise?

Sigurd.

Ja — syg paa Livets Reise. Der er Ingen
 I Danmarks Land, som kan helbrede mig.
 Du er en Biis, en Væge, Konning Olaf!
 En hellig Mand, saa godt som vældig Helt;
 Og kan du ei helbrede mig, saa veed
 Jeg sikkert, du vil ei foragte mig.

Olaf forundret.

Foragte Sigurd?

Sigurd.

Ja, i Danemark

Foragtes jeg.

Olaf.

Hvad har du da bedrevet?

Sigurd.

Slet Intet, Herre! Det er just mit Vanheld,
 At nu Bedristen mig saa reent er negtet.
 Derfor foragtes jeg.

Olaf.

Løs mig din Gaade!

Sigurd.

Du mig har kiendt i Bretland som en Mand.

Olaf.

Det var du; en af Knud hiin Rifes bedste.

Sigurd.

Nu Hvermands Riding!

Olaf.

Jlden i dit Blif

Mit Hjerte siger, at man gior dig Uret.

Sigurd.

Af, de har Ret; men jeg er dog uskyldig.

Olaf.

Eft du da vorden feig?

Sigurd.

Ja, Herre Konge!

Jeg kan ei taale meer at skue Blod;

Naar jeg det seer, besvimer jeg.

Olaf.

Umuligt!

Sigurd.

Nei, virkeligt; derfor foragtes jeg.

Olaf med en mørk Mine.

Hvis det var Feighed —

Sigurd.

Det er Hexeri;

Og for maaskee at løses fra min Trolldom,

Hidkommer jeg til dig, da du er viis,
Dg da jeg veed, din Blisdom eier Kraft.

Dlaf.

Saa skrift mig Alt!

Sigurd.

Engang i Fjor, da jeg

Til Venden foer, at sælge mine Varer,
Dg havde mig en Aftenstund forsinket
I Maanskin, mødte mig en Hexeflok.
Skindfiortlede, med sorte Haar, der hang
Som Fiskegiæller langt dem over Skuldren,
De havde skræmmet mine Folk fra Baaden,
For mig at røve Varerne. De tænkte
At giøre mig den samme Skiel; men jeg
Forstod dem uret, drog mit hvasse Sværd.
Den største Hex, en sæl og grulig Qvind,
Hoi, jettestor, stod for mig med en Stang,
At spærre Veien mig. Men jeg hug Haanden
Af Hexen, saa den faldt, om Stangen flemt,
Til Jorden ned. Da raabte Jetteqvinden:
„Det var en tapper Gierning; men det vorder
Den sidste, Sigurd! du i Livet over,
Thi ei fra denne Stund du taaler meer
At skue Blod, og regnes ei blandt Tappre“.
Derpaa hun hæved Armestumpen høit,
Dg overstænkte mig med Hexebloedet;
Forsvandt. Jeg troede først, det var en Trusel,
Et blot Mundsveir, et Qvinderaseri;
Men snart opdaged jeg desværre, Ronge!
Det var den bittre Sandhed. Thi paa Jagt
Forsfulgte kort derefter jeg en Hare;
Da jeg den havde skudt — da gyste jeg,

Og blegned som et Liig, og Haren, Herre!
 Det feigeste blandt alle Jordens Dyr,
 Al! det forfærdede den stærke Sigurd.
 Saa gruligt havde Hexen hevet sig.
 Og aldrig taalte jeg fra den Dag af
 At ssee Blod. Hvor længe kunde Eligt
 Vel holdes hemmeligt? Jeg sad engang
 Til Bords med Knud hiin Mægtige; han yndede
 Og regnede mig blandt sine bedste Kæmper.
 Da hvisted til ham Dronningen Alvisa.
 Dankongen loe; han tog en liden Kniv
 Og ridsed sig i Huden, viste mig
 Det røde Blod — da blev jeg hvid som Kalk,
 Og maatte gaae fra Bordet. Fra den Stund
 Foragtede Kongen mig, og Hver, som han.
 Jeg holdt det meer ei ud i Danemark.
 Da lod dit fromme Rygte, man fortalte:
 Du havde mange Terteegn giort. „Maaskee
 Den hellige Konge kan helbrede dig“,
 Bar den Fortvivlestes Tanke. Jeg drog hid.
 Og kan du ikke hielpe mig, Kong Olaf!
 Nu, saa vil Christ forbarmes over mig,
 Og dække min Forsmædelse med Graven.

Olaf stærkt begejstret.

Hvis Christus større Kræfter har, end Satan,
 Saa kan han ogsaa frelse dig fra ham.
 Dig Jetteqvinden har forhexet med
 Sit Hedningblod — her i min Arm jeg ridser
 Med Daggerten, skiondt ganske let i Huden,
 Det hellige Kors; en Draabe Blod deraf
 Vil vist forløse dig.

Han blotter sin Arm, ridser deri, og strækker den rask ud imod ham.

Sigurd

stirrer glad sukkende paa Blodet.

Jeg er forløst!

O, Gud! nu kan jeg taale Blod igien.
En Draabe Purpur fra det hellige Kors
Har lægt min Afsind. Jeg kan atter svinge
Mit stærke Sværd.

Han kaster sig paa Knæ, og kysser Olafs Haand.

Olaf signer ham.

Sving det som christen Helt!

Biørn,

kommen ind med endeel af de øvrige Heste; henrykt over Jertegnet
Vor Konge! ha, du est en hellig Mand.

Alle korse og neie sig for Olaf.

Olaf.

Jeg er et syndigt Menneske, som I;
Men Troen, veed I nok, kan flytte Bierge.

Tredie Handling.

Paa More..

Kalf Arnason. Sigríð, hans Hustru.

Sigríð.

Saa fik du da din Billie frem, min Husbond!
Og Hovdingerne samle sig hos os
Paa More, for endnu engang for Elaget
Umulighed at prøve. Med det Gode
Du tænker at betvinge Kongens Hu.

Kalf.

Saa har jeg gjort, hvad Urligheden bød,
Saa maae de rige Guder raade Lykken.

Sigríð.

I fremmed Land har du din Hierne fylt
Med sære Drømme. Du indbilder dig,
Med Fynd og Klem at dyrke Guderne;
Dog er jeg vis derpaa, din Mening finder
For hver en Normands Hierte Doren luft.

Kalf.

Desværre da for Hierterne! Hvis saa var,
Da stod de, uden selv at vide det,

Olaf hiin Digre bi. Er Guderne
 Fra Nord forsvundet, nu, saa er det billigt,
 At andre kom fra Syd; thi Menneſket
 Kan ei undvære Guder.

Sigrid.

Nu, det ſkal

Han heller ikke; men dit Drommeri
 Bidrager til at giøre taaget om dem.
 Jeg raader dig, vogt dig for ſlige Taler,
 Naar Thorer Hund, Harek af Thiotto komme.
 De tage Tingen paa den rette Maade;
 Skal Noget hielpe, maa det være dette.
 Fra Olvers Tid ſtaaer Gudebilledet
 Af Aſa-Thor (ſom Olaf Tryggvaſon
 Dog ei fik brændt, dengang han Hoffet brændte)
 Giebt i min dybe, ſteenudhugne Kielder.
 Det vil de fiøre frem, naar Kongen kommer;
 Og Guden ſkal forſærde ham.

Kalf.

Han vil

Ei meer forſærdes over dette Skræmſel,
 End Karlen over Spurven, naar den hopper
 Bed Laden.

Sigrid.

Saadan vover du at tale,
 Kalf Arnason! om Aſa-Thor?

Kalf.

Og troer du,
 At Thor ſtaaer ſpærret i din ſnevre Kielder,
 Og at det Uglebilled ligner Thor?

Sigrid.

Hvor er han da?

Kalf.

I Skyen, over Skyen.

Der tordner og der lynner han.

Sigrid.

Ja, ja,

Der er han ogsaa; det kan ikke negtes.

Kalf leer.

Og dog af Træ, som Klods i Kielderen?

Sigrid.

Du gjør mig reent forstyrret med din Snaf.

Jeg veed nok, jeg er en ensfoldig Qvinde;

Dog bedst med Enfold dyrkes Guderne.

Og hvis du ei vil Olaf skræmme bort

Med Gudebilledet, hvad vil du da?

Kalf.

Med Ordets Kraft jeg træde vil for ham.

De Christne kalde det at prædike,

Det kan jeg ogsaa, Sigrid! paa min Viis.

Jeg vil fortælle ham: Kalf Arnason

Er ingen lumst Forræder, som han tænker.

Han troer, jeg hader ham; det er saa fiernt,

At tværtimod jeg voved mig i Gaar

Paa den forvorne Jagt blot for at see ham.

Jeg tilstaaer dig, mit Hierte har ham kjær.

Og altid end jeg elsker mine Brødre,

Skiondt Meninger og Tro har skilt os ad.

Jeg vilde tale mig til Rette med ham;

Men da jeg stod i den beruste Flok

Af vrede Christne, mærkte jeg for seent,

Det var Umulighed. Jeg blev forvirret,

Hans Blik beherskede mit Sind; dog tabte

Jeg Modet kun et Dieblif. Jeg bad

Ham give mig sit Ord; men det var vel,
 At ei han høre sit Betingelsen,
 Thi skiondt han nu vil fare frem med Mildhed,
 Er han saa lidenskabelig en Christen,
 At havde jeg et Ord kun mælet høit
 Mod Christendommen — ja, saa havde Finn,
 Min vrede Broder, faaet Lysten styret,
 At hugge mig mit Hoved fra min Hals.

Sigrid forundret.

Du elsker Olaf?

Kalf.

Han fortjener det

Som Mand, som Drot. Gav han mig ikke dig?
 Gav han mig ikke Throndelag til Ven?

Sigrid.

See, Kalf! den røde Plet paa Gulvet der,
 Som ingen Lud, som ingen Aske tvætter.
 Det er min første Husbonds, Olvers Blod.
 Her, Kalf! see, her lod Olaf Olver dræbe,
 Fordi han blotede til Guderne.

Kalf.

Jeg veed det. Men et Drab i Hidsighed
 Paa Fienden i sin Ungdomstid, det har
 Vel Olver ogsaa øvet.

Sigrid henter en Guldring.

See, min Husbond!

Den Guldring havde Thorer om sin Arm,
 Min egen Son, den dræbte Faders Son,
 Da Kongen ham henrette lod i Hallen.

Kalf.

Men vilde Thorer ei snigmyrde Kongen,
 Og sveg hans Giestfrihed?

Sigrid.

Ha! det var Blodhevn,

Det skyldte han sin Faders Aand i Høien.

Ralf.

I Høien Aanden, Thor i Kielderens!

Som Troen, saadan Frugterne. Nei, Kone!

Man takkes Guder ei med Ridingsværk.

Og ærligt taler jeg med Olaf Digre.

Jeg har ei sveget Kongen; han har tvunget

Med Magt mig til en. Ed mod mine Guder.

Ei den fortørner Guder, som foragter

En Ed, der byder at foragte dem.

Sigrid.

Nu taler du fornuftigt. Bær kun rolig,

Rad Bønderne selv raade! Thorer Hund,

Min Broder, kommen er fra Viarmeland,

Har meget Sølv og Guld, han agtes høit;

Og Harek stammer ned fra gamle Konger.

Nu — hvorum Alting er — saa mødes Olaf

Engang endnu med Bønderne til Fred;

Og kan man ikke tale sig til Rette,

Saa skilles man, og mødes næste Gang

Med Sværd og Dyr.

Ralf.

Ja — der skal jeg møde,

Naar først jeg har forsvaret mig for Olaf.

Men jeg kan ikke taale hans Foragt.

Og, ved de hellige Guder, blot hans Blik

Mig lammede min Arm, hvis ikke først

Jeg havde renset mig for Ridingsværk.

Sigrid.

Nu rolig, Ralf! Der kommer Nogen alt.

En gammel Mand med graat Skæg, en sid Hat paa Hovedet,
og med en Harpe under Armen, træder ind.

Kalf.

Det er en gammel Skiald.

Skialden.

I gode Bønder!

Jeg veed, at Folket samles her i Eggen.
Med Drif og Snak tilbringes hele Natten.
Kong Olaf Digre kommer, naar det dages,
Han stævnet har til Thing i Morgenroden.
I alle Huse fandt jeg slig en Flok,
Alt der var ikke Plads til gammel Skiald.
Desuden, stærkt af denne Sag beruste,
De sladdre hoit i Munden paa hinanden,
Og lytte lidt kun efter gammelt Qvad.
Men hos Kalf Arnason og hos hans Sigrid,
Der gaaer det fornemt til, paa Herseviis.
Jeg hører, Harek kommer her med Thorer;
Og Harek stammer ned fra gammel Væt,
Saa elsker han vel ogsaa gammel Vise.

Kalf.

Jeg frygter, du gjør Regning uden Bert;
Thi Thorer kommer med, den største Snakker
I Norges Land, som hører Jngen, uden
Sig selv. I ham er Harek saa forelskt,
Som unge Beiler i sin skionne Brud;
Endskiøndt i Tænkemaade saa forskiellig
Fra Thorer Hund, som Dag fra Nat. Men Harek
Er svag i Munden alt, skiondt stærk af Lemmer.
Tro mig, vi faae endeel om Biarmeland
Alt høre, før det dages. Dog skal man
Om Kalf ei sige: han bortviste Skialden.

Sæt dig paa Bænken der! Naar Bægret fyldes,
 Skal vi ei heller glemme dig; men vent
 Opmærksomhed kun ikke for din Harpe!
 Den Tid desuden er forbi, da Kæmpen
 Om sine Guder gierne Sangen horte.
 I Tidens Baar — da quiddre Fuglene;
 Men hen ad Efteraaret til, min Gubbe!
 Naar Birken visner, blier det stumt i Skoven.

Thor er Gund, Harek af Thiotha og flere Hovdinge komme.

Thor er.

Hil jer og sæl, min Søster og min Svoger!
 Da det saasnart endnu vel neppe dages,
 Har I vel Intet begge derimod,
 Da Harek ønsker det, og jeg endnu
 Har ikke ret fortalt jer om min Reise
 Til Biarmeland —

Kalf leer.

Nei, nei! fortæl du kun.

Jeg er alt forberedt. Min Hustru! bring
 Os Æl og Mied. Jeg flytter Bordet frem.
 Det skeer; de sætte sig.

Harek,

som har hilset Kalf og Sigrig venligt.

Jeg længes inderligt. Om sli en Reise
 Har, siden Thorkil Adalfar drog did,
 Man Intet hørt.

Thor er.

Ja, Thorkil Adalfar!

Det var den rette Karl; den største Løgner
 Ved Hæfiord. Han fyldte gamle Gorm
 Med Dæmesager, saa han rendte selv

Tilfældt jo med en Liimstang. Hvad jeg her
Fortæller dig, er Sandhed. Jeg drog did
Med Gunsteen og med Karle.

Den gamle Skiald henne paa Bænken gjør en hurtig Bevægelse,
som Ingen uden Kalf mærker.

Harek.

Nu, det var

Jo holde Kæmper begge.

Thorer.

Store Tøsser,

Som jeg tog med for Selskabs Skyld, og for
At have flere Skibe, flere Følf
At raade over. Jeg har narret dem,
Som de fortiente.

Harek nysgierlig.

Nu da?

Thorer.

Biarmeland

Er faldt.

Kalf.

Det veed vi.

Thorer.

Der gaaer Folket om

I Rensdyrskoster. Disse Rensdyrskoster
Er meest forhegede; paa dem ei Sværd
Og Ører bide. Jeg har bragt her hjem
En halv Snees Stykker, og jeg tænker selv
I slikt et Skind at slaae paa Ronning Olaf.
Og vil I hae det lig'saa godt, som jeg —

Kalf.

Nei, mange Tak! Jeg møder ham som Mand,

Og ei som Rensdyr; kun jeg slaaer paa den,
Som er i Stand at slaae paa mig igien.

Thorer.

Det er dit gamle Grillefænger.

Du, Harek?

Harek undseelig og beskedent.

Du kan kalde det en Svaghed —

Men, da jeg stammer ned fra Harald hiin
Haarfagre, tyktes mig, at jeg bør gaae
I blanken Harnisk, som min Stammefader.

Thorer leer.

Nu — jeg vil ikke nøde Godt i Ondt.

Det vil fortryde jer. Men videre!

Kalf.

Spring over Skær og Banker, kom i Land!

Vi har alt hørt det før; fortæl kun Harek,

Hvordan du plyndred Viarmelandets Afgud

Jomale, denne plumpe Blok af Træ,

Som Viarmelænderne, de Skrællinger,

I deres Dumbhed maa man dem tilgive)

Tilbede som en Aand, et himmelsk Væsen.

Thorer.

Ja, det var morsomt. See, hans Hof — hans Gaard

Var gierdet af det høie Plankeværk,

Og Porten luft; men jeg slog Døren fast

I Plankeværket, flavred op ved den,

Og aabned Døren dristig for de Andre.

Kalf.

De fandt jo Beien did, saagodt som du,

Har du mig for fortalt.

Thorer.

Nu, lad saa være!

Rof sagt: vi kom derind.

Ralf sagte.

Den, som skal lyve,

Den trænger til en god Hukommelse.

Thorer.

I Biarmeland har man for Skif at jorde
De Døde med en Mængde Sølv og Guld.

Det laae i Høien skjult. Vi aabned den,

Og fikted godt. Vi bar det ud; der var

Naturligviis en Høben Gruus imellem.

Haref.

Naturligviis!

Thorer.

Men midt i Gaarden sad

Jomale, deres Gud, med Solverbollen

Heel fuld af skionne Penge paa sit Skiod.

En Kiæde, smeddet af hiin røde Guld,

Hang om hans Hals. Nu havde jeg befalt,

At Ingen maatte fræk formaste sig

Mod Guden, men kun tage Skat af Høien.

Selv skyndte jeg mig snelt tilbage, da

Jeg fik de andre Løsser giennet bort,

Og hentede Bollen. Man er selv sig nærmest.

Haref besleeden.

Naturligviis! Men da du havde dog

Giort Fællesskab med dem, saa synes mig —

Fortryd ei paa min Tænkemaade, Thorer!

Du veed, jeg stammer fra Haarfagers Æt —

Jeg havde deelt mit Bytte med de Andre.

Thorer leer.

Det har du af Haarfager ikke lært;
Thi han tog selv det hele Norges Land,
Og efterlod slet Intet til de Andre.

Harek ryster paa Hovedet.

Det var en anden Sag.

Thorer.

Nu, Karle syntes,
Som du, at jeg for meget fik; han skyndte
Sig ind, og tog Guldskæden af Jomale.
Men det var Noget, som paa ingen Maade
Jeg fandt mig i. Først bad jeg med det Gode;
Men da han trodsig blev, gav knubbet Ord,
Da giennembores jeg ham, som han stod,
Med dette gode Spyd, og raabte: Karle!
Vær nu at kiende ret en Biarkobo.

Harek.

Men uden Forsvar? Tilgiv, gode Thorer!
Maaskee jeg feiler — men, som Haralds Æt,
Vi altid har den Bane, naar vi stride,
At æske først til Kampen den, vi fælde.

Thorer.

Hver har sin Bane. Han forbittred mig
Med grove Ord.

Harek.

Har du med Boder, Thorer!
Forsønet Gunsteen, Karles Broder?

Thorer.

Nei!

Den Staffel løb sin Vej til sine Skibe.
Han flygted bort, jeg har ei seet ham siden.

Den gamle Skiald.

Nu seer du ham!

Han springer op, og vil giennemføre Thorer med sin Daggert;
men Kalf, som har holdt Die med ham, griber hans Arm,
og holder ham tilbage.

Kalf.

Jeg mærker, Eventyret,
Saa tidt os Thorer end det har fortalt,
Er ei til Ende.

Harek.

Gunsteen!

Thorer

fatter sig, og siger venlig og rolig:

Gunsteen her?

Ei, ei! Hvor var du dog saalænge, Gunsteen?
Jeg spurgte tidt, men fik ei Underretning.
Thi Boder vilde gierne jeg betalt,
Hvis kun jeg havde truffet dig.

Gunsteen,

der har affastet Hat og Skæg.

Taf du

Kalf Arnason, at jeg dig ikke traf.

Thorer.

Vi vil ei fives, Gunsteen! Tilgiv mig!
Og dersom jeg har pralet lidt maaskee,
Saa tilgiv ogsaa! Hvis din Broder Karle
Nun havde skieldt mig ei saa hæsligt ud,
Saa havde vi vel talet os til Rette.
See, Gunsteen! alle mine Kister bragte
Jeg med i Dag; thi jeg har lovt min Søster
At pynte Thor, for at den Digre meer

Skal agte ham. Her har jeg Smykker nok.
Jeg vil betale Boder for din Broder.

Gunsteen.

Ja, vil du det, saa kan vi end forsones.

Ihorer.

Det var jo Spot og Skam, hvis Bonderne
Her klanredes og blev uenige,
Hinandens slog ihjel nu, da det gielder
Med samlet Kraft at kæmpe mod den Digre.
Hvad fordrer du?

Gunsteen.

Ti Mark af røden Guld

Skal du betale Thor, og ti Mark mig.

Ihorer.

Hvordan betale Thor?

Gunsteen.

Til Prydelfser,

Som du maa siden ei berøve ham.

Ihorer.

Godt, godt!

Gunsteen.

Og ti Mark mig!

Ihorer.

Godt! Tyve Mark.

Det er lidt dyrt; men det faaer nu saa være.

Sigrid,

som er gaaet til og fra, skienker i for dem alle.

Saa drikker, Venner! da paa det Jorlig;

Og Hver i Stuen, til Stadfæstelse.

De sætte sig om Bordet, og drikke.

Ihorer selvtilfreds.

Er det nu ikke godt, er det ei smukt,

At vor Gudsdyrkelse tilstøder sig
 Forsoning mellem Fiender? Let det kan
 Jo hænde sig, man af Feiltagelse,
 Fra Tid til Tid, en Landsmand slaaer ihjel;
 Men skulde derfor Efterkommerne
 Beständig hevne sig, saa blev der jo
 Tilslidst i Landet ingen Folk tilbage.
 See, det har vore Fædre sørget for;
 Og naar man blot betaler Mandebød
 Til den Fortørnede, hvorved man baade
 Tilstaaer sin Uret og erstatter Skaden,
 Saa er al Hejnen endt. Men det fik Ende,
 Hvis Olafs hvide Christ kom til at raade.
 Saaledes gaaer det med utallig Viisdom,
 Der passer for vor Tilstand, for vort Land.
 Har man for megen Fred, for lidt af Penge,
 Gaaer man paa Vikingstog og henter Bytte;
 Men vil man ei saa langt, og har man Fiender
 I andre Dale, saa bekæmpes de.
 Hver Bonde selv er som en liden Drot,
 Han kriger, slutter Fred paa egen Haand;
 Det styrker Heltetmodet, men fik Ende,
 Hvis Olafs hvide Christ kom til at raade.
 Har man for mange Born, og skrantne Noer,
 Som vilde giøre kun Førrædre Skam —
 Paa Veien sættes de, doe, for de skionne.
 Som Ubleblomster falde de fra Træet,
 Men hvad tilbage blev, blier moden Frugt.
 Den Mængde Born gjør Fadren ei til Prækker.
 Er det ei godt? Men, Brødre! det fik Ende,
 Hvis Olafs hvide Christ kom til at raade.
 Og nu en Ting, der kunde synes ringe,

Men er det ei, thi sund og kraftig Helt
 Behøver ogsaa god og kraftig Epise:
 Det søffre Hestekød — min Søster steger
 Til Døvre just et saadant herligt Dyr —
 Den Hiertestyrkning, ogsaa den sif Ende,
 Hvis Dlaf's hvide Christ kom til at raade.

Harek.

Ha, Thorer taler, som den vise Odin!

Kalf.

Ja, sandelig, han overgaaer ham langt
 I heltestor Uegennyttighed;
 Thi Thorer Hund har begge sine Dine
 Pantsat i Mimers Brønd — for Ingenting,
 Og seer nu Verden, som en nyfødt Hvalp.

Thorer vred.

Kalf Arnason!

Gatter sig.

Dog, det er sandt, min Svoger!
 Du redded nys mit Liv. Kom, lad os drikke!

Kalf.

Det skionne Harnisk, som i Høien rustet,
 Det elsker du kun Rusten af; veed ei,
 At da Thor yndte det, da var det blankt.

Thorer.

Den Snak forståa vi ei.

Kalf.

I hade Christus,
 Men Asatroens Blisdom har I glemt.

Thorer.

Vi vide nok, for at bekæmpe diærvot
 Den Digre, der vil ælte Landet om.

Kalf.

J hielpo ham, saafremt J meer ei agte
Gudinden Saga med den høie Rære.

Harek.

Det negter Ingen, Kalf! Men lad os nu
Om Andet tale. Det er Tid engang,
At vælge Drost, som byde kan i Slaget,
J Fald Kong Olaf, hvad jeg meget frygter,
Ei lader sig bevæge.

Thorer.

Det er sandt.

Jeg tænker, dette Valg er hurtig giort.
Harek af Thiotts stammer ned fra Harald
Haarfager, han bør være Hovedsmand.
Han er en duelig, forfaren Helt;
Ugunstig var ham Olaf, hadelig,
Og megen Uret Harek har at hevne.

Harek.

Men jeg er gammel. Olaf blusser end
J feirest Manddom. Den, som byde skal
J dette Slag, maa være frisk af Alder.
Desuden Olaf er min nære Frænde —
Han har fornærmet mig, men han er dog
Min Frænde; det sig sommer ei for mig,
At jeg gaaer fremst i Striden. Thorer Hund
Bør være Hovding. Det er Pligt for ham,
At hevne begge sine Frænders Drab.

Thorer.

Ei finder jeg mig god, at reise Banner
Mod Olaf; thi jeg kiender Threndernes
Stolthed og store Mod, og neppe lyde
De vil en Helgelænder. Og desuden —

Hver har sit Hverv. Hvor List og Styrke hielpe,
 Der er jeg med; at speide Bindens Luner,
 At liste mig imellem Skjær og Banker,
 Forstaaer jeg godt; at sælge mine Varer
 Paa Markeder, forstaaer jeg saare godt.
 Mit Eventyr i Biarmeland har viist,
 At jeg var ikke bange for mit Skind.
 Men nu jeg svøber mig i Skind af Rener,
 Taer Dyen med paa Rakken, følger jer,
 Og kan jeg Olaf Digres Pande flove,
 Saa gior jeg det med stor Fornoielse;
 Men være Hovding — nei, det vil jeg ikke.
 Kalf Arnason! uagtet du mig driller
 Hvert Dieblif med din Stortalenhed,
 Saa veed jeg dog at skatte dine Fortrin. —
 Han er en Thronder, han var Lensmand før
 I Throndelagen, kiender alle Bierge,
 Hver Bei, hver Sti, han er berømt som Kriger,
 Hans Mod er stort. Hans Tanke sværmer vildt
 I Fredens Tid; men slige Glammestanker
 Gior Nytte just i Kamp: som Falken nytter
 Til Jagt, men siden maa hae Hætte paa,
 For ei at styrte ned paa Gaardens Høns.

Alle.

Kalf Arnason! du est vor Hovedsmand.

Den blinde Kong Rørik ledes ind af Finn Lille.

Rørik i Døren med hoi Røst.

Her var en Hovedsmand for jer, I Thronder!
 I Fald han kunde see.

Kalf.

Kong Rørik!

Alle.

Rørif

Hiin Blinde!

Rørif.

Ja — hiin Blinde. Hielp mig, Thor!
 En Krøbling af en Konge tog sin Tilflugt
 Til eder, Bønder! Vil I huse ham,
 Og skjule ham for Olaf?

Sigrid.

Gierne, Herre!

Kalf.

Hvad har befriet dig fra dit Fangenskab?

Rørif.

Den blinde Love laae i Nettet viflet,
 Og Intet hiulpe der dens Kræfter meer.

Peger paa Sinn Lille.

Da kom en Muus, og gnaved Traaden sonder
 Med skarpen Tand; saadan slap Loven fri.
 Min Træl, min Eskovend, stial mig fra Thoraren,
 En dum Islænder, som den Digre gav
 Det Hverv, at bringe mig til Viinland. Seer I,
 Der drikke skulde jeg hans Ekaal i Viin,
 Da ikke her jeg vilde det i Ol.

Thorer.

Hil dig og sæl, Herr Konge! Du kan tiene
 Med Viisdom os, med dine gode Raad.

Rørif.

O, kunde jeg, som Harald Hildetand,
 Anføre jer i Slaget, skiondt en Blind!
 Det er umuligt mellem disse Klipper.
 Her har man ingen bred Bravallahede.

Velan, saa skal jeg give jer mit Raad.
I har hidstævnet Olaf?

Thor er.

For at prøve

Det sidste Middel. Han vil tale med os;
Men tale vil vi meget ei med ham.
Vi vide dog, det hjælper Jngenting;
Thi bedre feier han sit Ord, end vi.
Du kunde vel, Kong Rorik! men har du
I lange Fangenskab forgieves talt,
Saa nytter nok din Talsen heller ei.
Dog, hvis det muligt var, at boie Drotten
Fra denne Galenskab: i Landet ind
Med Ild og Sværd at føre christne Guder,
Saa vilde vi vel vælge ham til Konge.

Harek.

Bed Fødselen har Ingen større Ret
Dertil, end han; jeg har vel ogsaa Ret,
Men jeg er gammel, viger gierne ham,
Thi han er sindrig, han er klog og stærk,
Han har en Konges store Egenskaber.

Thor er.

Det sidste Middel vil vi da forsøge.
Thorsbilledet stod længst i Sigrids Kielder
Fra Olvers Tid.

Harek.

Det er et helligt Billed

Af Asa=Thor, har Underværker giort.
Haarfager blotede til det, dengang
Han undertvang Smaafongerne; Blodøye
Nedboied først sit stolte Rnæ for det.

Thorer.

Nu har vi vasket det ved Midienat,
 Og blotet trende Heste ved dets Fod;
 Dem Sigrid steger, og dem siden vi
 Fortære ved det store Dffergilde.

Harek.

Naar Olaf kommer, vore Guder skal
 I hvide Linned og med Egefrandsø,
 Ved gamle Sange, drage Thor paa Vogn
 For Olaf frem. Thor skal forfærde ham,
 Saa han forsager sit Afguder.

Thorer.

Og hjælper ikke det — da strax til Slag,
 Og da skal Sværd og Øxe stille Trætten.

Rorik.

Nei, Bønder! Thor forsmæder sliq Dfferfest;
 Han væmmes ved den alt for kiælne Slægt.
 Og netop derfor har han vendt os Ryggen,
 Fordi den Grumhed og den kraftige Blodtørst,
 Fortid besad, forsvandt i svage Tid.
 I Balhal — findes der Medlidenhed?
 Der dræber Bennen efter Maaltidet
 Ein Ben med Øren; men han lever op,
 Thi evig lever Helt, som glæder Guder.
 Valkyrien, med Hestehaar fra Hielmen,
 Har ei Medlidenhed. Den skumle Eskud,
 Dødsnornen, agter ingen Bøn; kun dræbt,
 Seer du paa Valhals Bæg Staaalkflingerne.
 Derfor maa Dødens Rædsel hårde dig;
 Og høist ugudeligt den gamle Skif
 Dphorte: Thor at offre Mennekser.
 Dog Alt kan vorde godt. Begynder kun!

J Dag et herligt Offer kræver Guden.
 Naar Olaf kommer — griber ham! En Hedning
 Ei skylder Urlighed den hvide Christ.
 Og slagter ham paa Steen! Naar Olafs Blod
 I Morgenlusten damper, da vil Thor
 Sig glæde høit med Lyn og Tordenskrald.

Kalf.

Dit Valhal er elendigt; thi det savner
 Sin Halvedeel. Din Siæl er ogsaa blind,
 Blind, som dit Legem. Hvor er Banerne?
 Dem udelukker reent du fra dit Valhal?
 Hvor er Lysalferne? Det lader til,
 Du fiender blot Svartalfer. Og din Baldur
 Er evig død? — ja, det kan jeg begribe.
 Men hør nu ogsaa mig! I Fald I ei
 Tilsværge mig ved Odin, Vile og Bee,
 At holde Løftet, I har svoret Olaf,
 Saa gaaer jeg med min Flok strax hen til ham,
 Og blotter eders Skændsel, eders Meened,
 Og slaaer for ham, imens min Dxe holder.
 Men er I ærlige, som det sig semmer
 Den ædle Thrønder — nu, saa skal jeg føre
 Jer kiækt i Kampen mod den hvide Christ.
 Giv mig et Svar! Jeg tøver ikke længer.

Harek.

Oprækker Hænder, sværger Eden ham.

Alle Kæmper med oprakte Hænder.

Bed Odin, Vile og Bee, vi sværge den!

Kalf.

Velan, saa kalder mig, naar det er Tid!
 Det Abespil med Blokken, der skal skræmme
 Fra Landet Olaf, som en Spurv fra Frugt,

Det vil jeg ikke være Bidne til.
 End er det Dæmring, end udfolder Solen,
 Som prægtig Paafugl, ei sin Purpurvifte,
 End blinker Freias Hof paa sorten Himmel.
 Nu gaaer jeg ud, og knæler for skion Freia.
 Hun har ei mistet alle sine Kæmper;
 Og hun vil spinde Livets Traad, det veed jeg,
 Endnu for mange Slægter paa sin Hof.

Han gaaer

Thorer.

Det er en Sværmer, men en tapper Helt,
 Som være kan os til mangfoldig Nytte.
 Lad ham nu ene med sit Sværmeri!

Der blæses udenfor i en Luur.

Der gives Tegnet alt, Kong Olaf kommer.
 Op nu, at møde ham med Asa-Thor!

De gaae.

Sigrid alene.

Forjage ham med Ord?
 Dertil jer fattes Evne.
 Men sikkert, Asa-Thor!
 Dit Norge vil du hevne.
 Du skienker atter Mod,
 Naar Heltkraften helder.
 Høst, at dit Billed stod
 Saa lang Tid i min Kielder!
 Tidt lufte der jeg ind
 De varme Solens Glammer;
 De skinte paa din Kind,
 Og straalte paa din Hammer. —
 Og jeg saaer ingen Ro,
 Hvis ikke Hevn jeg søger;

Thi her i denne Bo
Bed Midienat det spøger.
Her, hvor min Olver stod,
Da Bedlerne ham dræbte;
Hvor flød det kiære Blod;
Hvorfra de Riget slæbte —
Her falder Blod endnu.
Ja, ja! jeg kan det høre,
I Rattens stille Gru
Det drypper for mit Dre.
Da rasler hoit i Harm
Guldringen i sin Kiste,
Som Thorer bar paa Arm,
Da han sit Liv forliste.
Det tidt mig jager ned
Til Thor i mørken Hule.
Men dødt han stirrer, leed,
Paa Flammerne de gule,
Paa Fyrrespaanens Røg,
Som om han vilde sige:
Først prøver et Forsøg,
Og skaffer mig mit Rige! —
Ja, snart i Heltefærd
Vil Hevnen ikke tøve.
Den Digres hvassse Sværd
Skal vi med Trolddom døve.
Min Broder er en Mand,
Som veed — at Olver blødte.
Han foer til Viarmeland;
Der Hærene ham mødte.
De gav ham — Døer ei,
Gi Sværde, som saa ofte;

Paa eensom Nattevei
 Hver rakte ham — en Kofte.
 De ftive Rensdyrsfkind
 De ftienkte ham; faa blege,
 Som Maanen i fit Ekin
 Bag Graner og bag Ege.
 Thor er en mægtig Gud;
 Men ftorre vil I finde
 Thorgerdur Horgabrud
 Som hevnende Gudinde.
 Hvor Kraften ei forflaaer,
 I Mulm — i Farefriften,
 Der Alfa-Lofe ftaaer,
 Og hielper os med Liften.

Gaaer.

En Fieldegn med Adfigt til Thrandhiems Fiord.

Under Klang af Lurer, Piber og Trommer træffes Thors-
 billedet, behængt med Solv- og Guldklæder, ind paa en
 Bogn, i Optog af Hofgoder, der gaae fnygende parvliis,
 i Linkiortler og egekrandsede. Nogle gaae bagefter.

Hofgodernes Sang.

Bred blev Ving=Thor,
 Da han vaagned,
 Hamren favned,
 Eftægget fryfted.
 Hlorrida raabte:
 Lumfte Lofe!
 Mon i Mulmet du
 Miolnir giemmer?

Brat blev begge
 Buffene hentet,
 Spændte til Skagler.
 Ekyen skralded.
 Hvi er vel Alf-Thors
 Bli! saa skarpe?
 Jld mig tyffes
 Fra Brynet flamme.

Florridas Hierte
 Loe i Barmen,
 Da den Haardføre
 Hamren fiendte.
 Thurse-Drotten,
 Thor! du dræbte,
 Fanged Miolnir
 Ved Meigingarder.

Under denne Sang har man kiort Thorsbilledet omkring, og standser med det forrest paa Skuepladsen. Thorer Hund, Garek af Thistla og flere Høvdinger ere komne til, og slutte sig til Toget. En Psalmemelodie, blæst af Basuner udenfor, tilkiendegiver, at Kong Olaf nærmer sig. Han kommer ind vaabenklædt, med Dren i Haand, fulgt af Thormod Kolbrunarshiold, Biørn Staller, Finn og Thorberg Arnason, Gaukathorer, Asarsaste og flere Hirdmænd, samt Biskoppen, der bærer et gyldent Kors og sin Krumstav.

Olaf.

Jeg træder frem for jer i ringe Flok,
 I Bondehøvdinger! som I for mig,
 Mens begge vore Hære vente nær
 Paa Fioldene, hvad Følgen vorde skal
 Af denne Sammenkomst. Jeg lover jer

Venſkab og Fred; alt gammelt Had ſkal glemmes.
 En vennefalig Drot jeg eder vorder,
 Og hver beholder, hvad han har i Landet,
 Hvis I mig atter ſværges Lydighed,
 Afſkaffer et afſkyligt Hedenskab,
 Og boie Knæet for den hvide Chriſt
 Og den Almagtige, ſom ſkabte Himmel
 Og Jord, og ſtyrer Verden ved ſin Almagt.

Thor er Hund pralende.

Vi veed ei, hvilken Gud du taler om.
 Du kalder den en Gud, ſom hverken du,
 Ei heller nogen anden Mand kan ſee.
 Her er vor Gud. Vi ſee ham, og du ſeer ham.
 Han ſkal forſærde dig med ſamt din Biſp,
 Den hornede Mand i Purpurkaaben der,
 Hvis Stav ſig krummer ſom et Bædderhorn,
 Som Troſte ſkiort mod Tordengudens Hammer.
 Nu er han kommen for at ſpørge jer.
 Han ſeer paa eders Kors med biſtert Die,
 Indgyder Rædſel og Forfærdelſe.
 Viis os nu din Gud, Olaf! har du een;
 Og overgaaer han vor, ſaa vil vi troe dig.

Olaf.

Han kommer ſnart; han ſtiger paa ſin Høiſtol
 Med bedre Smykker, ſtorre Straaleglands,
 End dem, jert Afgudsbilled bær om Halsen.
 Mod Øſten Alle vender eders Dine!
 Der kommer han.

I det alle Bønderne vende ſig mod Øſten, ſtaaer Solen op i ſin
 Herlighed. Olaf hugger i det ſamme ſaa ſtærkt til Thorsbilledet
 med ſin Dre, at det ſtryker fra Forhøiningen. Han ſpringer
 ſelv op i Stedet; Biſkoppen rækker ham det gyldne Kors.

Dlaf

til Bønderne, som vende Vinene tilbage, og forfærdes ved at see ham staae i Thors Sted, hoit loftende Korset, der straalet i Morgenroden.

Og her bestraaler han
Det hellige Kors, hvorpaa hans Søn har lidt
For alle vore Synder. Det har styrtet
Thorsbilledet i Stov, og det skal seire.

Han giver et Vink. Basunerne blæse Psalmen igien.

Bønderne.

Flyer! flyer! Den hvide Christ har styrtet Thor.

De flye.

Dlaf staaer henrykt med Korset i Morgenroden; under Basun-
toner falder Tæppet.

Fjerde Handling.

Bondehans i Nærheden af et Nonnekloster i Jemteland.

Astrid. Ingegerd.

Astrid.

Hvorledes er det med min søde Magnus?
 Jeg haaber dog, at dette Feberanfald
 Var kun et flygtigt Blus, Forkølelse.
 Et Barn i spæden Alder er ei vant
 Til slig en Reise. Det var koldt paa Fjeldet
 I Nat, og nu er Sommerdagen heed.
 Men her ved dette Nonnekloster vil
 Vi dvæle, til han kommer sig igjen.

Ingegerd.

Af, kære Søster! lange maatte du
 Da dvæle her, for Nonnesløret bytte
 Din gyldne Dronningkrone.

Astrid.

Christ! Maria!

Han er dog ikke farlig syg?

Ingegerd.

Nei, Astrid!

Nu Faren er forbi.

Astrid.

Gud være lovet!

Det slemme Dieblis — hvad Lægerne
Jo kalde det — det er nu overstaaet?

Ingegerd.

Ja, det er overstaaet — han er død.

Astrid skriger.

Hvem?

Ingegerd.

Magnus.

Astrid.

Magnus død?

Ingegerd.

Sødt sov han hen,

Ukiendt med Verdens Glæder og dens Sorg,

Det lille Noer, som til en Middagssovn.

Astrid.

Og det fortæller du mig nu saa rolig,

Og med saamegen Hatning, kolde Søster!

Og veed ei, at dit Ord, saa fromt det klinger,

Elaaer Tigerfløer i mit omme Hierte?

Ihi Moder — Moder var jeg ham i Hiertet,

Skiondt ei jeg bar ham under det.

Ingegerd.

Det veed jeg,

Du staffels Søster! Og jeg tilstaaer dig:

Det gjør mig mere ondt for dig, end ham;

Ihi han er lykkelig, hvor nu han er,

Men du bedrover dig kun altid meer.

Astrid.

Ja, jeg er skabt kun til Fortvivlelse,

Til Sorger paa den usle, mørke Jord.

O, det har anet mig! Ja, Ingegerd!
 Jeg siger dig det — fra det Dieblif
 Jeg saa ham, frygted jeg for Drengens Liv.
 Og nu, da han blev syg — umuligt var
 Det mig at pleie ham; det vilde knuust mig.
 Bildt drevet af min ængstelige Beemod,
 Jeg sværmed, som et Spøgelse ved Midnat,
 I Nonnehaugen mellem Træer og Buske.
 Jeg plukte Blomster: Roser og Kiærminder.
 Men Nonnehaugen har kun hvide Roser;
 Det var de rette just. Jeg bandt en Krands
 Af dødblaae Knopper ved de hvide Kalke;
 Og, Gud! det tyktes mig, det var en Liggkrands
 Til Barnets Kiste.

Gun tager den af et Som paa Bæggen.

Ingegerd.

Du har anet ret;

Og pæfelig nu kommer just din Krands.

To Mænd træde ind med en lille Liggkiste.

Ingegerd.

Thi her er Kisten med den døde Magnus.
 Jeg kiendte nok dit omme Moderhierte,
 Din rystende, for stærke Følsomhed,
 Og derfor staaente jeg dig for et Syn,
 Som vilde bragt dig Hiertet til at briste.

Astrid omfavner hende.

Gud takke dig for det, min gode Søster!
 Ja, briste vilde det — men nu, da du
 Har forberedt mig med saa megen Omhu —

Anders let.

Nu kan jeg fatte mig.

Ingegerd.

Ja, gior du det!

Astrid omt smilende.

Han er jo lyffelig!

Ingegerd.

Det er han vist.

Astrid med et Blik til Himlen.

Han er hos Gud.

Ingegerd meget alvorlig.

Der er vi alle, Astrid!

Naar vi er gode, selv imens vi leve.

Astrid sværmerist.

Ustyldige Barn! her lægger jeg en Krands

Dig paa din Kiste.

Hun lægger Krandsen paa Kisten.

Tidt ved Maanens Glands

Jeg sørge skal for dig. Desværre, nei!

Forbi din Grav ei falder meer min Bei.

Her, i den hellige Klosterkirkes Skød,

Maae vi nedscænke dig, da du er død.

Men mange Taarer skal i Maanestien

Til din Grindring flyde paa min Kind.

Hvi græmmes jeg? Han nyder Engles Lyst.

Glad.

O, Gud! en Steen mig falder fra mit Bryst.

Smil som en Skytsaand fra dit Himmerig,

Skienk mig en Søn — lad ham erstatte dig!

Hun gaaer.

Ingegerd.

Det farligste Bedrageri er det,

Hvorned sig Menneſket bedrager selv.

Jeg haaber, Gud tilgiver mit Bedrag.

Til den ene af Mændene med Liigkisten.

Nu, Halsdan! Tak, du stakkels Mand, som bærer
 Med slumme Sorg dit eget Barn til Graven,
 Og taaler, for at redde det, der lever,
 At vi som Magnus jorde lille Hrolf.
 Dog — du forstaaer mig. Jeg bebreider ei
 Min Søster; hun har ingen Synd bedrevet,
 Men hun er siælesyg, og kan ei taale
 Nærværelsen af dette Kongebarn,
 Der ei er hendes eget. Gaa nu, Halsdan!
 Nedgrav din Skat. Den roves ikke fra dig,
 Skiondt du forlader den, du stakkels Fader!
 Paa Dommhedag du finder den igien.

Halsdan kysser grædende hendes Haand, og gaaer med Kisten.

Ingegerd kalder paa Ammen.

Og kom nu med min lille søde Magnus,
 Der er saa frisk og karst, som Fisk i Vandet,
 Og Fugl i Lusten. Han maa finde sig
 En Stund dog i at hedde Trællebarn;
 Men kun saa længe, til min Søster Astrid
 Og jeg har taget Afsked med hinanden.
 I Garderik er Magnus atter Magnus.
 Men, Evanbild! — nu du kalder mig maaskee
 Det vogne Barn, som du saa tidt har giort.

Ammen.

Altid i god Betydning, kære Frue!
 Som Born vi komme kun i Himmerig.

Ingegerd.

Da hid jeg reiste fra Kong Jarisleif,
 At hente lille Magnus, tænkte jeg:
 Maaskee hans fromme Fader alt er død,
 Hans Land i Oprør. Det vil røre Folket,

At see det fiære Barn i Kongedragt.
En Mængde sikkert strax vil hylde ham,
Naar saadan jeg frembærer ham paa Thinge.
Da lod jeg smedde ham den liden Krone,
Det lette Kongespiir, og tog det med.
Gud være lovet, det behovdes ei!
Og dog — jeg sukker ikke blødt, som Astrid,
Det veed du, Evanhild! men jeg har et Hierte.
Hvordan det nu gaaer Olaf Haraldson,
Maa Himlen vide. Haabet er ei stort.
Men, lille Magnus! du skal trøste mig.
Du bæres ikke bort som Viig i Kisten,
Nei, du er karsk, og du skal bære Kronen
I Norges Land — men jeg vil see den paa dig.
Det Billed af et Viig, som jeg har faaet
I Tanke, maa et muntert Syn fordrive.
Min Søster kommer ei saasnart igien.
Luf Døren først imellem vore Kamre,
Bring Barnet ind!

Abner en lille Kiste.

Her Kronen er og Espiret;

Ja, jeg vil see min Gut i Kroningsdragt.

Ammen kommer med den lille Magnus.

Inggerd.

Rom nu, min Magnus, min søde Dreng!

Og see, hvad for jeg dig viste.

Magnus.

Den lille Hrolf, som laae i en Seng,

Han bæres nu bort i en Kiste.

Inggerd.

Han bæres nu bort.

Magnus.

Og skal han nu døe?

Ingegerd.

Nei, Magnus! han gif til Freden;
han lægges kun ned som et Engleskrø,
Med Binger for Evigheden.

Magnus.

Hvad vil du mig nu?

Ingegerd sætter ham op paa et Bord.

Jeg pynte dig vil

Med Kronen af gyldne Farve.
Endnu den hører din Fader til,
Men du hans Krone skal arve.

Hun sætter Kronen paa ham.

Magnus berorer den.

Ei! hvad betyder den gyldne Krands?

Ingegerd.

Høiføngelig Magt og Ære;
Men skienfer ei Himlen den sin Glæde,
Da blier den dig tung at bære.

Hun giver ham Spiret i Haand.

Magnus.

Og hvad betyder den gyldne Stav?

Ingegerd.

Dig Folket med den vil prise,
Naar du dig mindes, at Gud den gav,
Og peger med den til det Bise.

Magnus.

Du skielver, Moder! Mig synes, du gøs.
Hvad vil dine Taarer sige?

Ingegerd

tager ham paa Armen, og kysser ham.

Maaskee du i Dag alt er faderløs

Og Konning for Norriges Rige!

Hun gaaer med den lille Konge.

En Rade med Rager mellem Stalperne til begge Sider, hvoraf de fleste endnu ere lukkede.

Thormod Kolbrunarskiald sidder i Midten. Kong Olaf

ligger og sover med sit Hoved i hans Skiod.

Thormod.

Saa sød en Sovn kort for en vældig Kamp,

Der muligt dysser ham i Dødens Slummer!

Det tyder paa en god Samvittighed,

Paa Styrke, Helbred, sieldent Heltemod,

Og paa en Tro, saa stærk som Norges Bierge.

Betragter ham.

Det skionne Ansigt! det er klart og rødt

Og bredt — det passer til hans føre Lemmer.

Og herligt falder ham det askelyse,

Det tykke, glatte Haar om Skuldrene.

Luft er nu disse skarpe Slangeoine,

Som vinde Kæmpers Hierter, naar de smile,

Men som forfærde, naar de lyne vredt.

Man siger, Oprørsbønderne har meer

Skræk for Kong Olafs Blik, end for hans Dye.

Jeg maa dog vække ham. Det er paa Tide.

Han rører ved Olaf.

Herr Konge!

Olaſ vaagner, og reifer ſig ſtrax.

Alſ — hvi vakte du mig, Thormod?

Hvi lod du mig et Dieblif endnu

Ei drømme fort?

Thormod.

Jeg lod dit eget Bud,

Min ædle Herre! Fienden nærmer ſig.

Olaſ.

Alſ, kun et Dieblif endnu; ſaa havde

Jeg mere vidſt, og kunde ſagt dig, Thormod!

Hvad alle Menneſker vil gierne vide,

Men hvad ei Nogen veed — for efter Døden.

Thormod.

Saa havde du en ſaadan hellig Drøm?

Fortæl mig den, min gode Konge! Skialden

Er drømmefær, han drømmer vaagen, veed du.

Olaſ begeiſtret.

Mig tyktes, jeg høit paa Kiolen ſtod

Og over Norge ſaae,

Over alle Klipper, i hver en Dal,

Hvor Elven ſtinner blaa.

Da kiendte jeg mangt et Biælkehuis,

Hvor for jeg Glæde nød.

I Hringerike ſtod Sigurd Syr,

Min Stedſaer var ei død.

Han ſtod i Marken med Filtehat

Og i en graalig Peld,

I Haanden en Stok med forgyldte Knap.

Dog var han ogsaa Helt.

Han lærte mig tidlig Kunst og Vist,
Med Biæsker og med Snor.
At Broen i London saa let jeg brød,
Jeg nemmed af Sigurds Ord.

At jeg ved Helgaa dæmmed en Sø,
At jeg vælted Jarl Hakons Riis,
Det lærte du mig, min Fostersaer!
Du var en ægte Døl.

Min Moder Asta, hæderlig Biv,
Stod hist med Edelsblis;
Hun sagde mig: „Du est Konge fød!“
Det dybt til Hjertet gif.

Nu skued mit Die til Nidaros;
Der stode de Bønder i Rad.
Fra Clemenskirke min Klokke klang;
Men Glad var meer ei glad.

Saa sørgeligt flemted den over hiin Flok,
Og vinkte mig bort fra Land.
En liden Stund jeg giested Knud
Paa Danmarks Bøgestrand.

Han efter min Guldkrone tog
I høieste Pragt og Glands;
Han bar den kun et Dieblis —
Min Son fik siden hans.

Da saae jeg atter min Ingegerd
Med liden Magnus hist;

For Altret hun fnælte, hvor hellige Mø
Sad med sin liden Christ.

Nu aabned sig en Egn saa fiern,
Hvor før jeg aldrig kom;
En Eremit af Ekoven treen
Fra Hyttens Helligdom.

Han spurgte: „Kiender du Tryggvason,
Som Fadder til dig stod
I Hringerike? Som liden Gut
Du viste mig alt dit Mod“.

Han bragte mig til Miklagard,
Hvor Baringer holdt Fæst;
Han sagde: „Snart som Dodningdrot
Du rider hviden Hest“.

Da synlig mig blev det hellige Land,
Hvor alt vort Held kom fra.
Jeg saae de trende sorte Kors
Fiernt, fiernt paa Golgatha.

Jeg blev den Himmelfstige vaer,
Jacob i Drømme saae.
En Engel bragte mig derop,
Klædt i en Raabe blaa.

Han vilde sin Hemmelighed mig sagt,
Og aabnet mig Himlens Port —
Da vakte du mig, du slemme Skiald!

Omfavner ham venligt bebreidende.

Hvi har du dog det gjort?

Thormod.

Min ædle Herre! skion var denne Drøm;
Men at jeg vakte dig, for Englen lukte
Dig ind i Paradiis, det var dog godt.
Det haster ei, du kommer nok i Himlen;
Men mangt et Aar du leve først paa Jorden,
Og høste Frugt og Glæder af din Seir!

En Kæmpe kommer.

Kalf Arnason selv kommer som Herold
Fra Bondehæren, med en Green i Arm.

Olaf.

Den Green er hellig; dog jeg venter mig
For Resten intet Helligt meer af ham.
Han kommer som Herold; saa lad ham komme.

Thormod og Kæmpen gaar. Kalf Arnason træder ind ube-
væbnet, med en Birkegreen i Arm.

Olaf vred.

Kalf Arnason! hvor længe tænker du
At sætte min Taalmodighed paa Prove?

Kalf rolig.

Saa længe, til du ei misliender mig.

Olaf.

Du vover atter —

Kalf.

See, jeg kommer som
Herold fra dine Fienders Hovding, Olaf!
Det er jeg selv; jeg rogte selv mit Vind.
Man siger: det er sikkest; men hvor sikkert
Det er i Dag, det vil nu vise sig.

Olaf.

Hvad vil du mig?

Kalf.

Jeg vil ei kæmpe mod dig,
Hvis jeg kan undgaae det.

Olaf.

Kan undgaae det?

Oprører du dig ikke mod din Konge?

Kalf.

Oprører du dig ei mod Guderne?
Er Guder ikke meer, end Mennesker?
Og naar du swigter Guderne, hvor kan
Du stole da paa Menneskenes Trost?

Olaf.

Et grunt, affkyeligt Afguderi
Er ingen sand og from Gudsdyrkelse.
Deri bestaaer det just at være Drot,
Alt man med Aanden rager over Tiden,
Og gjør den bedre. Christendommens Sol
Udbreder sig paa Jorden. Bisfelig,
I Norge skal det blot ei være Nat.
I skal ei meer, som frygtelige Bildmænd,
Med Blod af Mennesker bestryge Stolper
Og Afgudsblokke.

Kalf.

Deri har du Ret:

Den ægte, gamle Tro er artet ud;
Men hvad kan Troen for, den er fordærvet?

Olaf.

Og hvilken ædel Tro har for I havt?

Kalf.

Var ikke Kiærlighed, Retfærd og Mildhed
I Asalæren, som i Christendommen?
Var Baldur ei den Gode? Kaldes ei

Forfete den Retsfærdige? Mon Freir
 Og Freia, Frugtbarhedens skionne Guder,
 Forlange Blod? Kan ei Lysalferne
 Med Engle kappes? Er Vandvætter ei
 Saa blide Bæsnere, at de flye forfærdet
 For Skibets Dragehoveder fra Strand?
 Har ikke Bøla spaaet en bedre Tid,
 Da Jorden nysødt reiser sig af Havet,
 Da Baldur lever op igjen?

Olaf.

Jo, jo!

Og dette Ragnarokur, som det kaldes,
 Det er just det, vi Christne bringe, Kalf!
 Thi Baldur lever atter op i Kristus.
 O, Kalf! du sværmer. Du vil bringe Mildhed
 Og Ufskyld ind i Asalærens Nat.
 Freir kaldes god — og drikker han i Upsal
 Gi Mandeblood af store Kobberboller?
 Og deler Frei med Odin ei de Slagne?
 Jeg mærker paa dit Blik og paa din Udsærd,
 Du taler ærligt; men i største Vanvid.
 Selv har du smeddet dig en Asatro,
 Og bilder nu dig ind, at Verden skal
 Herefter artes efter dine Drømme.
 Umuligt, Kalf! Hør Sandheds Røst, opluf
 Dit Hierte for en hellig Aabenbaring!

Kalf.

Det har jeg gjort. — Hør: lov mig i det mindste,
 Naar du er Konning, at du taale vil
 Forskiellige Gudsdyrkelser; giv mig
 Dit Ord derpaa, at du i Fremtid ei
 Om Bondens Tro og Fester dig bekymrer;

Sværg mig det til! Saa skal jeg sørge for,
At Bondehæren skilles ad.

Olaf.

Jeg skal

Ei meer, som fordum i en hidsig Ungdom,
Indføre Christendom med Ild og Sværd.

Kalf hestig.

Gjør det — saa er vi ikke bange for dig.
Men lov os kun, du ei forsøge vil
At smugle den i Landet ind med Mildhed!
Din Mildhed farlig er, din Grumhed ei.

Olaf.

Nei, Kalf! jeg gjør dig ikke sligt et Løfte.

Kalf.

Saa maae vi kæmpe, Konning!

Olaf.

I Guds Navn!

Kalf.

Farvel!

Gaaer, men vender sig om i Døren, og siger:

Dog — det er sandt — eet Løfte giver
Du mig maaskee. Det er ei Hovdingen,
Som beder, det er blot Kalf Arnason.

Olaf.

Hvad kræver du?

Kalf.

At du skal ikke meer
Foragte mig. Du seer, jeg handler ei
Af Egennytte, heller ei — ved Baldur —
Af Fiendtlighed mod dig, men mod din Tro,
Mod dine Forsæt.

Olaf.

Jeg tilgiver dig,
Som Christus paa sit Kors tilgav en Røver,
Fordi du ikke veed, hvad selv du gjør.

Kalf.

Det veed jeg saare godt.

Olaf.

Dersom jeg falder,
Da vil maaskee min Død, som Stephani,
Dit Hierte røre; du blier meer ei Saul,
Som stener Christne.

Seer venligt og med Beundring paa ham.

Hvis du blev en Paulus!

Kalf sagte, med hemmelig Frygt.

Der kommer han igien med disse Dine,
Som smelte Hierte og bedøve Hierner.

Hoit i en barst Tone.

Jeg kiender lidt til eders Guder, Herre!

Mildere.

Dog glæder mig, at du mig ikke holder
For Riding meer.

Olaf.

O, gid jeg kunde sige
Det samme, Kalf! om Hver af dine Brødre,
Som løfte Haand mod mig.

Kalf

med et Blik paa Kongen, der udtrykker dyb, men tilbage-
trængt Bølelse.

Jeg strænger hoit:
For Ridingshaand skal Olaf ikke falde!

Han gaaer.

Olaf ene.

Saa har jeg dog ei taget feil af ham,
Naar man ham kaldte lumst og underfundig.
Hans Handling bar vel Troelshedens Præg,
Men naar jeg saae ham i det aabne Ansigt,
Begreb jeg ei sliq Underfundighed.
Besynderligt! Kals har en christen Siæl,
I Grunden blød — dog Hedning. Du, min Thormod!
Du er saa stolt, som Thor, og dog en Christen.
Saa selsomt blandes Menneſkenes Væsen.

Han gaaer til Døren, og raaber:

Lad Rognvald Bonde bringe Kisterne!

Rognvald kommer med to Trælle, som bære en stor og en
mindre Kiste ind i Laden. Trællene gaae.

Olaf.

Rognvald!

Rognvald.

Herr Konge!

Olaf

aabner den mindre Kiste, og tager to store Penge ud deraf.

Disse Penge, Bonde!

Du give skal til Kirker og til Præster.
Glem heller ei de Fattige! Desuden
Betal endeel for Siælemæsser, Rognvald!
For dem, der falde nu ved Stillestad.

Rognvald.

Til Siælemæsser over dine Helte!

Olaf.

Nei, Rognvald! det behøves ei med Guds Hielp;
Thi falder jeg og mine christne Kæmper,
Da vil Gud nok forbarme sig. Du skal

Betale disse Siælemesser, Rognvald!
 For mine Fiender, for de stakkels Bønder,
 Der fare vild. De kan behøve det.

Rognvald kysser Kongens Haand; Olaf lægger den anden paa
 Bøndens Hoved, signer ham, og siger:

Og kald mig nu paa mine Hovdinger!
 Jeg maa dog gjøre Brug af disse Skatte.

Rognvald gaaer

Thormod kommer.

Olaf.

Ha, Thormod! her du kommer ret som kaldet.
 Jeg har endeel fortræffelige Sværd
 I denne Kiste, der skal deles ud;
 Og Kongen glemmer heller ei sin Skiald.
 Det tidt har undret mig, at see dig, Thormod!
 Med dette gamle rustne Sværd ved Bælte.
 Det seer jo ud, som om det havde ligget
 I Jorden.

Thormod.

Ja, det har det ogsaa.

Olaf.

Hvad?

Thormod.

Det har endnu ei truffet sig, Kong Olaf!
 At du har spurgt mig om mit rustne Sværd.

Olaf.

Hvi er det rustent?

Thormod.

Det er ædel Rust;

Det er Hrolf Krakes, Leirekongens Olavind,
 Hans eget Sværd.

Olaf forundret.

Hvad?

Thormod.

Den berømte Skofnung,

Som Skegge tog af Høien og foræred
Til Kolmar Skjald. Han var min nære Frænde,
Nu har jeg arvet Skofnung efter ham.

Olaf tager det henrykt i Haanden.

Hrolf Krakes Sværd, den store Leirekonges,
Den store Hednings! Skjald! af alle Drotter
For Christendommen — ingen agter jeg
Saa høit, som Hrolf i Leire. Spurgte man:
„Hvo helst af hine Konger vil du være?“
Jeg svared: „Jungen, thi jeg er en Christen;
Men høiest agter, elsker jeg Hrolf Krake
Blandt Hedninger“.

Thormod.

Saa lad mig skienke dig

Hrolf Krakes Sværd, forsmaa ei Skjaldens Gave!

Olaf.

Jeg takker dig. Men jeg har selv et Sværd,
Som stod i tre og tredive Slagtninger
Mig troligt bi — og Grebet er et Kors.

Thormod.

Tilgiv! Du trænger ei til Andres Sværd.
Og saa berømt din Hneiter vorde vil,
Som Leirekongens Skofnung.

Olaf giver ham en Guldring, og siger venlig:

Tag den Guldring,

Da du forsmaaer mit Sværd.

Thormod.

Mit Hierte binder

Du fast dermed, men ei min Arm, Herr Konge!

Den slaaer for Slaf med Hrolf Krakes Sværd.

Biørn Staller, Finn og Thorberg Arnason, Dag Rigson, flere
Kæmper og Skialdene komme.

Slaf.

I gode Benner! skiondt jeg veed, at Trostfab

Og Tapperhed belønnes ei med Guld

Og med Klenodier, saa vil I dog

Vist gierne, kort for Slaget, af min Haand

Modtage Hver en god og prægtig Glavind.

Den skionne, fromme Dronning Ingegerd

Bad mig at række Sværdene til jer.

Gra hendes Haand faaer Bærgen større Kraft.

Ihi Christen-Ridder agter ædel Biv;

I Himlen sidder jo vor Frue selv

Og deler Kren i sin Indighed.

Biørn Staller! dig tilkommer Gaven først.

Med to Sværde i Hænderne, smilende.

Vil du hae dette Sværd?

Biørn

griber begierlig efter det andet, med mere Guld om Haandsfanget.

Nei, giv mig dette!

De andre Kæmper see paa hinanden, og lee.

Biørn vred.

Hvad leer I af, Grønskoldinger?

Slaf omfavner ham.

O, lad

Dem lee! Det er jo godt, at vi er muntre,

Jør vi skal stride. Men I gjør ham Uret.
De troe, du valgte det for Guldets Skyld.

Til de Andre.

Men jeg forsikkrer jer, at ogsaa Klingen
Er bedre. Det forstaaer min Mærksmand
Bed første Blik. Tag Sværdet, gode Staller,
Min bolde Biørn! Jeg haaber, Hver i Flokken
Vil bruge sit saa tappert, som du dit.

Biørn.

Hvad er vort Ordtag, Herre?

Olaf.

Det er: „Fram,
Fram, Christmænd! Korsmænd! Kongsmænd!“

Biørn.

Herre Konge!

Jeg har et Raad at give dig, som vist
Kan være dig til største Nytte.

Olaf.

Tal,

Min gamle Ven!

Biørn.

Oprørerne forsamle

Sig meer og meer i Flokketal. Man siger,
Der er tolv tusind — vi er fire tusind.

Olaf.

Men vi er Helte.

Biørn.

Nogle — viskelig,

Ja, selv en dygtig Hob kan kaldes saa.
Men hvad er kraftig Arm i vilden Storm?
Folksraseri — det er en Ildbrand,
Som kun kan dæmpes med en anden Ild.

Dlaf.

Vi dæmpe den med Staal.

Biørn.

Nei, Ild, Herr Konge!

Saa har du vundet Seier, før du stred.

Dlaf.

Hvad mener du, min Gubbe?

Biørn.

Disse Bønder

Har Huus og Hiem, Hustru og Børn forladt,

Før at bekæmpe deres ædle Herre.

Du viser dem for stor en Ære, Konge!

Bed at nedlade dig til Kamp mod dem.

Send dine Trælle blot til deres Bygder,

Lad Alting røve, deres Gaarde brænde!

Saa vende de, som Rævene, til Hulen,

At frelse deres Unger.

Dlaf.

Nei, min Ven!

Det strenge Raad kan Kongen ikke følge.

Jeg negter ei, jeg har tilførn engang

Før ti Aar siden brugt det grumme Middel;

Det var for Christi Skyld — og dog ei Ret.

I Dag jeg strider for min egen Sag;

Og jeg er meer ei den, jeg fordum var.

At handle saa, det var ugudeligt,

Som det var uklogt. Hvis vi seire, Biørn!

Da er det godt, at Landet, vi har vundet,

Blev ei aldeles ødelagt; men hvis

Vi falde, Biørn! — da er det allerbedst,

At staae for Frelseren med rene Hænder.

Biørn.

Jeg har ei meer at sige.

Harald Sigurdson kommer hurtig.

Broder! faaer

Jeg intet Sværd? Jeg horer, du forærer
Dem til Saamange; faaer ei Harald eet?

Olaf.

Min Harald! du est iffun femten Aar,
Du est for ung at gaae i dette Slag.
Spar dig til Fremtids Aar! Min egen Son
Er kun et lille Barn; i Fald jeg falder,
Da er det godt, jeg har en Broder her,
Som overlever mig, at ingen Fremmed
Skal gribe Magten.

Harald.

Det var evig Skam

For mig, i Fald jeg stod med tomme Hænder.
Dg gabed som Tilskuer blot i Slaget
Bed Stillestad. Jeg for har været med.

Olaf tager et Sværd frem.

Men er det Sværd ei alt for tungt til dig?

Harald.

Jeg lader det med stærke Remme snøre
Til Armen fast, saa faaer jeg Heelmands Kraft.

Olaf.

I Herrens Navn!

Finn Arnason melder:

Nu siner Fienden man.

Olaf.

Saa skynder eder ud, I Hovdinger!
At ordne Hæren, som jeg har befalt.

Jeg vil med mine Skjalde siunge først
 Det gamle Viarkemaal, som Bodvar sang
 I Leire, sidste Nat, da Hrolf hiin Gode
 Blev overfaldet af Forræderne.

De Hedningord, som Sangen indeholder,
 Beed vi at give frommere Betydning.
 Men mine Kæmper elste denne Sang,
 Der styrker Modet meer, end gammel Miod.
 Oplukker alle Luger —

Lugerne lukkes op til begge Sider.

at min Hær

Kan høre Sangen, lade Skjoldeflang
 Ledsage den.

Til Skjaldbene.

Nu henter eders Harper!

Golvingerne gaae. Trællene oplukke alle Luger til begge Sider.
 Skjaldbene komme med deres Harper. Olaf drager sin
 Hneiter, og stiller sig midt imellem dem: Thormod Kol-
 brunar og Thorfind Mund paa hoire, Gissur Guldbraa
 og Hofgarde Ref paa venstre Side. Kongen siunger med
 Skjaldbene til Harpernes Klang; i Mellemrummene horer
 man Hæren til begge Sider slaae paa Skjoldbene.

Dagen er oprunden,

Duggen Lovet dækker,

Hanen ryster Hammen,

Kiæk til Kampen galer.

Baagner nu, I Venner!

Bærget slebent vinker

Kongens gode Kæmper,

Kraftige som kiække.

Blodbestænkte Skjolde,

Epyd og Sværde flover!

Edel er af Otten
 Ei den bange Feige.
 Bakt ei her til Vinen,
 Ei med Viv at lefle,
 Men til Hildurslegen
 Hanen Helten vækker.

Dlaf begejstret.

Og nu afsted! Og alle mine Skjalde
 Skal være med, hvor høit min Sneiter klang;
 Thi hvis jeg blegner, hvis jeg skulde falde,
 Saa lever jeg dog fort i eders Sang.
 Jeg gierne gaaer i Doden, hvis den kunde
 Guldende, hvad ei meer mit Liv formaaer.
 Hvis som en Martyr her jeg skulde blunde,
 Vil Kirken blomstre, hvor min Kiste staaer.
 Min Athelstein! du faldt i feire Dage,
 Du kom for tidlig til dit store Kald;
 En Hestelever tvang man dig at smage,
 Din Død besang en stor — ei kristen Skjald.
 Min Tryggvason! for streng du vilde tvinge
 Til milde Tro dit stolte Fædreland;
 Du sank ved Svolder, og der brast din Klinge,
 Maaskee du lever end ved fremmed Strand,
 Som Gremet maaskee — men langt fra Hiemmet.
 Mig vinkte Hiemmet til sit kiære Skjød.
 Ja, Christendommen er ei længer fremmed,
 Naar Dlaf den besegler med sin Død!

Han gaaer med sine Skjalde.

Bed Stiklestad.

Bjelbegn med fri Udsigt i Baggrunden. Det er Tusmørke.

Solen er bedækket af en Sky.

Under Musik, som udtrykker Stemningen og Folkebevægelsen, kommer et Optog af bevæbnede Bønder, og gaaer over Skuepladsen. En Flok bliver staaende, anført af Kalf Arnason i Harnisk, fulgt af Thorer Hund i Rensdyrkøfte.

Thorer.

Vi vil omringe ham med Mængden, Kalf!

Saa fange vi ham sikkert.

Kalf med Foragt.

Saadan fanger

Man Dyr, men ikke Konger. Naar du sælger

I Tønsberg og paa Glade dine Varer,

Saa kan du være sikker paa din Fangst;

Øst du en Helt, da maa du vove Livet.

Thorer.

Troer du, at jeg er bange?

Kalf.

Du har vel

Forstandset dig bag dette stive Pelsværk.

Du ligner Dyret meer end Mennesket.

Du tænker vel at skræmme Olaf bort

Med Hexekosten?

Thorer.

Spotter du din Ven?

Man skulde troe, du holdt med Olaf.

Kalf.

Nei,

Bed Asa-Thor! det skal jeg vise ham,

At Kalf ei holder med ham.

Thorer.

Hvor det bliver
Paa een Gang mørkt! Kan du begribe det?
Vi samles i Skiærsommer efter Middag,
Og alt det aftnes, som ved Vintertid.

Kalf.

Det er en vigtig Stund. De høie Guder
Indhulle sig i Mulm og Mørke, Thorer!

Glad.

Men seer du Freias Hof ved Middagstid?
Jeg tydeligt den viner. Det betyder,
At vore Guder seire. Olaf skal
Gi med sin Sommerdag fra Syd betvinge
Den norske Vinternat.

Thorer.

Der er han alt.

Kalf.

Til Strid, I Bønder! Husker Losenet:
„Fram, Bondemænd!“

De gaae.

Skiernhydsler begynde, ledsagede af Musik. Det bliver alt
mørkere og mørkere. Skyn gaaer bort fra Solen, og
den staaer som en sort Kugle med rød Rand, midt paa
den blodigtdæmrende Himmel.

Kong Olaf og Biørn Staller møde Thorer Hund og
Kalf Arnason.

Kongen hugger til Thorer med sin Sneiter, saa der staaer
Støv ud af Mendshyrskosten.

Olaf til Biørn.

Slaa Hunden, som ei Jernet bider paa!

Biørn vender sin Dre, og slaaer Thorer med Drehammeren.

Ihorer

giennemborer Biorn med sit Spyd; han falder.

Saadan vi bede Biørne!

Til Dlaf.

Ru skal du,

Kong Dlaf! ogsaa døe.

Kalf kaster ham tilside, saa han tumler.

Men ei for din Haand.

Hust, Dlaf! hvad jeg loved dig, da sidst

Vi talte sammen.

Han dræber Kongen.

Ei for Ridingshaand!

Dlaf.

Ru hjælp mig, Gud!

Falder.

Det bliver aldeles mørkt. Dyrerne og Sværdene klinge i Mørket mod hinanden og paa Skjoldene. Løsenet høres alt imellem fra den ene Side: „Fram, fram, Bondemænd!“ og fra den anden: „Fram, fram, Christmænd! Kersmænd! Kongsmænd!“

Tæppet falder.

Femte Handling.

En aaben Plads, med Skov til den ene Side, til den anden
et stort Bierkehus.

Thorér Hund. Hans Træl, med en Pose under Armen.

Thorér.

Du seer, at jeg har Tillid til dig, Rimbe,
Min Træl! jeg veed, du er mig tro; og det
Er baade godt for dig og mig, thi flygted
Du bort med disse kostelige Sager,
Saa veed du, jeg kan finde dig. Jeg hedder
For Ingenting ei Thorér Hund: jeg lugter
Paa Jagten Færten lig'saa godt, som Hunden;
Og Bildtet smutter ikke let fra mig.
Men det var ikke det, jeg vilde sige.
Jeg vilde kun befale dig, at du
Skal skynde hiem dig til min Hustru, Rimbe!
Med disse Smykker, som paa Balen jeg
Tog fra de døde Christmænd, og som de
(Endeel dog i det mindste) atter tog
Fra Asa-Thor, da Olaf havde væltet
Ham ned i Støvet. — Alt er ikke fundet
Af hvad jeg savner; derfor vil jeg gaae
Til Lægehusene, de Saarede

Skal flye mig det tilbage. — Hvad er det?
 Der kommer Sværmeren Kalf Arnason
 Med Bondesflokken og med Olafs Kiste.
 Jeg kan ei lide den forrygte Karl.
 Jeg veed det, han foragter mig; jeg ham.
 Han hader Olaf — nu, det gjorde jeg med,
 Men han er død, hvad rager han mig meer?
 Dog hvad gjør Kalf? Først var han saa forbittret,
 At ei engang han undte mig den Gre,
 At give Kongen Banesaar. Han fik
 Mig skubbet bort — blot af Forsænglighed,
 For at i Skjaldefangen siden efter
 Han skulde vorde nævnt som Kongens Bane.
 Og nu — nu vil han ei engang tillade
 De stakkels christne Mænd at jorde Kongen.
 Nu vil han brænde Liget, drufne det.
 Hvad bryder jeg mig om de dumme Streger?
 Gaa, Rimbe! med din Sæk. Jeg skaffer meer.

Trællen gaaer.

Thor er

ene; han tager et Smykke frem af Barmen.

Det bedste Smykke, dette Kristusbilled
 Paa Pladen af det tykke Guld, det tog jeg
 Af Kongens Liig; det bærer jeg paa Brystet,
 Som, Olaf! du, men ei, som du, i Brystet.

Han gemmer det paa Brystet igien, og gaaer.

Kalf Arnason kommer med en flok Bønder, der bære en
 flet Liigkiste af umalede Bjrrebræder; fulgt af Drabanter.

Kalf.

Ja, hører nu, I Bønder! hvad jeg siger:
 Jeg deler eders Had til Olaf Digre;

Saa lidt som J, jeg vil, at Munkene
 Skal bringe ham i Kirken, gjøre Væsen
 Af den Bedragers Hellighed, og muligt
 Med Optog og med Lys forvirre Hiernen
 Paa Mange. Men hans Liig maa heller ei
 Paa Baalet brændes; det var Hedninghæder,
 Og den fortjener ingen christen Drommer.
 Nedsænker ham da dybt i Throndhiems Fiord,
 Betynger Kisten vel med store Stene!
 Men aabne maa man ei hans Kistelaag;
 Han være, hvad han være vilde, han
 Var dog Haarfagers Æt og Norges Drot.
 Den Riding, som formaster sig mod Laaget,
 Drabanter! støder ham med Spydet ned.

En Bonde.

Bær du kun rolig; vi skal ei berøve
 Den salte Fiord sin døde Skat.

Kalf.

Saa gaaer!

Og skynder eder, før en anden Sværm
 Af Olafs Kæmper hindrer denne Balfart.

Bonder og Drabanter gaae med Kisten.

Kalf Arnason staaer hensiunken i dybe Tanker. En gammel
 Mand i Munkedragt træder bleg og forvirret ud af Skoven.

Manden.

Kalf Arnason! Kalf Arnason!

Kalf vaagner af sin Grublen.

Hvad vil

Du mig, du blege Gubbe?

Manden.

Jeg vil sænkes

I Fiorden med min fromme Konges Liig.

Kalf.

Ha, jeg skal kiende dig — hvo est du, Gamle?

Manden.

Jeg var en Bisp, mens Olaf var en Drot.

Kalf.

Ha, Biskop Grimfel!

Grimfel.

Nu er jeg en Munk,
En Tiggermunk, der trygler dig om Døden.

Kalf.

Ulykkelige Gubbe!

Grimfel.

Ha, beflag

Dit blinde Fædreland! Hvor Olaf er,
Og hvor jeg kommer, trives Lykken evigt.
Men dette Liv er usfelt og forhadet.

Til Kalf.

Kom, Dødens Engel! Uforsonlige!
Dræb mig. Og har du dræbt mig, kast mit Liig,
Med Steen belæsset, til min fromme Konges.
Da Throndhiems Fjord vil græde salte Taarer,
Og skumme med Foragt mod jer, I Mænd,
I Mennecker, som staae med tørre Dine
Paa Stranden efter fuldendt Ridingsværk!

Kalf.

Og troer du, Kalf har øvet sligt et Værk?

Grimfel.

Befalte du dem ei at sænke Riget
I Fjorden?

Kalf.

Jo; men for at skaane Riget.

Thi kun med Steen og Straae var Risten fylt.
 Og Kongens Liig henbringe mine Mænd
 I Skovens Dyb til bælmørk Klippehule,
 Hvor det i Fred kan staae, til Raseriet
 Har sat sig, og I kan begrave ham.

Grimkel vil omfavne ham.

Hugprude!

Kalf.

Roes mig ei, omfavn mig ei,
 Herr Biskop! Veed I — nei, det veed I ei,
 At hellig Olaf faldt for denne Haand?

Grimkel.

Nei, Kalf! Men at du selv ham kalder hellig,
 Beviser, at du har fortrudt din Synd.

Kalf atter grublende.

Stundom begaae vi Menneſker en Synd,
 Og troe, det er en Dyd.

Grimkel.

Hil dig, i Fald

Dit Hierte røres!

Kalf.

Hvis det var forilde?

Grimkel.

Paa Raadens Dør ei bankes kan forilde.

Kalf.

Den Solformørkelse, mens Slaget vared,
 Var et forfærdeligt Jertegn. Jeg det tyded
 Til Balhals Ure; men det var ei saa,
 Thi knap var Olaf død, og laae paa Valen,
 Saa smilte Solen venligt paa hans Liig,

Der laae saa skönt med rosenrøde Kinder,
Som om han leved end.

Grimfel.

O, Kalf! det var

Et stort Mirakel. Olaf er en Helgen.

Kalf.

Og dette Jertegn med den danske Mand!

Grimfel.

Det glæder mig at finde dig saa blød.

Kalf.

Blød? Een Ting løber vildt mig om i Hovedet
Og ængster mig, til jeg forstaaer det ret:
Kong Olaf sidste Ord til mig i Gaar.

Grimfel.

Siig mig hans Ord! Jeg haaber, jeg forstaaer dem.

Kalf.

„J Fald jeg falder,” sagde han, „da vil
Maafkee min Død dit Hierte røre, Kalf!
Du bliver meer ei Saul, som stener Christne;
Maafkee en Paulus.” Hvo var denne Paulus?

Grimfel.

Forblindet først, som du. Da Stephanus,
En hellig Mand, som Olaf Haraldson,
Af vilde Sværme drabtes, da var Saul
En af de Grummeste; men siden, Kalf!
Da han i Gensomhed bedrovet grubled,
Og vandred ad en Bei, da lod en Røst
Fra Himlen i et vældigt Tordenskrald:
„Saul! hvi forfølger du mig dog saa grumt?”
Og fra det Dieblif var Saul en Christen.

Et stærkt Tordenskrald lyder pludselig over deres Hoveder.

Kalf

Kaster sig paa Knæ, med folbede Hænder.
Din Tiener hører, Herre!

Reiser sig.

Rom, Herr Biskop!
Primsignet er jeg længst; men vil I døbe
Mig strax i Skovens Kilde?

Grimkel.

Gierne, Søn!
Men hvor er Fadderne?

Kalf dybt rort.

De hellige Engle!
Han gaaer med Biskoppen.

Forhallen til Sygehuset.

En Skorfteen til den ene Side, med Id. Lægeqvinden
kommer med en Gryde, som hun hænger derover. Thormod
Kollbrunarfskiold træder langtsomt ind, dødbleg.

Lægeqvinden

rører i Gryden, vender sig til ham, og siger:
Nu trænge de til mig, de diærve Helte.
Midt under Slaget — ja, det er en Stoltthed,
Gud naade da det Qvindemenneske,
Der turde nærme sig! Endskiøndt — min Sandt,
Balkyrien, som kalder dem til Balhal,
Er ogsaa Qvinde; Beborg og Ursine
Var stærke Skioldmoer i Bravallslaget.
Men det er nu det samme. Ingeborg
Er fredelig, som Gir. Jeg laver dem
De bedste Bindøler for de værste Skrammer,
Og styrker dem med kraftig Urte-drif.

Og derfor elske de mig, som en Moder,
 Der ammer sine Born. Nu ligge de
 Taalmodige paa Bænkene, de Stakler,
 Og Nogle vaande sig, som syge Roer.
 Den stakkels unge Harald Sigurdson
 Er ogsaa stærkt forhugget; men man hører
 Ei Rny af ham. — Mand! hvis du ei er saaret,
 Saa kunde du nok hielpe mig, og hente
 Det Brændeknippe, som ved Døren ligger.
 Jeg — som du seer — har begge Hænder fulde.

Thormod gaaer ud, og henter hende Brændet. Hun kaster noget
 deraf paa Ilden, og seer paa ham.

Men seer jeg ret? Du est jo bleg, som Døden.
 Hvad fattes dig?

Thormod.

Sig Qvinden undrer over
 At jeg er bleg? Man vorder ei rødmsfset
 Af dybe Bunder.

Qvinden.

Lad mig see din Bunde!

Thormod blotter sin Side.

Qvinden.

Der sidder jo et Jern deri.

Thormod.

Ja, ja!

Det er en afbrudt Piil.

Qvinden.

Jeg veed ei, hvor
 Den vender hen; om det er Hulsaar, eller
 En mindre dyb og mindre farlig Bunde.
 I denne Kiedel koger jeg en Grød
 Af Vøg og stærke Urter; den jeg giver

De Saarede. Naar de har nydt af den,
Saa veed jeg strax, om Saaret ret gaaer dybt,
Thi da det lugter stærkt af Loget. Kom
Og spiis nu ogsaa lidt!

Thormod.

Nei, mange Tak!

Jeg er ei syg for Grød.

Qvinden.

Lad mig dog see!

Betragter Saaret igien.

Ha, det gaaer dybt, det er et Banesaar.
Jeg med en Tang kan trække Stumpen ud,
Men naar det skeer, da har dit Liv en Ende.

Thormod.

Laan mig en Tang, hvis du har een tilovers.

Qvinden giver ham een.

Her har du een. Men tør du selv?

Thormod putter den i Lommen.

Hvorfor ei?

Tak, Qvinde! Jeg er ikke ræd for Døden;
Men friste Livet nogle Dieblif
Endnu, det vil jeg nok. Gak til de Andre!
De Længerlevende behøve dig.

Lægeqvinden gaaer ind.

Thorer Hund kommer udenfra.

Jeg væmmes næsten ved at gaae derind;

Stirrer paa Thormod, og siger drilende:

At høre paa den Jammer og det Hyl.

Stor Skam for raske Karlsfolk, ei at taale,
Naar Saaret smerter. Muligt Kongens Mænd
Har Manddom viist i Striden; men kun slet
Udholde Smerten de af Saarene.

Ihormod.

Du har vist fine, lange Drer, Bonde!
Da de kan høre Klynk, hvor ingen lyder.

Ihorer betragter ham.

Var du i Slaget med?

Ihormod stolt.

Det var et Spørgsmaal!

Spodsk.

Var du der ogsaa?

Ihorer.

Ja, med Bønderne,

Som bedst var. Est du saaret?

Ihormod.

Lige godt;

Det er ei Talen værd.

Ihorer.

Du har en Guldring

Om Armen, du est en af Kongens Mænd.

Giv mig din Ring, saa skal jeg skule dig.

Men dersom Bønderne dig træffe her,

Vil de betale dig Uleiligheden.

Ihormod.

Tak, Ihorer! Tak! Du har et Hundenavn,

Men skiondt jeg gierne troer, du deler fleer

Af Hundens Egenskaber, tvivler jeg

Dog meget om, du est saa tro, som Hunden.

Ihorer truende.

Giv mig din Guldring!

Ihormod rolig.

Ihorer! tag den selv.

Kong Olaf har forært mig den. Du veed,

At hvad man i Foræring faaer, det bør

Man ei til Andre skienke. Bold og Magt —
 Det er en anden Sag; men Ringen faaer
 Du ikke, Thorer! med min gode Billie.

Thorer griber ham om Armen.
 Her holder jeg din matte Arm med Guldet.

Thormod.

Den stærkere med Staalet træffer dig.

Han tager hurtig en Daggert ud af Barmen, og støder den
 mod Thorer's Bryst, men Daggerten springer i Stykker paa
 Guldbladen.

Endnu i Høxeskaller under Koften?

Thorer

slipper ham, træder forfærdet tilside, og siger:
 Christbilledet har frelst mig! Hellig Dlaf
 har frelst mig! Crucifiget, som bedækker
 Mit Bryst, har reddet mig fra Daggertstødet!

Thormod.

Hvad drømmer Hunden?

Thorer.

Lovet være Dlaf!

Han forser sig, og gaaer.

Thormod med et Blik til Himlen.

Min fromme Konge! Thormod er just ikke
 Saa hurtig til at troe den Slags Mirakler;
 Men dersom du har omvendt denne Hund,
 Har du som Helgen gjort dit Mesterstykke.

Efter et lidet Ophold.

Hvad staaer jeg her endnu og tøver efter
 Paa Grændsen mellem Liv og Død? De Andre
 Gik alle mig forud: den fromme Konge,
 Biørn Staller, mine Landsmand Skialdene.
 Besynge skulde vi Kong Dlaf's Daad,

Vi var i Kredsen inderst, for at see den,
Men deelte Drottens Skiebne. Heltedaaden
Nu døer med os — og det bedrøver mig.

Sighvat Skiald kommer som Pilgrim med hvid Stav i Haand,
Muslingeskaller paa Hatten.

Sighvat.

Jeg stod paa Mont en Morgen
Bed Borgen, og betænkte
Den svundne Tid, da Skioldet
Og Brynien sprang for Breiden.
I Hu jeg kom den Herre,
Den fiælle Norges Konning,
I Livets Baar en Bifing,
Gavmild mod alle Gæster.

Thormod haanligt.

Ha, Sighvat! Kommer Skialden
Som Vinterflud — for silde?
Det hæsligt fros i Høsten,
Da Blade faldt fra Birken.
Med Munke sang du Messe,
Mens Miolnir Korset knuste.
Gaf, Blode! nu tilbage;
Hvi dvæler du hos Døden?

Sighvat.

Til Helveds Luer hede
Den hvide Christ mig kaare,
Hvis feigt fra Dlaf flygted
Den ellers Tro og Tappe.
Jeg drog til Rom en Reise,
Da Drotten drog af Landet;
Brat ilte jeg tilbage,
Da Haabet atter hørtes.

Jeg agted intet Andet
 Paa Floder og paa Fielde;
 Jeg saae ei skionne Syner,
 Men Dlaf, Kongen, ofte.
 Han vinkte mig. Paa Beien
 En Bonde ved sin Bolig
 Høit klynked over Qvinden,
 Hendoet i feire Dage;

Da sang jeg: „Manden sørger,
 Som mistet har sin Mage;
 Men større Kæmpers Kummer
 Er for den store Konge“.
 Hid ilte jeg — men, Himmel!
 For Doden at opdage,
 Og for med Spot at saares
 Til Velkomst af den Brede.

Thormod rækker ham venligt Haand.
 Sighvat! du est ustyldig.
 Bær billig mod den Blege!
 Jeg gierne gaaer i Graven.
 Nu digter du et Drapa,
 Langt bedre, holde Broder!
 End Thormod det kan tomre.
 Tilgiv min Tidseltale! —
 Du est et større Snille.

Sighvat.
 Du Sværdet bedre svinger.

Thormod.
 Min Ridfiærhed mig nager.

Sighvat.

Lad den dig ei bedrove!

Hver feiler, mens han færdes.

Thormod.

Saa leed mig ud i Lunden,

Paa Bænken under Birken!

Der tro jeg Alt fortæller

Om Kongen og om Kampen;

Alt du i skønne Drapa

Kan høit om Helten siunge.

Saa skal jeg skue Solen

Og Blomst endnu og Bierget.

Og naar du saa har nemmet

Alt, hvad til Qvadet kræves —

Biser ham Tungen.

Da napper dette Næb mig

Min Qval, jeg gaaer til Kristus.

Han gaaer, understøttet af Sighvat.

Kalf, Finn og Thorberg Arnason komme ud fra Sygekamret,

fulgt af Lægeqvinden.

Finn

med den venstre Arm i et Klæde; forbittret til Kalf.

Fordømte Hedning! trænger du dig ind

I Piinselskamret, hvor de Tappre stonne,

Der, deres Konge mere troe, end du,

Har deelt hans Saar — og Mange snart hans Død?

Han kaster sin Daggert efter ham; den saarer Kalf i Bristen.

Kalf blid.

Der stod dig Kongen bi, som ei tillod dig

Et Brodermord, men dog at saare mig,

Fordi jeg har en Røvselse behov.

Han strækker Benet ud til Lægeqvinden, som strax forbinder ham.

Thorberg holder Finn tilbage.
 Du skal ei myrde ham. Han kommer til os
 I Sygehuset, venlig, ubevæbnet.
 Jeg spored Glæden i hans Dø, da
 Han hørte, vi var ikke farligt saaret.
 Din Grumhed mod ham ærgrer mig tilsidst.
 Han være, hvad han vil, han er dog Broder.

Kalf.

Taf, Thorberg! du est ogsaa Broder.

Finn fnyssende.

Jeg

Var Broder dig, før du blev en Forræder.
 Du est min Konges Banemand; men ved
 Den hellige Tornekrone —

Kalf afbryder ham.

Hør mig, Finn!

Jeg elsked Olaf varmt, som du; men, Finn!
 Jeg elsked mine Fædreguder meer,
 Og, tro mod Guderne, jeg svigted Olaf.
 Dog loved jeg ham Hielp mod Bondehæren,
 I Fald han ikke vilde christne Landet.
 Han negted det naturligviis; da loved
 Jeg ham en ærlig Død. Da Thorer Hund
 Med sine Trælle kom i Hersekosten,
 Og skilte ham og Skialdene fra Hæren,
 Og vilde dræbe ham, da kasted jeg
 Den lumste Troldmand med Foragt tilside;
 Kong Olaf faldt for ærligt Kæmpesværd.

Finn.

Og har du ikke kastet Kongens Liig
 I Throndhiems Fiord?

Ralf.

Nei, jeg har reddet Liget.

Og vil I følge mig ad Skoven til,
Skal I den dyrebare Helgen see,
Og vi vil christeligt begrave ham.

Finn roer.

Ralf! har jeg gjort dig Uret?

Ralf omfavner ham.

O, min Broder!

Afqvit mig lidt kun paa min store Regning
Med dine Synder; jeg har nok tilbage.
For kaldtes jeg den Første blandt jer Brødre,
Nu skal man kalde mig den Ringeste.

De gaae bort Arm i Arm.

En mørk Klippehule,

kun oplyst af en Straale fra Indgangen.

Kong Rørik ledes ind af Finn Lisse.

Finn.

Her er vi sikre, Herre Konge!

Rørik.

Ha,

Hvor staae vi nu?

Finn.

Midt i en Klippehule

Bag Skoven under Fieldet, næsten bældmørk.

Rørik.

Jeg væmmes over dette Jammerliv.

Fra Dlaf's Baand jeg vilde mig befrie,

Og glemte: Riæden, jeg er smeddet til,

Er Mørkets Rænke, smidig, blød og glat,
Som den, der Fenris bandt.

Finn.

Det var dog godt,

At denne Hule fandtes; ellers havde
Vi mødt en Skare Bønderfolk paa Fjeldet,
Og det var mig umuligt fiernt at see,
Om det var Benner eller Fiender, Herre!
Mig synes, jeg kan høre dem. Der er de.

Rørik.

Skjul mig i Klostet!

Finn skjuler sig med Kongen.

Nogle Mænd bringe Kong Olafs Liig paa en Baare af Sphæ-
stager; de lade Riget synke ned paa Gulvet.

Formanden.

Her vi sætte Riget,

Som Kalf befalede. Nu afsted igien!
At Ingen mærker os; thi Sigrid løber
Med sine vilde Karle rundt omkring,
Og snuser, som en Los, der søger Bytte.
Men heldigviis har hun ei Lossens Lugt,
Og denne Hule finder hun vel neppe.

De gaae.

Finn kommer med Kongen.

De er alt borte, Herre! Kom kun frem.

Rørik.

Hvad vilde de?

Finn.

Thor veed; men de er borte,
Det roligt er igien.

Løber til Udgangen, og seer ud.

De gaae herfra.

Staa stille kun, saa vil jeg strax slaae Ild.
Du tidt er saa urolig, uforsigtig.
Staa der, til vi faae Lys!

Rørik.

Ha, dumme Træl!

Som om det derfor lysned meer for mig.

Han gjør et Par Skridt fremad, snubler over Liget, og styrter
med Hovedet mod Jorden.

Ha! — Jeg har slaaet mig. Jeg faldt — jeg slog
Min Pande hart imod en iiskold Fod.

Han springer op.

Finn,

som har slaaet Ild, og tændt Lysen i Lygten.

J sværmer, Herre! som sædvanlig. Seer
J nu igien?

Rørik forundret.

Tidt har jeg bildt mig ind,

Jeg Synet fik; men aldrig nogentid

Saa klart, som nu.

Finn leer.

Dg seer J mig? Hvad gjør jeg?

Rørik.

Du truer mig med Haanden, dumme Træl!

Finn.

Ei, hielp mig, Thor! hvad er det?

Rørik ryster paa Hovedet.

Selvbedrag!

Jeg har kun giettet det. Hvor ofte før

J Drømme, naar jeg vaagned halvt, var jeg

Forsikkret om, mit Syn var vendt tilbage!

Mig undrer kun, at denne fiære Drøm

Saa længe varer; thi mig synes end,

Jeg seer dit stygge Ansigt, Finn! hvori
Sig Dumhed blander med Bestyrrelsen.

Finn.

Hvo maa ei her bestyrtes?

Rorik.

Det er Blandværk;

Thi der, paa Gulvet, hvor du Intet saae,
Seer jeg Kong Dlaf's blodbestaanfte Liig —
Smuk efter femten Aar endnu i Døden,
Kun Skægget mere busket, mere tykt.

Finn forfærdet.

I Guder!

Rorik.

Og det forekom mig, som
Jeg slog min stolte Pande mod hans Fod.
Da brast et dunkelt Horn fra Diets Lygte;
Men Lysen brændte klart.

Tøler paa sine Dine, og seer paa sine Hænder.

Hans Blod har vædet

Mit Dielaag. — Men — det er kun en Drom.

Sigrid med Hielm paa, Haaret slagrende ned ad Raffen, for
Resten bondeflædt, fulgt af Bønder og Trælle med Jasker.

Sigrid opdager Liget.

Her fandt vi ham! Og skynder jer nu, Bønder —
Nei — Trælle! Lægger Liget, kaster det
I Klippens Dyb, hvor ingen Moders Sial
Kan øine det, og faae det op igien;
For Kalf, min spage Husbond, og min Broder,
Den tamme Hund — thi nu er Hunden tam —
Hidkomme, for at bære ham til Kirke.

Rørik

stiller sig for Riget, udstrækker sin Haand, tydelig i Gaffel-
lyset for Alle, og raaber:

Rad af! Her byder eder Oplands Konge.

Mængden træder forundret tilbage.

Rørik.

Du søger jo, som Ulven, efter Madslæt,

Du vilde Sigrid! Skammer du dig ei?

Saa smuk endnu, og dog saa vild og grum,
Med Ulvebliffet i det store Die.

Jeg seer dig første Gang; men kiendte dig
Paa Stemmen strax.

Sigrid.

Hvordan? Kong Rørik seer? —

Du fik dit Syn?

Rørik.

Ja — Legemet's og Siælens.

Mængden.

Den blinde Konge seer? Ha, hvilket Jertegn!

Rørik.

Ja, ja! jeg seer. Men jeg er vorden blind

Før meget nu, som før den Blinde saae:

Jeg seer ei, Asa-Thor! din Hammer meer;

Nei, der er sat et Stykke til dens Jern,

Den blev et Guldkors, klart som Morgensolen.

Redbøier eders Knæ for denne Helgen,

Tilbeder ham, og vorder alle Christne!

Alle knæle, uden Sigrid.

Kalf Arnason og hans Brødre, med en Flok bevæbnede Kæmper.

Kalf forundret.

Hvordan? Vi troe at finde Hedninger
Mishandle denne hellige Konges Liig —
Og Alle knæle?

Sigrid med et stolt Blik paa Kalf.

Alle?

Sun gaar hurtig bort.

Rørik

staaer op, og betragter glad de Indtrædende.

Kalf! — Et herligt Ansigt!

Og denne raske Skare tapper Ungdom!
Jeg seer jer, som for femten Aar; dog det
Er jer og ikke jer: den samme Skov,
Men andre Blade, Dviste, Grene paa
Det gamle Træ.

Kalf.

Du seer? Endnu et Under!

Saa bruge vi da ikke vore Sværde,
For at gienvinde Liget. Denne Hule
Blev ingen Røverhule, men Capel
For alle Christne første Gang. Saa kalder
De fromme Munké hid, som staae derude!
Indvier denne Hal, og bringer Kongens
Reliquier til Nidaros i Kirken!

Rørik urolig.

Tilgiiver, Brødre! tilgiv, fromme Helgen!
At jeg for Diebliffet ikke dvæler
Og takker dig med Bøn og boiet Knæ.
Det Syn, du gav den blinde Mand tilbage,
Ham kalder ud i Guds Natur. Jeg kan
Gi længer dvæle her i denne Hule;

Mit Die længe nok var flippetæft.
 Jeg maa paa Bierget ud, og see mit Norge:
 Den grønne Gran, guulstammet Fyrr og Birken
 Med fine Løvbusk, Elven i sit Lob,
 Og Læren i sit Spring, den hvide Fos,
 Og Biergets Lind, og Klippevæggens Afgrund,
 Og Blæstens Veg, og Skyens Farvespil —
 Og Himmelen, den blaa, den hvalte Himmel.
 Der, Dlaf! skal jeg see dig hos din Christ,
 Der skal jeg kaste mig, som Orm, i Stov,
 Og takke dig og den Almagtige.

Gaaer med sin Træl.

Kalf.

O, Korik! iffe du blot fik dit Syn,
 Men hele Norge, ved Sanct Dlaf's Dod.
 Thi da først see vi ret Naturen klart,
 Naar Mulmet brister for det vantro Die.
 Da først forstaae vi Skovens Hvalving grøn,
 Naar den sig hvælver som den hellige Kirke.
 Da kiæft bestige vi først Fjeldets Lind,
 Naar Aanden hæver sig til Gud, som den.
 Da følge vi først Elven i dens Flugt,
 Naar Siælen længes efter Salighed.
 Da først med Sværdene vi vældigt slaae,
 Naar Hænder gribe dem om Korsets Hjalte.
 Da elske vi først Børn og Hustru ret,
 Naar vi af Christus Kiærlighed har lært.
 Sanct Dlaf! ingen Kæmpe vandt endnu
 Saa skion en Seir, som du ved Stillestad.

Alle knæle om Diget. Tæppet falder.

Kund den Store.

Tragodie.

Personerne.

Knud, Konge i Danmark, Norge og England.
Emma, hans Dronning.
Hardeknud, hans Son, et Barn.
Estrid, hans Søster.
Ulf Jarl, hans Svoger.
Svend, deres Son, et Barn.
Edmund Jernside, Konge i England.
Sigfert, hans Ven.
Aldgilha, en Jarlebatter.
Eadrik Streon, Hertug.
Alfwyn, Biskop.
Thm, først Chordreng, siden Ridder Banner.
Hakon, Jarl fra Norge.
Alhelwin, en engelsk Hertug.
Gemming, Staller ved Kongens Hof.
En Eremit.
Steen Skastefon, en Islænder.
Vesent, en Emed.
En Bondkone.
Riddere, Bruer og Trøfner, Munke, Krigere.

Første Handling.

Et Telt i Edmonds Leir, i England.

Edmund sidder med Haand under Kind. Sigfert, en gammel Helt, træder ind.

Sigfert.

Du sidder i dit Telt og grunder, Edmund!

Ja, Ingen kan fortænke dig deri,
Naar du tilbage skuer paa et Liv,
Saa mørkt af Skygger, og saa fuldt af Sorger.

Edmund.

Jeg sørger aldrig, Ven! Jeg skuer fremad.

Sigfert.

Den vise Mand, som stiger over Fjeld,
Maa see til alle Sider, at han ei
Nedstyrter i en Afgrund.

Edmund.

Raste Steenbue

Kun kiender lidt til slig Forsigtighed.

Sigfert.

Men Jægeren dog træffer ham tilsidst.

Efter et lidet Ophold.

Og Jægeren har ogsaa truffet dig.

Edmund springer raff op.

Hvor finder du mig saaret? Jeg kan røre
Saa stærk og qvil, som forhen, Haand og Arm.
Min Fod vel ikke stiftet er til Flugt;
Men fast paa den jeg staaer, som Knud fra Danmark.
Det skal jeg vise ham, i Fald han vover
At møde mig til Tvekamp.

Sigfert.

Tænkte du

Da forrigfuld nu paa din Faders Død?

Edmund.

Nei, Sigfert! nei; hans Død har trostet mig.
Som Engel kan han synge Hymner nu;
Men Sværd paa Jord forstod han ei at svinge.
Det er det Kongespiir, som gielder nu.

Sigfert.

Nei, det er ei det Spiir, som gielder meer;
Thi som et Hav i Flod, der altid stolt
Og mægtigt overskyller Stranden meer,
Saa skyller Knud nu frem.

Edmund.

Til Ebben kommer.

Troer du, at disse Danske fæste Rod
I England? Aldrig! Raseri og Bold
Fremtvinger for en Tid sliq unaturlig,
Uværdig Tilstand; som en Ildbrand,
Der græsfeligt fortærer, hvad den griber.
Men Ilden slukkes dog, og Solen skinner
Igien, og Sæden trives i vor Mark.
Jeg er en Angelsaxer, Alfreds Æt.
Ha, lad mig gaae som Hyrde med min Stav!
Jeg finder Hyrder overalt, som hylde

Den unge Kongesøn. Har Alfred selv
 Gi maattet doe Farerne, som jeg?
 Og blev dog Bretlands lyffelige Konge.
 Snart Hyrdefieppene forvandle sig
 Til Sværd og Spyd. Saa prøve vi paa ny
 En Dyst med Eventyreren fra Siælland.

Sigfert.

Hvad fattes dig da nu?

Edmund.

Min gamle Ven!

Jeg vil tilstaae dig det. Jeg elsker, Sigfert!
 Aldgitha traf mig med sit Himmeloie.

Sigfert.

Nu sørger du, fordi du ei kan byde
 Den Hulde Lykken?

Edmund.

Nei! thi Lykken tvivler

Jeg ellers aldrig om; den kommer nok,
 Hvis først jeg var saa lyffelig, at vinde
 Den Stoltes Hierte.

Sigfert.

Tvivler du om det?

Edmund.

Ja — meget!

Sigfert.

Erst du ikke Drot, og ung,

Og smuk, og tapper?

Edmund.

Kiærligheden, Ven!

Har ei Forstand, den spørger ei om Eligt,
 Den følger kun sit Indfald og sit Lune.

Sigfert.

Og Indfald, Lune kan beherske dig?

Edmund.

Ja! ene disse kan beherske mig.

Jeg følger selv mit Indfald og mit Lune.

Hvad er jeg Andet, end en Lyfferidder?

Men skal jeg seire, maa jeg, som en Ridder,

Besiæles og belønnes af min Elste.

Sigfert.

Religion og Fædreland og Ære

Besiæle dig!

Edmund.

Ja — aabenbart i hende.

Sigfert.

Hvi est du da forstæmt?

Edmund.

Hun kommer selv

I Dag som Bud fra hendes gamle Fader.

Sigfert.

Det tykkes mig just Kiærligheds Beviis.

Edmund.

Nei! Kiærlighed har ei saa dristigt Mod.

En Kriger kommer, og melber:

Fra Nottingham hidkommer Jarlens Datter —

Edmund.

Jeg veed det alt. Bring hende, fierner eder!

De gaae.

Aldgitha træder ind med Hielm, i Pandser, med Spyd i Haand.

Et lidet Sværd hænger ved hendes Side.

Aldgitha alvorlig.

Jeg kommer Drot — tilgiv en No,

Som du vel neppe kiender!

Edmund venligt spogende.

Nei, fiende gjør jeg dig vel ei,
Men Hiertet for dig brænder.

Aldgitha.

Jeg veed ei, om jeg for dig saae.

Edmund.

Det var en Aften silde,
Da træet paa Jagt i Nottingham
Jeg traf dig ved en Kilde.
Jeg tørstig bad om en Drif Vand,
Strax du mig Hornet rakte;
Men Blodet kom i større Brand,
Saasnart jeg Vandet smagte.
Ha, mon det ei var Hæxeri?
Thi man forvist vil sige,
At Ridder loffes i Skoven tidt
Af sliig en Ellepige.

Aldgitha rolig.

Saa har du været i vor Egn?
Vel muligt, at i Lunden
Jeg rakte dig en Vædsfedrif.
Grindringen er foun den.

Edmund for at prove hende.

Det var et deiligt Horn af Guld,
Som du mig monne bringe.

Aldgitha stolt smilende.

Det var et fattigt Dæhorn,
Med tynde Solverringe.

Edmund glad.

Nu, Jomfru! har jeg grebet dig;
Hukommelsen er sikker.

Aldgitha

fatter sig, med den forrige Alvor.

Jeg mindes ikke dig; det Horn
 Kun, hvoraf Vand jeg drifter.
 Men her ei Tiden er til Spøg.
 Maaskee du med mig spoger,
 Fordi jeg som en Skioldmø klædt
 Dig i din Leir besøger?
 Min Fader havde Sonner tre —

Edmund.

Jeg veed det.

Aldgitha.

Ingen kommer,

De seer ei tiere Vintrens Sneé,
 Ei Blomsten i Skiærsommer;
 De faldt i Slaget.

Edmund medlidende.

Sønneløs!

Aldgitha.

Og syg, nedtrykt i Sorgen,
 Den sølvgraa Gubbe ligger nu
 Og græmmer sig paa Borgen.
 Nu tomme staae, reent uden Fryd,
 De gamle Fædrehaller;
 Nu spotter ham den hule Lyd,
 Naar sine Born han kalder.
 Ak! han har Ingen uden mig.
 Paa hvem han sig forlader;
 Men Møen vorder ogsaa Helt,
 Naar Kampen gielder Fader.

Edmund.

Du loved ham at gaae til mig?

Aldgitha.

Hans Hær er ikke slagen;
 Men den har ingen Hovding meer.
 Jeg er med Hæren dragen.
 Den staaer en halv Miils Bei herfra,
 Og den til din vil støde,
 For at forstærket, Edmund! du
 Den stolte Knud kan møde.
 Lov mig, at du vil slaae Kong Knud!
 Da hiem jeg drager atter,
 Og er ei stolt Heltinde meer,
 Men kun en kjærlig Datter.

Edmund.

Aldgitha! du est just den Mø,
 Som Edmunds Hu kan vinde;
 Thi du har Mandens Kraft og Mod,
 Og est dog deilig Qvinde.
 Jernside kalder mig mit Fjolk,
 Stærk, som mit Sværd ved Bæltet;
 Gud veed, hvordan dit Jomfrublik
 Mit Jern saa reent har smeltet.
 Nok — jeg er din, og, Mø! din Aft
 Jeg haaber at fortiene.
 Jeg moder dine Diekast
 Med Heltedaad, du Vene!
 Jeg tænker, snart jeg rødder ud
 Af Blomsterne vor Nælde.
 Den mægtige, den stolte Knud
 I Ivekamp skal jeg fælde.
 Fra Hæren eder jeg befrier,
 Din Fader Seiren bringer;

Dg hvis jeg tvinger Knud til Fred -

Mon jeg Aldgitha tvinger?

Aldgitha.

Den Tid den Sorg!

Edmund.

Den Tid den Fryd!

Aldgitha.

Saa frels os først fra Sorgen!

Nu er ei Ro til kiælen Leg;

Red Oldingen paa Borgen!

Edmund.

Det skal jeg vist. Men mindes du

Den Rosenfrands, du fletted

Bed Kilden, hvor jeg sidst dig saae?

Aldgitha.

Det har jeg reent forgiettet.

Edmund.

I Fald jeg skaffer England Fred,

Dg Faderen sit Rige,

Siig, stienker du mig slig en Krands

Af Roser, stolte Pige?

Aldgitha

tager en Krands ud af sin Hielm.

At skære denne Krands, min Sax,

Mit korte Sværd, jeg hvæssed;

Den stienker jeg dig, Edmund! strax.

Jeg meied den i Græsset.

Hvor grumme Danskes Blodbad stod,

Frem disse Blomster komme;

Du veed, de kaldes Daneblod —

Det er en deilig Blomme.

Band disse Blomster, Bretlands Helt!

Paa mig du ikke tænke;
 Skienk Fædrelandet først en Mand!
 Det græmmer sig som Enke.

Gaaer.

Edmund.

Troer jeg mit Syn i Teltet her?
 Og skal jeg Gaven prise?
 Var det dog Ellepigen ei
 Fra gamle Kæmpeviser?
 Hun sang mig kun om Mord og Blod
 I Skumringen, i Skyggen;
 Og som jeg efter hende greb —
 Hun vendte huul mig Ryggen.

Krigeren kommer.

Herolden fra Kong Knud er kommen, Herre!
 I Harnisk, med nedslaget Hielmegitter;
 Men han forlanger først Heroldens Ret.

Edmund.

Det Lofte sværges ham, forstaaer sig selv.

Krigeren gaaer. En harniskklædt Mand med nedslaaet Hielm-
 gitter træder ind.

Edmund.

Nu, Krebs! kryb, hvis du kan, ud af din Skal.

Gadrik Streon

flaaer Hielmgitteret op, og siger rolig:

Ei noget Dyr saa ringe tænkes kan,
 At Menneſket jo lærer Noget af det,
 Hvis Stoltthed slover ei Opmærksomheden;
 Og saadan ogsaa Krebsen lærte mig
 I rette Tid — at trække mig tilbage.

Edmund forbitret.

Ha — Gadrik Streon!

Gadrik.

Jeg var myrdet alt,

Hvis ei mig lovet var Heroldens Ret.

Edmund.

Glendige! du vover at fremtræde

For mine Dine?

Gadrik.

Ja, jeg vover det,

Og, som du seer, det voves uden Gysen.

Edmund.

Forbittressen fast røver Mælet mig.

Gadrik.

Du har en Krands i Haand af Daneblod —

Glem ikke reent i din Forbittrelse,

Alt jeg har hadet Dansterne, som du;

Alt det var mig, der raadte Ethelred

Til dette Blodbad, hvoraf Blomsten udsprang.

Edmund.

Som altid, raadte du til Ridingsværk.

I Fredens Tid blev Morderdolkten stød

I de Trostydig=ubevæbnede;

Men da den høie Thorkil kom med Flaaden,

Da svigted feig du Ethelred.

Gadrik.

Da først

Hans egen Riækhed havde svigtet ham

Og hele Folket. Da først Anglerne

Hinanden solgte bort for Brød, som Trælle,

Til Dansten; da en Danst med Lethed slog

Paa Flugt ti bange Briter — ja, da svigted

Jeg Ethelred. Da Knud til England foer

Med gylde Lovehoveder i Stavn,

Dg spotted engelsk Tapperhed med Fugle,
 Veirhaner over Masterne, der spratted
 Med tynde Binger — svigted jeg din Fader,
 Fordi han selv sig havde svigtet alt.

Edmund.

Dg underkasted dig den vilde Hedning
 Svend Tveskiæg, der ei kiendte Grændser for
 Sin Plyndrelyst og Gierrighed; der fræk
 Forgreb sig paa min Navne, Bretlands Helgen,
 Sanct Edmund; men som ogsaa Straffen fandt,
 Da han besvimet styrted fra sin Ganger,
 Dg Helgenen ham dræbte med sit Spyd.

Gadrik smiler.

Et Folkesagn, et Eventyr, som Hadet,
 Uvidenhed, Lettroenhed har smeddet.

Edmund.

Det hører med til Vastens Egenskaber,
 At det med Bantro spotter hellige Sagn.

Gadrik.

Jeg tiener ikke Svend, jeg tiener Knud.
 Forstiellen er saa stor paa Knud og Svend,
 Som paa Kong Edmund og Kong Ethelred.

Edmund.

Bil du nu smigre mig? Dg tænker du,
 Jeg er saa daarlig, at jeg derved glemmer
 Dit sidste Ridingsværk, da du — min Svoger —
 Løb under Slaget med din Hær til Knud?
 Da, for at svække vore Landsmænds Mod,
 Du viste Hæren et afsugget Hoved,
 Der ligte mit, og raabte: Angler! flyer;
 Edmund er falden alt — her er hans Hoved!

Gadrik.

Det gjorde jeg kun for at redde dit,
 Det virkelige, som sad sundt paa Kroppen.

Edmund.

Jeg væmmes over din Egnagtighed.

Gadrik.

Det er naturligt, du misfiender mig.
 Hør mig! Hvert Dyr maa følge sin Natur.
 En Ræv kan ikke flyve, som en Drn;
 Men den har meer Forstand, og hvad der siges
 Om Rævens Troløshed, det er kun Snaf.
 Den bruger Lysten til sin egen Frelse,
 Deri kan Ingen vel fortænke den. —
 Jeg forudsaae, det var umuligt, Edmund!
 At kæmpe mod Kong Knud; thi han forstaaer
 Krigskunsten, som en Alexander, Cæsar,
 En Carl den Store. Intet standser ham.
 Han bringer ikke Kæmper med, men Dæmle;
 Saaledes kan vel kaldes disse danske
 Barbarer, der i Blodet bade sig
 Saa qvikt og lystigt, som en Fugl i Vand.
 Og Intet agte de — kun Kongens Bud.
 Belan, det Bud maae vi os underkaste;
 Saa lyder det ei meer med Lovens Strengthed,
 Det vorder os et Evangelium.

Edmund.

Jeg agter ei hans Lov, og jeg foragter
 Hans Evangelium. Jeg har ham æsket
 Til Ivekamp; har han taget mod min Handske?

Gadrik.

Nei! han har begge sine Handsker paa.
 Din passer ikke Knud; den er for stor

J vis Forstand, i anden alt for lille.

Han blotter ei for dig sin Haand, saa lidt som
Sit Hoved, hvis du tvinger ham dertil.

Han tilstaaer, du er mere stærk, end han,
Hvad Kroppen angaaer, Hænder, brede Skuldre;

Men — siger han — en Seierherres Krop,

Det er hans Hær, og han er Hærens Hoved.

Han skiller ikke Hovedet fra Kroppen,

For at fornøie, for at føie dig.

Han deler ei din Fordom; han fortæner

Din Agtelse, foragter din Foragt.

Det er det Svar, jeg bringer som Herold.

Edmund.

Og saadan, af Heroldens Krebseskæl

Forstandset, bræger du til mig, som Faaret

Til Ulven, da det sikkert stod paa Klippen.

Gadrik.

Vær først at kiende mig, for du fordømmer!

Du est min Svoger, min Edgivas Broder;

Med Skjeldsord har du mig vel tidt fornærmet,

Men Skjeldsord af et hidstigt Menneſke

Betragtes maae, som Hundens Biæf.

Edmund gjør en truende Bevægelse.

Gadrik.

Glem ei

Heroldens Hellighed! — At lignes ved

En Hund, er ingen Skam; thi hvad var Jagten

Vel uden den? Og du est vel afrettet

Til denne Veg; du est af ægte Kuld.

Edmund.

Herolden har jeg lovet Sikkerhed,

Ei Ridningen, som giftigt mig fornærmer.

Gadrik.

I Fald, som du, jeg er lidt mundkaad, Edmund!

Jeg Marsag har dertil, saavel som du;

Ihi du er vred, men jeg er saa fornoiet

Bed Evangeliet, jeg bringer dig —

Tilgiv! det er et Evangelium —

Alt det mig dristig gjør og overgiven.

Edmund.

Hvad bringer du?

Gadrik.

Hvad ei du kunde vente:

Et Tilbud efter dette Slag, der faldt

Ulykkelig kun ud for dig, saa herligt,

Som om du havde vundet bedste Seier;

Og derfor kan du takke mig, din Svoger.

Edmund.

Tal! Troer du, jeg, letsindig som et Barn,

Alt venter mig stor Fordeel af din Pral?

Gadrik.

Knud er en ædel Drot, som sparer Blod,

Hvor ei det strider mod hans store Plan.

Han ynder dig som tapper Helt; han agter

Dig som den gamle Kongestammes Æt;

Han troer, at dit og at hans eget Held

Kan fremmes ved en broderlig Forening;

Og derfor vil han dele Land og Rige

Med dig som Ven, og slutte Fred med dig.

Han kræver Mercia, samt hvad der ligger

I Nord og Øst for Themsen; dig afstaaer han

Vestfagen med alt Land i Vest og Syd.

Edmund.

Vil du mig gieffe?

Gadrik rækker ham et Pergament.

Her er Kongens Brev.

Edmund læser forundret.

Et ærligt Tilbud! meer, end jeg kan vente!

Gadrik.

Al Kiærlighed kun til mit Fædreland

Lod jeg mig stielde for en lumsk Forræder;

Al Kiærlighed til Edmund, til min Svoger,

Lod jeg, som om jeg havde spillet Riget

I Danskens Hænder. Ord er ogsaa Baaben;

Rnub vandt jeg med mit Ord, og var han vundet,

Da blev det mig ei vanskeligt, med Ord

At vinde ham for dig, og Land for dig.

Edmund efter at have læst Brevet.

Hvis jeg har vundet Rnub, da veed jeg vist,

Jeg takker ikke dig derfor, men ham.

Gadrik.

Du snart vil see, vi mene dig det ærligt.

Tag med en Deel af Hæren, hvis du ei

Troer Rnub!

Edmund.

Ham troer jeg, men jeg troer ei dig.

Rnub er for stolt til, som en Rottejæger,

At stille Fælde ud; og Ulven lader

Sig heller ikke fange, som en Rotte,

Den bider, selv i Fælden, til den døer.

Jeg gaaer, at give mine Mænd Befaling.

Gaaer.

Gadrik ene.

Det giver mig et Skin af Trofasthed

hos Rnub, at jeg har hjulpet denne Svoger.

Jeg frygter Edmund ei, han er for plump.

Thi hvad er Ærlighed i Verden Andet?
 Bedrag ei skilles kan fra vor Natur;
 Det svøbes og det vugges alt med os.
 Hvi smiler Moret venligt til sin Moder?
 For at hun ei skal trække Borten bort.
 Hvi leser Beileren sødt for sin Mo?
 For at opnaae den Gunst, der kildrer ham.
 Hvi bukker Stolthed dybt for Rigets Stormænd?
 For at erhverve Guld og Magt og Glands.
 Hvi dyrke de en Gud? De Daarer troe,
 Alt ogsaa ham de vinde kan ved Smiger.
 Men jeg meer ærlig er, langt meer oprigtig.
 Min Viis gaaer ei saa vidt. Bar der en Gud til,
 Saa satte man ham ei Bognæser paa.
 Men, evige Natur! kun du er Gud,
 Derfor tilbeder jeg dig i mig selv.
 Det er den rette Tro. De Fleste har den,
 Men tør ei være sig det selv bekiendt.
 Jeg frygter ikke for min Selvbevidsthed.

Edmund

kommer tilbage med Algithas Krands i Haand.

Min Hest er sadlet, mine Mænd i Plade.
 Nu jeg besøger Knud i Canerdon.
 Bed Gud, jeg hader Mord og grusom Blodtørst
 Saa stærkt, som han; jeg slutter Fred med ham.
 Og skiondt Aldgitha gav mig denne Krands,
 Saa sønderriver jeg den strax, og kaster
 Den dybt i Stovet.

Han gjør det.

Det var første Gang,
 At Beiler handled saadan med en Gave,
 Der skienktes ham af dyrebare Mø.

Men hun vil selv bifalde denne Daad,
Naar kun hun Sandheden faaer ret at vide.

Gaaer.

Gadrik

tager den sonderreyne Krands op.

Den, Edmund! hun erfare skal af mig.

Gaaer.

Knuds Borg Canendon, i Nærheden af London.

En skion stor Hal, med tilgrændsende Sidegange, der staae
i Forbindelse med den ved aabne buede Dore. Igiennem
Vuegangen i Baggrunden seer man en Hauge, og i Slut-
ningen af Handlingen skinner Guldmaanen over Trætoppene.

Biskop Alfwyn. Tym, en Chordreng, med rød Callot
paa Hovedet, et Banner i Haand.

Alfwyn.

Nei, er det muligt, Tym! min Søstersøn!
Du Barn paa femten Aar, Chordreng i Kirken,
Dg alt en Mærkismand?

Tym.

Ja, kiære Morbroer!

Kong Knud har selv udkaaret mig dertil,
Fordi jeg ved et heldigt Indfald — Gud veed,
Hvordan jeg fik det Mod — i Slaget redded
Endeel af Hæren.

Alfwyn.

Ha, fortæl mig Alt!

Det tyffes mig et Eventyr, utroligt.

Tym.

Mig med; og havde jeg ei gjort det selv,
Saa svor jeg paa, det var kun lutter Tant.

Alfwyn.

Nu, altsaa?

Iym.

Jeg og flere Kirkens Dreng
 Var fulgt med Præsterne; før Slaget skulde
 Vi synge de latinske Psalmer, Morbroer!
 At styrke Modet ret i Kæmperne.
 Det er jo gammel Skik.

Alfwyn.

En hellig Skik!

Knud sang vel ikke med?

Iym.

Nei, ikke meget!

Han havde Hovedet fuldt af andre Ting.

Alfwyn.

Og Fromheden, som skulde fylde Hjertet,
 Den agter han kun ringe.

Iym.

Nu — vi sang,

Og derpaa kæmped da de Eldre. Jeg
 Var gierne gaaet med paa Diebliffet;
 Du veed, jeg arved efter salig Faer
 Den Emule Mod, det var den hele Arv.
 Men, Morbroer! du optugted mig til Klerk.
 Naturen dog ei lader sig fordrive
 Neent, siger man jo for et gammelt Ord.
 Jeg stod ved Skoven, saae paa Rytterne,
 Hvor flink de brugte deres Sværd og Spyd.
 Snart klapped jeg i Hænder, snart jeg vred dem,
 Og tænkte: Var du dog en saadan Karl!

Alfwyn.

Et herligt Ønske!

Lym.

Som jeg saadan tænker,

Da blier der midt i Slaget største Tummel,
Iorden; Flokkens Bannerdrager flyer
Ad Bierget til, fulgt af en fiendtlig Rytter,
Der just indhaler ham ved Skovens Indgang,
Hvor jeg og flere Kirkens Drenges staae;
Redhugger ham, saa han fra Hesten styrter.
Den bistræ Fiende vrister Banneret
Ud af den Dræbtes Haand, og rider bort.
Vor Rytters Hest stod stille, som den ventede,
At Manden atter skulde stige paa den;
Men han fik Forfald, Stakket! red ei meer.
Da giennemgløded mig et selsomt Mod;
Jeg tænkte: Skal nu Edmund vinde Seier?
Nei, aldrig! Skal de Danske flye? Nei, aldrig! —
Et Bogetræ just luded med sin Green
Hen over Viget; see, da drog jeg snelt
Den Dræbtes Sværd, hug Greenen af, og svang mig
Med den paa Hesten. Ha, det var et Banner!
Du havde tidt mig sagt, at Bommen styrker;
Det mærkte jeg. Jeg læste, jeg sang Psalmer,
Alt som i Fiirspring jeg red hen til Hæren,
Og raabte høit: „Flyer ikke, Danemænd!
Her er et Haabets Banner, grønt igjen,
Et Banner af en Bog. Bort Danmarks Bog
Vil glæde sig ved denne Heltespøg“.
Og uden at betænke mig, soer jeg
Afsted mod Fienden, Flokken fulgte mig,
Adspredte Briten, jog ham til hans Leir;
Og før vi vidste det — var det en Seir.

Alfwyn.

I denne Daad jeg skuer Herrens Finger.
Han sendte dig, et Barn, vor Kirkes Tiener,
At redde ham, den Stolte, Mægtige.
Hvad gjorde Knud? Græd han ei høit af Glæde,
Da han erfared Alt?

Lym.

Rei, høit han loe;
Men det var ei Foragt, det var Beundring.
Han tog mig paa sit Skiod, og kysed mig;
Og derpaa rakte han mig dette Banner,
Og raabte: Banner er dit Fremtidsnavn.

Alfwyn

lægger sin Haand paa hans Hoved.
Vær from, priis altid Gud, som du har giort,
Saa vil fremdeles han din Jdræt signe.
Du est ei meer et Barn, du est en Mand,
Ei blot en Mand — du est en Mærkismænd,
Og du fortjener min Fortrolighed.

Lym.

Hvi sørger du?

Alfwyn.

Jeg sørger for Kong Knud,
Thi han sit Hierte bort har vendt fra Gud.
Hvad hielper hans Forstand, hans Mod, hans Magt,
Naar blot han hylder denne Verdens Pragt?
Naar kun han bruger, hvad han kan og veed,
Til Mættelse for sin Uergierrighed?
En Engel vandred ved vor Konges Side,
Vor hulde Dronning Emma. Længe lide
Jeg hende saae, fordi al Bøn var spildt
Paa dette Hierte, der blev haardt og vildt.

Da Jntet hun udvirked ved sin Bøn,
 Da reisste hun til Danmark, til sin Søn.
 Fra den Tid nær en Diævel Kongen staaer,
 Der giver snart hans Dyd sit Banesaar.
 Forræder Cadrik Streon! du tilsidst
 Omspænde vil ham med din Argelift. —
 Alk, Tym! han horer ikke meer Guds Ord;
 Kun offentlig han gaaer til Herrens Bord
 For Folkets Skyld, men ei af Hiertets Trang.
 Ei meer opbygger ham vor fromme Sang.
 I Skriftestolen — taler jeg om Gud,
 Da smiler han, og leer mig næsten ud.
 Og rynker jeg min Pande, siger han:
 Lær du mig ei at handle, gamle Mand!

Tym.

O, Morbroer! tro mig, det har ingen Nød.
 Hans Fromhed slumrer kun, den er ei død.
 Den vaagner nok igien, naar han faaer Ro. —
 Gjør mig bedrovet ei! jeg er saa fro.
 Berov mig ikke Tillid til den Drot,
 Der lonte mig saa kongeligt og godt.
 See her mit Banner!

Genter Lovgrenen i den anden Haand.

Det er grønt endnu,
 Saa bør ei heller haabløs være du.

De gaae.

Der træder en flok danske og engelske Stridsmænd
 ind fra modsatte Sider. *Cadrik Streon iler ind, og
 stiller sig imellem dem.

Cadrik.

I danske Kæmper, og I Angler! træder
 Ei ind i Salen, holder jer tilbage

Hver i sin Dør, som med en aaben Hvalving
 Til Hallen stoder. Der J kan bemærke
 Hver Mine, hver Bevægelse, som yttres
 Af Kongerne. Men de vil tale sammen
 I Genrum. Knud beholder her kun mig,
 Og gamle Sigfert følger med Kong Edmund.

De træde tilbage.

Knud og Edmund komme i Purpurkaaber, med Kronhielm,
 Sværd og Skjolde. Sigfert følger; han og Gadrik træde
 tilbage.

Edmund.

Lavard, Kong Knud! Jeg seer dig første Gang
 Saa nær. Man siger, du er spæd af Væxt;
 Men Rygtet overdriver alle Ting.

Knud smilende.

Hil dig, Kong Edmund! Man har ogsaa sagt,
 Du var en Kæmpe, som en Bade Ruse;
 Men, Gud skee Lov! jeg veed, du est en Mand
 Saa smuk, som Rogen, og af Middelhøide.
 Dog — for at vide, hvordan jeg seer ud,
 Behøved du just ei at spørge Rygtet,
 Men kun Huskommelsen. Du har dog ei
 Forglemt, det var dig selv i Slaget, som
 Mig Skjoldet floved, stak min Hest i Bugen,
 Og saared med dit Sværd min venstre Skulder?
 Det var din alt for store Tapperhed,
 Der vristed Seieren dig af din Haand.
 Da dine Landsmænd saae, du voved dig
 Saa langt, omringet af de danske Stridsmænd,
 Da troede de dig fangen, tabte Modet.
 Det gav den Skielm, den Gadrik der, det Jndfald
 At hugge Hovdet af et Liig paa Marken;

Og med den døde Mand, der lignte dig,
Bortskræmmed han de Levende fra Seiren.

Edmund.

Ja, List maa til, hvor Kræften ei forslaaer.

Knud.

De trænge til hinanden, tænker jeg,
Som Mand og Hustru. Dygtige Bedrift
Blier ægte Son af sligt et Giftermaal.

Edmund.

Du byder mig Forlig, som er anstændigt;
Jeg tager derimod.

De række hinanden Hænder.

Knud bestandig munter.

Og jeg behøver

Vel ei at gjøre dig Undskyldning for
At nys jeg kæmped mod dig?

Edmund alvorlig.

Tappre Ridder,

Som elsker Eventyr og Kamp og Farer,
Kaa aldrig ret af Hjertet være vred
Paa den, som skaffer ham, hvad han behøver.
Der er vel de, som dadle jer, I Danske!
Fordi med Herrestjold I overfalde
Det fjerne Land, som ei vedkommer jer;
Men jeg er ei af dem.

Knud.

Det kan jeg tænke.

Du, som en Drot, naturligviis du kiender
De gamle Sagn udi dit eget Land;
Du veed, at Angelsax og Jyde kom
Omtrent herover paa den samme Tid,
Og bortjog feige Briter. Og hvorfor?

Jordi de vare feige! Bel du veed,
 At om vi ogsaa just ei Alting troe,
 Hvad gamle Sagn har sagt om Regnar Lodbrok,
 Som bygte London — Borgen har han bygt —
 Saa veed vi dog: Northumberland, Ostanglen
 Beboedes længst af Danske. Bore Fædre
 Har ført en rædselsfuld, en blodig Krig;
 Vi vil ei dadle dem i Døden.

Edmund.

Nei!

Knud.

Velan! vi arved Krigen efter dem,
 Men vi vil slutte Fred paa egen Haand,
 For at tilintetgjøre denne Jammer,
 Der fuer Landet.

Edmund.

Ja, det er en Rædsel.

I Kamp — det er en anden Sag; der har
 Jeg ei Medlidenhed, jeg hugger ned,
 Hvad Sværdet træffer. Men i Fredens Tid
 Bold, Ddelæggelser og grumme Piinsler
 For Guldets Skyld, nedrevne Klostre, Nonner
 Og Munkte dræbte, hellige Kirker brændt!

Knud.

Beskæmme vil vi ei de døde Fædre,
 Har nylig jeg, og har du selv jo sagt.
 Du kiender Blomsten, Edmund! Daneblod,
 Som voger der, hvor Danerblodet randt,
 Da Ethelred i Freden lod dem myrde.

Edmund med et Blik paa Gabriell.

Du tog hans Bøddel i din Tjeneste.

Knud rynker Panden.

Du sagde selv, at Rytet overdriver;
 Det gjorde dig for stor, og mig for lille,
 Det svarted Gadirik Streon usfortient. —
 Du leged med en Krands af disse Blomster
 I Dag, da Gadirik kom.

Edmund.

Jeg sonderrev den,
 Endskiøndt min Mø mig havde bundet den.

Knud formildet.

Det Træk beviser mig dit gode Hierte.

Rækker ham atter Haand.

Belan! vi holde Fred, og Fredens Frugt
 Skal vise sig.

Edmund.

Hvad Fred? Med samlet Kraft,
 Jeg tænker, drage vi paa Eventyr,
 Som vældige Normanner.

Knud.

Edmund! nei.

Hvad Alfred har begyndt, maae vi fuldende.
 Det skionne Bretland vorde skal en Hauge,
 Der sender sine Planter først til Danmark,
 Naar ret det trives i sin hele Fylde.

Edmund.

Jeg ei forstaaer dig. Alfred var en Helt,
 Og ingen Bonde.

Knud smilende.

Just en Bonde, Ven!

Som drev sin Ploug, sin Avling i det Store,
 Da Sværdet hvilede.

Edmund.

Jeg har kun ham fulgt,
Saalænge Sværdet gjorde ham berømt.

Knud.

Du veed dog vel, han var en Harpespiller,
En Skiald, som qvad og digted skionne Sange?

Edmund.

Det var en Svaghed af ham. Ei en Konge
Bør slaae paa Harpe, digte Skialdesange.

Knud.

Og gjorde det maaskee Kong David Skam,
At siunge Psalmer ved sin Strængeleg,
Som end bestæle hvert et christent Folk?

Edmund tier.

Kong Alfred dyrked ogsaa Videnskaber.

Edmund.

Du selv har sagt, at vi vil ei bestæmme
De døde Fædre.

Knud leer.

Og bestæmmes de,
Naar vi beundre dem?

Edmund.

Jeg tilstaaer dig:
Jeg fatter ikke slig en sær Beundring.

Knud.

Velan! med Tiden du forstaaer mig bedre.
Her vil vi slutte nu forlig og Fred,
Og bytte Vaaben, hvis det tykkes dig,
Til Tegn paa broderlige Sindelag.

Edmund.

Ret gierne! Men hvad skal vi bytte?

Epodse.

Handsker

Vil du ei bytte; min var dig for stor.
At bytte Hielm, det er vel ogsaa misligt;
Mit Hoved er dig uden Tvivl for lille.

Gadrik leer.

Nei, Edmund! det er mere tykt, end hans.

Knud smilende.

Det er jo ikke Manden, vi vil bytte;
Den bytter sig usynlig uden Hielm.
Lad Mandens være da, hvad Mandens er!
Her gielder det den legemlige Magt.
See, Skjold og Sværd — hvad tyffes dig om det?

Edmund.

Ret gierne! Lad os bytte Skjold og Sværd.

De bytte.

Knud alvorlig.

Vi længe nok var Sværd imod hinanden,
I Fremtid vorde vi hinandens Skjold.
See, Maanen, Edmund! den er Tidens Tegn;
Vi, Tidens Børn, vi ligte den i Ondt,
Saa bor i Godt vi ogsaa ligne den.
I faaden Ungdom dæmred kun vor Maane
Som Kul, og sværted Jorden i sit Ry;
Saa frummed den sig ud som Segl, som Sværd,
Og Blod randt strømmeviis, som Regn fra Sky.
O, lad den nu i modne, skionne Manddom
Sig runde som et herligt Sommer-skjold!

Edmund.

Belan! der horer ogsaa Mod til Tillid;
 Mistænkkelighed, dreven alt for vidt,
 Er Ridingsværk. Jeg bød dig for min Håndste,
 Den vraged du; her byder jeg dig, Knud!
 Forsonet, Ven! min nogne høire Haand.

Knud.

Den tager jeg imod med største Glæde.

De gaae.

Gadrik seer efter dem.

Nei, Knud og Edmund! I kan ikke sættes
 I Spiltoug sammen; om I ogsaa stoppe
 Det fuldt af Venlighedens Sammeuld,
 Saa stode dog I ved det mindste Ryk
 De skarpe, stolte Horn imod hinanden.

Gaaer.

Anden Handling.

Hal i Kongeborgen.

Eadrik. Velent.

Eadrik.

God Morgen, Velent! Nu, hvorledes gaaer det?

Velent.

Godt, Herre Jarl! Min Zernhelt er alt færdig.

Eadrik.

Dg naar en Piil du lægger ham paa Stræng,

Dg stiller ham til Sigte, træffer han

I fjerne Skive midt i sorte Plet?

Velent.

Det gjør han, Herre! som en øvet Skytte.

Eadrik.

Fortræffligt! Ha, det er et Mesterstykke!

Velent.

Kong Knud fandt mig som Ginn, jeg var hans Træl;

Han mærkte, jeg var nævenyttig, tog

Mig til sit Hof, indretted mig et Værksted.

Han kaldte mig sin Velent, sin Paulundur.

Mit Hoved lagde jeg saa tidt i Blod,

Hvordan jeg skulde vise mig taknemlig.

Tilfældt udfandt jeg denne Mand af Jern,
 Og skienkte Kongen ham; men Kongen skienker
 Mit Arbeid til den fremmede Kong Edmund,
 Der ei forstaaer det mindste sig paa Kunst.
 Er det ei ærgerligt?

Gadrik.

Jo, ganske vist!

Men der er meget Ærgerligt i Verden,
 Min gode Smed! der ei kan smeddes om.
 Jld smelter Jern; men Intet smelte kan
 Et menneskeligt, et forhærdet Sind.
 Det veed jeg vist, jeg taler af Erfaring.

Belent.

At skienke sligt et Mesterstykke bort!
 Tilgiv — I kaldte det et Mesterstykke;
 Jeg veed, man skal ei rose selvgjort Arbeid.

Gadrik.

Kong Knud er gavmild. Den, som vinder let,
 Let skienker ogsaa Noget bort igien;
 Men Alt kan overdrives.

Belent.

Ikke sandt?

Gadrik.

Dit Mesterstykke siger ikkun lidet;
 Men ubetænksomt gav den gode Knud
 Til Edmund, som var overvunden alt,
 Grobringen tilbage, halve Bretland,
 Og Edmund takker ham — med stolt Foragt.

Belent.

Den Uforfammede!

Gadrik.

Du siger, Knud

Har skienket dig din Frihed og sit Benskab
Og Hæder ved sit Hof.

Belent.

Det har han giort.

Gadrik.

Og, gode Smed! du est forbittret over
En Andens Utafnemlighed; saa vil
Du sikkert selv ei utafnemlig være.

Belent.

O, vidste jeg en Maade blot, hvorpaa
Jeg kunde lonne Knud!

Gadrik.

Den har du, Smed!

Din Helt af Malm den bærer i sin Haand.
Jernside kaldes Edmund — det er kun
En Talemaade; vær forsikkert om,
At Buens Piil sig trænger i hans Side,
Hvis kun den sigter mod ham, rigtig stillet
Af kunsterfarne Haand.

Belent.

Du mener —

Gadrik.

Hør!

Her er ei Tid til Omsvøb, og jeg sætter
Mit Ord paa Skruer ei; jeg taler ærligt,
Jeg mener ligefrem. Jeg stoler paa dig.
Thi jeg har ogsaa lidt at sige, veed du;
Jeg kan vel være dig til Fremtids Nytte,
Ja smedde dig engang til Riddersmand.

Belent.

Tal, Herre!

Gadrik

rækker ham et lille Guldkors, som han har i et Baand paa Brystet.

Hvis du sværger mig ved Korset

En evig Tausshed.

Belent lægger sin Haand derpaa.

Evig!

Gadrik putter det i Barmen igien.

Jeg har Mænd,

Der ogsaa flyde, Belent! træffe godt,

Skiondt ei af Jern.

Belent.

Jeg veed det, Herre! Tal!

Gadrik.

Kong Knud fortryder alt, hvad han har gjort;

Men Burren, han har sat sig i sit Haar,

Har ind sig flietret i en Marels,

Og kan kun klippes bort med skarpen Sax.

Den gavner Kongen, gavner Fædrelandet,

Som fælder Edmund. Og den, som ham fælder

Saa klogtigt, at det ingen Opfigt gjør,

Og ei Mistanke vækker — i det mindste

Saa Skindet undgaaes, Intet kan bevises —

Den gavner dobbelt. Edmund kommer til dig

I denne Morgenstund, at see din Duffe,

Som han jo kalder den; om den kan træffe —

Beviis ham det!

Belent.

Hvad mener du, Herr Jarl?

Gadrik.

Lad Pilen flyve mod ham, naar han kommer

— Af Uforsigtighed — en Vaadesgierning!

Belent efter en kort Betænkning.

Jeg er en Finn; vi Finner lide fiesden
Af alt for ængstelig Samvittighed.

Jeg hader Edmund, han foragter mig.

Jeg er min Konge tro, som ærlig Pudel,

Thi han har givet mig et gyldent Halsbaand.

Gadrik.

Hvis der var Krig, faldt Edmund let i Slaget,

Og Ingen græmmed længe sig derover.

Han er bekendt for Uforsigtighed,

Fremfusenhed.

Belent.

Bel! lad ham fuse frem;

Jeg træffer ham.

Gadrik.

Dog hor! du har dit Værksted

Her ligeover for i Floien hist;

Jeg vil dog give dig et Vink endnu.

Seer du det Banner, som der staaer i Krogen?

Belent.

Jeg seer det, Herre!

Gadrik.

Sætter jeg det Banner

I Bindvet hen, betyder det: jeg bliver

Fast ved mit Forsæt. Seer du Van'ret ei,

Saa tøver du med Drabet — til i Morgen —

En anden Gang. Det vil ei vare længe.

Belent.

Godt, Herre! godt.

Gadrik.

Der kommer han. Giv Agt!

Nu skal du see, hvor slet han stiuile kan
 Sit Fiendskab og sit onde Sindelag.

Edmund

kommer opbragt med et Brev i Haand, og siger til Gadrif:
 Ha, finder jeg dig, Judas, som forraader
 Ustyldigheden med dit falske Kys?

Gadrif leer.

Hvis selv du kalder dig Ustyldigheden,
 Saa har den aldrig faaet Kys af mig.

Edmund.

Du Løse, sammensat af lutter Spot!

Gadrif.

Net saa, min Ungersvend! kram ud din Wiisdom.
 Du er saa god en Hedning, som en Christen.

Edmund.

Ha, Diævlén frister Hedninger og Christne;
 Hvor Diævlén er — er du!

Gadrif kold.

Før megen Vre!

Jeg er kun dødelig — et Menneske.

Edmund.

At du est dødelig, det skulde jeg
 Dig vise strax, hvis ei jeg stod som Giest
 I Hal hos Knud. Et Menneske har aldrig
 Du været, Gadrif!

Gadrif.

Hvi est du saa vred?

Hvad har du der i Haand? Et Elfskovsbrev?

Edmund.

Aldgitha hader mig, fordi med Knud
 Jeg slutter Fred; den Misforstand var let

At have. Men hun vender Ryggen mig,
Forbittret — evig —

Træder ham nærmere.

Beed du vel, hvorfor?

Gadrik rolig.

Nu da?

Edmund.

Fordi jeg hendes Blomsterfrands
I Stykker rev og kasted for min Gud.

Gadrik.

Nu, det er ogsaa sandt: det har du gjort.

Edmund hidfig.

Det har jeg gjort; men hvordan har jeg gjort det?

Det var af Kierlighed til Gud og Næsten.

Gadrik.

En Mø er nidfiær; hendes Beiler maa
Gi elste Gud og Næsten høit, som hende,
Og gjør han det, da har han stærkt forseet sig.

Edmund.

Men hvordan har hun faaet det at vide?

Der var i Teltet Ingen, uden du.

Gadrik.

Den laae i Støv; maaskee har Nogen kiendt den,
Og sagt Fyrstinden, hvordan hendes Beiler
Behandler hendes Gaver.

Edmund.

Ingen Anden

Har seet det, uden du.

Gadrik.

Om nu saa var?

Edmund.

Forræder!

Gadrik.

Hvis det var en Svøg af mig,
En skaansom Straf for alle dine Skjeldsord?

Edmund.

Godt, Gadrik! Hvis du har en Vresgnist,
Mod mig til Ivekamp!

Kaster sin Handske til ham.

Du er dog vel ei
For fornem? Selv du troer dig ei for lille,
I Virkelighed er du ei for stor —
Saaledes bliver du jo ret tilpas.

Gadrik tager hans Handske op.

Jeg moder dig, ung Edmund! Der er min.

Kaster den venstre Handske til ham.

Edmund.

Den venstre kaster du?

Gadrik.

Var det den venstre?

Der tog jeg altsaa feil. Men skeet er skeet.
Jeg boier anden Gang ei Ryg for dig.
Jeg veed jo nok, at du er ikke feitet,
Og jeg saa lidt, som du. Bent til i Morgen,
Og —

Med et lumsk Blik paa Besent.

jeg skal ganske sikkert træffe dig!

Gaaer med Besent.

Tym kommer.

Edmund.

Hvo kommer der? Ha, hvilket Drilleri!
Den Dreng, den Jusentast, der rev mig Seiren
Af Haanden. O, hvad er selv Heltedaaed,
Naar Indfald af et Barn kan Helten fue?

Tym,

der har hørt hans sidste Ord, standser i nogen Afstand fra ham, betragter ham skielmsk, med sammenslyngte Arme, Fingeren under Hagen, og siger:

Stort Læs tidt væltes af en lille Tue.

Edmund.

Det er da dig, du drabelige Chordreng!
Der rev mig Egefrandsen af min Haand?

Tym.

Jeg overflatter ei min egen Daad;
Men du kan ei fortænke mig deri,
At jeg forelsket er i dette Banner,
Som unge Veiler i sin skionne Brud,
Og at jeg kysser det, saasnart jeg seer det.

Han gaaer hen, og kysser Banneret.

Edmund.

Saa gik nu atter til din Gelle, Pog!
Og agt den underlige Heltegierning
Som Daaden af en Rattevandrer. Ham
Tidt lykkes, hvad en Baagen ei formaaer.

Tym.

Nei, Konge! nei! jeg var lysvaagen, da
Jeg hentede dette Banner.

Edmund.

Ja, som Lykken,

Du greb dit Bytte med tilbundne Dine.

Sligt handes eengang, men ei oftere;
Hvis atter du fordrister dig, da kysser
Du Døden.

Tym.

Rædsomt er ei Dødens Kys,
Hvis det mig vier til Udødeligheden.

Edmund.

Forlad mig nu! Det sommer sig ei Drotten,
At giøre sig fortrolig med en Dreng.

Tym.

Og troer du, Drengen taalte dine Efieldsord,
Da Knud ham gav en Bannerherres Rang,
I Fald jeg ikke vidste, du er syg?

Edmund.

Du vover, Knøs! —

Tym.

Troer du, jeg dvæled her
Uædelmodig, for at friste dig
Til en uværdig Tale, der beskæmmer,
Hvis ikke jeg en Læge var, som kiender
Den Sundhedsurt, der kan helbrede dig?

Edmund.

Hvad mener Drengen? Gaaer han fra Forstanden?

Tym.

Nei, Herre! men Forstanden gaaer fra Hiertet.
Jeg føler fremfor Alt mig oplagt til
At være ret i Faren, hvor det kniber,
Et letbevinget, dristigt Sendebud.
Af alle Helgene var Michael
Mig kæreft, som Vorherres Bannerdrager.
Blandt Hedningernes Guder var der en,
Jeg troer, han kaldte sig Mercurius,
Med Binger paa sin Hat og ved sin Hæl;
Ham kan jeg ogsaa lide grumme godt,
Og jeg mig føler halvt i Slægt med ham.
Det er at sige: jeg er da en Christen.

Edmund.

Hvad mener du?

Tym.

Jeg hentede dette Banner

Til Danskerne, som var i Nød bestedt;
Dit Hjerte trænger til en Elskerinde,
Det er i Nød — jeg henter hende med.

Edmund.

Min Elste?

Tym.

Nigtig! Hun er hos min Morbroer,

Hos Bispen, som var hendes Skriftestæder.

Farvel! Jeg dig tilgiver, stolte Drot!

Dit Skjoldsbord, al din Haan og al din Spot.

Du sønderrev de Blomster, from og god,

Som spired frem af mine Landsmænds Blod;

En Rose skion derfor jeg skal dig hitte,

Og veed du vel dens Navn? — det er Aldgithe.

Her bort.

Edmund.

O, hør mig, Tym! Tilgiv Fornærmelsen!

Han følger ham.

Kong Knud

kommer fra den anden Side i dybe Tanker.

Det er dog skion at herske. Da Gud skabte

Det første Menneske, gav han ham Alt;

Og hvor den rette Manddom træder frem

I ægte Kraft, der vaagner Lysten atter

Til den oprindelige første Bælde.

Stort Rum behøver Egen brede Green,

Den lille Blomst kan trives i sit Bed.

Og dog — hvor fielden er en mægtig Mand!

Hvor meget kan i Verden den udrette,

Naar den staaer høit nok til at vorde seet,

Og hørt, og adlydt. Nede, dybt i Dalen,
Der kævles Dværgene. Det er et flogtigt,
Ret slittigt Folk, de hamre, smedde godt;
Men Helt fra Balhal maa befale dem,
Hvis ikke vende de kun Hamrene
Mod egne, dumme Pander. —

Jeg vil ei speile mig i Folkevrimslen,
Sig Folkevrimslen speile skal i mig;
Jeg Frihed ei forvandle vil til Trældom,
Nei, tværtimod, nei, jeg gjør Trællen fri,
Fremrykker ham et Par Aarhundreder
I Klogt og Sæder.

Men negt det heller ei, du stolte Knud!
Hvor er en Belyst, stor som Herskerens?
Ha! lyffes det engang mig at forene
Med Danmarks Bøgelund det skionne Bretland
(Det norske Sneefield hylde alt Kong Knud),
Da vil det kaste Glands paa Leirekronen.
Hver Danskh vil rødme stolt, som nævner mig,
Og sige: Knud den Store var min Landsmand!

I det han vender sig om, og træder tilbage, møder han Gadrif,
som er kommen ind, og har hørt hans sidste Ord.

Gadrif.

Og Saxen vorde vil saa stolt, som Dansken,
Af Knud, og sige: Mellem Angelsaxer
Fremraged Knud, som Fjeldet over Skoven.

Knud misfornoiet.

Har du nu atter luret? Gadrif! ha,
Det er en hæslig Bane. Hæslig er
Min Bane ligerviis: at tænke høit.

Gadrif med Lune.

Ja — man maa ikke tænke alt for høit.

Tilgiv mig, Herre! Du har sagt i Spøg:

Der var endeel af Rattenes Natur

I mig; jeg sniger mig paa Tærne.

Jeg stammer mig ei ved min Kat-Natur;

Selv Tigren, Leoparden er en Kat,

Og Løven, — Skovens frygteligste Dyr.

Dermed gav Skaberen os selv et Bink:

At Styrken bør forene sig med List.

Knud.

Jå, som hos Løven; ikke som hos Tigren.

Gadrik.

Man ogsaa mig har lignet ved en Ræv.

Hvorfor ei det? Mig huer dette Navn.

Den stakkels Mikkil var mig altid fiær.

De plumpe Dyr var efter ham; men han

Bandt Løvens Gunst — og Begge hjalp hinanden.

Knud.

Høist utaknemligt var det vist af mig,

Hvis ikke jeg tilstod, at du har været

Mig til mangfoldig Nytte. Du har Gvner.

Kun savner jeg en vis Høimodighed,

Som —

Gadrik.

Åf, det er kun i vor Forestilling;

I Handlingen vi stemmer overeens.

Det er et Sving kun i vort Tankesæt,

Der danner sig forskielligt efter Blodet

Og Nerverne. Fuldblodig, yngre, du

Er meer elskværdig, aaben. Ældre, jeg

Er vranten tidt i mine Talemaader;

Men ofte var det godt, i Fald min Tale

Blev mere hørt, og agtet meer.

Knud.

Du dadler

Mit Forhold til ung Edmund?

Gadrik.

Hvad har du

Ru vundet ved din Menneskelighed,
Som du jo kalder den? Tilgiv mig, Herre!
Men havde det ei været meget bedre,
Hvis du ham havde mødt i aaben Mark,
Dg fældet ham som Helt? Saa var du Drot
I hele England.

Knud.

Kald det Svaghed af mig,

Men noget Hemmeligt dybt i mit Bryst
Bekæmper ofte denne kolde Klogskab.
Forstanden giver dig vel altid Ret,
Den isnende, beregnende Forstand.
Maaskee det er en Fordom fra min Barndom,
Dg stræbe vil jeg at betvinge den.
Men — Edmund er dog Angelsaxers Konge,
Jeg en Erobrer. Han er stærk og tapper,
En ægte Ridder. Gierne tilstaaer jeg:
En Ridder, som er tapper blot og sværmer
For Elskov, duer maadeligt til Konge;
Men Konge var han dog engang. Dg Omhed
Dg Kiærlighed bør heller ei foragtes.
Tro mig, det ofte græmmer mig i Hjertet,
Alt Emma, min elskværdigskionne Dronning,
Forlod mig, drog til Hardeknud i Danmark —
From, trostesløs — fordi jeg hende var
For verdslig og for hedensl.

Gadrik.

Tak du Gud,
At du en stakket Tid blev skilt fra hende;
Thi aldrig, Knud! var du til Maalet naaet,
Hvis Emma havde viet dig til Præst.

Knud.

Jeg veed det; derfor lod jeg hende reise.
Men der er mange Ting i Verden, Gadrik!
Ret gode, herlige; skiondt ei de passe
For Drotten, agtes dog de bør hos Andre.

Gadrik.

Hos Undersaatten, ja; men Edmund aldrig
Bil noies med at kaldes Undersaat.
Hvad vandt du da ved denne Skaansomhed?
Du havde haabet at beherske ham
Med Aandens Overvægt, at giøre ham
Paa denne Maade til din Underkonge.

Knud.

At spare Blod og Angelsaxers Fred.

Gadrik leer.

Ja, man har ogsaa bragt engang en Skrælling
Fra Grønland ned til Gladejarlens Hof.
Der han foragtede Alt, hvad ei var Snees
Og Nordlys; Ollet var ham væmmeligt,
Thi han var vant kun til at drikke Tran.
Paa Viisdom stirred han med dumme Dine,
Og vilde kun tilbage til sin Ørk.

Knud.

Ha, Gadrik! der er Maturt i din Tale.

Gadrik seer ud.

Der kommer han. Jeg træde vil tilside.
Han hader mig, og jeg vil skaane dig

For plumpe Talemaader, høie Herre!
 Der ikke somme sig din kongelige
 Nærværelse. Dog, hvis du det tillader,
 Staaer jeg saa nær, at jeg kan høre ham.

Gaaer hen i Galleriet.

Edmund kommer.

Edmund.

Jeg kommer, Knud! deels for at takke dig
 For al den Godhed, som du har bevist mig,
 Al Giestfrihed; deels for at sige dig:
 Jeg onsker ikke meer at være Giest.

Knud.

Hvorledes, Edmund! du forlader mig?

Edmund.

Ja, Knud! og det blot af Taknemlighed.
 Jeg ikke vil udsætte dig for min Skyld,
 Og heller ikke mig for din, naturligt,
 For skæve Domme, for Bagvaskelser.
 Man siger: „Edmunds Venstab og Besøg
 Hos Knud er feigt, frivilligt Slaveri;
 Knud vil ham binde med forgylde Lænker,
 Og skiondt de deelte Riget, er dog Edmund
 Ei Andet end en lydig Underdan,
 Der lyster Knud i Alt“. Du kan begribe,
 Hvor stærkt jeg higer efter snart at høre
 Slig Misforstaaelse.

Knud.

Al Frygt for Pøblens

Bagtalelser og taabelige Domme

Bor ingen Drot indrette sin Bedrift.

Edmund.

Ei Folkets Røst er taabelig. Jeg agter

En saadan Røst. Hos mig er ingen Thinglith,
Hvor pragtig Hielm og Sværd, forsængeligt,
Min Hofmand stiller fra de andre Stridsmænd.

Knud.

Jeg hader Indiernes dumme Kaster;
Men Alt paa Jord kan ikke være lige.
Kun Livet trives i Forskiellighed.
Min Thinglith er en udvalgt Krigerflok,
Der lærer Skarerne med Kunst at stride;
Thi Krig er Kunst, og Kunst er maa man lære.

Edmund hidfig.

Nei! Krig er ikke Kunst. Kunst er et Haandværk
For Arbeidsfolk, for Trælle; men den Fri,
Som ædelt Dyr, udvikler selv sin Kraft.

Knud.

Mænd er ei Dyr.

Edmund.

Og mindre Trælle. Trællen

Staaer under Dyret.

Knud.

Har du da besluttet

At skienke dine Trælle Frihed, Edmund?

Edmund.

Nei! Hver maa være, hvad han fødtes til.

Knud.

Ja, ganske vist! Men Gudselen ei endtes
Med Byrden, og saa længe som vi leve,
Saa længe fødes vi. Lidt efter lidt
Udvikles Evnerne; men Evnerne
Bestemme netop Menneskenes Rang.

Edmund.

Jeg er en Ridder, vil ei være meer.
 Kun Kongen er den bedste Riddersmand.
 Den skønne Tapperhed, der bruser frem,
 Vel tidt uoverlagt, men altid diært,
 Den hylder jeg. Som Rytter paa min Hest
 Jeg stormer hen saa stærkt, at Gangeren
 Gaaer otte Fodder tidt, som Odins Sleipner.
 Og styrter jeg og snubler — nu, saa stiger
 Jeg i mit Fald som Christen, gaaer til Himmels.
 Jeg styrter, som den flumbekrante Føs,
 Selv stolt i Faldet.

Knud.

Det er daarlig Krone,
 Som kun er Skum. En Drot ei styrte bør
 Uoverlagt til Undergang, ei prale
 Med sin Fremfusenhed. Som Nilen, skal
 Han med sin Evulmen Bredderne befrugte,
 Ei øve Krig for Krigens Skyld.

Edmund trodsende.

Just derfor!

Knud heftigere.

Nei, nei! Saa vist som Aand behersker Krop,
 Skal Mandens Kraft betvinge Kroppens Kraft.
 Krig skal ei være galne Hundes Bid,
 Ei heller kaade Drenges Berneleg,
 Men mandigt Arbeid, for at naae et Maal.
 Og derfor dyrker Krigen jeg som Kunst,
 Og forudseer den Old, da Bid og Klogt
 Vil bringe Ridderdrene, der sværme
 Med broget Skjold og Hjærbusk, til at lystre.

Edmund.

Mig faaer du aldrig til at lystre, Knud!
Jeg siger dig Farvel, og gaaer til Hæren.
Jeg veed, du har alt været i min Leir,
Uddeelt det Bytte, som du havde taget.

Knud.

Jeg plyndrer ikke fra min gode Ven.

Edmund.

Med skønne Taler har du smigret Hæren.

Knud.

Hvad Gadirik talte — han var Sendebudet —
Beed ikke jeg.

Edmund.

Han er din høire Haand.

Knud smilende.

Nei, Edmund! han er kun den venstre; men
En Mand, især en Drot, maa bruge begge.

Edmund.

Hvis Gadirik er din venstre Haand (nu først
Forstaaer jeg, hvi jeg fik den venstre Handske),
Saa frygter jeg, der snart gaaer Roldsfyr i den.
Farvel, Kong Knud! Nu jeg bestemmer selv
Min Fremtid.

Knud.

Den bestemmer Skiebne, Edmund!

Edmund.

Den sande Skiebne, Knud! bestemmer Gud.

Hvad du bestemmer, rager ikke mig.

Din Thinglith og din Bitherlagets Ret
Kan være gode nok for dig; mig komme
De lidet ved. Du vil opdrage Duffer,
Som lystre dig, med Orden, Lydighed;

Jeg gaaer som Riddermand til mine Helte,
 Forlanger kun at staae i Spidsen af dem,
 Og falde først, i Fald det gøres nodigt.

Spodsk.

Alt, hvad jeg tager med — hvis du tillader —
 Er Duffen, som din Velent Smed har hamret.
 Den vil jeg vise mine Angelsager
 Som Billed paa de Mænd, du danner dig
 Til store Fremtid: døde Bærktøi nemlig,
 Der ledes kun ved Trykket af din Haand.

Gaaer.

Eadrik kommer frem.

See saa! nu kan jo Regen frisk begynde
 Fra ny.

Knud.

Jeg træffer ham!

Eadrik.

Du traf ham tidt,

Din Fader traf hans Fader; men du træffer
 Utallige, som nodig du vil træffe.

Hvo veed, om ei du træffes selv tilsidst.

Hvad blev nu af den Fred, du drømte dig,

Din Blomst, dit Korn, de Frugter, du vil plante?

Kun rasende Tilintetgiorelse

Udbreder nu, som Furie fra Helved,

Kulsorten Banner med en brandguul Drage.

Nu brænde Byer, Kirfetaarnet vaffler,

Og styrter om i Rogen, strækker meer ei,

Som i fleerhundred Aar, sit Spiir mod Himlen.

Guds Tiener myrdes bedende for Altret;

Ei Solshaar, Purpur, Korsset ham beskiermer.

Banæerte Qvinder graves ned til Brystet,

Og Hunde sønderlide deres Skionhed.
Smaaaglutter fastes mod Dørstolperne,
Saa Hiernen oversproiter Morderen —

Knud.

Ti, ti! jeg beder dig.

Gadrik.

Kan du ei taale,

Man taler om det, hvordan taaler du

Da vel at see derpaa?

Knud.

Hvad ei en Hær

Formaaer, formaaer din hierteløse Skildring.

Den faaer mig til at gyse.

Gadrik.

Ha, min Konge!

Viis dig som Helt. Den er ei Helt endnu,
Som blot foragter Sværd. Der gives Kamp

I Sindet, hvortil hører større Mod:

Kamp mod en indgroet Fordom, og især

Naar denne sminker sig med falske Dyd.

„Man Ingen myrde skal, det er en Synd“;

Ja, det er let at tænke, snart at sige.

Men er det altid sandt? For enkelt Mand

I Freden er det sandt; for Undersaat,

Som Lov skal følge, ganske sandt; for Fader

Og Moder, Born og Søskende — hvor sandt!

Men er det ogsaa sandt for Drotten, Herre?

Er det bestandig sandt, i hvert et Forhold?

Jeg veed, det strider imod Christen Skik;

Men Christen Fordom trykker ikke dig.

Og selv i Christendommen — blev ei Ustyld

Opoffret, for at redde Mennesket?

De gamle Hedninger — et kraftigt Folk,
 I mange Ting vort Mønster — offred stedse
 Bed vigtig Leilighed. Forbyder Hiertet
 Med sine svage Qvindesølelser
 En Enkelt's Undergang for Manges Redning?

Knud.

Gadrik! jeg søler Bægten af dit Ord.

Gadrik.

Men har kun ikke Mod, selv at befale,
 Hvad du med din Forstand dog billiger?
 Nu, saa lad Andre raade!

Han tager Banneret, og sætter det hen i Vinduet.

Knud.

Frister! Frister!

Hvad gjør du der?

Gadrik.

Jeg flytter Banneret,
 Som Tym saa flækt os hentet, hvorved Dansten
 Blev hurtig reddet. Lad det staae i Vinduet,
 At Solen med sit Lys det kan bestraale!
 Jeg har min Overtro, saa godt som Nogen,
 Og aner, der er Held ved dette Banner.

Knud.

Du forekommer mig saa underlig;
 Din Adfærd og din Tale —

Gadrik sagte.

Nu er bedst,
 At bringe ham i Hast paa andre Tanker.
 Nu Sendebudet komme maa fra Danmark.

Han gaaer hen til Døren, og vinker.

Harald, en gammel Somand, træder ind, og hilser Kongen.

Knud.

Harald! jeg kiender dig. Hvad bringer du?

Harald.

Fra Siælland, Herre Konge! først mig selv;

Det er kun lidt, men altid bedre dog,

End Tidenden, thi den er slettere.

Knud.

Ulf Jarl har sendt dig til mig?

Harald.

Nei, Herr Konge!

Det hytter han sig for af gode Grunde.

Knud.

Hvorfor?

Harald.

Fordi, skiondt Jarlen er en Ulv,

Er Ulven ikke Jarl. Mens du, vor Hyrde,

Drog til et fremmed Land, sælt hærged Ulven

I Gaarehiorden. Det beviser, Herre:

Man Ulf ei sætte bør til Gaarevogter.

Knud.

Du spøger dristigt.

Harald.

Lad min Dristighed,

Optaget vel, mig være Lønne for

Livsfare, jeg har staaet ud for din Skyld,

Da paa min lille Baad jeg trodsed Stormen,

Og seiled dristig ud fra Isefiord

Til Themsen, for at vare dig i Tide.

Knud.

Tal!

Harald.

Jeg er kun en ringe Somand, Herre!
Jeg har ei lært at veie mine Ord.
Du maa ei vredes, hvis de stode dig;
Thi det er ærligt meent.

Knud.

Tal, Harald! tal!
Jeg vredes ei, jeg skionner paa din Trofskab.

Harald.

Din Dronning er gudsfrøgtig, gaaer i Kirke
Hver Dag, og bygger Klostere paa Siælland,
Saa ret det er en Gru.

Knud.

Fra Klostret gaaer
Oplysningen ud over hele Landet.

Harald.

Ja, det er meget muligt, Herre Konge!
Hun var nok ikke staaet op endnu,
Da sidst jeg heised Seil ved Danerhøst;
For jeg har ikke seet den gode Frue.

Knud.

Kun Feilen ligger i dit eget Die.

Harald.

Ja, det kan være. Men mit Die saae
Dog Ulf paa Thing opfordre Danemænd
Til at forlade dig, og faare Drengen —

Elaaer sig paa Munden.

See der, der har vi atter os forplumret!
Jeg mener Hardefnud, din unge Son,
Et Barn paa syv Aar, til de Danskes Konge.

Knud.

Umuligt! — Ulf! — Saa fiendigt han misbruger
Den Magt, jeg gav ham?

Harald.

Ja, Mænd gjør han saa!

Knud.

Ulf, som jeg troede var saa ærlig dansk,
Som nogen Helt ved Hælsfjord!

Harald.

Det er han.

Forstaa mig ret: det er af bare Danskhed,
At han forlader dig. Det er hans Drm;
Han næsten er forrykt af Fædrelandskhed.
Han hader tydske Sværd, og valste Hielm,
Og engelsk Vl, og franske Viin. Altting
Maa være dansk. Du er ham alt for engelsk.
Han frygter, du gjør os til Engelskmænd;
At du med fremmed Skif og fremmed Brug
Vil ødelægge Landet.

Knud.

Og min Dronning?

Harald.

Hun græd andægtigt; men det var af Glæde.
Hun kyssed Hardeknud, og strakte Haanden
Mod Himlen; hvad hun bad, det veed jeg ikke.
Jeg skyndte mig til England og til dig,
At give dig et Vink om den Forandring.

Knud.

Det trækker op til Torden, Gadrif Jarl!
Jeg staaer paa Heden snart, omringt af Skyer,
Der tætte sig til Fæstninger og Taarne.

Gadrik

giver Semanden et Vink, han gaaer.
 Maaskee slaaer Lynet ned, hvor ei det ventes.
 Der høres et Skrig udenfor.

Knud.

Ha, hvad var det?

Sigfert kommer fortvivlet.

O, alle Helgene!

Min gode Herre dræbt! O, hellige Jomfru!

Knud.

Hvo?

Sigfert.

Edmund! Edmund!

Knud.

Ha, det er ei muligt!

Sigfert.

Han døer!

Velent kommer.

Herr Konge! det var Vaadesgierning.

Jeg er uskyldig. Edmund vilde see
 Min Bueskytte, tog sig ikke Vare —

Sigfert.

Nei, nei! den sigted mod ham, da han kom.

Just som han treen i Døren, segned han.

Jeg saae det.

Velent.

Fædren sprang maaskee paa Laasen —
 Maaskee gif Pilen af, da Gulvet rysted.

Gadrik kold.

Det sonderknuser mig.

Knud med et stivt Blik paa Gadrik.

Ha, Gadrik, Gadrik!

Gadrik albeles rolig.

Hvad er det, Herre?

Knud dybt rystet.

Intet! Intet! Intet!

Storhed er Intet, naar den kjøbes med
Forbrydelser.

Han gaaer, Gadrik og Belent følge ham.

Aldgilha

kommer forbiislet med en Daggert i Haand.

Der gaae de Mordere, de tør ei see
Ham bløde. Edmund! hevnes skal din Død,
Og jeg er Hevnens Mø. De døde fra mig,
Al, Alle: Fader, Brødre — du, min Edmund!
For jeg fik sagt dig, at jeg elskte dig.
Nu flyer jeg fra den skumle Fædreborg.
Jeg vil ei sidde der og hyle kun,
Som eensom Ugle; nei, som Ravn, som Drn,
Jeg slagrer efter Hæren. Store Knud!
Som lille Sværdfisk følger jeg min Hval.
Du spotter Christendom og Dyd og Trostak —
Belan! her sværger jeg paa Edmunds Daggert,
Og ved hans Blod, og ved Guds hellige Blod:
Saa vist, som aldrig sig din Krone bøier
For Christi Kors — saa vist jeg træffer dig!

Gaaer.

Tredie Handling.

Vandlig Egn i Nærheden af Roeskilde i Siælland.

I Baggrunden seer man en Klosterbygning paa en Bakke,
med Blomsterkrands og Kors i Sparværket.

Dronning Emma. Jardeknud. Ulf Jarl. Munke
og Krigere.

Emma.

Saa vidt er Klosteret, at det sin Muur
Hoit reiser i den herlige Natur
Paa Siællands D. Redsøev nu, Helligaand!
Sneehvide Due! Dronning Emmas Haand
Har bygget dig en venlig Rede her
Imellem Herthadalens gamle Træer.
Ja, snart ved Spade, snart ved stærken Plov
Sig breder Haugen, Agren bag din Skov.
Og Gartner-Munk, klog paa Naturens Kraft,
Den Syge rækker Urtens Sundheds-saft,
Velsigner, trøster Gubben for hans Død,
Som Lærer, med hans Barnebarn paa Skiod.
Smaaaglutten — hvad nu Bogen knap formaaer —
Skal læse Gredo, læse Fadervor.
O, see den skionne Krands i Luften blaa

I Sparværk over unge Kloster staae!
 Til Arne vier den ei ind sin Hal;
 Der ingen Slægt troloves, fodes skal.
 Alvorlig Fædreslof, til Guds Behag,
 Kun der, den ene som den anden Dag,
 Forkynder, hvad en høi Begeistring bød.
 For Livets Lyst er Sielen der alt død;
 Men ud fra Klosteret, fra den Frommes Bryst
 Sig blander Salighed i Livets Lyst.

Ulf Jarl.

Det hjælper ei, at kæmpe mod de Skridt,
 Som bringer Aanden, Hjertet mere vidt;
 Og derfor alle Danske være froe,
 At Hedenskabets svandt for hellig Tro.
 Vi dele dit, vor hulde Dronnings Sind,
 Med dig vi gierne vie Klosteret ind.
 Men Helten, som er Fædrelandets Ven,
 Af Nyhedssygen aldrig rives hen;
 Han slipper kun, hvad der er vildt og raat,
 Men holder paa det Gamle, som er godt.
 Du elskte Knud, men du forlod ham jo
 Med saaret Hjerte, da han sveg sin Tro.
 Hans Arm er kraftig, og hans Hoved lyst;
 Men Knud forlod sin skionne Fædrefyst,
 Hans Følelse for Danemark blev mat —
 Derfor igjen har Danmark ham forladt.
 Hvad hjælper det, han er en mægtig Mand,
 Behersker, stolten Drot af Engeland?
 Rei, Brødre! vi er ikke saa til Sinds;
 Ei Danmark blier af Bretland en Provinds.
 Kong Knud har Isfjorden glemt for Thems;
 Han agter dens Bedrift, men ei sit Hiems.

En Underkonge sender han maaskee —
 Og Danmark aldrig skal sin Konge see?
 O, fy! Hver Arne, selv den mindste Krog,
 Selv Træl i Hytten har en Fader dog;
 Og Danmark faderløs slaae sig til Taal?
 Nei, før skal Anglen vride Band af Staal!
 Kong Knud er død for os — saa er min Bøn:
 I Danske! vælger Hardeknud, hans Søn;
 Thi ei den Undersaat sin Trostkaab brød,
 Som valgte Sønnen efter Faders Død.
 Det skeer af Kiærlighed, og ei med BOLD.
 Saa slaar, I tappre Danske! Sværd paa Skjold,
 Og bryder i et Raab forenet ud:
 Knud os forlod, vi vælge Hardeknud!

Alle.

Knud os forlod, vi vælge Hardeknud!

De slaar paa Skjoldene, og gaar.

En Bondestue, ved Strandbredden.

Lym Banner. Steen Skafleson, en Islænder.

En Bondekone.

Lym.

Tak, kiære Moer! at du tillader mig
 At see dit Huus.

Konen.

Af, Gud og hellige Mænd!

Der er kun lidt at see.

Lym.

O, altid nok,

Meer, end det hele Bretland kunde vise.

See Krogen der! der stod min Bugge, Steen!

Der stod min Seng, da jeg var lille Pøg.

Konen.

Jer Fader boede her?

Ihm.

Ja, før han drog

Til England, tog mig med som Barn paa sex Aar. —

O, Gud! der er det Som, jeg kiender det,

Hvorpaa jeg altid hængte hen min Hat.

Men vil du nu tillade mig en Ting, Moer?

Det sagtens er en uforfæmmet Bøn.

Men Brædegulvet, seer jeg der, er raaddent.

J Sprækken har jeg tabt engang en Skilling,

Jeg græd den hele Dag. O, maa jeg see,

Om Skillingen er der endnu?

Konen.

Ja, gierne.

Ihm bryder Brættet op.

Der ligger den — bestøvet — ganske grøn!

Hopper af Glæde.

O, Gud stee Lov, jeg fandt min Kobberskilling!

See, Steen! der er den. Skulde man vel troe

Sit eget Die? Der har den nu ligget

Bist i en halv Snees Aar. See, Steen!

Steen tor.

Ja, ja!

Jeg seer det nok, det er en Kobberskilling.

Konen.

Lidt kan fornøie Born. Men J er dog

Ei længer Barn.

Ihm.

Nei, jeg er Mærktsmand. —

See, Steen! Dørstolpen kiender jeg. Seer du
De Furer der? Dem har jeg skaaret med
Min lille Kniv.

Konen.

Og det er Alt?

Lym brister i Graad.

Ja — Alt!

Alt! Alt! — De ligge hiit paa Kirkegaarden.
Men Morbroer lever dog, og han er Bisp.
See saa!

Torrer sine Dine.

Det var en Hilsen til de Døde;
Nu vender jeg tilbage til mit Liv. —
Nei! jeg vil drømme lidt om dem endnu.
Moer! bryd dig ei om mig, tal med den Mand;
Han, tænker jeg, han vil nok mere dig.

Han sætter sig hen ved et Bord, med Haand under Kind, og
falder i dybe Tanker.

Konen.

J hedder Steen, min Faer?

Steen ensolbig.

Ja, Moer! jeg hedder
Steen Skaftefon. Det Navn har selv jeg valgt.
Jeg er fra Jøland, jeg er Skiald — berømt.
Steen Skaftefon, det var en herlig Skiald,
Var hos Kong Knud, og fulgte ham, som jeg;
Men da med Guldskoe han beslog sin Hest,
Blev Kongen vred, og jog ham fra sit Hof.
Nu har jeg taget Navnet efter ham;
Jeg er i Slægt med ham paa modre Side.

Konen.

Og J er Kongens Skiald?

Steen.

Ja, jeg har gjort
Et Drapa til ham, kaldet Hovedløse,
Og det er vidt berømt.

Konen.

Åh, Herregud!

Kan ogsaa Skialden være hovedløs?

Steen leer.

Ja, det var ikke saadan at forstaae.
Der var en anden Skiald af mine Landsmænd
Bed Kongens Hof, som hedder Thoraren.
Jeg leed ham ei. Man sagde, Moer! han digted
Langt bedre Qvad, end jeg. Det mig fortrod,
Og derfor satte jeg bestandig ud
Paa hvad han sang.

Konen.

Ja, det var da naturligt.

Steen.

Nu vilde jeg engang bevise Kongen,
At ogsaa jeg, som Andre, kunde digte,
Da dog jeg er fra Island. I skal vide,
Der er vi alle født af gammel Slægt,
Og alle Skialde.

Konen.

Alle?

Steen.

Ja, de Fleste.

En Dag, da Kongen var lidt vred i Hovdet —
Det var en Feil af mig — hentraadte jeg
Og sagde: Herre Konge! jeg har digtet
Et Qvad til dig. „Nu har jeg ingen Tid
At høre dig,” giensvarte Kongen mut.

D, det er ganske fort! giensvarte jeg.
 „Hvad?“ raabte Kongen opbragt, „over du
 Til mig at digte ganske korte Qvad?
 Du til i Morgen Middag digter mig
 Et Drapa langt om alle mine Seire;
 Hvis ikke, koster det dit dumme Hoved.“
 Og dermed gif han.

Konen.

Det var tydeligt.

Steen.

Nu kan I selv begribe, Moer! hvordan
 Jeg blev til Mode. Moie havde det
 Mig koftet, at forfærdige det korte;
 Hvorledes blev jeg færdig med det lange
 Til næste Middag? Og dog gieldte det —
 Lym halv hoit.

Dit dumme Hoved.

Konen.

Det gif altsaa galt?

Steen.

Nei! Heldigviis var Thoraren tilstede,
 Han, som saa tidt jeg havde revet ned.
 Men det fortrød ham ei, han vidste nok,
 Jeg meente ham ei Ondt dermed. Han hialp mig
 Til Rette, mellem os — han digted Drapet.
 Jeg lærte det om Natten udenad.
 Jeg fik ei mindste Time Sovn; jeg kunde
 Tilfidsst opremse det paa mine Fingre,
 Og stod og læste det til Bords for Kongen.
 Han loe, og var særdeles vel tilfreds;
 Han gav mig tre Mark Sølv, og Lov at blive
 Ved Hoffet hos ham, som —

Tym som før.

Hans Nar.

Steen.

Hans Skiald.

Var det ei skönt?

Konen.

Men det er underligt:

J bærer fremmed Navn, og andre Skialde

Maae digte Viser for jer, og J høster

Dog Frugten af det?

Tym reiser sig.

Ja, det skeer saa tidt.

Steen.

Men, Tym! imens vi tøve her og sladdre,

Skeer der maaaskee i Roeskild stor Fortræd.

Kong Rnub er kommen, maa J vide, Moer!

Han overrumpler Ulf og Dronning Emma.

Han bringer Hæren over paa sin Flaade.

Vi seiled med; men paa den lille Baad

Jeg fulgte Tym, at see hans Barndoms Egn.

Sagte til hende.

J vide maa, det er en fornem Mand,

En Mærkismand.

Konen forundret, høit.

Hvordan? den Dreng?

Steen som før.

For Guds Skyld,

Tag jer i Agt! Høst, hvordan det gif mig!

Tym, som har hørt det.

Vær rolig, Moer! det siger Ingenting.

Jeg er en Dreng af Nar, der har du Ret.

Det er jo godt, at have Livet for sig.

Tak nu, fordi du tillod mig at see
 Min Barndomsstue! Tak for Skillingen!
 Til Takke tag, i Vederlag for den,
 Med denne Guldmønt! Kobberskillingen
 Tilhører mig, den faaer du ei tilbage.

Kysser den, og gaaer, fulgt af Islænderen.

Borgen i Roskilde.

Kongshallen.

Hardeknud, Svend Estridson, Born.

Hardeknud grædende.

Min Faer er kommen hjem!

Svend.

En herlig Dreng,

Som græder, for hans Faer er kommen hjem!

Hardeknud.

Saa sig de, han slaaer mig vist ihjel,
 For jeg blev Konge.

Svend.

Hvilken tøset Snak!

En Faer slaaer ei sit eget Barn ihjel,
 Fordi det var uartigt. Muligt faaer du
 Lidt Riis, og saa er det forbi.

Hardeknud.

Moer græder.

Svend.

Hvad er det værd at græde! Skal vi lege?

Hardeknud.

Nu lege, naar min Faer er kommen hjem,
 Og er saa vred?

Svend.

Han blier nok god igien.

Der er min Faer, han er vist ogsaa bister;
Men Moer nok stiller ham tilfreds igien.

De gaae.

Ulf Jarl kommer med Estrid.

Ulf.

Min Hustru! da jeg træffer dig alene,
Tag mit Farvel. Thi Hiertet ogsaa har
Sit Krav, og Ulf er ikke hierteløs.

Estrid.

For Himlens Skyld, min Ven! vær ei fortvivlet.

Ulf.

En Mand er ei fortvivlet, som forudseer
Med Rolighed sin Skiebne. Knud er kommen
Med Folk og Skibe; Mængden, som det gaaer,
Den Stærke hylder; jeg staaer som Forrader.
Jeg — efter Loven — har forbrudt mit Liv,
Og finder mig med Fatning i min Død.

Estrid.

Du skal ei døe. Jeg er hans Søster, Emma
Hans Hustru, Hardeknud hans Barn. Dø dræber
Han ei, og han skal ikke dræbe dig.

Ulf.

Jeg handled ei af smaalig Egennytte.
Gi Magten vilde jeg tilvende mig,
Men kun hans egen Søn. Du veed min Grund.
Jeg seiled, da jeg troede ham forviklet
I Bretland i en lang og farlig Krig.
Alt England hylder ham. Ha, Lykken følger
Ham blindt i Alt!

Estrid stolt.

Ja! Lykken følger ham;
Han viser Lykken Veien, den skal vandre
Som lydig Terne. Han er stor, den Broder!

Ulf.

Hvad stor? Nu kalder man saameget stort.
Min Farfaer Styrbiorn var vel ikke mindre;
Min Fader Thorgils Sprakaleg ei heller.
Jeg deelte Krigens Farer tidt med Knud
I Norge, som i Bretland; jeg har seet
Ham raadvild der og nærved at fortvivle.

Estrid.

Nu skal jeg sige dig, min Husbond! hvad
Der trykker dig: det er Misundelsen.

Ulf.

Saa nedrig Grund kan du tillægge mig?

Estrid.

O, den er ei saa nedrig i sit Udspring!
Alt, som den voxer, bliver den først bitter.
Thi Epiren til slig Nidfiærhed er god,
Den sporer Evnen, og den skærper Blikket;
Men hvis du lukker Diet for det Store,
Da gjør du selv dig til den blinde Mand.

Ulf.

Det er en daarlig Mand, min gode Estrid!
Som af en Qvindes Tale lære skal,
At agte Stort. Jeg agter det i Godt,
Men hader det kun i Forbrydelsen.
Et Menneske det driver stundom vidt,
Forsikkrer Munken, naar han sig forskriver
Til Diævlen.

Estrid fortørnet.

Om min Broder vover du —

Ulf rolig.

Han vover meest. Men den har ingen Dine,
 Som ikke Satan i hans Følge seer,
 Formummet i den Riding Eadrik Streon.
 Man mumler meget om Kong Edmunds Død.
 I Kampen har din Broder ham ei fældet,
 Han faldt ved Trolddom for en fulsort Ridder,
 Et Spøgels uden Liv, en Helvedslarve;
 Og det har sat Kong Knud paa Englands Throne. —
 Farvel, min Estrid! modtag mit Farvel!
 Det aner mig, at det er sidste Gang.
 Vi tale sammen ene. Dømmer Knud
 Mig strengt, saa ligger snart paa Blof mit Hoved;
 Men er han mild og sød, og sig forstiller,
 Saa sætter det ondt Blod, jeg veed forud,
 At jeg kan ikke længe tvinge mig —
 Og Enden bliver dog tilsidst den samme.

Estrid.

Tænk paa din Søn!

Ulf pludselig munter.

O, han har ingen Rød!

I Aftes saae jeg ham med flere Børn
 At lege Konge. Legen var saa smuk:
 Sex Sønner fulgte ham paa Danmarks Throne.
 Forunderligt! naar Birkelighed svigter,
 Da griber Hiertet Drommens Sæbeboble.
 Kom nu, græd ikke!

Estrid.

Knud min Broder er,

Du er min Husbond. Dette grumme Forhold
Mig sønderslider Sielen.

Ulf.

Kære Hustru!

Den evige, udødelige Siæl
Kan ikke Jordens Ondskab sønderlide.
Den Tanke styrke dig og være Trøst!

De gaae.

Kong Knud kommer i Optog med en Skare bevæbnede
Kæmper. En Marsch spilles. Han sætter sig paa Thronen.
Dronning Emma kommer ind med Hardeknud ved
Haanden. Naar Musikken tier, knæler hun for Thronen.

Emma.

Jeg har forbrudt mit Liv. Tag det, min Herre!
Men staaan det stakkels Barn, hvis unge Siæl
Endnu ei kiender denne Verdens Synd;
Der Kronen greb kun som et Legetoi,
Den Eldre bød ham — og jeg var den Eldre.
Mit Hoved falder let, i Fald du vil.
Af hellige Martyrer har jeg lært,
I Død at staae med Palmegreen i Haand;
Jeg vender fro tilbage til min Skaber.
Men hvis du ikke kræver Emmas Blod —
Send mig som Nonne til mit stille Kloster!
Der er mit Hiem, der er min Virkfreds.
Jeg overlader gierne dig den store.
Jeg veed dog, min, saa lille som den er,
Blier større regnet hist, hvor Jordens Tal
Bortsvinde som et Nul for Evigheden.

Knud

staaer op, reiser hende venligt, og omfavner hende.
Du Edelsteen og Blomst fra Normandie!

Hvor kan du dog saa reent misliende Knud?

Strengbed er Grumheds eller Dumheds Barn,

Og Knud er hverken grusom eller dum.

Bagvaskelsen har sværtet mig for dig;

Du troede mig ugudelig, og derfor

Har du forladt en Husbond, der dig elsker

Saa hoit, som nogen Veiler skionne Brud.

Jeg fordrer kun Retfærdighed af dig,

At du skal see med dine egne Dine.

Det kan en Christen af en Christen fordre —

Emma.

Ja, selv en Hedning af en Hedning, Knud!

Knud.

Kom, Hardeknud! kom paa din Faders Skjod.

Knæfætte vil jeg atter dig, min Søn!

Han indbyder Dronningen til at sætte sig ved hans Side, og
tager Barnet paa Skjodet.

Og nu til Lystighed og munter Fryd!

Der er kun Gen, som Straffen venter paa,

Det er Ulf Jarl. Lad ham ei komme mig

For Dine meer; thi han er en Forbryder,

Som bøde skal og bløde for dem alle.

Estrid kommer med Svend, og knæler rask for Thronen.

Estrid.

Begynd da med at dræbe først hans Hustru

Og Barn; thi, Knud! du kan vel selv begribe,

Vi vil ei overleve ham.

Knud

sætter Hardeknud ned, og siger rørt:

Min Søster!

Stat op. Du er uskyldig. — Lille Svend!

Svend

løber hen, springer op paa hans Knæ, og omfavner ham.
Det vidste jeg jo nok, at, Morbroer! du
Blev god igjen, og dræber ei min Faer.

Knud.

Du springer paa mit Knæ?

Svend.

Ja, ikke sandt?

Kiæf maa jeg være, hvis du skal erkiende
Svend for din Søsterson. Jeg springer paa
Dit Knæ, og, Morbroer! derfra springer jeg
Dig lige ind i Hjertet.

Kysser ham.

Knud.

Bed Guds Blod,

Det Barn afvæbner mig.

Emma til Estrid.

O, han er god,

Min Søster! der er Haab endnu.

Knud.

O, Estrid!

Græd ikke. Du mig ligner alt for meget,
Og jeg begriber nok, hvad ydmyg Taare
Maa koste Tveskiægs Datter. Jeg har givet
Dig Ulf til Mand; saa vil jeg ikke være
Den, som dig røver ham. Jeg kiender ham,
Han er ei nedrig — han er tapper, klog,
Selv tro, men det er paa en daarlig Maade:
Sin Særhed og sin Fordom er han tro,
Men ei sin Konge.

Estrid.

Just sin Konge, Knud!

Han blev dig utro, da han tvivlede om,
Du længer var hans Konge. Det var Gensold;
Men — du har sagt, at Strenggheden er dum.

Knud.

Saa lad ham komme, lad ham gjøre Afbigt!
I Hoffets Paasyn jeg ham Naade skienker.

Estrid.

Man kan med Gren døe, min gode Broder!
Man kan med Skammen leve. Fordrer du,
At Ulf skal komme som en Skolepog,
Der har forseet sig, ydmyg kysse Nisjet —
Saa har du skilt din Søster ved en Mand,
Dit Danmark ved en Helt, dig ved en Ven.

Knud.

Guds Død, hvad skal jeg da?

Estrid.

Tilgive ham

Med Gdelmod, ei lade dig betale
Tilgivelsen med Sønderknuselse.

Knud.

Du fordrer meget af mig, Estrid!

Estrid.

Knud!

Den Biælke, som du bruger i din Borg
At bære Loftet, maa du ikke knække.

Knud efter nogen indvortes Kamp.

Vel, lad ham komme! Jeg tilgiver ham
Selv uden Afbigt. Jeg vil sanke Gløder,
Ulf! paa dit Hoved. Der skal ikke tales
Et Ord meer om det Skeete.

Hoit.

Evende! Piger!

Nu hilser eders Konge, som hjembringer
 Britanniens Krone, med en fæslig Dands.

Sagte til Estrid.

Det forekomme vil Forlegenheden.
 Og hent ham saa, imens de Andre dandse!

Musik og Dands. Estrid henter Ulf; han knæler for Knud,
 som reiser ham op, omfavner ham, og indbyder ham
 til at sætte sig ved Thronen. Dandsen og Musiken
 varer endnu en Tid lang; derpaa fierne Alle sig paa
 Kongens Vink.

Estrid sagte til Ulf.

Nu har jeg gjort, hvad trofast Viv formaaer;
 Nu viis dig ogsaa som en Mand! En Mand
 Behersker med Besindighed sig selv.

Gaaer.

Kong Knud. Ulf Jarl. Tilm Banner, som er bleven tilbage
 efter Kongens Vink.

Knud.

Det glæder mig at see dig her igjen
 I Danmark, Ulf! Vær ei undseelig for mig!
 Jeg har med Estrid talt, din Viv, min Søster;
 Hun har forklaret mig din Daad, undskyldt den.
 Du troede, jeg var troløs mod de Danske —

Smilende.

Du dig bedrog. I lang og blodig Krig
 Du troede mig forviklet — men bedrog dig;
 Det hele Bretland hylde nu Kong Knud.

Ulf.

Du viser dig høimodig, Herre Konge!
 Og dersom virkelig du i dit Hierte
 Tilgiver mig —

Knud.

Det gjør jeg, Ulf! det gjør jeg.

Ulf.

Saa maa dit Hierte være godt endnu;
Og er det godt, saa maa det aabne sig
For Tro og Christendom. — Tilgiv mig, Herre!
Det var ei blot, fordi jeg troede, du
Forsaged Danmark; det var meget meer,
Fordi jeg troede, du forsaged Gud,
At Ulf forraadte dig.

Knud.

Vær rolig, Ulf!

Jeg frygter Gud saa fromt, som du og Nogen.

Afbrydende.

Men — jeg er træt af denne lange Reise,
Af al den Spænding, jeg har været i,
Og trænger til Udspredelse. Der kommer
Desuden fielden Godt af sliig Forklaring;
Og naar man ikke vogter sig, forsvinder
Den gode Stemning let, man først var i.
Kom, lad os spille Skaf! Du er en Mester
I dette Spil; men jeg forstaaer det ogsaa.
Jeg har ei spillet, siden jeg var her —

Leer.

At sige da med Brikkerne paa Tabellen;
Thi Bretland sagtens er et større Skafbræt.

Ulf med et stift Blik paa ham.

Ja, Knud! Der satte du jo Edmund mat.

Knud

bliwer mørk og forstemt, men skjuler det, og siger venligt til Thym:
Na, Thym! vil du vel hente mig et Skafbræt?

Thym skynder sig ud.

Ulf.

Er det din Smaadrenge?

Knud.

Nei, det er en Hovding.

Ulf.

Det Barn? Han gaaer jo med Galot og Vintoi
Endnu som Chordreng.

Knud.

Ja, det var han før.

Han hentede i den værste Strid et Mærke,
Som Fienden havde taget fra min Hær.
Det bidrog ikke lidt til Kampens Udfald.
Jeg gav ham Banneret at føre; men
Han er besteden. Han er altid om mig,
Og — skiondt jeg ikke lider det — han selv
Har gjort sig paa en Maade til min Smaadrenge.

Ulf.

Det passer ogsaa bedre for hans Alder.

Knud rynker Panden.

Vil du nu lære mig at vælge Mænd?

Thm kommer med Skakbrættet.

Knud.

Kom, lad os spille Skak!

Thm sætter Skakbrættet paa et lille Bord, og en Stol for
Kongen. Knud og Ulf sætte sig. Thm dvæler.

Ulf til Thm.

Ja, det er godt.

Thm stirrer forundret paa ham.

Ulf.

Ei Kongen trænger til Opvartning meer.

Thm seer smilende paa Kongen.

Knud misfornøiet.

Jeg har jo sagt dig, han er Mærktsmand,
Saagodt som du. Han bliver her i Hallen,
Saagodt som du. Men — lad os spille Skaf!

Ulf

seer foragtelig paa Thm, men tvinger sig.

De spille. Imidlertid har Gadrif Streon sneget sig ind, staaer
bag Kongens Stol, og lader, som han tog Deel i Spillet,
i det han med et affhyeligt Smil betragter Ulf.

Ulf

flaaer Vinene op, bliver ham vaer, og raaber med en undertrykt
Forbittrelse:

Ha! —

Gadrif listold smilende.

Blev du bange for mig, Ulf?

Ulf halv sagte.

Man skælver

for Satan.

Gadrif.

Jeg har ikke hilst dig end.

Hil dig og sæl, min tappre Jarl i Danmark!

Lykønske maa jeg dig til al den Naade,

Dig Kongen har bevist. Han har vel ikke

Befordret dig; men derfor just, jeg tænker,

Maa man lykønske dig.

Ulf.

Er det din Villie,

Kong Knud! at Gadrif skal forhaane mig?

Knud smilende.

Gaa, Gadrif! og lad Jarlen fatte sig.

Forstyr ham ei i Spillet! I kan siden

Jo altid hilse venligt paa hinanden.

Gabriel gaaer, men stirrer sælt tilbage paa Ulf; Ulf følger ham med Dinene, til han er ude af Døren. Kongen byder Ulf med en Haandbevægelse at vedblive Spillet. Thym bliver staaende bag Kongens Stol.

Ulf affides, forbittret.

Det er et aftalt Spil, for mig at frænke.

De spille.

Ulf.

Der tabte du en Ridder.

Tager den.

Knud.

Jeg forsaae mig.

Lad om igien mig gjøre dette Træk!

Han sætter Ridderen paa Brættet igien.

Ulf

springer op, kaster Brifkerne overende paa Brættet, og gaaer til Døren.

Knud raaber opbragt efter ham:

Ha, Ulf hiin Rædde! flyr du nu?

Ulf i Døren, ude af sig selv.

Gi kaldte

Bed Helgaa du mig ræd, da jeg dig kom

Til Hielp, da Svensken slog jer ned som Hunde.

Gaaer.

Knud flammende af Brede.

Det er for meget. Jeg benaader ham,

Misdæderen, som har forbrudt sit Liv

Saa flammeligt; og han, til Giengield, skielder

Sin Konge for en Hund! Nu skal du doe,

Om end du havde tusind Liv, du Riding!

Kalder:

Hei! Er der Nogen?

Thym træder frem.

Jeg.

Knud.

Ekynd dig! Hvis dig

Dit eget Liv er kiært, adlyd mit Bud,
 Send strax en Træl afsted, at dræbe Ulf,
 Hvor han saa finder ham: for Alteret,
 I Estrids Arm, med Barnet paa sit Skiod.
 Nu Intet — Intet meer skal redde ham.
 Hans Stav er brudt, saa vist jeg er en Konge.

Til Tym.

Og Vee dig selv, hvis du ei lyder mig!

Gaaer.

Tym forfærdet.

Hvordan det gaaer mig selv, det veed jeg ikke,
 Det bryder jeg mig ei det mindste om;
 Saa meget veed jeg: at jeg ikke lyder.
 Jeg ellers er et villigt Sendebud,
 Og kan jeg hente flere Mærker til dig.
 Saa gjør jeg det med Glæde, store Knud!
 Men Bud til Helved gaaer jeg ikke for dig.
 I Morgen har du sovet Breden bort;
 Da vil du takke mig, og ikke straffe
 Den Ven, der skaante dig for Ridingsværk.

Gaaer.

Eadrik kommer listende ind.

Til Helved gaaer du ikke Bud for Kongen?
 Belan, min Dreng! saa skal jeg gaae for dig.
 Min Bei just falder lige der forbi. —
 Det var kun Kongen om et Bud at giøre,
 Det første, bedste. Tym er alt for god
 Til denne Gang at kalde sig den Bedste.

Gaaer.

Fjerde Handling.

Kong Knuds Sovekammer.

Han ligger paaflædt og slumrer urolig paa en Lovbænk. En Symphonie har udtrykt en rædselsfuldt truende Drom, afbrudt af himmelske Anelser, og vedvarer endnu, da Tæppet gaaer op. Man seer Kong Edmunds og Ulf Jarls Gienfærd staae Arm i Arm, i sneehvide Klæder, ligeover for Knuds Leie. Ulf holder et sort Kors opstrakt i Haand, og Edmund peger dertil med sin Finger, i det de begge betragte Kongen med alvorlig Medlidenhed. I det Knud vaagner, vende de ham Ryggen, gaae hen imod Væggen, og forsvinde. Musikken tier.

Knud reiser sig op.

Der var de atter! Jeg faaer neppe luffet
 Et Die til, før disse Spogelser
 Staae for mig — som lyslevende, skiondt Døden
 Har ramt dem begge. Blegt, som hvide Taager,
 Dog tydelige, vise de mig Siælens
 Bevægelser. Jeg kiender Ansigtstrækket.
 Edmund er stolt, godhiertig meer er Ulf.
 Men Ingen af dem saae fortørnet ud.
 Som Engle, sendt fra den barmhiertige Gud,
 De stod for mig, som for en grov Forbryder. —

Man siger ellers, Gienfærd komme for
 At varsle Dødt, at true sunde Liv;
 Men disse svæved, som fra Vysets Egn,
 De saae paa mig, som om jeg var et Gienfærd,
 Var mere angst for mig, end jeg for dem.

Ha, lad mig fatte mig! Hvor er jeg henne?
 Jeg uafklædt har kastet mig paa Leiet
 I Aftes — rettere: langt over Midnat,
 Da Sovnen, som saalænge flyede mig,
 Mig overfaldt. Ulf Jarl — du est da død!
 Det glæder mig, du est en salig Aand;
 Men Døden havde tifold du fortient. —
 Edmund! det var ei mig, som fældte dig. —
 Og derfor trued de mig ei med Hævn.

Men — hvorfor peged de paa sorten Kors?
 Og hvorfor vendte de til Jorden atter?
 Vil I bevise mig et Aandeliv
 Hiinsides Graven? Vil I overtale
 Det stolte Hierte til at troe paa Christus?

Er jeg en Synder?

Med en pludselig smeltet, heftig Anger.

O, elendige Kløgt!

Udflugter! Sandskorn, der vel kastes kan
 I Stovets Die — du ei blænder Gud!
 Spidsfindige Forsvar! Spaan, hvorpaa en Drm
 Stolt seiler hen ad Tidens korte Flod!
 Du est et daarligt Fartoi op til Himlen. —
 Til Himlen? Stoltthed agter ingen Himmel,
 Troer ei paa den; dens Himmel er paa Jorden,
 Og Daaren saa forgabet i sit Flitter,
 At reent han glemmer Stierne deroppe.

Men naar det brager i den sidste Nat,
 Naar usle Taage brister fra dit Die,
 Som prægtige Forhæng i et Jodetempel
 Bed Christi Død — da seer du, og forfærdes.

Ja, jeg har Edmund dræbt! En Riding var
 Mit Bærktøj; thi den Riding var min Ven.
 Ulf har jeg dræbt! Har han fortient sin Død,
 Saa skal han sælves under aaben Himmel
 I Solens Lys, ei af en Morderdolk.
 Og en uskyldig Siæl, min Redningsengel
 Har jeg gjort til en skammelig Forbryder.
 Han ringer, en Tiener kommer.

Knud.

Jeg tale maa med Tym, kald mig paa Tym!

Tieneren.

Han staaer derude.

Knud.

Venter han alt paa mig?
 Ha, den Ulyffelige! — Lad ham komme!

Tieneren gaaer.

Tym kommer, og synker paa Knæ.

Tym.

Min Konge!

Knud vender sig smerteligt fra ham.

Rom mig aldrig meer for Dine!

Vi kan ei see hinanden meer.

Tym reiser sig.

Jeg gaaer,

Og endt er alt min korte Bei paa Wren's
 Forforeriske Bane.

Knud.

Stiernestud!

Du lyste smukt, men du sank dybt — og sluktes.

Tym.

Ulyffelig i Gaar jeg vilde følt mig

Bed Tabet af din Naade, Herre Konge!

Men at du vred forstoder mig i Dag,

Vel ogsaa frænker mig, dog ei for min Skyld.

Ja, du har ganske Ret, det maa saa være,

Vi To kan aldrig see hinanden meer.

Jeg gaaer tilbage til min stille Kirke.

Min Fane vil jeg tage med og plante

Bed det Guds Lam, som bar al Verdens Synder.

Der ofte, Knud! jeg bede skal for dig.

Knud.

Og hjælper det?

Tym.

Desværre da for dig!

Jeg havde troet, din Synd var kun et Blus

Uf Bredens Ild, en Vygtemand i Mosen,

Uf Ratten tændt, men slukt af Dagens Straale.

Knud.

Og var det ei et Lyn, som slog og dræbte?

Tym glæd.

Du ønsker, det var ikke slaaet ned?

Ja, glæd dig da, min lyffelige Konge!

Jeg troede, du fortørnet var paa mig,

Fordi jeg ikke lod dit Bud.

Knud henrykt.

Ulf lever?

Saa lever ogsaa jeg, saa lever end

Min Siælero, min Trøst, min Salighed.

O, Tym! du hentede mig et bedre Banner
 Bed denne Dvælen, end paa snelle Ganger
 Det første fra min legemlige Fiende;
 Det var fra Siælesfienden denne Gang,
 At du mig hentede Banneret tilbage.

Biskop Alfwyn udenfor.

Jeg tale maa med Kongen, stands mig ei!

Han træder ind.

Knud.

Hvo kommer der? Herr Bisp! du træder i
 Mit Sovestammer uanmeldt?

Alfwyn.

Jeg maa.

En Rådsejstidende —

Knud.

Guds Blod! hvad er det?

Alfwyn.

Jeg vilde læse tidlig Morgenmesse
 Bed Solens Dpgang i Lucia Kirke;
 Jeg ene med en Chordreng gif derhen,
 Før Sværmen kom. Det er saa skönt, at staae
 I Kirkens Hvælving, naar i Østen Solen
 Staaer op, og skinner paa de brogede Ruder;
 Det fylder Siælen med Gudsfrygtighed.

Knud.

Hvi spænder du min Angst paa Pinebænken?

Alfwyn.

Jeg kom. Det var saa tyft — tyft, som i Graven,
 Og Helgenbillederne saae paa mig
 Med en besynderlig Medlidenhed.
 Jeg horte Spurveene paa Taget quiddre

Saa ynkeligt. Paa Veien havde Evalen
 Omkrydset mig i lave Flugt. Og Duggen
 Græd udenfor stærkt paa Liigstenene.
 Jeg stod i Skibet, stued til Høialtret,
 Og aned Intet.

Knud.

Ha! jeg aner Alt.

Alfwyn.

Jeg vandred over de glatlidte Stene,
 Hvor Ridderstoltheden i Hielm og Harniss
 Betrædes nu af hver en Bondes Fod.
 Jeg kom til Altret.

Knud.

Giv mig Raadestødet!

Alfwyn.

Jeg stirred til vor Frelsers hulde Billed;
 Endnu jeg aned Intet. Da jeg gled
 Med Foden i en slibrig Bædske, Knud!
 Og det var Blod; og da mit Die sank,
 Saae jeg Ulf Jarl at ligge dræbt for Altret.
 Hans Ansigt vendte hen mod Altertavlen,
 Hans brystne Dine, som stod vidt opspilet,
 Saae paa Forloferen. Han holdt sin Haand
 Paa Brystet, af hvis Saar end Blodet randt;
 Men Munden med forfærdelige Smil
 Skreg stum Forbandelsen imod hans Morder.

Knud.

Og hvo er denne Morder?

Alfwyn.

Det er du!

Og derfor høit forbander jeg dig, Knud!
 Og vender mig med Affky fra dit Purpur,

Som farvet er i Menneffenes Blod;
 Og fra din Krone, der med Guldet stiuuler
 Din lumske Bænde. Jeg forbander dig,
 Om ogsaa du maaskee med Logn og Gaver
 Forblinder Bæven i det fjerne Rom,
 Og man mig røver Pallium og Stav.
 Rom, Tym! mit stakkels Barn! Han skal ei ogsaa
 Fordærve dig. Du skal ei høre ham
 Med sledst Undskyldning sminke sine Liig.
 Følg mig i Skoven til min gamle Ven!
 Der Eremit jeg være vil med ham.
 Den sidste Tieneste du der skal vise
 Din gamle Morbroer, og tiltrykke mig
 De Dine, Tym! som brast i denne Glands,
 Da jeg i Helvedsild saae Knud den Store.

Han drager Tym med sig, og gaaer.

Knud ringer, Tjeneren kommer.

Knud.

Lad Gadrik komme!

Tjeneren.

Han kun venter paa

At kaldes ind.

Knud.

Det tænkte jeg jo nok.

Saa lad ham komme! Men Drabanterne
 Skal staae bevæbnede, for paa mit Bink
 At gribe ham.

Tjeneren gaaer.

Gadrik kommer, og siger smilende:

Der har jo Fader Alfwyn
 Angrebet ret de sidste, svage Kræfter.

Han skieldte, saa man hørte ham derude.
Det er dog sandt, naar Mænd blier gamle, ligne
De meer og mere gamle Kiærlinger,
Og bruge Munden værre fast, end de.

Knud.

Du har ei Lyst da til at vorde gammel,
For at ei Munden skal forraade dig?

Gadrik.

Naturlig er din Brede, Herre Konge!
Men husk — det var ei mig, som dig fornærmed.

Knud.

Er Trællen grebet, som har dræbt Ulf Jarl?
Ihi du har dog vel hørt, at han er dræbt?

Gadrik.

Jeg veed, hvad der er skeet.

Knud.

Det kan jeg tænke;

Og meget maatte jeg vist tage feil,
Hvis Morderen og Trællen ei var funden.

Gadrik.

Du selv har sendt ham, Konge!

Knud.

Jeg?

Gadrik.

Forstaaer sig;

Du est jo Herren over Liv og Død.
Din Brede traf i Aftes Ulf med Ret.
Dog Opsigt vilde du ei gjøre med det;
Men da den Tølper atter oversaldt dig
Med Skieldsord, blev tilsidst du kied deraf,
Og saae dig om, at træffe paa et Bud,
Der brat udrette kunde din Befaling.

Uheldigviis traf du den stakkels Lym.
 Jeg mærkte nok, at han var bange for
 Alt lyde dig; men da det her jo blot
 Kom an paa, Knud! at vorde hurtig lydt,
 Saa skyndte jeg mig, som tilfældigviis
 Var nær, at gaae det Bud, du sendte Lym.

Knud.

Glendige! hvor længe tænker du
 At slaae den Mand, som England, Danmark, Norge
 Behersker, i din usle Trællekænte?

Gadrik.

Drot! jeg forstaaer dig ei.

Knud.

O, hvad Forstand
 Forstaaer, forstaaer du med. Men du er dum
 Uagtet al din Klogt, Dumdriftige!
 Fordi du troer, at Alt i Verden kun
 Udrettes kan med Klogt. Jeg kiender dig,
 Slet intet Godt og Stort behersker dig.

Gadrik.

En Mand ei lade maa sin Aand beherske,
 Som Barn, som Qvinde. Dunkle Følelser
 Og brogede Billeder — det er kun Rangler,
 Kun Sukkergodt for Glutten, men ei Næring
 For Boynes Aand.

Knud.

Og, Træl! hvad er en Aand?
 Har du med kolde Klogt udgrundet den?
 Hvad er dit Giegleværk og al din Jdræt?
 Dit Liv? Hvad er det hele Jordens Liv?

Gadrik.

Det veed jeg ei. Jeg lever — det er nok;

Og netop, Knud! fordi jeg veed ei meer,
 Indskrænker jeg mig til at leve her.

Knud.

Du troer slet ikke paa Udødeligheden?

Gadrik.

Nei! for at tale ærligt, siden dog
 Man sætter Kniven mig paa Struben.

Knud.

Ha,

Man lægger Strikken dig om Halsen, Riding!
 Thi du skal døe i Galgen.

Gadrik.

Dræber du mig,

Saa handler du særdeles uforstandigt.

Du mig saa lidt undvære kan, som Skipp'ren
 Narvaagne Styrmand. Husk paa al den Nytte,
 Jeg gjorde dig!

Knud.

Ja vist; og iblandt Andet,

Dengang du myrded Edmund.

Gadrik.

Hvoraf veed du,

At jeg har myrdet ham? Jeg aldrig har
 Tilstaaet det.

Knud.

Har du ei selv mig sagt,

Du est en Ræv, en Tiger, en Hyæne?

Og dog jeg skulde troe din Ærlighed?

Gadrik.

Indret din Bygning blot, som hidindtil,

At Begges Fordeel stemmer overeens;

Saa holde vi hinanden, som to Biæsker,

Der mødes over Floden til en Bro.
 Just begges Lyngde hindrer deres Brist.

Knud.

Ha, jeg foragter din elendige Bro;
 Jeg springer dristig over Tidens Flod,
 Med Daad og Siæl jeg vil beherske Tiden.

Gadrik.

Er det dit Alvor, Knud? vil du mig dræbe?

Knud.

Hvor ofte har du Døden ei fortient?
 Du har forført, tildeels fordærvet mig;
 Men aldrig koste du min Siæl til Jis.
 Beherske vilde jeg kun Mennesker,
 Fordi jeg elsker dem, fordi jeg troer
 Med Kraft og Bid at fremme deres Lær.
 Du elsker kun dig selv, du blege Træl!

Gadrik.

Jeg tigger ei om Livet, har min Stolthed,
 Saagodt som Nogen.

Han griber en Daggert af sin Barm, og vil dræbe Knud;
 men denne, som har havt et vaagent Die med ham, griber
 hans Arm, vrister Daggerten af hans Haand, og kaster
 ham til Jorden.

Knud.

Det var sidste Spræt

Af Lysten; det var Kraftens lette Seir. —
 Drabanter!

De træde ind.

Griber ham!

De gribe ham.

Gadrik.

Jeg skal da doe?

Knud.

Bered dig kun dertil!

Gadrik fald.

Jeg er beredt.

Knud.

Huſt, hvad du vorder nu!

Gadrik.

Hvad du ſkal vorde:

En Ormesæſt, et Stov.

Knud.

Og intet meer?

Gadrik.

Elet intet.

Knud.

Og du gyſer ikke for

Tilintetgiorelſen?

Gadrik.

Jeg er en Mand.

Naturen gyſer ikke for ſig ſelv;

Har du ſeet Bladet gyſe, naar det faldt?

Luſten bevæged det, ſelv ſolte det

Ei mindſte Rædſel. Skulde Helten gyſe?

Nei! Gyſen — det er kun en Følelſe,

Og Skrækketilledet — er kun et Billed.

ſkal Menneſket da, naar hans Time kommer,

Staae ængſtelig, ſom taabelige Dreng,

Der ſtiælver, naar hans Moder luffer ham

Ind i det mørke Kammer? Nei, Kong Knud!

Jeg ſtiælver ikke for min Moders Strengthed.

Jeg er ſaa vant alt til at gaae i Mørke,

Saa jeg kan godt undvære dette Lys.
Om kort Tid er det ogsaa slukt for dig.

Drabanterne gaae med ham.

Knud.

Forsærdelig er denne Nidings Død.
I denne kolde Trods, i sidste Spræt
Af hierteløs og uforstammet Hovmod
Seer jeg det allergyseligste Selvmord.
Han dræber Siælen, hvis den dræbes kan.

Pause.

Og denne Mand — det var din Styrmand, Knud?
I lang Tid lod du ham indbilde dig,
At Storhed kan fornedre sig til Lyst,
At Herskerøiemed kan adle Synd?
Hvad er jeg nu? Som Konge staaer jeg vel
For Englands, Danmarks og for Norges Riger,
Men har dog ikke drevet det saa vidt,
Som mangel Betler, Hyrden ved sit Led,
At jeg kan kaldes en ustyldig Mand.

Smeltet.

O, himmelske Natur! lær mig at vorde,
Hvad ei hovmodig Svig kan lære mig.
Jeg iler ud i Skoven, i din Favn;
Og Krone, Scepter, Purpur blier tilbage.
Ja, dvæle vil jeg, som den unge Sværmer,
Eldgamle Leirestov! blandt dine Bøge.
Lær, Fugl! lær, Hiort! enfoldige Lam paa Marken!
Lær Knud, den store Knud, Ustyldigheden.
Og har jeg lært at være Menneſke,
Saa vil jeg være Menneſkenes Konge.

Han gaaer hurtig ud af en Døddør.

I Skoven ved en Eremitbytte.

Et Kors af tvende Grene, sammenbundne med Bast, staaer
paa et lille Alter, bygget af Grene, tættet med Mos.

En gammel Eremit. Aldgitha.

Eremiten.

Unge Pige! hist en Hytte
Seer du i mit Nabolag;
Straaet med sit lave Tag
Bil for Storm og Regn beskytte.
Derfra kan du altid flytte,
Naar dig Klosteret sit Skiod
Aabner, hvor ei Taarer flød
Over Jordens korte Smerte;
Hvor det kummerfulde Hierte
Styrker sig ved Christi Død.

Aldgitha.

Der min Taare standse skal,
Der jeg skal min Elskov glemme,
Naar til Himmelen min Stemme
Lyder i de Frommes Tal.
Men i Skovens grønne Hal,
Gubbe! ved din Faderroft
Finder alt mit Hierte Trøst.
Enebygger! ved din Bolig
Dulmer mere blid og rolig
Lidensskaben i mit Bryst.

Bilde Smerte bragte mig
Over Sø og salten Bølge
Med den fromme Bisp i Følge,
Gamle Fader! hen til dig.

Thi forhadst er Bretland mig
 Fra den Stund, da, fiæf og god,
 Edmund segned i sit Blod.
 Bort mig drev hans vrede Skygge;
 Nu skal Uglerne kun bygge,
 Hvor min Faders Haller stod.

Gremiten.

Bliv da her, og see dig om,
 Priis din Skaber i det Grønne!
 Skoven er, den hele skionne,
 Din Betragtning's Eiendom.
 Sielden her en Fremmed kom,
 Hvor et tæt indvoget Krat
 Næsten Dagen gjør til Nat.
 Dog forgieves du ei venter;
 Bispen dig til Klostret henter,
 Himlen har dig ei forladt.

Gaaer ind i Hytten.

Aldgitha seer stolt efter ham.

Gubbe! jeg dig kun bedrog —
 Ogsaa Bispen paa min Reise.
 Thi mit Mod skal atter kneise,
 Naar mig Høvnens Time slog,
 Naar jeg i sin Stolthed vog
 Denne kongelige Træl,
 Der behandled mig saa vel,
 Edmund! giested dig saa vakkert.

Tager Edmunds Daggert frem af sin Barm.

Riender, Knud! du denne Daggert?
 Ha! den sender dig til Hel.

Ja, jeg svor en hellig Ed,
 Intet kan mit Had forsone,
 Og saa vist som ei din Krone
 Boier sig for Korset ned,
 Straffer jeg din Troløshed.
 Selv du har mig Daaden lært,
 Hevnen i mit Hierte nært.
 Doer du, vil jeg ogsaa blode;
 Thi kun nu iblandt de Døde
 Finder jeg, hvad mig er kjær.

Gaaer.

Knud

kommer grublende fra den anden Side med en Krands af
 Roser og Torne i Haand.

Skoven har jeg giennemsogt;
 Trøsten er dog ikke funden,
 Hvor den muntre Fugl i Lunden
 Paa sin lille Green har spøgt.
 Meer det har min Dval forøgt.
 Haabet paa den skumle Bei
 Stod ei som en Blomst i Mai.
 Leen blev imod mig hvæsset;
 Lovetanden stod i Græsset,
 Men Kiærminden — var der ei.

Meget vist Natur formaaer;
 Den kan stienke sunde Blade,
 Den kan læge mangan Skade,
 Men kun ikke Hiertets Saar.
 Selv naar Nattergalen slaar,
 Slaaer den i de dunkle Lunde
 Mere dybt kun Hiertets Bunde.

Siælen i Naturens Fred
 Føler først sin Videnhed,
 Og — hvor stor den være kunde.

Saadan med forvirret Sands
 Ingen Lindring fandt jeg atter;
 Og jeg bandt med haanlig Latter
 Denne Torne-Rosenfrands.
 Ja, din korte Purpurlands
 Drukner i et Tornehav,
 Som Naturen Jorden gav,
 Staffels Liv! Og dine Minder,
 Hvad er de, naar du forsvinder?
 Blisne Roser paa en Grav.

Hvad staaer der? Et Kors af Træ,
 Længstasfhugne, sorte Grene
 Bed et lidet Alter ene,
 Midt i Skovens Sommerlæ.
 Gremiten sine Knæe
 Boied daglig, naar han kom
 Hid til denne Helligdom. —
 Al, hvor lidt i prægtig Kirke
 Kunde Korset paa mig virke!
 Her — sig føler Siælen from.

Ja, paa Korset hænge skal
 Tornerosen, og jeg bliver
 Christen atter, og mig skriver
 Ind i fromme Brødres Tal,
 Frygter intet værre Fald.
 Sovn, som flyede mig! kom brat,

Dvæg mig her i dette Krat.
 Under Korset ingen Fare
 Truer; thi hans Engleskare
 Har endnu mig ei forladt.

Han lægger sig under Korset, og sover ind.

Aldgitha kommer tilbage.

Saa finder jeg dig, Knud? I Morgenrøden
 Du iler selv til Døden.

Som Jæger, der sit Bildt med Lyst forfølger,
 Jeg iler. Binden bølger

I Træets Qvißt. Vel tier Rattens Ugle

Nu for de muntre Fugle;

Men snart vil Ravnene skriges,

Naar, store Knud! du falder for en Pige,

Hvis Daggert ei forseiler

Den Morder, der har truffet hendes Veiler.

Hvor blev han af? Mig tyffes,

At hid han Veien vendte.

Jeg tydeligt ham kiendte,

Skiondt han af kongelige Dragt ei smykkes.

Opbager ham.

Hvad seer jeg? Som en Tigger,

I Støv henkastet, bedende han ligger

Med Hænder foldede? — Det ei mig hover.

Han hviler under Korset, og — han sover.

Ha! Eden fra min Læbe

Lod: jeg ham skulde dræbe

Saa vist, som ei for Korset og den Høie

Hans Krone sig mon boie;

Og nu — nu har en Krands han hængt derhenne

Paa Korset. Vel er denne

Just ikke Kronen; men en Krands — en Krone
 Har eens Betydning for Alfaders Throne.

Betænker sig.

Her kan jeg ham ei dræbe;
 Min Ed forbød det paa min egen Læbe.
 Vel, Knud! saa gik tilbage;
 Jeg skienker end dig et Par Levedage.
 Thi ei det lindre kan mit Hjertes Kummer,
 At dræbe dig ved Korset — og i Slummer.
 Nei, i din stolte Vælde
 Vil jeg dig mellem dine Kæmper fælde
 Med Purpur og Guldkrone.
 Kun saadan Edmunds Drab jeg kan forsoner,
 Samt ende denne Smerte,
 Som — trods min stolte Tale —
 Vil Hevnens Stund forhale,
 Og truer med at knuse mig mit Hjerte.

Gaaer.

Alfwyn og Tym komme.

Tym seer Aldgitha gaae bort.

Aldgitha! — Hun har funden
 Alt Kongen her. Der sover han i Lunden.

Alfwyn.

Afsmægtig, strakt i Græsset.
 Ak! Brodens Byrde har han her aflæstet
 For Korset, som en Synder.
 Medlidenheden i min Barm begynder
 At vende mild tilbage.

Tym munter.

Den aldrig i mit Bryst Hiem kunde tage;

Nei, aldrig Knud den Store kunde synke
Saa dybt — at du maa ynke.

Alfwyn.

At han er sunken, det kan her vi skue.

Tym.

Sank aldrig du, med samt din Bispehue?
Var vi ei alle sunkne
For Dyden stundom? Er ei Alle sunkne?
Men efter Regnen kan selv Græsset kneise —
Og Helten sig skal reise.

Alfwyn.

Jeg offerer ham min Daare.

Tym.

Jeg ikke. Han blev daaret af en Daare;
Ei Daarlighed kan faae mig til at græde.
Men snart er Knud tilstede
Som Sol, indhyllet ei af Skyen længer;
Thi Ridningen alt hænger.

Alfwyn.

Troer du, at Knud i Fremtid Herren dyrker?

Knud

vaagner, springer rast op, og da han seer Alfwyn, siger han:
Alfwyn! o, jeg har havt en Drøm, som styrker.

Tym glad.

Evad sagde jeg?

Alfwyn.

Herr Konge! giv Forklaring
Dig af din Gaade.

Knud.

— Hellig Åabenbaring!

Alfwyn.

Saae du din Frelser hist i Straaleklæde
Med Engleskaren i sit Herresæde?

Knud.

Jeg saa ham, som Disciplene saa Manden:
I ringe Dragt, med Haaret stilt i Panden.
Han talte til mig.

Alfwyn.

Tungen dog, den svage,
Kan ei hans Ord gientage?

Knud.

Det var enfoldigt, dog en kraftig Lære:
„Nei, Knud! du vil mig ingen Judas være“.

Alfwyn.

Og derpaa?

Knud.

Han forsvandt.

Alfwyn.

Du?

Knud.

Stirred efter

Det fiære Syn; og med gienstkienkte Kræfter
Jeg sprang af Græsset med nysødte Binger,
Som Blomsten, naar den ud af Knoppen springer.

Alfwyn.

Hvad vil du nu?

Knud.

Strax til mit Hof tilbage.

Alfwyn.

Din ædle Biv vil Afsted med dig tage,
Hun gaaer i Kloster.

Knud.

Hun skal sig forløse

Med Knud igien, og smykke Danmarks Throne.

Tu følger mig til Hove — til min Vre!

Alfwyn.

Hvad vil du?

Tym jublende.

Han vil ingen Judas være!

De gaae.

Femte Handling.

Kongens Hal i Horskilde.

Hemming, Kongens Staller. Hakon, Jarl fra Norge.
Athelwin, Hertug fra Bretland.

Hemming.

Beskommen, Athelwin! Du drager som
Herold fra Svend i Skotland, Kongens Søn.
Knud er her strax, han har kun lagt sig hen
At hvile lidt; thi Reisen har ham trættet,
Og meget Andet med. Den store Konge
Behøver lidt Opmuntring. Er den Tidend,
Du bringer, god?

Athelwin.

Den unge Svend, hans Søn,
Slog Duncan og Macbeth; saa seired Skotten,
Anført af Banco. Ei dog tvivler Svend
Om snare Seier, naar han faaer Forstærkning.

Hemming.

Tal ei dog om Forretninger i Dag!
Det gielder her at muntre Kongens Sind;
Thi han har viist et selsomt Sværmeri,
En Veemod, en Forstemthed og et Mismod,

Som aldrig jeg har kiendt hos ham tilforn.
 Det gaaer nok over. Gadrif ærgred ham;
 Det var en Riding, og nu hænger han
 Til Straf i Galgen. Han har myrdet Ulf,
 Og Jarlens Død bedroved Kongen dybt.
 Hvad værst er, Dronning Emma gaaer i Kloster
 Af overspændte, fromme Jolelser.
 Det gielder her om at faae Kongen adspredt
 Og munter stemt. — Ei, smukke Hakon Jarl!
 Velkommen os fra Norge. Vil du gierne
 Jorneie Kongen?

Hakon.

Derfor kommer jeg;
 Thi jeg har gode Tidender at bringe.

Hemming.

Desbedre! — Men tillader mig dog først
 At vise jer, hvad jeg har ladet hamre!

Han viser dem tre Kroner, som ligge paa et Bord.

Tre gyldne Kroner, smykket med Edelstene,
 For Danmarks, Norges og for Englands Konge.
 Og see! Guldfrandsene kan sammensættes,
 Saa kun det vorder een. Den danske Krone
 Vel holder sig besteden nederst, men
 Dog Panden, Hiertet næst; thi han er dansk.
 Den norske Krones Middelfraft forener
 De andre Kroner. Englands straaler øverst
 Med luffet Hielm; men bæres af de andre. —
 Vi Tre maae række Kongen, som Herolder,
 De trende Kroner, naar han staaer i Hallen.

Hakon.

Ha, det var vel betænkt!

Athelwin.

Særdeles vel!

Hemming.

Naar Kongen kommer, har jeg ogsaa tænkt,
At lade Herrer, Jomfruer og Fruer
Modtage ham til Belsomst med et Qvad.
To Skialde findes her ved dette Hof:
Sighvat, som er berømt, af Kongen agtet;
Og saa Steen Skasteson, vel ei saa stor,
Lidt underlig — man veed ei altid, om
Knud roser ham for Alvor eller Spøg.
Saa meget er dog vist, at Steen i Dag
Har overtruffet Sighvat. Vil I høre?

Hakon.

Jeg kan kun slet bedømme Skialdeqvad.

Athelwin.

Jeg ogsaa. Det, som Stalleren har valgt,
Er vist det bedste. Vi tilbagetræde.
Jeg kan ei synge.

Hakon.

Heller ikke jeg.

Athelwin.

Men giv os blot et Vink, naar Kronerne
Skal ræffes Knud; saa ere vi tilstede.

Hakon og Athelwin gaae.

Hemming ene.

Jeg er dog lidt forlegen med den Sang;
Thi Kongen tidt har egne Griller, veed man,
Og egen Smag. Der kommer Tym, som kaldet,
Thi han forstaaer sig bedst paa Kongens Smag.

Tym gaaer over Skuepladsen.

Hemming.

Tym Banner! bi et Dieblif, min Ven!

Jeg har en Ting at spørge dig til Raads om.

Tym.

Herr Staller! det er alt for megen Vre.

Hemming.

Den, Kongen ærer, ærer ogsaa jeg.

Tym.

Jeg takker skyldigst.

Hemming.

Sagen, Ven! er denne:

To Skialde digted hver et Dvad til Kongen;

Nu veed du nok, hvorledes Skialden er:

Den, som ei vinder, troer, man gjør ham Uret.

Sighvat har digted eet, Steen Skafsteson

Get ligerviis. Han er din gode Ven.

Tym.

Ja, jeg fordriver ofte Tiden med ham.

Hemming.

Og den, som Tym fordriver Tiden hos —

Tym leer.

Forlad mig det: jeg har ei sagt, at jeg

Fordriver Tiden hos ham, men kun med ham.

Hemming.

Jeg veed nok, Sighvat er et større Snille;

Men denne Gang har Steen ham overtruffet.

Her har jeg begge Biserne. Vil selv

Du læse dem?

Tym.

Ja, gierne!

Hemming.

Der er Sighvats.

Iym læser:

„I den Kraft, som Himlen skienker
Jordens bedste Dodelige,
Blander sig dog Svaghed tidt.
Modgang sprænge Smaaheds Lænker,
Evinge dig til Manders Rige!
Da kan du med Sandhed sige:
Siaelen hersker kongefrit.“

Hemming.

Dprigtigt talt: jeg finder dette Digt
En Smule næsviist.

Iym.

Steens?

Hemming rækker ham det.

Ja, det er bedre.

Iym læser:

„Hvor kan en Helt i Norden,
Med Magt, som Gaa paa Jorden,
Om Fremtids Held vel spørge?
O, Knud! hvor kan du sørge?
Du største Drot i Nord!
Alt kan du overbyde,
Hver Modstand kan du bryde,
Naturen selv maa lyde,
Maa skielve for dit Ord.“

Hemming.

Det er en Hylding; saadan bør det være.
Ei sandt?

Tym.

J siger jo, J synger Sangen
 For at fordrive Kongens dybe Lungfind,
 Og faae ham — om just ikke til at lee —
 Dog til at smile lidt?

Hemming.

Det onste vi.

Tym.

Ja, saa maa dette Qvad vist foretræffes.

Hemming.

Nu er jeg rolig, naar du siger det.
 Du er hans Yndling; du forstaaer dig bedst
 Paa hvad han ynder.

Tym smilende.

Det er ikke sagt.

Jeg indestaaer for Intet. Kongens Smag
 Er ikke altid min.

Hemming.

Jo, bild mig det ind!

Gaaer.

Steen Skastefson kommer fra den anden Side.

Tym.

Hvad fattes dig? Du seer jo saa forknøyt ud,
 Som om du havde væltet Kongens Olfruus;
 Og har dog vundet Prisen.

Steen.

Ja, det har jeg.

Og ingen Modersfiæl har hjulpet mig.
 See, her er Ringen! Den er kun til Jingren;
 Men det var ogsaa blot fra Stalleren,
 Jeg tænker, Kongen gier mig een til Armen,
 Hvis Qvadet huer ham.

Lym.

Det gjør han nok;

Maaskee til Halsen med.

Steen.

Du gjør mig ræd —

Lym! du forfærder mig. Troer du maaskee,
At ogsaa dette Qvad er alt for kort?

Lym.

Dets største Skionhed er, at det er kort.

Steen.

Du spørger i Utide. Troer du, Kongen
Bil tykkes om det?

Lym.

Sikkert! Blier han vred,

Og fordrer atter, du skal digte meer
(Hvad ikke dog jeg kan tiltroe hans Wiisdom),
Saa skal jeg bede Sigthvat om at skrive
Dig noget Bedre.

Steen.

Ja, men, Lym! du glemmer,

At det er reent imod hans egen Fordeel,
I Fald jeg vinder.

Lym.

Nei, paa ingen Maade.

Det er jo store Skialdes bedste Seir,
At overgaae sig selv.

Steen.

Men jeg ham skiller

Jo ved den Ring, som han har selv fortient.

Lym.

Ja, du har Ringen, han Fortienesten.
Hvordan det gaaer, han fik dog Broderparten.

Steen.

Men det maa holdes hemmeligt.

Tym.

Forstaaer sig.

Det er en aabenbare Hemmelighed,
 At du dig pynter steds med laante Fier;
 Hvo ei det veed, faaer aldrig det at vide.

De gaae.

Hemming kommer med Hoffrøkenerne, lidt efter lidt følge
 de andre Hoffolk efter.

Hemming.

J fiære Jomfruer og hulde Møer!
 Nu sorger ei for meget over Emma.
 Vel sandt, hun var vor Dronning; men hun er
 Det ikke meer. Og hun er ikke død.
 Ja, var hun død, det var en anden Sag;
 Men kun en egenfindig Grille skiller
 Bed Kronen hende, Kongen ved sin Biv.
 Han elsker hende vel endnu desværre;
 Men Elskov er en Videnskab, der svækkes
 Bed Frastand, og som Nærhed giver Tønder.
 J ere Kongen nær, J ere smukke —
 Her gielder det kun rigtigt at slaae Jld.

Der kommer han. Han seer forstyrret ud,
 Nedslagen, bleg. Og dog han feire vil
 En Fest, og har befalet hele Hoffet
 At samles her i bedste Prydelser.
 Og Beiret er saa mørkt, som han er selv;
 Det trækker op til Torden, vi faae Regn.
 Og dog en Fest! Det er en Ynk, i Sandhed,
 At være Staller i deslige Forhold.

Knud kommer i Kroningsdragt, men bleg og med blottet Hoved. I det han træder ind, synger Choret Steen Skafesons Sang. Athelwin, Hakon og Hemming knæle, og række Kongen Kronerne.

Hemming.

Hvad Skialden synger, høit gientage vi:

„O, Knud! hvor kan du sørge?
Du største Drot i Nord!
Alt kan du overbyde,
Naturen selv maa lyde,
Maa skielve for dit Ord.“

Mængden.

Naturen selv maa lyde,
Maa skielve for dit Ord.

Knud alvorlig.

Jeg takker eder for jer gode Mening.
I har særdeles høie Tanker om mig;
Men det er vel, en Drot har Folkets Tillid. —
Ha, hvilke skionne Kroner!

Hemming.

Danmarks,

Hakon.

Norges

Athelwin.

Og Englands.

Hemming.

Som forene sig til een;
At smykke, Knud! din kongelige Tinding.

Han sætter dem sammen, Knud sætter den tredobbelte Krone
paa sit Hoved.

Knud.

Jeg takker eder for den fældne Pryd.
Og nu skal Fæsten ogsaa strax begynde.

Hemming.

Tilgiv mig, høie Drot! — hvori bestaaer den?
Du har endnu ei talt et Ord derom
Med mig, din Staller, og det er min Pligt
At tilberede Hoffet slige Fæster;
Men da jeg ikke veed —

Knud.

Behøves ei;

Den er alt tilberedt. Vi gaae tilsammen
En Vandring giennem Skoven ud til Stranden.
Det glæder mig, at see jer alle pyntet
I bedste Stads. Jeg selv har ogsaa taget
Min Høitidskiortel paa.

Hemming.

Men, store Konge!

Jeg frygter, vi faae Regn.

Knud.

Det har ei Rød.

Nogle.

Det bliver et Guds Veir.

Hemming.

Med lysgraa Rand

Staae sorte Skyer over Mark og Sø.

Knud.

Nu — et Guds Veir er godt. Kan man vel ønske
Sig bedre Veir, end det, der kom fra Gud?
Saa følger, alle Hirdfolk! mig til Stranden,
Med Spil og Klang; men glemmer ei, for Alting,
Uagtet Storm og Regn og røde Lyn,

At gaae nøiagtigt efter eders Rang,
 Thi derpaa kommer det just an i Dag.

Han gaaer med Hofffolkene.

Hemming.

Jeg veed ei, hvad jeg sige skal om Kongen
 I Dag — og derfor tier jeg bomstille.

Gaaer.

En Hytte.

Emma. Aldgitha.

Emma.

Bedrøveligt fornye vi vort Bekjendtskab;
 Jeg Bretlands Dronning for, du Bretlands Brud!
 Med Edmund misted du den Krone, som
 En staffet Tid jeg deelte med hans Fader,
 Som Knud mig gav igien.

Aldgitha.

Bestænk't med Blod.

Emma.

Som nu jeg tager af et skyldfrit Hoved,
 Fordi den ikke længer hædrer mig.

Aldgitha.

Besynderlig din Eliebne var, Beninde!
 Men aldrig har jeg kunnet ret forstaae,
 Hvorledes du gav denne Eventyrer
 Din Haand.

Emma.

Forundre burde det dig meer,
 Hvordan jeg ægted Ethelred, den Gamle,
 Den Svage, Feige. Men jeg lod min Fader,

Og da min første Husbond døde, lod jeg
Mit eget Hjerte.

Aldgitha.

Det bedrog dig.

Emma.

Knud

Er deilig og elskværdig, mild og tapper.

Aldgitha mørk.

Ja — mild!

Emma.

Du dommer ham for strengt, Aldgitha!

Du troer ham skyldig i din Edmunds Død.

Aldgitha.

Jeg troer det ei; man troer ei, hvad man veed.

Lettroende! du troer uskyldig Knud,

Og dog forlader ham, og gaaer i Kloster.

Har han ei heller dræbt Ulf Jarl?

Emma.

Nei! Gadrif,

Hans onde Engel, han har dræbt dem begge.

Aldgitha.

En saadan Engel vælger Mennesket

Sig selv, og Dæmolen har ei Magt i Hjertet,

Naar ikke Villien først forlader Gud.

Emma.

Der har du Ret. Og det er ogsaa Grunden,

Hvorfor jeg flyr fra Knud, og gaaer i Kloster.

Thi uden Tro og Gudsfrugt i sit Hjerte

Gjør ingen Drot lykkelig Folk og Land.

Aldgitha.

Saa stemme vi tildeels dog overeens —

I Hovedsagen.

Emma.

Vi vil leve sammen

Som gode Søskende. Det Held, som Skiebnen
 Tillov os ei som Dronninger at øve,
 Det vil vi øve nu i mindre Grad
 Som fromme Qvinder. O, et Menneſke
 Kan meget — ſelv indſtrænket — naar det vil.

Aldgitha.

Du kan ſlet Intet, naar ei Himlen vil.

Emma.

Hvad Himlen vil, det grunder du ei ud,
 Det lærer dig din egen gode Handling.
 Vi vil beſøge Fattige; vi gaae
 Fra Kloſtret ud ſom Lægeqvinder, Søſter!
 Som Gartnerſter og ſom Raadgiverinder.
 Og Pſalmer, hellige Legender vil
 Vi ſkienke ſtakkels Bønder. Hardeknud
 Beſøger mig, jeg lærer ham at læſe —
 Med andre Børn.

Aldgitha.

Dg røgter dem maafkee?

Nei, Emma! nei! du faaer mig ikke med.
 Slip gav jeg paa et herligt Helteliv,
 Paa Kiærlighed, paa Livets Ungdomslyſt;
 Elig Uſſelhed kan ikke troſte mig,
 Og jeg nedværdiger mig ei til Terne,
 Fordi jeg ingen Dronning blev. Min Stav
 Er brudt for dette Liv. Saa vil jeg vandre
 Til Døden værdigt. Gravsang, Miſerere
 Skal vorde nu min Fremtids Brudeqvad.
 Nu er mig Kirken kun en Dødens Hvælving,
 Hvori jeg levende begravet ſidder.

Martyrerne mig vise blodige Saar,
 Som Edmunds, da han faldt for Rídingspílen;
 Det er den Rose nu, som blomstrer mig.
 Af Roser fik jeg kun den nøgne Torn;
 Den vífler sig omkring min Frelser's Hoved,
 Og presser Braadden i mit eget Hierte.
 Dog er det ikke brústet plat endnu,
 End er der Kraft og Mod i dette Hierte.
 Gét Hverv det har endnu paa denne Jord,
 Saa fanger Hiertet Ro. Men jeg dig bliver
 Langt mindre kjær maaskee ved denne Ro;
 Thi, som det lader, daares du endnu
 Af Verdens Synder og Forsænglighed.

Emma.

En Svaghed har jeg end for dette Liv;
 Og den tilgive Gud! Jeg har ei sagt ham
 Farvel. — og jeg kan ikke sige det,
 Thi som han farer, farer han ei vel;
 Men see ham vil jeg dog endnu engang —
 For sidste Gang. Han kommer her forbi.
 Med alt sit Hof igiennem Skoven gaaer han
 Til Stranden, som er nær, har man fortalt.
 Bag Busken vil jeg see den stakkels Knud
 I al sin usle Jordens Herlighed,
 For sidste Gang; saa gaaer jeg i mit Kloster.

Udgitha.

Det regner, og det tordner; troer du, Knud
 Sig vover ud i saadant Veir?

Emma.

Spot ei!

Din Brede han fortjener, ei din Spot.

Lys! horer du ei Lyd af Floiter, Krumhorn?
Han kommer — jeg begriber selv ei, hvi.

Aldgitha.

Maaskee vil han afsvætte sine Synder.
Men slige Pletter sidde fast i Huden,
Afvasles ei med Vand, som faldt fra Himlen.

Sagte.

Forbrydelfernes Lud — er Hierteblod.

Emma.

Hvor dybt bevæge disse Toner mig!

Aldgitha.

Ha, svage Søster! knap jeg kiender dig.

Est du en Christen, Dronning, en Heltinde?

Emma.

Aldgitha! jeg er Hustru — Moder — Kvinde.

De gaae.

Skoven med Strandbredden i den nære Baggrund.

Under en styrkende Regn og et frygteligt Tordenveir med hyppige Lyn, hvis Virkning og Majestæt en prægtig Symphonie udtrykker, kommer Kong Knud i Optog med sit Folge. Først en Skare Musikanter; derpaa Stridsmænd med Hjelme og Landser; saa Munke. Foran Biskoppen, som i Ordensdragt bærer et stort Guldkors, gaaer Tym og svinger et Røgelsekar, som Chordreng, men med Banneret i Arm. Estrax efter Bispen følger Kong Knud med den tredobbelte Krone; derpaa Hoffsolkene, Herrer og Fruer. Tienere og Terner slutte Toget.

Knud,

naar han er kommen midt paa Skuepladsen, raaber:

Holdt, holdt! Her dvæle vi.

Musiken tier, og Toget standser.

Her har Naturen

En prægtig Høisal, hvælvet Bogefirke;
 Og Havets Kirkegaard staaer fuld af Grave,
 Med Høi ved Høi, skiondt uden Skrift og Navn.
 Her vil vi standse Toget. — Da I troe,
 Jeg er en Helt, som overbyder Alt,
 Naturen selv, og faaer den til at lystre,
 Saa vil jeg vælge her min Kroningsfal.
 Maaskee forundres I, at jeg udjager
 I bedste Pragt jer i et Styrtabad?
 Der findes vistnok Mange blandt jer nu,
 Der ansee det for Vanvid, troe: Kong Knud
 Har tabt Forstanden. — I Kortsynede!
 Naar har jeg vel viist meer Forstand og Kløgt?
 Ihi, skal jeg give jer en Prove paa
 Den Herremagt, som I saa høit beundre,
 Kan jeg da vælge bedre Tid og Sted,
 End her, hvor Stormen raser, som en Jette,
 Der har afflidt sin Lænke; Bolgerne
 Bildt fraade, skære Lænder, som da dybt
 I Mulm fra Himlen styrted Lucifer?
 Hvor Ilden hvirvler kaad i Vandets Favn,
 Som paa den første Skabningsdag, da Herren
 Gi havde vristet Elementerne
 Med Almagtsarmen kraftigt fra hinanden? —
 Men jeg skal tæmme dem. Bring mig min Stol,
 Min Kongestol af Guld og Edelstene;
 Bring mig min Throne!

Stolen bringes, han sætter sig.

Rækker mig mit Spiir!

Det gives ham.

Her sidder Knud den Store paa sin Kongstol.
 Og nu befaler jeg dig, vilde Kraft,
 Som vover i mit kongelige Paasyn
 At giøre sli'g en uforstammet Larm,
 Og glemmer reent den Vrefrygt, du skylder —
 Ti for mit Bud! Ydmyg dig, Hav og Himmel!

Et stærkt Tordenskræld lyder, en Lynstraale slaaer ned i en gammel Eg, som Kongen sidder under, saa at den brister, og en stor Green styrter lige ned for hans Fødder. Havet svulmer frygteligt, og overskyller Stranden.

Knud reiser sig rørt.

Det har ei dræbt mig!

Raster Scepteret, og folder sine Hænder mod Himlen.

Han forstod min Spøg!

Jeg har ei spøget med hans Herlighed,
 Men kun med eders taabelige Smiger.

Vender sig til dem alle, og seer med et giennemtrængende Blik paa dem.

J Sandhed! hver en Christen burde vide,
 At der er Ingen mægtig, uden Gud.
 Han danned Himlen, han lod Havet glide
 Med evig Vexel ved sit stærke Bud.
 Han ene mægter Luft og Hav at tvinge;
 Mod hans er al min Vælde saare ringe.

Og derfor ham tilhører denne Krone.
 Hans Raade laaner mig kun Brug deraf.
 Jeg syndet har, jeg vil min Synd forsone;
 Jeg bærer den ei meer, ei til min Grav.
 Nei, den skal straaale ved den Tornekrone,
 Som Livet sine bedste Roser gav.

Vinker Bispen, som kommer med Korset.

Knud hænger Kronen paa Korset.

Her hænger den. Mit Bryst har atter Freden.
Fra nu af herske kun Uskyldigheden!

Aldgitha træder hurtig ud af Krattet med Emma ved Haanden;
hun fører hende hen til Knud.

Aldgitha.

See, Knud! her af din Daad den første Frugt:
Jeg bringer dig din ædle Biv tilbage.

Tager heftig Daggerten ud af Barmen.

Her — Edmunds Daggert!

Stirrer paa Kronen, der hænger paa Korset, og siger sagtnodig:
Jeg har ei den brugt.

Du som et Minde venligt den modtage!
I Bretland, som i Danmark, straalet smukt
Dit Fremtidsnavn! Sig Ingen skal beklage.
Aldgitha gaaer i Kloster nu fornoiet.
For Korset, Knud! har sig din Krone boiet.

Hun gaaer.

Emma omfavner Kongen.

Min elskte Knud! jeg ei forlader dig.

Knud.

Da jeg fandt Himlen — da gienfandt du mig.

Dina.

Tragisch Drama.

Personerne.

Kong Frederik den Tredie af Danmark.
Corstj Alfeld, Rigshofmester.
Eleonora Christina, hans Frue.
Walter, Geheimeraad og Oberst.
Hofmarsken Lars Lykke.
Dr. Theol. Hennings.
Dr. Med. Otho Sperling.
Dina Vinhofer, en ung Pige.
Rudolf, hendes Broder.
Johanna, hans Kone.
Lille Dina, deres Barn.
Otho Krag, Slotsherre.
Paul Gebhard, gammel Muursvend.
En Gartner.
En Bangefoged.
En Page.
En Tiener.

Forste Handling.

Bærelse i Alfelds Palads.

Alfeld i Slaabrok. Dr. Hennings.

De sidde ved et Bord med en Foliant.

Hennings reiser sig.

Jeg takker jer ydmygelligst, Herr Greve!
Dg tilstaaer, at jeg næsten skammer mig
Ved, som en Mand af Faget, som en Lærd,
At undervises i det græske Sprog
Af Danmarks Rigshofmester. Men — det veed man —
For Corfis Alfeld er der Intet tungt,
Dg næsten Intet, troer jeg, ubekendt.
Den babyloniske Forvirring, da
Man talte vildt i Munden paa hinanden,
Hver i sit Tungemaal, har ingen Virkning
Paa eder havt; thi hvert et Sprog, Herr Corfis!
Er eders Modersmaal. I kan dem alle.

Alfeld.

At kunne mange Sprog, Herr Doctor Hennings!
Dertil udfordres tidlig Skolegang,
En god Huskommelse, samt nogen Flid;
Men vidner ei om nogen stor Forstand.

Det forekommer mig omtrent, Herr Hennings!
 Som godt at spille Skak. Thi jeg har seet
 De største Dummerjahner spille gånstke
 Fortræffligt Skak og kunne mange Sprog.

Hennings.

Sandt nok! Det ei beviser just endnu
 Et stort Genie og nogen kraftig Aand;
 Men er dog godt. Det er en dygtig Grund
 At bygge paa.

Ulfeld.

Jeg maa modsigge jer;
 Thi Grunden har alt Aanden i sig selv,
 Hviß den har nogen. Kunne mange Sprog,
 Er ei engang at eie stort Forraad
 Af Bygningstømmer. Nei! men det er Penge,
 Courante Penge, som man skaffer sig,
 Og som man med en god Deconomie
 Kan kiøbe meget for.

Hennings.

Saa takker jeg
 Erbødigt da for Hielpen, for den Agt
 Og den Bevaagenhed, I viser mig.

Ulfeld.

Den er fortient. Og var ei hiertegreben,
 Fordi Lars Lyffe viste jer Foragt,
 Og lod jer staae en Times Tid og vente
 I Jorgemaffet blandt hans Tienere.
 Det er en Døsmer, han har Intet lært,
 Og derfor veed han ei at giøre Forskiel
 Paa sieldne, lærde Mænd og Almuesfolk.
 Det var en Feil ved Reformationen,
 At Geistligheden tabt har i sin Agt.

J veed, jeg er en ivrig Adelsmand,
 Og viger ei en Fodbred fra min Ret;
 Men Geistligheden — den har ogsaa Ret,
 En Ret vel hævdet i Aarhundreder,
 Som Adelens. Den høie Ridderære
 Samt Statens Ror tilhøre Adelen;
 Men Lærd og Præst og Kunstner kan en Borger
 Med Hæder være. Dengang Ridderkabet
 Stod høiest i sin Flor, lod det en Præst,
 Der stundom først var fattig Tiggermunk.
 Det kommer ikke Slægten ved. Ein Slægt
 Kan Borgeren ei adle med sit Hverv.
 Aarhundreder maae adle Blod, som Rhinsfviin;
 Men hvo der negter jer personlig Agt,
 Som er fortient, fortæner selv Foragt.

Henningss tager Bøllanten.

Jeg takker eder for den gode Mening
 Om mig og om min Stand, og for den Hielp,
 Som J har ydet mig.

Ulfeld

bliver siddende i Lænestolen, og siger venligt:

Guds Fred, Herr Henningss!

Dr. Hennings gaaer langsomt gravitetisk bort, og møder i
 Døren hilsende Lægen Dr. Olho Sperling, der kommer
 meget hurtig.

Sperling bukkende, med Lune.

Jeg kommer underdanigst, Herr Hofmester!
 At see til eders ene, venstre Been,
 Som ikke fattes Noget.

Ulfeld leer.

Sperling! gjør

J mig til Hest med tvende venstre Been?

Sperling.

Det var en lapsus linguae, naadig Herre!
 Dog — I har Ret: en Doctor loquens bør
 Udtrykke sig præcist i daglig Tale,
 For ei at vænne sig til Skiodesløshed
 Paa Lærerstolen. Altsaa — classisk talt —
 Hvordan befinder sig jert ene Been?

Ulfeld.

Tvetydighed endnu bestandig! Men
 En Doctor vænnes til Tvetydighed,
 Som fordums Tid det Delfhiske Drakel;
 Den Form er netop god, naar man skal spaae.

Sperling.

Det glæder mig at finde jer saa lystig.

Ulfeld.

Der har maaskee dog Psychologen stærkt
 Forregnet sig. Har I ei mærket tidt,
 At Overgivenhed er Mismods Søster,
 Og vidner om et mørkt, uroligt Sind? —
 See nu mit Been!

Sperling

blotter det, trækker paa Skuldbrene, og siger:

Det fattes Ingenting.

Ulfeld.

Den Byld, jeg havde der, som I cureerte,
 Da jeg som Brudgom maatte vente lidt,
 For jeg var værdig til at byde Christian
 Den Fjerdes Datter, Grofen Leonore,
 Min Haand — maa ikke være ret cureert.

Sperling.

Den er cureert. Men mulig trykker eder

En anden Byld, som jeg kan ei curere,
Men som der hører større Doctor til.

Ulfeld.

Jeg vil ei volde jer Uleilighed,
Dog — hvis det skulde gøres nødigt, maa
J give mig Attest paa, at mit Been
Ei stikket er at bære mig til Hove.

Sperling.

Hvis det behøves, faaer jeg vel.

Ulfeld.

Fortæl nu

Lidt Nytt, der kan adsprede mig. En Doctor

Og en Barbeer, der har saamegen Liighed

J andre Ting, maae begge bringe Nytt:

De komme rundt omkring i mange Huse

Fra tidlig Morgenstund, og høre meget,

Hvad siden da, udpyntet med lidt Kunst,

Kan more mange stakkels Patienter

Og muntre Sindet. Jeg har ladet mig sige,

At Munterhed er bedste Medicin.

Sperling.

Jeg er ei stemt just til at muntre Nogen;

Thi jeg har nylig ærgret mig.

Ulfeld.

Hvorover?

Sperling.

Hvorover? Over Peder Bogensen.

Han kalder mig distrait. Distraction

Er for en Doctor en affkyllig Feil.

Men jeg er ei distrait, fordi jeg stundom

— Og just fordi jeg har saamange Ting

Af Vigtighed i Hovedet — glemmer Smaaating.

Ulfeld.

Hvad glemte da I der?

Sperling.

At tae min Hat,

Da jeg gif bort. I Fald jeg havde glemt
Mit Hoved — det vil sige, hvis jeg glemte
Besindigheden, hvor jeg skulde handle,
Var det en anden Sag. Men glemme Hatten!
Jeg nys har faaet mig en ny Paryk,
Som er for varm. Der hiemme gaaer jeg altid
Med skaldet Hoved; men naar jeg er ude
Med den formaleddede Paryk,
Mig tykkes tidt, at jeg har Hatten paa.

Ulfeld.

Saa tag den af og gjør jer her commode!
Vi er jo gamle Venner.

Sperling.

Spøg aparte!

Jeg kommer fra et Sted, hvor ei, desværre,
Der vanked Spøg. Gud hielp os! nei, det var
En Sag af alt for stor Alvorlighed.
Jeg kommer fra en gammel, gyselig
Giftblanderske. See, her er Flasken, Herre!

Tager en fløben lille Flaske frem.

Vi har forseglet den, som den er funden,
Og som det medicinske Facultet
Har undersøgt. — Det er dog skrækkeligt,
Hvor Sligt taer Overhaand. Den Synd, den Ondskab,
Der gaaer i Svang i Rom, Italien,
Hidplantes strax. Viindruer, Appelsiner —
De kan ei trives her; men Synd og Ondskab

Gra Syd — de finde snart en frugtbar Grund.

Han sætter den hen paa Kaminranden.

Jeg vil ei giøre jer, som alt er trist,
Meer trist med slige Ting. Jeg bringer eder
Langt bedre Sager, mere morsomme.

See, her er Ertser, Solv fra Norges Bierg;

Og her er nogle fældne Planter, Herre!

Til eders Cabinet, som jeg bestyrer.

Jeg skal nok bringe Sagerne derhen.

Han lægger det paa Bordet.

Ulfeld

tager Ertsen, og betragter den.

En deilig Ert! Vist rig er denne Grube.

Der har J ogsaa været, Sperling! Mindes

J vel, dengang J vandt Jens Bielses Hierte,

Stattholderens, med Spil paa Clav'cembal?

Sperling.

Ja, jeg blev Spillemester for hans Datter.

Ulfeld.

Men Juel fraraadte jer at gaae til Throndhjem,

Fordi Folk der, naar de er syge, selv

Curere sig med stærkt Rostockerøl,

Med gammel Miod og friske Multebær.

Ja, ja! der stifted vi vort Ungdomsvennskab.

Rægger Ertsen hen, og tager en af Planterne.

Hvad har J der for Planter?

Sperling.

Ogsaa norske.

Jeg saae dem, da jeg var der, fik dem nu først.

En Birk, som kryber langs ad Jorden. Jeg

Har kaldt den Chamæ-betulam repentem

Norvegicam.

Ulfeld

betrakter Planten, og lægger den paa Bordet igien.

Grindrer J. dengang

Paa Rosenborg Kong Christian den Fierde

Bød jer til Taffels paa min Anbefaling?

Men Jørgen Bind blev vred, da salig Kongen

Kun talede med jer, og ei med ham.

Fra Haugen hentede han en Haandsfuld Nælder,

Med Handsker paa, bad jer benævne dem.

J svared: „Eders Handsker veed alt Navnet.

Men Brændenælden brænder ikke mig;

Naar kun man griber rast om saadant Ufrud,

Saa mister det sin skadelige Kraft“.

Da loe Kong Christian, saa Salen rysted,

Og raabte: „Jørgen! kom igien og spas;

Han greb dig hardt, du brænder ikke ham“.

Sperling.

J forekommer mig som stolten Drn,

Der lægger Mærke til en Spurv, som hopper.

Bil J ei ogsaa rose mig for Glid

J Padua — J, som har været med

Alt slutte Fredstractater, Alliancer

Med Axel Drenstierne, Mazariner?

Ulfeld.

Jeg faaer kun liden Tak for Tienester,

Jeg viste Fædrelandet.

Sperling.

Hvad der er

For stort, misundes. J kan speile jer

J Tycho Brahe.

Ulfeld.

Nei, min gamle Ven!

Det Speil ei duer, har en daarlig Ramme.

Sperling.

Var Tycho ei en Biis?

Ulfeld.

I Stiernethyding.

Men Daare dog paa Jorden. Hvordan kan

Man fegte, gifte sig og døe, som han?

Sperling affides.

Han er misundelig paa Ligemand.

Det er en Feil; men vi har Alle Feil.

Goit.

Tilgiv mig, naadig Herre! Tycho Brahe

Var dog en stor Mand.

Ulfeld.

Der, med samt sin Storhed,

Haardnaffet stred imod Copernicus,

Forud indtaget af sit Hiernesvind,

Fordi han havde læst, at Sol stod still'

I Gibeon, og Maanen — hvor det var —

I Ujalon.

Sperling.

Tilgiv mig! Tycho Brahe

Var dog en stor Mand. Dette Hiernesvind

Var troet i flere tusind Aar, og Biblen

Gav Tycho Medhold. Tycho Brahe var

En stor Mand; ikke blot som Astronom,

Men som Mechanicus og Physicus.

Og hvis ei Uvind og Misundelsen

Ham havde drevet bort, saa havde snart

Bort lille Hveen i Danmark overgaaet

Det store Storbritannien, ligesom —
 Hvis Ulfeld maatte raade — Kiøbenhavn
 Fordunkle vilde London og Paris.

Ulfeld.

J klapper, efter Skif, mig venligt paa
 Den ene Kind, og slaaer mig paa den anden.
 Men lige meget! Jeg forlanger ei,
 At Bennen blot mig snakker efter Munden.
 Der kommer Frøken Leonore. Hun
 Vil ei forsvare Tycho Brahe, tro mig!
 Hun holder med sin Fader.

Eleonora Christine,

som er kommen ind, og har hørt Ulfelds sidste Ord, siger venligt:

Corstis Ulfeld!

Du holder ikke med ham, hvis du roser
 En Ungdomsdaad, hvortil man ham forførte,
 Men som den modne Konge tidt fortrød.

Ulfeld.

See saa! der fik han Medhold.

Eleonora til Sperling.

Hvordan lever

Jer Hustru, eders Børn?

Sperling.

Godt, ædle Frue!

De gaae i Skole, de velsigne jer,
 Som overtaled deres blinde Fader
 At bringe bort dem fra den Bondeby,
 Hvor de var voget op som andet Ufrud. —
 Hvordan befinder sig jer Arm?

Eleonora.

Den er

Alt lægt, og Ulfelds med.

Sperling flaaer sig for Panden.

Alt, det er sandt,

Jeg reent har glemt at spørge til jer Arm.

Ulfeld leer.

Alt lutter Jver for mit ene Been.

Jo — den er ogsaa lægt.

Sperling.

Et selsomt Indfald,

Alt lade Blodet gaae ved Transfusion

Fra eders Aare hen i hendes Aare!

Ulfeld.

Blot nogle Draaber Blod, hvad siger det?

Det var ei mit, det var min Dames Indfald.

En Ridder underkaster sig sin Dame,

Selv da, naar han er vorden Egtemand.

Sperling.

J har ei mærket Følger? Jeg tilstaaer,

Jeg gjorde det ei gierne.

Eleonora sværmerist.

Det ei flader.

Nei, det vil gavne; thi det sætter mig

Ustkilt i nær Forbindelse med den,

Som er mig Alt. Der komme vil en Tid

Maaskee, da man adskiller os paa Jorden;

Men om end Rummet med sin Kampearm

Os kaster tusind Mile fra hinanden,

Skal vi dog føle Sympathie og Nærhed.

Ulfeld griber hendes Haand.

Med Hjertet? O, min kiære Leonora!

Dertil behøve vi ei Vægens Hielp.

Eleonora.

Ja, Hjertet er for Evigheden; men

Beger paa sin Arm.

Paa dette Sted, hvor vores Blod blev blandet,
Skal en Fornemmelse forkynde, Gorfis!
Naar Døden stiller os i Tiden ad.

Ulfeld sagte til Sperling.

Lad hende sværme! Det er smukt og qvindligt.
Berøv ei med Forstandens Fingergnidning
Violens Blad sin Ekionhed og sin Duft!

En Tiener kommer, og medder:
Hofmarsken Herr Lars Lyffe vilde gerne —

Ulfeld.

Siig, jeg er syg!

Tieneren.

Han kommer fra Monarchen.

Ulfeld.

Det er en anden Sag. Saa luk ham ind!

Sperling.

Der Tausend! saa maa jeg jo for jo heller
Afsted med alle mine Siebensacher.

Han putter Ertserne og Planterne i Lommen, men glemmer
Blasken paa Kaminen.

Eleonora.

J Fald J ei vil møde ham, Herr Doctor!
Saa gaa J kun ad denne Bei med mig.

Eleonora og Sperling gaar ind i Sideværelset. Ulfeld giver
Tieneren et Bink, som aabner Døren i Baggrunden for
Hofmarsken, og sætter en Stol til ham.

Ulfeld bliver siddende.

Velkommer, Ridder Lyffe! Megen Vre!
J seer til mig, imens jeg skranter end.

Lykke.

Ja, dertil vilde Benskab drive mig,
Hvis ikke Pligten drev end stærkere.

Ulfeld smilende.

Saa driver eder ikke Benskabs Pligt?

Lykke forlegen.

Jo, netop den, just den!

Ulfeld.

Kort sagt — I drives;

Og ligegyldigt er det mig for Resten,
I hvilket Driveri den smukke Blomst,
Som her I rækker mig, er flækket ud.

Lykke.

Jeg kommer fra Hans Majestæt — vil sige:

Jeg kommer ikke fra Hans Majestæt

I streng Forstand, jeg kommer fra mig selv.

Et Vink, et Benskabsraad — forstaa mig ret!

En Ting, der burde meldes jer sub rosa.

Ulfeld leer.

Nu, bedre Rose kan man ikke vælge.

Lykke.

Bestandig munter, altid spøgefuld!

Ulfeld.

Ja, hvorfor skal jeg ikke være munter?

Lykke.

Der har I Ret; I er en Philosoph,

Som ikke lader jer decontenancere.

Og hvad jeg har at sige, kan desuden

En Adelsmand med sli'g Forstand, som eders,

Ei fræktes over, ei bedroves over.

Men der er Noget til i denne Verden,

Som kaldes Etiquette — den er dybt

Rodfæstet i Naturen, Staten slet
Bestaaer kun uden den, og den maa følges.

Ulfeld.

Jeg har stor Uresfrygt for Etiquetten,
En Menuet, som intet andet Dyr,
End Mennesket, kan dandse.

Lykke.

Spot ei Dandsen!

Den hører til en god Dpdragelse.

Ulfeld.

Men vi beskæmmes dog af Katte, Høns,
Som gaae paa Tæer uden Dandsemeister.

Lykke.

Til Sagen, hvis I gunstigt det tillader!

Ulfeld.

Tal, Ridder Lykke!

Lykke.

Kongen — Dronningen —

Har megen Agt for den hoiselig Kong
Christian den Fierdes Born, stor Godhed for dem;
Men da de fiære kongelige Born
Er af et morganatistt Ugtefælskab
(Vil sige: Ugtefælskab til venstre Haand),
Gi med en Fyrstedatter, men en Frosken
Som andre Ridderfroskner — mener man,
De fiære Born herefterdags vel kunde,
Som andre Hoffets Damer, Hoffets Herrer,
Staae af ved Porten, udenfor ved Slottet,
Og ikke fiøre meer paa Gaarden ind;
En Ret og en Udmærkelse, som blot
Tilkommer Kongehuset — Kongehuset
I streng Forstand.

Ulfeld.

Jeg takker, Ridder Lykke!

Ei blot med streng, men med en god Forstand
Har I fra Høffet røgtet eders Grind.

Lykke.

Jeg beder eder ei at misforstaae mig;
Jeg kommer ei qua Marstal, men qua Ben,
At give jer et provisorisk Vink.

Ulfeld.

Det Vink er godt, og jeg benytter det.
Naar min Upasselighed mig tillader
At gjøre min Opvartning, kommer jeg
Og holder udenfor ved Slottets Port,
Før det forbydes mig.

Lykke.

Det er ei sagt,

At det forbydes jer, det er ei sagt;
Det kunde skee, og som jer gode Ben
Jeg varer jer i Tide.

Ulfeld.

Mange Tak!

I Nøden skal man kiende sande Venner.

Lykke bukker, i det han gaaer.

Mon cher ami! à revoir.

Ulfeld.

Adieu!

Lykke affides, i det han gaaer.

Fordømt! jeg havde haabet, at han skulde
Forlobet sig. Han sandt sig dog deri
Med mere Fatning, end jeg havde ventet.

Gaaer.

Ulfeld ene.

„Allhier agirt der Pickelhering“, staaer
Der i de gamle tydste Sorgespil,
Som tidt begynde med en lille Farce.

Tieneren melder igien:

Herr Greve! Oberst Walter, kongelig
Geheimeraad, forlanger Audients.
Han bringer Budskab fra Hans Majestæt.

Ulfeld.

Jeg er beredt at høre Kongens Bud.

Tieneren gaaer.

Ha, sagde jeg det ei? Nu gielder det
For Alvor. Jeg har aldrig seet ham før.
Hvi sender Kongen mig min Avindsmand?

Walter kommer, Ulfeld bliver siddende i Lænestolen, og
hilser fornemt.

Walter.

Herr Rigshofmester! — tilgiv, at jeg her
Gi siger „Greve“. Reiseren har givet
Jer Grevetitlen; men jeg kommer fra
Hans Majestæt i Kongens Ordiende,
Og bruger Titlen, som han skienkte jer.

Ulfeld smilende.

Særdeles smigrende. Der voge Titler
Som Blade jo paa Træer; en Rigshofmester
Er mere sielden — ja, saa sielden, Herre!
At selv jeg neppe troer, jeg er det ret.
Saa meget er da i det mindste vist:
Jeg intet Rige har at hovmestriere.
Derfor tilkommer egentlig sliig Titel
Mig heller ikke. Kald mig bare Ulfeld!

Det er et gammelt Navn, som jeg har Hævd paa,
 Som hverken Konger eller Keisere
 Har skienket mig — og kan berøve mig.

Med Foragt.

J hedder Walter?

Walter med Gatning.

Ja! Men dette Navn

Er ikke gammelt, skriver ikke sig
 Fra Paradiis, hvor al den ældste Slægt
 Af Adam, af Stamsfaderen fik Navne.
 Af Fødsel er jeg borgerlig. Jeg takker
 Min Kaarde for min Lykke. Da de Erenste
 Beleired Rendsborg, var jeg Commandant.
 Man fandt, at Byen skyldte for en Deel
 Min Tapperhed sin Redning. Jeg blev Oberst.
 Hans Majestæt har naadigst skienket mig
 Opmærksomhed. Han fandt, jeg kunde tiene
 Ham ikke blot med Haanden, men med Hoved,
 Og faared mig til sin Geheimeraad.

Ulfeld spydig.

Geniet agter ei Sædvaners Lov,
 Og voger stundom mere snelt i Veiret,
 End Paddeshatten. J blev nobliteert?

Walter.

Ja, efter Skif og Brug. Jeg takker Kongen
 For Gren, for det Præg, han satte paa mig,
 Nødvendigt til at møde Mængdens Fordom.
 Hvad Tingen angaaer i det Væsentlige,
 Saa troer jeg ei at være bleven meer
 Som adelig, end for som borgerlig.

Ulfeld stolt.

Har Adelsmanden ikke hævet sig
I Verdenslivet over Borgeren?

Walter ligesaa stolt.

Nei, det benægter jeg aldeles.

Ulfeld:

Saa?

Walter.

Fra Middelalderen regnes Begges Aner.
Det store Fremmskridt fra vildt Barbarie
Til Aandsforædling kom fra Stæderne,
Men disse var beboet af Borgere.
Fra Stæderne gif Handel, Industrie,
Kunst, Videnskaber ud, mens i Europas
Uffides fierne Kroge Jæger, Bonde
Bedblev at være plumpe Adelsmænd.
Som Helt har Borger viist sig kæk, som Adel.
Italieneren var forsængelig:
I Florents, i Venedig, Genua
Sig pynted Borgeren med Adelskaaben.
Germanen sølte meer sit eget Værd.
Glem ikke Schweigerbonden! glem ei Hansen!
Syv og halvfierdsindstyve „Hänse“ var
Gi „Gänse“, skiondt en ædel Konge dem
Engang saaledes i sin Brede kaldte.
Lybekkerne har spillet vigtig Rolle
Den sidste Tid i Rigshistorien,
Og ofte forekrevet Norden Love.

Ulfeld.

Ja, Jørgen Bullentweber, Marcus Meyer
Var hele Karle, fik fortiente Løn!

Walter.

Vi vil ei giennemgaae Historien
Om Landsforræderi; jeg tænker, hvad
Det angaaer, staaer ei Adelen tilbage
For Borgerne. — Men til mit Hverv, Herr Corfig!
Jeg kommer i min Konges Navn. Han har
Ei sendt mig efter eders Bisald her
Til Naaden og til Gien, han har viist mig;
Ei for at jeg skal høre paa jer Dadel.
Nei — jer tilkommer det, Herr Rigshofmester!
At komme med Undskyldninger til mig.
Thi Kongen spørger eder, og ved mig:
Hvorfor I ei besøger ham endnu,
Aflægger Regnskab over jert Gesandtskab,
Og viser skyldig Underdanighed?

Ulfeld fatter sig.

Sygdom er hver Mands Herre.

Walter.

Kongen mener —

Tilgiv, Herr Rigshofmester! det er hans Ord:
At Skaden ei er saa betydelig,
At Benet vel kan bære jer til Hove,
Og giøre Regnskab, hvis I selv har Lyst.

Ulfeld.

Naar selv jeg taler med Hans Majestæt
(Jeg haaber, jeg i Morgen ud kan fiøre),
Skal mundtlig jeg undskyldte mig for ham.

Walter.

Heel vel, saa har jeg rogtet her mit Grind.

Bil gaae.

Ulfeld.

Men siig mig dog, Herr — Herr Geheimeraad!

Hvorfor er Kongen vred paa mig? Der skulde
Dog aldrig nogle Skumlere til Hove
Sat Ondt for mig i min Fraværelse?

Walter.

Naar selv J taler med Hans Majestæt,
Vil han nok svare jer. Vel er jeg hans
Geheimeraad i hans Forretningsager,
Men i privatgeheime Ting indblandet
Jeg aldrig mig.

Ulfeld.

Det gjør J meget vel i.
Man siger, han er vred, fordi jeg ikke
Har faaet Holland til at gjøre meer
For Danmark.

Walter.

Jeg har ei Befaling til
At foregribe Majestæten i
Hans Meninger og Dom om eders Daad.
Det vil han sige jer, saasnart J finder
Det pæfeligst, at træde for hans Throne.
Jeg har ei meer at tale med jer her
Som Sendebud fra Kongen; men da J
Mig fast behandler som et andet Bud,
Der gaaer fra Undersaat til Undersaat —
Saa maa jeg sige jer, Herr Gorfis Ulfeld!
At siden mig min Konge slog til Ridder,
Beed jeg at værne for min Ridderære;
At — ei Geheimeraad — men Oberst Walter
Er jer til Tieneste, naar J forlanger.

Ulfeld.

Saa sagte, Herr Geheimeraad! saa sagte!
Det er ei sagt, at Gorfis Ulfeld jer

Den Gre gjør, at slaas med jer som Ege,
 Fordi jer Kongen gav en nybagt Adel.
 I glemmer vel, I er en Hiulmands Son?

Walter.

O, nei! saa lidt, at Hiulet tværtimod
 Staaer i mit Vaaben. Hiulets Tegn er smukt:
 Det tyder paa, at man maa hurtig frem,
 Ved egen Duelighed, egen Flid;
 Om Lyffens Hiul, som Ingen kan undvære,
 Om Hiulet minder det i Parcens Rok,
 Som løber snelt affted, og varer os
 Om vel at bruge knap tildeelte Tid,
 For Lachesis afflipper Tidens Traad.
 Men Hiulet truer ogsaa den, som stolt
 Henvandrer Beien, blind for alle Farer,
 At han maa vogte sig for Overførsel.
 Herr Rigshofmester! jeg er eders Tiener.

Gaaer.

Ulfeld springer forbittret op.

Fordømte Træl! du truer mig med Steilen?
 Ha, var han kommen ei fra Kongen selv,
 Jeg skulde stoppet ham den frække Mund,
 Jeg skulde glemt hans usle Byrd, og tugtet
 Den Uforflammede, saa aldrig meer
 Han havde denne Tærskel overtraadt.

Eleonora kommer bekymret ind.

Ulfeld altid hidsigere.

Hvad siger I nu, Frosen Leonora?
 Indstormer grunt ei Helvede paa mig
 Med alle Plager, alt sit Naseri?
 Kun Utafnemlighedens Tornefrands

Blier flettet mig. Der vøges ingen Laurbær
 I dette usle Land for fielden Daad;
 Nei, Middelmaadighedens Afgud plump
 Med tykke Hoved, dumme Blik tilbedes;
 Og hvo, som vove tør at føle meer,
 At være meer, end Hverdagstymperne,
 Det er en farlig Mand for Landets Fred,
 Og han bør føses bort og trædes ned. —
 Hvi vendte jeg tilbage? Hvorfor drog
 Jeg bort ei med den herlige Christina?
 Og hvorfor hades jeg? Fordi jeg vover
 At vide, hvem jeg er; fordi jeg søgte,
 Hvad jeg som Herremand var Standen skyldig:
 At Alden vælger sine Konger selv
 I Danemark, selv Konge paa sit Gods,
 Fri for hver Skat, Drot over Hals og Haand.
 Det har jeg ikke glemt, det fordred jeg;
 Og derfor skrev jeg, som mig Wren bød,
 For Bremens Erkebisp Haandfæstningen
 En Emule hvast. Det blev ei heller glemt.

Han gaaer forbittret hurtig frem og tilbage.

Eleonora.

Hør mig, min Corfigh!

Ulfeld.

Veed du, hvad Besøget

Af Lykke her betød? Dog nei, hvor skulde
 Du vide det? Jeg veed det selv først nu.
 Saa hør da: Fjerde Christians elskte Datter,
 Ham af hans Born det allerkiæreste,
 Christin' Eleonora maa ei meer
 I Karmen age til sin Faders Gaard,
 Hun skal staae af i Skarnet udenfor.

Det Bud fra — Dronningen dig bragte Marſken.
Jeg veed det nok, det kommer dog fra hende.

Eleonora.

Og om ſaa var — hvad er det da vel meer?
At gaae et Par Skridt længer. Ei jeg finder
Min Fader længer i min Faders Borg,
Om agende jeg kommer, eller gaaer;
Det veed jeg nok.

Ulfeld

ſtandſer i ſin Frem- og Tilbagegang for Kaminen, og ſtirrer
paa Giftflaſken, ſom Sperling har glemt.

See der! der har igien
Den gale Doctor glemt — ei ſin Paryſk,
Men — næſtendeels ſit Hoved.

Tager Flaſken.

Denne Gift

ſkal være ſiin. Var jeg en Richelieu,
En Mazarin, Cathrin' af Medici,
Og frygted ikke, nordiſtangs, borneert,
Machiavel! din raſke Politif —
Hvad var det meer? Han henſov i en Dvale,
En Drot blev atter valgt, og Ulfelds Navn
Paa Danmarks Sletter har ſaa god en Klang,
Som Baſa-Navnet over ſvenſke Fjelde.

Eleonora ſeet forundret paa ham.
Er du nu færdig, Ulfeld?

Ulfeld,

ſom vaagnende, ſætter Flaſken hen igien.

Hvad for Noget?

Eleonora.

Har du din Criſis overſtaaet?

Ulfeld.

Hvad?

Eleonora.

Gud være lovet, at her Ingen var,
Som hørte dine Tanker, uden jeg.
Jeg kiender dig, og kan bedømme dig.
En Anden vilde du bedrage til
Din egen Undergang, i Fald han troede,
Han saae dig i et saadant Dieblif
I Hjertets Grund. Men det er ei dit Hjerte,
Som handler, kun din Phantasie, som sværmer.
Det er en Raptus af dit stolte Blod,
Der i slikt Dieblif behersker dig.

Ulfeld rækker hende Haanden.

Al, du har Ret!

Eleonora.

En Ulfeld — kunde han
Medlade feigt sig til et usselt Enigmord?

Ulfeld.

Før Ornen skulde søle sine Vinger
I Bludderpolen.

Eleonora.

Ha! nu taler du

Dig værdigt. Nu din gode Engel kommer,
Og frelser dig.

Ulfeld omfavner hende.

Du er min gode Engel.

Eleonora.

Jeg kiender dig: naar du begynder først
Med Had, Foragt mod Bønder, Borgere,
Samt med din Brede paa Regieringen,
Saa er der ingen Ende paa din Etoien;

Dog virked du som Sendebud fra Danmark
 Alt, hvad dig muligt var til Landets Larv.
 Fortienesten du agter, hver Mands Held;
 Din Ret du roser over Hals og Haand,
 Dog gav du stedse ringest Almuesmand
 Sin Ret, selv naar den stred mod egen Fordeel.
 Vær nu fornuftig! Lover du mig det?

Ulfeld blod.

Jeg lover det.

Eleonora.

Og gaa den Dag i Morgen
 Til Kongen, til min Broder! Han er god.
 Som venlig Biskop i en rolig Kreds,
 Hans milde Sind, fri for hver Videnskab,
 Blev modnet; og hans Værdom og Forstand
 Forstaaer at skatte dine Egenskaber.
 Men ei du maa fornærme ham. Sandt nok,
 Mig har man krænket; men det siger Intet.
 Sophia, Dronningen, er fremmed her,
 Hun troer, jeg trænger mig hovmodig frem.
 Maaskee jeg stundom var lidt utaalmelig;
 Hver har sin Feil. Det vil nok give sig.

Ulfeld.

Min fiære Hustru!

Eleonora.

Lover du mig da,
 I Morgen Formiddag at gaae til Kongen?

Ulfeld.

Jeg lover det.

Eleonora.

Og Walter — vil du ogsaa
 Forsøge dig med ham?

Ulfeld.

J fald jeg kan.

Eleonora.

Nu er du ret elskværdig.

Ulfeld stirrer roet paa hende.

Eleonora!

Tidt undrer jeg mig over, hvordan du

Kan elske mig saa høit.

Eleonora.

Jeg kiender dig.

Ulfeld.

Mit Sind er vilddt og stolt, jeg tilstaaer det.

Det hede Blod, det løber af med mig;

Dog hersker Aandens Kraft, naar Blodet køles.

Eleonora.

Ja, Corfis Ulfeld! du er en Vulcan.

Men det gaaer mig, som i Sicilien

Og i Neapel Bonderne: de elske

Dog Bierget, skiondt det ofte spruder Ild.

De boe derved, de bygge deres Hytter

Derpaa; thi Grunden er velsignet, frugtbar,

Og stienker deres Biingaaard ædle Druer,

Som langt, langt overgaae den sikkre Dals.

Ulfeld.

Men — hvis engang der kom et Jordstælv med

En Lavastrøm, som slugte dig og Bierget?

Eleonora.

Saa synker jeg, som alle Mennesker,

J Jordens Skiod. Det skal vi Alle dog.

Bogt dig for Udbrud, hvis du elsker Danmark,

Og hvis du elsker mig! Da vil vort Land

Sundt vederqvæges af din ædle Druer.

Anden Handling.

Et lille Børrelse hos Rudolf Winhofer, med tarveligt Bohave.
Hans Kone gaaer til og fra, og rydder op. Dina klæder
den lille Dina paa.

Dina kysser Barnet.

Nu er du færdig, nu skal du i Skole.

Johanna.

Det er endnu for tidligt; Kloffen har
Endnu ei slaaet tre Kvarteer.

Barnet.

Saa maa

Du først fortælle mig det Eventyr,
Du loved, Fæster!

Dina.

Nu, saa kom da, sæt
Dig paa mit Skiod!

Gun sætter sig med Barnet.

Her er i Danemark

En Kyst, hvor Sandet strækker sig i Havet.
Man seer ei Andet trindt end Sand og Vand,
Og naar det blæser, seer man Ingenting,
Saa blander Sandet sig med Havets Bolger,

Og man kan neppe skimte Lynet ret
Fra Skyerne.

Barnet.

Naa! hvad saa meer?

Dina.

Der staaer

En Kirke, hvor engang en deilig Brud
Blev dræbt om Natten og begravet der,
Just som hun viet var for Alteret.
Dog --- det er sandt, det har jeg alt fortalt dig.
Men ikke langt derfra, ved Hoiby, kneiser
En Ridderborg; der staaer en anden Kirke
Med Billeder. Man seer to Jomfruer
Paa Sottesengen, blege, de skal døe,
Med Afsladsbreve lagt paa Dynerne
Fra Paven for et for begaaet Mord.
Der var to Riddere, som elskte dem,
Men som bedroge dem, og gjorde dem
Ulykkelige; men de tvende Froskner
Bar fiælle Piger, lod sig ei forhaane.
De gik til Kirken med to skjulte Knive;
Der traf de Ridderne, som gik til Guds Bord,
Og stak dem strax ihjel for Alteret.

Barnet.

Saa kom i Himmelen dog Ridderne,
Fordi de havde været først til Alters.

Dina.

Ja! Derfor valgte disse Jomfruer
At straffe dem paa denne Viis. De vilde
Kun rove dem det timelige Liv,
Men ikke deres Salighed hos Gud.
Og Paven gav dem ogsaa siden Afslad.

Men det var dog en stor begaaet Synd,
 Og derfor fandt i Graven ei de Ro;
 I Kirken spøge de hver Midnat end,
 Naar Maanen skinner bleg, og blander sig
 Med deres løse, lange gule Haar,
 Imens de svæve hen ad Kirkegulvet,
 Og bukke sig ned mod Blodpletterne,
 Med hvide Loffer bort at viske Blodet;
 Men ei det lyffes, Pletten gaaer ei bort,
 Og naar saa Kloffen slaaer i Taarnet tolv,
 Forsvinde de med Suk.

Stuenhret slaaer tre Dvarteer, den lille Dina gyser, og seer
 bange til Uhret.

Johanna.

Der slog din Kloffe.

I Skole, Barn! Kyss Faster, og afsted!

Dina.

Kom, lad mig først ombinde dig din Kyse!

Hun sætter en lille Kyse paa hende, og binder hende den under
 Hagen. Barnet tager sin Bog, kysser Moderen og Faste-
 ren paa Haanden, og gaaer.

Johanna.

Min gode Dina! bliv ei vred paa mig,
 Fordi jeg tager dig, min Svigerinde,
 Der er langt flogere, veed meget meer,
 End jeg, en Emule selv i Skole. Du
 Fortæller altid Barnet disse fæle
 Historier. Hvad skal det til? Fortæl
 Det noget Nyttigt, Noget, der kan gjøre
 Den Lille flog og god. Men hvorfor hidser
 Indbildningskraften du med slige Rædsler?

Dina.

O, tro mig, der er Noget i, min Søster!
 At Aanden styrkes ved at rystes stundom
 Af en hoitidelig, en panisk Skræk.
 Vi stائفels Menneſker i Hverdagſlivet,
 Som af Naturen ſtiefntes Phantafie
 Og Folelſe, ſaa gierne vil opleve
 Lidt Uſædvanligt i den tomme Verden;
 Dog lyffes det ſaa ſielden. Legemet
 Ei trængter meer til Næring, end vor Aand
 Til hvad der ſætter den i Samqvem med
 Det Hoie, Sieladne, det Forunderlige.
 Men det er faſt forbi. Kun Bornene
 Og Digterne befatte ſig med Eligt,
 Og Ridderne — iſær i gamle Dage,
 Men dog tildeels endnu.

Johanna.

Jeg ei forſtaaer

Mig, fiære Dina! paa dit Vaſen ret.
 Mig ſynes, du er ſammensat af to
 Forſkiellige Naturer.

Dina leer.

Ja — ſom Alle.

En god, en ond; en dum, og en forſtandig;
 En ſund, en ſyg; en rolig — det er den,
 Som er i Elægt med Doden; en urolig —
 Og det er Livet ſelv, thi Livet er
 Kun idel Uro. Nu det kommer an paa,
 Hvo der er ſtærkeſt af de to Naturer.
 Den ret Phlegmatifke — han vænner ſig
 Til Doden let, og ſover alt ſaa ſødt
 I Læneſtolen, ſom i Graven ſiden.

Men den, der lever Livet nogenledes
 Med Levekraft, den noies ikke med
 Alt sove, vaage, spise, drikke, trælde,
 Paaflæde sig, aflæde sig, bevæges
 Som en Maskine til gientaget Hverv;
 Den trænger til Bedrifter, til at glædes
 Og gysse — til at folde Vingen ud,
 Som Sommerfuglen i det skionne Solskin,
 Og slagre lidt, før Vingen falder af.

Johanna.

Tilgiv mig, Dina! det er Sværmeri.
 Du læser alt for meget for dit Kion
 Og for din Stand. Du har et herligt Hoved,
 Det veed jeg nok, og du har lært dig selv
 Fransk, Engelsk, troer jeg, Spansk, Italiensk.
 Du læser Kroniker, og vover dig
 Til Grublerier selv i Bises Skrifter.
 Og dog opfylder du saa tro din Pligt,
 Bar for din syge Moer en kiærlig Datter,
 Som pleied hende med Opoffrelser
 Af egen Glæde. Du er kiærlig Søster;
 Du vasker, stryger, feier Gulv, og spinder.
 Gud veed, hvorledes du faaer Tid til Alt.

Dina.

Alt, Gud! jeg spinder den dog ikke bort,
 Den falder tidt mig alt for grusomt lang.

Johanna.

Din Moder døde.

Dina.

Ja! det Tab var stort;
 Og mens hun leved, glemte jeg alt Andet.
 Men neppe var hun død — thi jeg kan ei

Med Graad og Beemod pleie Sorgen, som
 En afbrudt Blomst, hensat i et Glas Vand.
 Jeg finder ingen Salighed i Taarer;
 Forgiethmigei, Violen er kun blaae,
 Som ei erstatte mig den røde Rose.
 Min Moder døde, hun var knækket længst
 Af Svaghed; det var Bligt at qvæge hende,
 Mens der en Olsiedraabe var i Tanden.
 Men den er slukt. Skal jeg nu ogsaa døe?

Johanna.

Gud frie os fra sliig Tanke! Du er kommen
 Fra Holsteen atter hid til Kiøbenhavn.
 Den smukke lille Sum, du arved efter
 Din Fæster, som du først var hos i Høiby,
 Dig muligt gier, at hielpe paa din Broder,
 Min stakkels Mand, som, skiondt en dygtig Murer,
 Dog aldrig ret forstaaer og er i Stand til
 At skaffe sig og Sine det Fornødne.
 Du boer hos os, du holder af vort Barn;
 Men troer du, jeg forlanger, at du skal
 Opoffre dig for os? Nei, Dina! Men
 Der løber mig en vigtig Sag i Hovedet,
 En Plan, jeg vil meddele dig. Den er
 Ei hverdags; hvis den lykkes, saa vilde
 Den sætte dig i Høihed, i et Lys,
 Hvor du fik Gyde til at efterkomme
 Hvert Ønske, Dina! fra din Phantasie,
 Som du jo kalder det.

Dina.

Siig mig din Plan!

Johanna.

Jeg veed, at du som Barn, halvvoxen Pige,

Ja, jeg kan sige vel heelbogen Pige,
 Har kiendt en Mand, der holdt saa meget af dig,
 Skiendt ikke du af ham. Da var han Lieutnant,
 Og laae en Tid i Garnison i Holsteen;
 Nu er han Oberst og Geheimeraad,
 Og Kongens Yndling, siger man.

Dina.

Du mener

Vel Walter?

Johanna.

Ganske rigtig! Hvis han næred
 Endnu den gamle Kiærlighed for dig?

Dina.

Det skulde gjøre mig ret ondt for ham,
 Johanna! thi jeg nærer end for Walter
 Den gamle Bigegyldighed. Men frygt
 Kun ei for det! Han er vist alt for sindig
 Til saadan Daarskab, saadant Sværmeri:
 At sukke for en stakkels ringe Pige
 Saa mangt et Aar, selv uden Haab om Giengjæld.
 Det stikkede sig ogsaa slet i Sandhed
 For sli en Oberst og Geheimeraad.

Johanna.

Hvad har du imod Walter? Er han ei
 En exemplarisk, en fortræfflig Mand?

Dina.

O, alt for exemplarisk og fortræfflig;
 Saa regelmæssig, troer jeg, at der i
 Hans Liv ei gives en Undtagelse
 Fra Reglen. Han fik tømret sig en Stige
 Af godt, forsvarligt Træ til Lyffens Tempel;
 Ud den han klavred op, og mens han klavred,

Til Høire saae han ei, og ei til Venstre.
 Nu er han der, nu er han kommen op;
 Troer du, han skulde stirre ned til mig?

Johanna.

Den Stige, som han satte til sin Lykke,
 Var Tapperhed som Byens Commandant.
 Du siger selv: han holdt bestandig trofast
 Ved sin Beslutning, med sit Maal for Die;
 I Fald det Maal nu havde været dig?

Dina leer.

Jeg? Nei, Johanna! Hvad man sigter til,
 Maa smukt staae stille, det maa sidde fast;
 Og jeg var alt for vild, bevægelig
 Til Plet i Skiven for sliig Lykkejæger.

Johanna.

Saa meget kan jeg dog fortælle dig:
 I dette store Huus, hvor vi har faaet
 Os nogle ringe Bærelser i Kvisten,
 Boer der i Bel-Etagen, som den kaldes,
 En anden hoi og fornem Officeer,
 En Ben af Walter, som han tidt besøger.
 For nogle Uger siden mødte jeg
 Paa Trappen Walter. Herr Geheimeraaden
 Mig hilste venligt, spurgte — som det lod —
 Deeltagende, ret hierteligt om dig.
 Og da jeg ham fortalte, du kom snart
 Til Byen, at du skulde boe hos os —
 Lod det til at fornøie ham særdeles.

Dina neier.

Særdeles høfligt! — Bliv ei vred, Johanna!
 Jeg veed, jeg er uartig; men jeg kan

Ei lade være. Intet forekommer
 Mig meer utaaleligt, end Baand og Tvang.

Johanna.

En Mand maa tvinge sig imellemstunder,
 Naar han vil frem i denne strenge Verden,
 Og meer en Qvinde.

Dina.

Men jeg vil ei frem.

Jeg vil ei klinge med i Melodien,
 Men skure som en selsom Dissonants;
 Den løser sig dog op i Harmonien.

Johanna.

Jeg kiender dig, jeg veed, du er ustyldig,
 Jeg er derom i Hiertet overtydet;
 Men ved din Levemaade, gode Dina!
 Du ofte gav Bagtalelsen et Baaben,
 Som kunde skade dig.

Dina.

Det veed jeg nok,

At ikke just jeg har det bedste Rygte.

Jeg kiender mange knibske Damer, Hanna!

Saa gode sikkert ei, som deres Rygte;

I Fald jeg — til Forandring — nu er modsat,

Kan det vel skade mig?

Johanna.

Ja, fra maaskee

At giøre snart et godt Partie.

Dina leer.

Men jeg

Bil ikke giftes.

Johanna.

Dg dog bærer du
En Guldring paa din Finger.

Dina.

Det er ei

Paa Giftesingren.

Johanna.

Altid skjuler du
For Alle, hvo dig skienkte denne Ring,
Hvad den har at betyde.

Dina.

Jeg har skjult det
For Alle hidtil; men for dig, Veninde!
Vil jeg nu aabenbare det. Jeg veed,
Du er mig tro; jeg veed, at du kan tie.
Lov mig at giøre det for Alle, selv for
Din Mand, min Broder!

Johanna.

Jeg det lover helligt.

Dina.

Du hørte mig fortælle Barnet nys
Et Eventyr om Ridder Ebbes Døtre
Fra Buro — hvordan Sand og Vand paa Stranden
Omtumles — om den Brud ved Midienat,
Som dræbtes der. Det var tilfældigt ei,
At alle disse Syner kom tilbage.
Min Phantasie har slaaet Rod derude,
Dg hvor ei Andet trives kan, Johanna!
Der voger min Indbildnings Tidselsblomst,
Dg folder ud de store Purpurblade.

Johanna.

Du spænder min Nysgierrighed.

Dina.

Saa hør!

Jeg var hos Fæster et Mars Tid, og vandt
 Den gamle Kones Hierte; men det var
 Et Offer vistnok af to skionne Foraar.
 Gold er Naturen der og sørgelig.
 Dog boede der en Ridder nær, paa Burs,
 Og han fik just den Tid et kort Besøg
 Af Een fra Kiøbenhavn, en anden Ridder,
 En deilig Mand, som ofte mødte mig
 I Ridderborgens Hauge, der er smuk,
 Og hvor jeg søgte hen, fordi det var
 Det Sted i Egnen, og det eneste
 Med grønne Træer, med Urter og med Blomster.
 Han gav sig tidt i Snak med mig, og morges
 Vel over, i en simpel Landsbyme
 At finde, hvad han just ei altid fandt
 I Byens Damer. Vi blev gode Venner —
 Forstaaer sig selv, i al Uskyldighed.
 Han sagde mig dog ei sit Navn; jeg spurgte
 Ham heller ei derom, jeg var saa stolt,
 Som han, og det var ei hans Fornemhed,
 Jeg brød mig om, det var hans Bid, hans Mand,
 Hans Jld, hans Kundskab fast til alle Ting.
 Tidt bad han om et Kys, men fik det ei.
 Nu maa jeg sige dig — du veed jo nok,
 Jeg er catholsk, det er min Broder ogsaa;
 Derfor jeg aldrig gaaer i luthersk Kirke,
 Naar Kloffen ringer til Gudstieneste,
 Men tidt om Aften, naar jeg gaaer forbi,
 Og Kirken aaben staaer, gaaer jeg derind.
 De fleste Kirker vare jo catholske,

For de blev lutherſke. De gamle Minder
 Staae der endnu fra den catholiſke Tid;
 Nu maae de gjøre fremmed Tieneste.
 Men naar i Maanſkin jeg ſeer Altertavlen,
 Med Englene forgyldt i Skyerne,
 De gamle Helgenbilleder af Steen,
 Som ei er ſonderſlagne — knæler jeg,
 Og holder Bon, og læſer Paternoster.
 Det gjorde jeg en Aften ſeent i Hoiby.
 Men tænk dig min Forundring, da jeg havde
 Mit Hoved efter en andægtig Bon,
 Og ſaae en Ridder knæle ved min Side.
 Det var min Ridder. Han omfavned mig,
 Han ſtaf mig denne Guldring paa min Finger,
 Og ſagde: Dina! nu er du min Kiæreſt,
 Og naar vi kommer ud af Kirken, maa
 Du give mig det længſt forlangte Kys.
 Bedøvet ſtod jeg op, og fulgte ham;
 Men da jeg vendte mig i Gangen om,
 Steg Ridder Ebbeſ blege Døttre ned
 Fra Billedrammen med udſlagne Haar,
 Og jamred ſig, vred Hænder, trued mig.
 Jeg ſkyndte mig paa Kirkegaarden ud,
 Meddeelte Ridderen min Skrak — han loe.
 Han ſik mig til at gaae i Haugen med ſig
 I Maaneſkin — der tog han mangt et Kys;
 Saa iilde han til Borgen, til ſin Ven,
 Og reiſte bort. Jeg har ei ſeet ham ſiden. —
 Det var, mit Liv! din lykkeligſte Stund.
 Det var den herligſte Skærſommerdrøm,
 Og aldrig Solen ſtraale vil ſaa klart
 For mig, ſom Maanen ſmiilte denne Nat.

Johanna.

Og fik du ei at vide, hvo han var?

Dina.

Naturligviis! Nu var det mig jo vigtigt.

Johanna.

Hvad hed han?

Dina.

Gorsig Ulfeld.

Johanna.

Store Gud!

Dina.

Ja, det forundred mig saa stærkt, som dig.

Da jeg det horte første Gang.

Johanna.

Veed du,

Alt han er gift?

Dina.

Nu veed jeg det; dengang

Jortaug den Skielm mig Alt.

Johanna.

Du spørger med det?

Du kalder ham en Skielm?

Dina leer.

Maa den ei kaldes

Saaledes, som, imens hans Kone ligger

I Barselseng, og mens en gammel Ven

Lil Tidsfordriv han skienker et Besøg —

Indbilder en ung Pige, han er Ungkarl,

Før at faae hende ret forelsket i sig?

Johanna.

Jeg finder det afføreligt.

Dina.

Ja, vist!

Jeg ogsaa. Men af hvem? Af Amor, Hanna!

Cupido. Han er Gud, men, af desværre!

Han er en hedenst Gud; det mærker man.

Hans Lyst er Andres Suk og Siælevee.

Ulfeld forelskede sig stærkt i mig,

Og derfor drev ham Kiærligheden til

At vinde mig igien.

Johanna.

Sand Kiærlighed

Tilbeder ingen hedenst Gud, i den

Man lyder Hjerttet, og ei Fristelsen.

Dina.

Det er en anden Sag, naar man vil giftes.

Johanna.

Ha, Dina! saa mig ikke til at rødme,

Jeg vil saa gierne agte dig.

Dina.

Jeg haaber,

At ikke jeg forspilde skal din Agt.

Johanna.

Forlanger Kiærlighed ei Egtteskab?

Dina.

Indretningen i Verden kræver den,

Og Erbarheden kræver den, saasnart

Blomsten paa Livets Træ skal vorde Frugt;

Men naar man nøies med den blotte Blomst,

Hvortil behøves da Forvandlingen?

Johanna.

Du sværmer altid. Hvad du siger der,

Ei grundet er i Menneskets Natur,

Og bringer den til Fald og Undergang,
Som agter ikke Faren.

Dina.

Tapperhed

Ei agter Faren. Jeg har Character.
Venus er sandfelig, Diana kydst;
Men en forelsket og dog kydst Diana
Blev noget Ny. Jeg holder meget af
Originalitet, og troer mig stærk nok
Til slig Diana.

Johanna.

Gud i Himmelen,

Hvor dog vort Væsen er forskielligt, Dina!
Den hele Verden bruger du letsindig
Til Tumlepladsen for din Phantasie —
See denne lille Stue, dette Bord,
Dragkisten, disse Stole, Speilet der,
Det lille bitte! Alt stort nok for mig.
I Fald jeg maatte kun beholde det.
Min Mand! mit elskte Barn! Men — gode Gud!
Min lille tarvelige Nøisomhed
Er bygt paa Lava, som dit stolte Lustslot,
Og muligt styrter jeg deri, før du.

Dina bekymret.

Du gjør mig bange. Naar slig Turteldue,
Der ellers saa taalsmodigt, venligt furrer,
Slaaer Bingen ud, og skriger, ængstes man.
Hvad fattes dig? Er ei min Broder god
Imod dig?

Johanna.

God, som du; men, af desværre!
Han eier Noget af din Character,

Dg agter ikke nok en daglig Ordens
Belsignede Nødvendighed. — Du troer,
At han er gaaet til sit Arbeid alt?

Dina.

Ja, er han ikke det?

Johanna.

Alf, gode Himmel!

Han har ei været hjemme hele Natten.

En Sværm Forsørere har atter faaet

Ham til at tage Deel i Sviregildet.

Det er ei første Gang.

Dina.

Det gjør mig ondt.

Hvis det jeg havde vidst, min gode Hanna!

Jeg havde givet Pengene til dig,

Dg ei til ham. Men vær du rolig, Barn!

Han kommer snart. — Ei, ei, min gode Rudolf!

Saa har du ei afslagt den gamle Bane?

Det gaaer ei an. Har A du sagt, saa maa

Du ogsaa sige B. Nu skylder du

Din Hustru og dit Barn at være stadig

Dg sparsom. Hvad du har, er ikke dit.

Lytter.

Der kommer Nogen.

Johanna.

Alf! jeg gyser, hvergang

Der gaaes paa Trappen. Mon det er min Mand?

Det banker.

Dina.

Rom ind!

Walter kommer, og hilser venlig og undseelig.

Tilgiv, at jeg saa dristig kommer!

Dina forundret.

Herr Oberst Walter!

Neier dybt.

Johanna glad.

Herr Geheimeraad!

Walter til Dina.

Madam Vinhofer har fortalt mig alt:

Hun ventede et Besøg i disse Dage,

Et hende kiært Besøg — og kiært for mig,

Der ikke glemmer Barndoms hulde Minder

Og Ungdomsvennskab. Lykken søier det

Saa vel for mig, at jeg i Huset her

Har alt en Ven; hos ham erfared jeg

Den kiære Dina's Komme. Hun tilgiver

Min Driftighed?

Dina.

Alt, Herr Geheimeraad!

Den Ære var for stor. Nu, da I er

Saa fornem, stikker det sig ei for jer meer,

Alt mindes mig.

Walter smilende.

Jeg veed fra gammel Tid,

At Dina synes godt om Ironien,

Og tidt betiener sig af denne Form.

Særdeles mange Fortrin har jer Mand,

Ier Siæl; men Ydmyghed — tilgiv mig, Dina!

Den troer jeg ei kan regnes med blandt disse.

Og for en kiæk, en ædel, stolt Natur

Var det ei heller Dyd, men Hyfleri.

I veed ret godt, I viger ingen Damer

I Skionhed, Kundskaab, Yndighed, Talent;

Hvortil da Ydmyghed?

Dina neier.

Særdeles artig!

Jeg takker, Herr Geheimeraad!

Walter.

J vil

Ei mindes meer den Tid, da Walters Fader
En Huusmand var i Rendsborg, eders Nabo,
Og da jeg som Fricorporal, Cadet,
Besøgte jer i mine Frier,
Og fandt den hulde Dina siddende
Med Bøger, læsende, til Morsskab for
Min stakkels gamle, blinde Bedstefader?

Dina.

Det mindes jeg heel vel. Og eders Spot
Jeg mindes ogsaa, naar med Hovedet fuldt
Af eders Videnskab — Mathematik,
Og Fortification, og hvad det hed —
J gjorde Nar af mig, fordi jeg holdt
Saameget af de gamle Eventyr.

Walter.

Nu, Herregud! det var ei heller Bøger,
Som påsede sig for den snilde Dina;
Men det var barnligt, og det var naturligt.
Og af en næsviis, halv opdragen Dreng
Var det ei mindre barnligt og naturligt,
At spotte Sligt og troe sig superklog.

Dina.

O, det var Næring for min Phantasie;
Det forberedte mig til bedre Kost.

Walter.

Jeg mærker, J har gammel Kiærlighed
For Poesien. Gammel Kiærlighed

Ei rufter, siger man; jeg troer det selv.
 Et Fruentimmer ynder Poesie —
 Hvad kan der vel indvendes derimod?
 Der gives ingen Leg og intet Spil
 Saa fiint, saa smukt, saa aandeligt, som det;
 Især naar man, som J, forbinder det
 Med færdig Kundskab i saamange Sprog.
 Vi Mænd — det er en anden Sag, vi maae,
 Naar vi vil drive det lidt vidt i Verden,
 Anvende Tiden paa det Nyttige,
 Paa det Alvorlige.

Dina forlørtet.

Nyttigt! Alvorligt!

Er Poesie ei nyttig og alvorlig?

Stamper i Gulvet.

Man kunde springe virkelig til Flint
 Af Brede, ved at høre Eligt af Gen,
 Der gielder dog for en fornuftig Mand,
 Og er det ogsaa, men i andre Ting.
 Foragt kun Poesie, Begejstringen;
 Bortjag af Livet Alt, hvad der er siældent
 Og eventyrligt, stort; tag jer til Monster
 Epidøborgeren og Bonden bag sin Ploug;
 Lug alle Blomster ud af Livets Hauge;
 Slid Industriens Dye paa jer Pande;
 Hug hvert et Frugttræ bort, som har ei Brød;
 Saa Havre, Rug, Byg, Erter overalt;
 Nedriv hver herlig gammel Ridderborg,
 Og byg en Faaresti, en Lo i Stedet;
 Pløi Kæmpehoien bort, som staaer paa Marken!
 Hvad skal vi ogsaa meer med Kirkerne?
 Med Taarnene? Sløis Kirfetaarnene!

Man træffer dem i Krigstid dog med Bomber.

Gjør Altting fladt og flaut, og byg saa smukt

Paa denne Slette Stræbsomhedens Alter;

Saa har J virket som en fielden Helt,

Og Tiden har ved jer gjort Kæmpestridt.

Reier dybt, vender ham Ryggen, og gaaer ind i Sideværrelset.

Johanna affides.

O, Gud! nu har hun opbragt ham imod sig.

Walter affides.

Saa yndig, som tilforn, med samt sin Særhed.

Johanna som før.

Han hevner sig. Nu bliver han vor Fiende.

Walter.

Skion var hun før, nu er hun skionnere.

Johanna.

Hvad skal jeg sige til Undskyldning dog?

Walter.

Det gamle, løste Baand, som slagred frit,
Har atter Amor bundet i en Knude.

Johanna hoit.

Tilgiv os, høivelbaarne Herre! Hun
Er taabelig, uagtet sin Forstand.

Walter.

Det klæder hende godt, at være vred.

Johanna.

Saa J er ikke vred?

Walter leer.

Mig vilde det

Bist klæde hæsligt.

Johanna.

Gud velsigne jer!

Lat ikke Nag til fattigt Folk; betænk,
At hun, uagtet sin Opfarenhed,
Har gode Egenskaber.

Walter.

Jeg betænker

Det saare vel.

Johanna.

J kommer dog engang

Igien? J slaaer ei Haanden af os?

Walter smilende.

Dina

Har viist mig Døren, men J er Vertinden,
Og dersom J tillader det —

Johanna.

Hvor gierne!

Walter.

Saa vil jeg prøve paa engang igien
At slutte Fred med hende.

Johanna.

Edle Herre!

Walter.

Det hele Skum, hvoraf saa stolt hun steg,
Som Aphrodite giennem Havets Volger,
Beroer kun paa en Misforstaaelse.
Hun troer, jeg hader Poesien.

Johanna.

Al!

Hvis J kun ikke hader hende.

Walter leer.

Nei,

Saa lidt som Poesien.

Johanna.

Mange Tak!

Walter.

Hils hende!

Johanna.

Jo, det skal jeg.

Walter.

Siig, jeg gaaer

Aldeles uden al Fortørnelse.

Johanna.

Det skal jeg.

Walter.

At det glæder mig, min Mening

Om hvad hun agter, har fortørnet hende,

Fordi hun troer, den mangler Sympathie.

Det vidner om, at Walters Mening er

Ei Dina ligegyldig.

Johanna.

Godt, Herr Oberst!

Walter.

Lev vel! Og har I Noget mig at sige,

Saa veed I jo, hvor I kan træffe mig.

Johanna.

Jeg takker ydmygt, Herr Geheimeraad!

Walter gaaer.

Johanna alene.

Jeg arme Kone! hvordan kommer jeg

Dog ud deraf med disse Menneſker,

Der mangle reent ſund Menneſkeforſtand?

Galt var det før i Sandhed med min Mand;

Men nu, da Søſteren er kommen til,

Blier Faren dobbelt. Og dog elsker jeg

Dem begge; thi de er elskværdige,
Og det er Jammerflade, Jammerflade,
At ei de fik lidt mere jævnt Fornuft.

Paul Gebhard,

en gammel Muursvend, kommer med Levningerne af en Mattereduus.

O, Gud! Madam — er det Madam Vinhofer?
Tilgiv, jeg har forglemt at banke paa!
Jeg gierne vil gaae ud igien og banke
Paa Døren.

Johanna.

Bliv kun her! Jeg kender jer.

J er --

Paul Gebhard.

Ja, ganske rigtig — Mestersvend,
Polerer, af jer Mand en gammel Ben —
Og Broder.

Johanna.

Swirebroder!

Paul Gebhard.

Ja, desværre!

Jeg vil ei rense mig, undskyld mig;
Men hvis oprigtig Sønderknuselse,
Hvis Taarer kan afvætte sli en Brøde,
Saa græder jeg. Jeg græd den hele Tid.

Johanna.

Hvor er min Mand? Han er dog ikke kommen
Til Skade?

Paul Gebhard.

Tværtimod! Nei, han er heel
Paa alle Lemmer, han er rask og rørig.

Gud give, han var falden ned, som jeg,
Engang fra Stigen, slaaet Benet frumt,
Saa var der ikke fleet, hvad nu er fleet.

Johanna.

Hvad er der fleet?

Paul Gebhard.

Men det forstaaer sig selv,

Det er jo Grens Bei; og en Soldat
Kan avancere, blive General.

Spørg Oberst Walter kun! Jeg mødte ham
Paa Trappen. Han kan tale med om Eligt.

Johanna.

Gud frels os! Rudolf hvervet til Soldat?

Paul Gebhard.

Ja — det kan ikke negtes. Han har taget
Haandpenge — som blev druffet op. Jeg selv
Drak med. Det gjør mig ondt, særdeles ondt;
Men vi er alle Mennesker, Madam!

Johanna.

O, Gud i Himlen!

Paul Gebhard.

Jeg skal sige jer,

Hvordan det kom sig. Denne hververknegt,

Der sniger sig omkring, som en Hyæne,

Han snuser om, hvor han kan gjøre Bytte,

Dg blander sig i stikkelig Folks Selskab.

Vi sammen sad in bona caritate,

Som Studioserne jo kalde det,

Dg drak. Det var en ærlig Sag — Frimandag!

Men ei, fordi en ærlig Haandværksmand

En Ruus sig drikker, skal man tage ham

Dg sætte ham derfor i Slaveriet.

Det er upassende. Den Straf er alt
 For exemplarisk, og den Drif for dyr.
 Der kommer han.

Rudolf Vinhofer i Mundering, med Hat med Pær i, Kaarde ved
 Siden, fulgt af en Sergeant. I det han kommer, træder
 Dina ud af Siderørselset.

Rudolf med fortvivlet Ræthed.

Nu er det steet, min Hustru!

Min Søster! og nu hjælper ingen Taarer.

De græd ei Baldur ud af Helvede,

Og Rudolf grædes ei af Regimentet,

Som han er hvervet til.

Til Sergeanten.

Min Herr Sergeant!

Giv der et Bud paa Skolen op til Barnet,

Da vi kom der forbi?

Sergeanten nikkter.

Hun kommer strax.

Rudolf.

Jeg ogsaa tager Afsted med den Lille,

Og saa afsted! Her vil jeg ikke blive;

Vil ei, som mig Captainen tilladt har,

Betale for en Anden i mit Sted,

Imens jeg gaaer paa Arbeid. Det var usfælt.

Er jeg Soldat, saa vil jeg ogsaa slaaes.

Jeg vil i Krig. Jeg haaber, vi faae Krig

Vel snart igien; saa kæmper jeg mig op

Til Lieutenant, til Captain, og kommer hjem

Med Hæder, Hanna! gjør jer lykkelige.

Johanna.

O, Gud! min høist ulykkelige Mand.

Dina,

dybt bevæget, men søger at skjule sin Bøllelse med Raskhed.
Gaaer du i Krig, saa følger Dina dig.
Ja, jeg vil være Marktenterske.

Torner sine Dine.

Jeg altid tyktes godt om denne Stand.
Det er en Slags Valkyrie — forstaaer sig,
Lidt travesteert, men dog Valkyrie.
Halvt klædt som en Soldat og halvt som Kvinde,
Gaaer hun omkring og skienker Mod i Bægret
Til trætte Kriger, og opmuntrer ham.

Der farer hende en Tanke giennem Hovedet.
Men vi dog lidt! Jeg faaer en god Idee —
Min Broder! det er bedre, meget bedre.
Vi har jo Fred, da kan ei avanceres.
Du trækker kun paa Bagt, og fryser i
Dit Skilderhuus, med fingerløse Banter,
Og med lidt tørt Commisbrød i din Taske.
Det duer ei. Vi lidt; jeg kommer strax.

Hun løber ud.

Paul Gebhard nærmer sig Rudolf med Deeltagelse.
Min fiære, gode, gamle Kammerat!
Kan du tilgive mig? See mine Taarer,
Min Ruelse, min Bod og min Forbedring!

Vender sig til Johanna.

Mig var det, som forførte ham, Madam!
Ja, jeg var Slangen i hans Paradiis,
Og derfor græder jeg. Men Gud skal vide,
Det er ei falske Crocodilletaarer.

Rudolf.

Gaa, gamle Fiante! Vil du bilde Folk ind,
At mig en saadan Stymper har forført?

Paul Gebhard.

Nu er du bleven stolt, fordi du bærer
Felttegnet, Rudolf! Nu vil du ei meer
Bedkiendes gamle Benner. Det er ei
Saa smukt just, som det burde være; men
Det er jo Mode blandt de Militaire.
Ja, ja! saa gaaer jeg nu, og ønsker Lykke
Til dit fremtidige Avancement.

Gaaer.

Den lille Dina kommer.

Rudolf.

Min lille Dina! Barn! omfavn din Fader
Til Afsked. Muligt sees vi ei saasnart.

Barnet trækker sig frygtfuldt tilbage, og skjuler sig bag Moderen.

Johanna.

Hun kender dig ei meer i denne Dragt.

Rudolf.

Kom, fiære Barn! du ønskede jo saa tidt
At see en Sabel. Jaer har faaet een.
See, hvilken deilig Klinge!

Han drager Sabelen ud. Barnet skriger, og skjuler sig bag
Moderens Skjort.

Rudolf.

Men, Dina! kender du din Fader ei?

Walter, som triner ind med Dina.

Du kendte dig ei selv, Forblindede!
Taf Himlen, at det træffer sig saa vel,
At just du styrted dig i Havet ud,
Hvor der en Fisker sidder i sin Jolle,
Som svømme kan, og som kan redde dig.

Sergeanten.

Herr Oberst! han er netop hvervet til
Tert Regiment.

Walter.

Jeg veed det. Han er fri.
Tag Hatten, Riolen, Kaarden!

Til Johanna.

Giv ham atter
Sit Skiodskind, Hue, Muurskee!

Johanna.

Gode Gud!

Troer jeg mit eget Dre?

Dina klapper i Hænderne.

Det er herligt.

Det gaaer jo til, som i et Eventyr.
Med pludselig Forvandling: først en Murer,
Saa en Soldat, saa Murer strax igjen.

Sergeanten gaaer paa Walters Bink med Munderingen. Johanna
henter Hue, Troie og Skiodskind. Dina binder ham
Skiodskindet om Livet, sætter Huen paa ham, og henter
en Muurskee, som hun giver ham i Haanden.

Dina.

Nu er du atter Murer; husk nu paa,
At du skal bygge op, ei rive ned!

Den lille Dina løber hen, og kysser ham.
Som Fader kiender dig dit Barn igjen.

Rudolf kaster sig for Walters Fodder.
Min Redningsmand!

Dina lidt forlegen.

Det er han rigtig nok. —
Herr Oberst! jeg kan ikke knæle for jer,

Men jeg kan takke jer, og Dinas Tak
 har aldrig mistet sin Hukommelse.

Walter.

O, fiære Venner! hvor det glæder mig,
 At Skiebnen foier det saa let for mig,
 At være jer til Redning og til Nytte.
 Min stakkels Rudolf! har de fanget dig?
 Fordømte Skif, afskyelige Daad,
 Hvorved den ædlest blandt alle Stænder
 Redværdiges, og taber al Betydning!
 Hvad Være kan det være vel for mig
 Og andre brave Krigere, med Hug
 At drive frem en Skare kiohte Trælle
 Til — Heltedaad? Ha, latterlige Ravn
 For — Slaver, smeddede med Lænker sammen,
 Som Tyve paa Galeien! Naar skal atter
 Fri Landets Søn slaae for den danske Frihed?
 Naar skal han atter føle sig en Helt,
 Med Sværdet i sin Haand for Fædrelandet?
 Naar det fordømte Hververi er endt;
 Naar fremmed Skildvagt ei fortvivler meer
 I fremmed Stad og Fæstning; ha, naar Bonden
 Er atter, som i Oldtid, Odelsmænd —
 Da skal han kæmpe som den gamle Helt,
 Og skaffe Danemark sin gamle Være.

Johanna, som mærker, at Dina er roet over Walter, vinker
 sin Mand, og gaaer sagte ind i Sidekammeret med ham
 og Barnet.

Dina.

O, Walter! jeg har miskiendt jer, tilgiv.
 Altid har jeg hoiagtet eders Sind
 Og Flid og Handlekraft, men troede jer

Kold, som de Tal, de Linier og Cirkler,
 Hvormed I regned eders Planer ud,
 Og som det Sværd, hvormed I tappert slog.
 Hvor taabelig og skævt var denne Mening!
 Nei, Walter er en stærkbevinget Mand;
 Og — hvad der koster mig af Alting meest —
 Frivilligt jeg — ydmyger mig for ham,
 Og beiler venligt om — Tilgivelse.
 Taknemligheden glemmer ei Belgierning;
 Men Hoimod har en slet Hukommelse
 For Krænkelsen — der ærlig er fortrudt.

Walter.

Man lærer stundom i et Dieblif
 At kiende, hvad ei mange Livets Nar
 Tilforn har øinet. Ogsaa, Dina! jeg
 Miskiendte dig, uagtet varmt mit Hierte
 Hang ved Grindringen om dine Fortrin.
 Jeg troede dig, med samt hver sielden Gvne,
 Behersket af et daarligt Drømmeri,
 Der nød kun Livet som et Skyggespil.
 I denne Morgenstund opdaged jeg
 I Dinas skionne Barm et kraftigt Hierte.
 Den, som sin Broder elske kan saa høit,
 Kan ogsaa vords Hustru, Venneviv.
 Jeg beiler om din Haand. O, ræk mig den!
 Jeg deler med dig Rang og Lykke, Dina!
 Jeg ønsker ingen fornem Adelsfrøken.
 Man skal ei kalde mig Roturier
 Og Parvenu; jeg agter ei at trænge
 Mig ind i deres Væ. Fortienesten
 Og Kongens Naade har opøiet mig;
 Det skal de lade gielde. Vord min Viv!

Med Dina ved min Side — begge kække,
 Skal vi nedlyne dem med stolte Blik,
 Som vove tør vor Alder at fornægte.

Dina bedrovet.

O, Walter! hvorfor hersker Menneſket
 Ei over Villien, over Lykken meer?
 Hvi ſkal en Grille tidt beſtemme Hiertet
 Til hvad der ofte blier vor Undergang?
 Du troede mig beherſket af et daarligt,
 Bildt Drømmeri. Maaskee har du dog Ret.
 Og er det ſaa, da blier viſt ikke Dina
 Den Eneste, den Sidſte. Hvad er Elſkov
 Bel Andet, end et ſaadant Drømmeri?
 Men ſkiondt ei Kiærligheden har Fornuft —
 Hvad er vel al Fornuft og al Forſtand,
 Som mangler Kiærlighed?

Walter.

Hvem elſker du?

Dina viſer ham Ringen paa ſin Finger.

Hvo gav dig Ringen, Dina?

Dina.

Corſig Ulfeld.

Walter.

Ha, Ulykſſalige! Farvel for evig!

Gaaer.

Dina.

Af, der bortſtødte jeg min ſidſte Ven.
 Hvem har jeg nu — hvem har jeg nu igien?

Tredie Handling.

Hele Forgrunden af Skuepladsen indtages af en tæt Lovhyttegang med klippede buede Nabninger, hvorigiennem man seer en smuk lille Hauge med Frugttræer og Blomster, og Ulfelds Palads, en gammel gothisk Borg med Spiir, i Baggrunden.

En Gartner. Dina, klædt som Umagerpige, paa Armen har hun en Kurv.

Gartneren.

J kommer for at sælge Blomstersvibler?

Dina.

De skønneste, de bedste; nylig sendte
Fra Holland.

Gartneren.

J vil sælge dem til Fruen?

Dina.

Jeg tænker, Blomstervæset her i Haugen
Bedkommer hende.

Gartneren.

Ja, for saavidt, naar

De staae der, kan hun plukke, lugte til dem,
Gornoies over deres Farver; men
J Fald J troer, at hun umager sig

Med Rioben, Planten, Vanden og deslige,
Saa taer I feil. Nei, Frøken Leonore
Har Andet at bestille.

Dina.

Saa? hvad gjør hun?

Gartneren.

Nu, for Exempel, sidder hun og læser
Latin.

Dina.

Latin? Det er Pedanterie,
Det skifter sig ei for et Fruentimmer.

Gartneren.

Hun skal vel lære Sædlighed af jer?

Dina fatter sig.

Bliv ikke vred! Jeg meente kun — det er
En Sielendhed blandt Qvinder, at de lære
Latin.

Gartneren.

Hun er i dette, som i Andet,
Undtagelse fra Reglen. For Exempel,
I troer vel ei, at hun kan gjøre Vers?

Dina.

Som due noget? Dem gad jeg dog seet.

Gartneren.

Forstaaer I jer paa Sligt.

Dina fatter sig.

Nei;

Leer.

men bedømme

Kan man jo nok, fordi man ei forstaaer.

Gartneren.

I er satirisk, mærker jeg.

Dina.

Satirist —

Hvad er da det?

Gartneren.

Ja, det kan, for Exempel,

Jer Frøken Leonore bedst forklare. —

Her er et Vers til hendes Ægteherre,

Det har hun giort paa Grevens Fødselsdag.

Rækker hende et Stykke Papir.

Hvad synes jer om det?

Dina, efter at have læst det.

Jeg finder det

Lidt mat, en Smule flaut, men yderst velmeent.

Gartneren.

Ja, hvad forstaae vel Bønder, for Exempel,

Sig paa Agurksalat?

Dina leer.

Amagerbønder

Forstaae det nok.

Giver ham Verset tilbage.

Gartneren.

Ja — hvad jeg vilde sige —

Min Frue kan I neppe faae i Tale.

Jeg kjober ingen Svibler; man kan ei

Bedømme deres Værd, for Blomsten kommer.

Jeg kjober ikke Kat i Sæl.

Dina.

Men Herren

Maaskee?

Gartneren.

I siger Noget! Han bedømmer

Bed forste Diekast, hvad ei vi Andre

Forstaaer os rigtigt paa vort hele Liv.
 Ja, ja! jeg henter Herren, for Exempel!
 Han lider smukke Blomster, smukke Piger.

Gaaer.

Dina ene.

Jeg troer, jeg holder mig godt i min Maske.
 Og hende, som jeg nødigst seer af Alle,
 Jeg lod mig melde hos, for siden ei
 At overrastes. Kom hun selv, saa lod hun
 Formodentlig mig gaae med mine Svibler,
 Og Sagen var for denne Gang til Ende;
 Men nu — nu kommer han — og Fruen læser
 Latin. Det træffer sig særdeles heldigt.

Gud, hvor mit Hierte slaaer! — Er det da vist,
 Er jeg forelsket end i Gørlig Ulfeld?
 Hvad hjælper det at negte Sandheden?

Seer sig om.

O, hvor forskiellig er Naturen her
 Fra den, hvor sidste Gang vi saaes! Der kiendte
 Det vilde Sand- og Vandstøv ingen Skranke;
 Her drømmer Blomsten bag den snevre Muur,
 Som om den sad i Fængsel. — Dina! hvis
 Du i din Blomsterungdom saadan sad
 Indsluttet af den skumle Fængselsvæg?
 Hvis Blomster her du saae for sidste Gang? —
 Hvor falder Eligt mig ind? Den Phantasie,
 Den løber dog bestandig af med mig,
 Og viser mig tidt Skrækkedilleder,
 Som om den vilde røve mig mit Mod.
 Aandskraften maa bekæmpe Phantasien
 Og tvinge den til Lydighed; hvis ei,
 Blev alle vi Begavede forrykte.

Ulfeld kommer.

Min Gartner siger mig, her er en Pige
Med Blomstersvibler.

Dina

vender sig halvt fra ham, og rager i Kurven.

Svibler har jeg nok af;

Som dunkle Haab, som uopfyldte Dnsker,

Som Born i Svøbet ligge de i Kurven.

Det kommer an paa eder selv, Herr Greve!

Om de skal plantes her i eders Hauge,

Om der skal blive Hyacinther af dem.

Ulfeld forundret.

Hvad seer jeg? — Dina!

Dina neier.

J seer ikke feil.

Ulfeld.

Imagerpige!

Dina.

Denne Dragt er kun

Et Svibelskiul.

Ulfeld.

Der skiuler Ekionheden?

Den Vignelse sig passer ikke her;

Ihi Dragten klæder dig særdeles godt.

Soger at skiule sin Forlegenhed.

Min kiære Dina — du besøger mig?

Dina.

Det undrer eder? Mindes J, dengang J

Besøgte mig?

Ulfeld.

O, jeg har ikke glemt det.

Dina.

J undres over, at jeg kommer her;
 Forsikkrer mig, at J har ikke glemt mig?
 Saa har J glemt mig. — Der er eders Ring!
 Jeg kom kun for at flye jer den tilbage.

Ulfeld smilende.

Saa kort for Hovedet, som hidindtil,
 Saa ubetænksom nu, som hidindtil!

Dina næsten med Taarer.

Ha, det er smukt af jer, at forekaste
 Mig Ubetænksomheden — J, som selv
 Benytted jer deraf!

Ulfeld.

Hvor kan du dog,
 Med samt dit gode Hoved, misforstaae mig
 Saa reent?

Dina.

Hvad vil J sige da med eders
 Forlegenhed og fornem kolde Tale?

Ulfeld.

Jeg negter ei, at jeg er lidt forlegen.
 Du søger mig i Haugen her — i Fald
 Min Kone, Frøken Leonora, kom?

Dina.

Saa stod jeg ydmyg som Amagerpige,
 Og solgte Evisbler. Hvis J kun er bange
 For eders Kone, kan jeg trøste jer.
 Hun sidder jo fordybet i Latin,
 Hun er i Rom; imedens kan vi to
 Vel snakke sammen lidt i Kiøbenhavn.

Ulfeld.

Raskvovende, som altid!

Dina.

Gier J atter

Mig Forekastelser, saa gaaer jeg strax.

Der har J eders Ring!

Ulfeld.

Hvorned har jeg

Forbrudt det Benskab, som den skulde tyde?

Du tog den selv jo som et Benskabstegn.

Dina fatter sig.

Saa lad den sidde! — Altsaa — Dina kommer

Her som Beninde. Hun besøger jer,

Og gratulerer jer til eders Ankomst.

Hvis hun var fornem nok, lod hun sig melde,

Saa kom hun i en Bogn — sex Heste for —

Drak Thee og Kaffe med jer, hos jer Frue,

Og spurgte, hvordan Eders Excellence,

Herr Greven, i den lange Tid sig havde

Befundet. Men — da jeg er borgerlig —

Saa maa jeg vælge til Audientsegemål

Et Sted, som det kan falde sig. Det sidste

Var stort: en Drk — en Kirke; dette smaat.

Mig synes selv, at J er bleven mindre,

Skiondt mere trind. Hielp, Sanct Christopher! troer

Jeg ikke næsten, at J bær Paryk.

Ulfeld.

Nei, Dina! nei. Det er mit eget Haar,

Men langt og krøllet efter Tidens Mode.

Dina.

Gud være lovet! Hvis J bar Paryk,

Da var det ude med os.

Ulfeld.

Du henrykker

Mig atter med din Riekhed, med dit Lune.
 Jeg seet har mange skionne Fruentimmer
 I London, i Paris, i Wien, i Haag;
 Men Ingen ligte dig.

Dina.

Dog har I glemt mig.

Ulfeld.

Nei, paa min Vre, nei!

Dina.

Paa eders Vre?

Jo, I maa tale vel om Vren, I.
 Som sneg jer ind i Kirken efter mig,
 Og profanerede Guds hellige Huus —
 Og satte denne Guldring paa min Finger.

Ulfeld.

Du lille Hedning! profaneerte du
 Ei Kirken først? Hvor tør en Catholik
 Indsnige sig vel i en luthersk Kirke?

Dina.

Hvor tør en Rigshofmester lyve sig
 Til Ungkarl, naar han alt er Egtemand?

Ulfeld.

En Rigshofmester og en Lutheraner
 Dog aldrig havde kunnet ægte dig,
 Den Borgerlig-Catholske, om han altid
 Var bleven Ungkarl.

Dina.

Derom taltes ei.

Og sæt nu, at I havde fundet ei
 Hos mig det Sindelag, den Kraft, Bestemtthed,
 Som dog I fandt — hvad var der blevet vel
 Af Dina?

Ulfeld.

Hvad Italien og Frankrig
Har mange Mager til: den skønne Dina
Var bleven Ulfelds Herskerinde.

Dina.

Nævn

Ei Ordet mig paa Fransk, saa rødmer jeg.

Ulfeld.

Hver Tid sin Fordom har. Den skønne Dina
Var altid Hader af sin egen Tid
Dg Tidens Tænkemaade. Men hvorfor?
Det er dog den, man lever i, dog den,
Man er afhængig af. Den skønne Dina
Forelsked sig —

Dina neier.

I Corfis Ulfeld.

Ulfeld.

Hør mig!

I gamle danske Kæmpe-, Ridderviser,
I engelske Ballader. Hun fik Lyst til
At være den „nødbrune Pige“, som
I Manddragt fulgte trolig med sin Ridder.
Jeg fandt i den vansmægtende Natur,
Som hvirvler Sand hist ved et stormfuldt Hav,
En deilig Mø. Den tryllende Contrast
Stærkt virkte paa mig; jeg forelsked mig,
Dg vandt, det veed jeg, atter Dinas Omhed.

Dina.

Er I saa vis paa det?

Ulfeld.

Dit sode Kys

Har sagt mig det. Dog vandt du ikke blot

Min Elskov, men min Agtelse, da du
Dig viste stærk nok til at væbne dig

Dina.

Imod Forførelsen.

Ulfeld.

I Edens Hauge

Forførte Eva Adam; siden, da
Vi joges ud af Ulfelds Paradiis —

Dina.

Forfører Adam Eva. Nu maa Eva
Beskæmme Adam. Mener I ei saa?

Ulfeld.

Du har beskæmmet mig, jeg tilstaaer det,
Og bragt tilbage mig paa Pligtens Bei.
Saa stærk en Character, saa usædvanlig,
Som din, kan trostigt man betroe sig til;
Ihi du er ikke som en anden Qvinde.
Saa hør da, Dina! Jeg har elsket dig;
Men nu — nu elsker jeg dig ikke meer,
Nu elsker jeg — Eleonora Ulfeld.

Dina forundret.

Ier egen Kone?

Ulfeld.

Hendes Fromhed, Troskab,
Deeltagelse, Forstand — og Modren til
Mig kiære Born — Redsagersten paa Livets
Tidt tornefulde, farefulde Bei —
Har ganske vundet Corfis Ulfelds Hierte.

Dina.

Saa at der er igien ei mindste Stykke
Tilbage nu for Dina?

Ulfeld.

Jo — for Venstreb

Er der et stort, et aabent Hjertekammer.

Dina.

Hvor der er Rum nok, tænker jeg; man siger,
 I har ei mange Benner just. Nei, Tak!
 Der har I eders Ring igien.

Ulfeld.

Du vil ei

Beholde den?

Dina.

Hvad skulde jeg med den?

Den vækker jo kun ærgerlig Grindring.

Jeg vil ei gjøre jer Vebreidelser.

At være smukt forelsket i sin Kone,

Det er jo christeligt. Men, som jeg mærker,

Har I saa fiendeligt forandret jer,

At Jolelsen, jeg havde for jer for,

Er ogsaa qvalt, som Sæd i Rattesfrost.

Jeg saae jer sidste Gang — dansk Herremand,

Der mindte mig om Oldtid, Middelalder;

Nu er I bleven — fornem Diplomat.

Det slebne Frankrig og Italien

Har sliffet eder Ridderminen bort,

Til søde Smil optrukket eders Læber,

Og gjort jer til — en fin Ambassadeur.

Ulfeld.

For Himlens Skyld, skiul dig! Der er min Kone.

Dina smutter bag Hækken.

Eleonora Christina kommer med Giftflasken.

Min bedste Corsig! bliv ei vred paa mig,

Fordi jeg varer dig med denne Flaske.

Du sagde selv, det er en rædsom Gift.
 Dit Ord om Kongen, da du var fortorønet:
 „Han hensov strax derved, som i en Dvale“,
 Mig klinger end forfærdeligt i Dret.
 Jeg staaer over alle mine Lemmer,
 Naar jeg seer Glasfen paa Kammeret end.
 Dog stod den der, uvogtet som i Gaar.
 Jeg har ei No, for denne Dødens Saft
 Er heldet bort og reent tilintetgjort.
 I Høngen har man gravet hist et Hul,
 Hvoraf man løftet har en Kampesteen,
 Der stod i Veien for Rabatterne;
 Lad os i Hølen gyde Giften, Corfik!
 Bælt Stenen ovenpaa; saa er det glemt,
 Saa er det, som det aldrig havde været.

Ulfeld

forfærdet, men med Fatning, tager Giftflasken.

Min bedste Leonora! du har drømt.
 I Middagsheden er du slumret ind
 Nok over den latinske Glasfiker,
 Der stundom er fiedsommelig; jeg veed det.
 I Dromme har du blandet Tant med Sandt.

Leonora.

Jeg har ei sovet, Corfik! jeg var vaagen;
 Hvis Noget af os drømte, var det dig.

Ulfeld

blinker til hende, slaaer Døren forvivlet til Himlen, og skotter
 til Eiden.

Jeg siger dig, at du har drømt, min Hustru!
 Gaa, skynd dig, gaa til Sengs! Du er ei vel.
 Sov Feberen bort!

Eleonora, som mærker Uraad.

O, Gud i Himmelen!

Hun iler ud.

Dina

kommer langsomt frem, og siger forbauset, i det hun maaler

Ulfeld fra Jøse til Gudsaal:

Vil Du med Gift berøve Kongen Livet?

Ulfeld.

Hør, Dina! Doctor Sperling kom i Gaar
Med denne Flaske, der var vel forseglet,
Som du den seer endnu, frataget nylig
En farlig Morderste. Han er distrait,
Som Hvermand veed; han glemte den hos os.
Min Hustru, der er noget alt for sølsom,
Kom til, og hørte det, og gøs for Giften;
Og i en Drom nu, i den hede Middag,
Hun phantaseerte lidt. Det er ei værd
At tale meer om det.

Dina.

En Sag, som denne,

Fortiener, Corfis! vel at tales om.

Jeg gyser. Hvad betyder denne store
Forlegenhed og Angst? Jeg seer, I kæmper
Med eder selv. Jesu, Maria, frels mig!
I være vil en Kongemorder?

Ulfeld med Kraft og Stolthed.

Nei!

Saa sandt Gud lever og min Ridderære.

Og dette, Dina! maa dig være nok.

Dina.

Nei, Corfis Ulfeld! det er ikke nok.

Ulfeld.

Hør nu et Alvors Ord, et vigtigt Ord,
Som ikke spildes. Jeg har leget med dig,
Og det var ikke Ret.

Dina.

Ja — loiet for mig,
Som nu. See, det er Sandheds, Alvors Ord.

Ulfeld.

Ja, driv mig ikke til det yderste!

Dina.

O, det behøves ei; thi efter al
Sandsynlighed staaer J saa yderligt,
Som J kan komme.

Ulfeld.

Spænd ei Buen, til

Den brister!

Dina.

Den er brusten.

Ulfeld.

Nei, ved Gud!

En Qvindehaand skal ikke bryde den.
Hør mig! Du kom til mig — og du har Ret
Til dette Møde; jeg har elsket dig,
Og jeg bør ogsaa gjøre Noget for dig.
Det vil jeg gierne, skiondt jeg skammer mig
Bed det ungdommelige Sværmeri,
Hvortil i alt for modne Manddomsaar
Din Deilighed forførte mig. Din Skionhed
Anklage du derfor, men ikke mig.
Og mine Følelser blev mødt af dine;
Du kom i Møde mig den halve Vei.
Det er forbi.

Dina.

Forbi!

Ulfeld.

Jeg stienker dig

En aarlig Sum, hvoraf du godt kan leve,
Et Huus med Meubler, Hauge — hvad du vil.

Dina.

Saadan belønner man — sin Herskerinde;
Men da jeg aldrig var det, vorder det,
Saa vil jeg ikke nyde denne Gave.

Stolt.

Jeg har, hvad jeg behøver, for at færdes,
Som andre Dyr, i denne usle Verden.

Ulfeld.

Hvad vil du da?

Dina.

Kun sige dig Farvel,
Og give denne Guldbring dig igien.

Giver ham Ringen.

Ulfeld.

Til Had forvandles da din Kiærlighed?

Dina.

Nei — til Foragt!

Ulfeld opbragt.

Bed mine Fædres Gre,

Den har jeg ei fortient. — Skomagerdatter!

Hør mig for sidste Gang: Jeg er ustyldig;

Det sværger jeg dig til ved Frelsens Gud.

Men dette, Dina! maa dig være nok.

Thi dersom du anslager mig — staa, Dina!

Man siger: Forord bryder ingen Trætte —

Jeg staaer i misligt Forhold her til Danmark,

Har mange Fiender og Misundere,
 Kan ei indlade mig, og vil ei heller
 Redlade mig til uanstændigt Forsvar.
 Jeg negter Alt, du staaer som Løgnerske —
 Og Døden, Dina! blier din visse Løn.

Dina.

Saa er det ikke første Gang, at Døden
 Ufskyldigheden traf, og skaante
 Forbryderen.

Gaaer hurtig bort.

Eleonora Christina kommer tilbage.

Hvad var det for en Pige,
 Som talte med dig, og som bragte dig
 Ud af dig selv?

Ulfeld.

Det var en Hex fra Heden,
 Der hilste mig til Undergang, som Macbeth.

Eleonora.

Hun vilde sælge Blomstersvibler, sagde
 Vor gamle Gartner mig.

Ulfeld.

Nei, Leonora!

Det var Skarntyder — dem fik vi for Intet.

Eleonora.

Min Gud! hvad fattes dig?

Ulfeld.

Alt, Alt maafsee,

Og derfor takker jeg din latterlige,
 Urimelige Følsomhed. At du

Beständig i det timelige Liv,

Med al din Lærdom, Wiisdom, bærer dig

Saa keitet ad — det styrter mig til Helved.

Eleonora.

Igien du raser.

Ulfeld.

Hvorfor hader os

Vel Dronningen? Fordi til hendes Kroneing,

Da vi besøgte Juveleren, du,

Der endelig skal prøve hendes Krone,

Naer Kronen falde, saa en sielden Perle,

Den bedste, springer af, og sonderknuses.

At det var Hændelse, det vil Sophia,

Det vilde Kongen selv ei troe; de troede,

Det var af Ondskab, af Misundelse,

Du lod den unge Dronnings Krone falde —

Og Hevnen fletter os en Tornekrone.

Eleonora med Taarer.

Tidt nok har du bebreidet mig det Misgreb.

Ulfeld.

Et Misgreb har du atter gjort, langt værre,

Hvorfor maaskee der ingen Frelse gives.

Eleonora.

Du dræber mig med Skræk.

Ulfeld.

Hvi kunde du

Ei lade den fordømte Flaske staae,

Til Sperling hentet den igien? Hvad skulde

Den ned i Haugen? Hvorfor plaprer du,

Der steds vil lære mig Forsigtighed,

Saa stor en Hemmelighed ud — et Ord,

Som selv du takked Gud for Ingen horte;

Der nu, som Pest, bragt i et uldent Snug,

Udbreder Ddelæggelser for os;

Der, som en Gnist, der kunde været slukt,

Af dig oppustes til en Ildbrand,
 Der indebrænder os i Husets Afte!
 Nu lober hun maaskee forrykt til Hove,
 Fortæller der: „Ulfeld vil myrde Kongen“;
 Hvad gjør vi saa?

Eleonora.

O, Gud i Himmerige!

Min elskte Corfis! dyrebare Ven!
 Har din Eleonora styrtet dig
 Til Undergang? Da — da, som en Alceste,
 Jeg selv nedstige vil i Tartarus
 Og redde min Admet.

Ulfeld.

Nu taler du

Dig værdigt. Og jeg haaber, vi kan reddes,
 At ei du skal opoffre dig for mig.
 Men denne — jeg vil ikke sige Last,
 Men store Feil, hvormed du tidt har skadet,
 Den alt for overdrevne Følsomhed
 Maa du aflægge.

Eleonora.

Tal, min bedste Mand!

Ulfeld.

Først — uden smaalig Qvindenidkiærhed,
 Som her især var yderst slet anvendt,
 Maa du taalsmodigt, uden Alynken, høre,
 At denne Pige, som besøgte mig,
 Og som jeg kiendte for vor sidste Reise,
 Kom — at fornye det flygtige Bekiendtskab,
 Men harmedes, fordi jeg elsker kun
 Min Hustru Leonora. — Troer du mig?

Eleonora.

Alt, gode Gud! hvor mangen bitter Skaal
Maa man udtomme dog i dette Liv.

Ulfeld.

Du troer mig ikke?

Eleonora.

Alt, jeg faaer vel troe dig!

Ulfeld.

Det er et Barn, en Sværmerse; men just
Derfor saa farlig. Jeg bortviste hende
Med Strengthed; hun er stolt, fremsfusende —
Jeg frygter, at hun hevner sig.

Eleonora.

Saaledes

Jeg til dit Vanhæld Aarsag er igjen!

Ulfeld.

Kun Følsomheden og den alt for store
Betænkelighed bort! saa er vi frelsie.
Jeg strengt har varet Dina; robes jeg,
Skeer det til hendes egen Undergang.
Jeg negter Alt; hun staaer som Lognerske.
Saaledes maa det være. Corfis Ulfeld
Kan ikke staae for Kongen som Forbryder,
Som Fiende, der beslutter Fredriks Død
I Dag, men faaer i Morgen andre Tanker,
De forrige maaskee i Overmorgen.
At det var et Mundsveirs Phantasterie,
Der aldrig slog i dette Hierte Rodder,
Troer Ingen, som erfarer det. Det er
Nu cengang Menneffets Tilboilighed,
Om Næsten altid kun at troe det Bærste.
Hvis du vil redde mig — du, som har bragt mig

Til Afgrundsvælget — maa du staae mig bi,
Dg negte Alt.

Eleonora.

Aflægge skulde jeg

Falskt Vidnesbyrd?

Ulfeld.

Nei, sandt; du vidne skal:

„Jeg er uskyldig, vil ei Kongens Død“.

Eleonora.

Det kan jeg godt, thi det er hellig Sandhed.

Men — tale dog med Forbeholdenhed —

Ulfeld.

Det maa du.

Eleonora.

Hvis det kom til Ed?

Ulfeld.

Saa vidt

Bil Sagen ikke gaae. Hans Majestæt

Bil noies med mit Ridderord.

Eleonora.

Og Pigen?

Ulfeld.

Jeg frelser hende, naar jeg selv er frelst.

De gaae.

Børelse hos Walter.

Walter. Rudolf Vinhofer.

Walter lægger nogle Papirer hen.

Hvad du har skrevet af for mig, dermed

Er jeg særdeles vel tilfreds.

Rudolf.

O, Herr

Geheimeraad! saa lad mig blive hos jer.
Jeg er ei uden Kundskab, jeg kan Tydsk,
Min stakkels Søster lærte mig lidt Fransk.

Walter.

Fransk har hun lært dig?

Rudolf.

Og Rettskrivning i

Mit Modersmaal.

Walter.

Forunderlige Skabning,

Af stridige Naturer sammensat:

Letsindig, som en Sommerfugl, og flittig,

Som Spindevæven; smidig, vild, som Ratten —

Rudolf.

Og tro, som Hunden.

Walter med Foragt.

Tro! Hvem er hun tro?

Rudolf trækker paa Skuldrene.

Den Synder, som har stjaalet hendes No.

Det banker. Rudolf lukker op. Dina kommer bleg og forvirret.

Dina.

Tilgiv mig, Herr Geheimeraad! Jeg vidste,
Min Broder var hos jer. Jeg trænger høilig
Til Raad — af Mænd. Han er den Eneste,
Som jeg tør vente Hielp af — som jeg vover
At tye til i min Nød. Men — Rudolf er
Hos jer, og Sagen kræver Hast.

Walter.

J har jo

Grev Ulfeld; gaa til ham!

Dina.

Jeg kommer fra ham.

Walter.

Har Greven havt en Fest, en Masquerade?

Jeg seer, I er formummet.

Dina.

Spot ei den

Ulykkelige!

Walter.

Ha — saa sander I

Mit Afskedsord?

Dina.

Araberen i Orken

Behandler ædelmodigt selv sin Fiende,

Som træder over Tærsklen i hans Hytte.

Walter.

Med eders Broder ønsker I at tale?

Belan, saa vil jeg Pladsen vige ham.

Dina.

Bliv, Herr Geheimeraad! I denne Sag

I bedre kan, end Rudolf, raade mig.

Jeg kommer ikke til min Ungdomsven,

Til Walter, som jeg krænkede og fornærmed;

Jeg kommer til Geheimeraaden, Kongens

Fortrolige, den Helt, hvis Pligt det er,

At staae sin Konge bi med Sværd og Liv —

Til ham jeg kommer.

Walter.

Atter nye Gaader!

Dina.

Jeg gif til Ulfeld, ham Farvel at sige

Maafke for evig — og det blev for evig.

Walter.

Ei, ei! saa har J ogsaa brudt med ham?

Dina.

Det Baand, som bandt til ham, var let at bryde.

Det var ei Løftets, var ei Pligtens Baand.

Walter.

Men Hiertets!

Dina.

Kald det, hvad J vil! Hos ham

Ei havde Hiertet Deel deri; og muligt

Var det hos mig meer Lunets Egenfind,

End Følelsens. Men jeg er ikke kommen

For at forsvare mig; thi der har Ingen

Ret til at spørge mig om mine Luner.

Hvad jeg har hørt i Haugen hos Grev Ulfeld,

Det byder Pligten mig, som Undersaat

At aabenbare tro for Kongens Mand,

Og det er eders Pligt at høre mig.

Walter.

Hvad har J hørt?

Dina.

Et lavt Forræderi,

Som aldrig skulde tiltroes Corfis Ulfeld.

Jeg havde flædt mig ud som Blomsterpige

Og kom i Haugen, for at træffe ham.

Da nærmed, som jeg stod og talte med ham,

Sig Frosen Leonora. Ulfeld bad

Mig træde lidt tilside, til hun gik.

Hun viste ham en Flaske — det var Gift,

Og forekasted ham med Ængstelse

Beslutningen, i Harm han havde fattet,

Dermed at dræbe Kongen, „saa han hensov,

Som i en Dvale". Ulfeld blev forfærdet,
 Fordi han vidste, jeg var nær nok til
 At høre hende. Flux hun maatte gaae,
 Og mig han drev med Trusler ogsaa bort,
 Forsikkrende sin Ustyld, men desværre
 Med Raseri, som vidned om hans Brøde.

Walter.

Det er en Sag af største Vigtighed.
 Vi, Dina! Hurtigt jeg mig klæder paa,
 Og strax igien skal spændes for min Vogn.
 Til Slottet maa du med, maaskee til Kongen.

Han gaaer ind i Sideværelset.

Dina vender sig hurtig til Rudolf.
 Min Broder! elsker du den stakkels Dina?
 Troer du, du skylder hende nogen Godhed
 Og Giengæld for den Kiærlighed, hun hidtil
 Har viist dig?

Rudolf.

Dina! kan du tvivle derom?

Dina rækker ham et Brev.

Nu vel, saa bring det Brev i største Hast
 Til Ulfeld, giv det til den gamle Gartner,
 Siig ikke, hvem du er, men usfortøvet
 Lad Ulfeld læse Brevet!

Rudolf.

Og hvad skrev du

I Brevet?

Dina.

At hans Liv i Fare staaer,
 At han er klaget an, og at han strax
 Maa flygte bort.

Rudolf.

Du flager over ham,

Og du vil redde ham?

Dina.

Jeg flager ikke;

Jeg redde vil min Konges Liv —

Suffer, med Haanden paa Hjertet.

og, hvis det

Er muligt, ogsaa hans. Afsted, min Broder!

Rudolf gaaer.

Fjerde Handling.

Slotsfangelet.

Otho Krag. Tvende andre Herrer fra Ketten.

Dina i Vænker. Tienere i Baggrunden.

Otho Krag.

Vi komme, Dina! for at sige dig,
At Bytingsdommen over dig er fældet,
Hvorefter du dit Hoved miste bør,
Og Hovedet skal sættes paa en Stage.

Dina.

Det var en naadig, en retfærdig Dom.
Min Boeslod har man ei berøvet mig?
Den kan jeg skienke mine fattige Frænder.
Og derved bliver det?

Krag.

Som alle Livs-

Og Gressfager, appelleres den
Til Rigets Raad; men trøst dig ei med det!
Stadsfæstet vorder vist den fældte Dom.
Der gives kun eet Middel til at reddes,
Og det er Ulfelds Forbon, Kongens Raade.
Men Greven kan ei bede for dig, Kongen

Kan ei benaade dig, saalænge fræft
Du bliver ved den skændige Betyldning.

Dina.

J kalder Sandheds Udsagn skammeligt?

Krag streng.

Løgn var ei Løgn, hvis ikke Løgneren
Den kaldte Sandhed. Men hvor sand den Løgn er,
Som du har vovet dristig at frembringe,
Dertil behøves ei Jurist og Dommer;
Selv Uoplyste, ringest Almuesmand,
Unfoldige, ja Born kan stielne det.

Man kiender vel dit Forhold til Grev Ulfeld:

Du været har hans Frille, som det lader,

For sidste Reise; nu, han kommer hjem,

Besøger du ham i Amagerdragt,

Maskeret vil du stiules for hans Frue,

For at forføre ham til gamle Synder.

Han væmmes over din Paatrængenhed,

Og viser bort dig med sit Bredesord;

Da fatter du det skammelige Forsæt,

At hevne dig med taabeligste Løgn.

Grev Ulfeld — han har Feil, det veed vor Herre,

Og med sin Stoltthed egger han imod sig

Den Adelige, som den Borgerlige;

Men er der nogen Riddermand endnu

Gra Heltesfædres Tid med Adelsaand,

Da er det Ulfeld. Heller troede man,

Han havde sat sig ned at sye for Penge

Som Skrædder, end at Ulfeld havde havt

Det Forsæt, Danerkongen at forgive.

At være stød, at være vred paa Kongen —

Det kan han nok, af en umættelig

Vergierrighed, som aldrig tilfredsstilles.
 At Hidsigthed og Tusentasteri
 Ham kunde drive til et farligt Epil,
 Hvis Dæmolen fristed ham — det var vel muligt;
 En stor Forbrydelse var tidt beslægtet
 Med kraftig Aand og med et fieldent Hoved.
 Med offentligt og kraft maa Ulfeld handle;
 I Morke fuge Seid, som gammel Her,
 Af arrig Hevnelyst — det kan han ei.

Dina.

I dommer haardt den, som I vil forsvare.

Krag.

Det gjør jeg, Dina! for at vise dig,
 At Sandhedskiærligheden er mig hellig.
 Jeg holder ei med dig, og ei med Ulfeld,
 Men med Retfærdigheden. — Hør da nu
 Et Benneraad, og lad din Galskab fare!
 Du kommer jo dog ingen Bei dermed.
 Herr Doctor Dtho Sperling var hos Kongen,
 Og kiendte Glasfen strax, der er forseglet
 Med Facultetets Segl; og Doctoren
 Tilstod, at han har glemt den hos Grev Ulfeld.
 Grevinden, Christian den Fierdes Datter,
 Ufskyld og Dyden selv, Eleonora
 Christina — hun er bleven farlig syg.
 Er sengeliggende. Saa dybt har hende
 Din Ondskab frænket.

Dina.

Ja, det troer jeg nok;
 Lad hende negte det, i Fald hun tør.

Krag.

Din Frækhed, Dina! kiender ingen Grændser.

Du skal bevise dine Løgne, du!
 Grev Ulfeld vidned for sin Gemalinde,
 Som ikke kunde være selv tilstede:
 Hun kommen var til ham i Haugen ned
 Med Flasken, som var funden paa Kaminen;
 At hun af overdreven, ængstelig
 Forsigtighed bad Greven om at fæste
 Giftflasken i et Hjul, for at der ei
 Ulykker skulde skee dermed. Det havde
 Du hørt, der smuttet var i Hast bag Hækken,
 For ei at vække Fruens Ridfiærhed.
 Og nu har du fordreiet hendes Ord,
 For at betiene dig deraf til Hevn.
 Jeg selv med Vidner været har i Gaar
 Ved Leonores Sygeseng; og mat
 Forsikkred hun, med Haanden paa sit Bryst,
 At Ulfeld er uskyldig, og at du
 Har misforstaaet hendes Ord, hørt feil.
 At alt Samvittigheden dig har varet,
 Det vidner Sedlen om, du skrev til Ulfeld,
 Hvori du raader ham at flygte bort,
 Fordi der Nogen staaer ham efter Livet.
 Mens du anklager ham som Landsforræder,
 Vil underfundig dog du redde ham,
 Vil straffe ham paa Gren, ei paa Livet,
 Og gjøre dig troværdig ved hans Flugt.
 Tilstaa da, Dina! din Forblindelse,
 Saa svinder Sagen i sin egen Taage;
 Grev Ulfeld beder Kongen om Benaadning,
 Og muligt slipper du med ringe Straf.

Dina.

Og Walter?

Krag.

Walter gaaer det ikke godt.

Han er en Mand, en høit betroet Mand,
 Som af Forbittrelse mod Corfis Ulfeld
 Gior sælles Sag med — en berygtet Qvinde.
 Sit Embed mister han og Kongens Raade.

Dina,

Saa mister ogsaa Dina Livet. — Ha!
 Berygtet Qvinde? I har dræbt mig alt;
 Det Bedste har I dræbt, det Andet kan
 I ogsaa tage.

Krag.

Du fremturer i —

Dina.

At tale Sandhed. Hvert et Ord var sandt,
 Og ikke viger jeg en Fingersbred
 Fra hvad jeg sagde. Men du, Otho Krag!
 Som kalder dig Sandfærdigheden selv,
 Mig lyver paa. Jeg var ei Nogens Frille,
 Jeg er uskyldig, som den stakkels Blomst,
 Man knækker og letfindig træder ned.
 Din Themis med sit Bind for Dinene,
 Sin Bægttskaal, er ei mere reen, end jeg.

Krag trækker paa Skuldbrene.

Saa nødes vi da til at gribe til
 Det haardeste, det sidste Middel.

Dina.

Hvilket?

Otho Krag til Dienerne.

Åb Døren op!

Fløiddøren aabnes; en Lampe brænder under Loftet i det halv-
 oplyste Værelse.

Dina.

Hvad seer jeg?

Krag.

Pinebænken.

Dina forfærdes, men fatter sig kiæft.

D, det er herligt! Hvilken skion Indretning,
 Til at faae Sandheden at vide paa;
 At tvinge Hiertet, naar det ei vil lystre
 Fornuftens, Dydens, Religionens Røst,
 Og agter ikke meer den Pinebænk,
 Samvittigheden bygged i hvert Bryst.
 En skion Indretning, sagtens noget plump:
 Haandstruer, Strikker, Hiul skal giøre fyldest
 For Overtydning, Billie, Tanke, Bligt —
 I Mennesket det Allerhelligste.
 Hvi gjør man ikke Hierner, ikke Hiertes
 Af Jern og Træ? — Pilatus spurgte Christus,
 Hvad Sandhed er — her, her han kunde lært det.
 Ved Himlen, en fortræffelig Indretning,
 Som gjør vor Tid og Christendommen Vre!
 I offre Mennesker endnu til Moloch,
 Saa godt som Mexicaner og Carthager;
 Og saadan dyrker I — Retfærdigheden.

Krag.

Afstaa fra din Haardnækkethed, bekiend!

Saa true Piinsler ei, maaskee ei Død.

Dina efter en liden Betænkning.

Frist, Dina! Mod! Hvad er det Hele da?
 Dit sunde Legem salmer, disse Former,
 Som Unglinger beundred, sonderlides;
 Det smerter — men dit Rygte har du frelst.

Om nogle Dages Tid er Alt forbi,
Du efterlader et uplettet Navn.

Til de Omkringstaaende.

Jeg træder ind i eders Helligdom,
Og frygter ei den røde Offerpræst.
Gib, skumle Crocodil! og slug dit Rov.

En Mand i røde Klæder træder i Døren.

Dina blegner, og vakler.

Nanden er villig — Riødet skrøbeligt.

Jeg tør det ei — jeg holder det ei ud.

Jesu! Maria! tilgiv denne Brøde —

Skriger høit til Dtho Krag:

Jeg tilstaaer, jeg har løiet Ulfeld paa!

Hun falder til Jorden i Asmagt.

Krag.

Hun er besvimet. Bringer nu med Omhu

Den arme, den ulykkelige Qvinde

Til Liv igien, og vederqvæger hende!

Jeg iler med at bringe dette Bud;

Og den frivillige Befiendelse

Har — haaber jeg — for Alle bedste Følger.

Dina bæres bort.

Kongens Andientsgemak.

Kong Frederik den Tredie. Corstis Ulfeld.

Kongen

til Ulfeld, som kommer, og bukker dybt.

Jeg vil dig spare, Corstis! for at komme

Til mig med alt for stor Forlegenhed.

Først — hvad den hele Sag angaaer med Dina,
 Saa kiender jeg den af Processens Acter,
 Og tvivler ei om din Uskyldighed. —
 Du rødmer stolt, som om du vilde sige:
 Derom bør tvivles ei, selv uden Acter.
 Der har du Ret. Hvis Sagen angif mig
 Og dig, var Alting afgjort med et Ord;
 Men da det gielder Undersaatters Liv
 Og Hære, maa det gaae sin Gang ved Retten.
 Og snart er det jo skeet. Bagtalerstøen
 Gaaer sin fortiente Løn, og Walter straffes
 Med Embedstabs, thi under Sagen har
 Han viist saa megen Hidsighed og Had
 Mod dig, mod Adelen, mod Rigets Raader,
 Ja dristig selv forløbet sig mod mig —
 Saa jeg kan ei beholde ham. Dog skal
 Han ikke lide Nød i fremmed Land.

Ulfeld.

Min Konge! allerunderdanigst Tak.
 Men dersom Ederes Majestæt vil lægge
 Til Naade Naade, saa forund mig, blot
 At sanke gloende Kul paa Fiendens Jøse,
 Og straf dem ei!

Kongen.

Jeg viser dig ei Naade,
 Jeg under dig din Ret, som billigt er,
 Og Dina heller ei skal mangle Ret.
 Men Retten domme! Ei Retsfærdighed
 Kan være naadig mod Forbrydelsen,
 Det var unaadigt mod Uskyldigheden.
 Tal ikke meer om hende! Denne Sag
 Er sørgelig, den har bedrøvet mig,

Forstemt mig, og berøvet mig min Ro.
 Derfor vil jeg i Dag ei heller høre
 Forretningsting, men holder mig kun til
 Hvad der personligt angaaer mig og dig. —
 Du troede, jeg var vred paa dig, fordi
 Du ikke havde virket meer i Holland.
 Der tog du feil. Jeg veed at skatte dig
 Som Diplomat. Det var ei din Skyld, Gorfik!
 At Fredens Frugter ikke bedre blev
 I Holland, som tilforn ved Bromsebro.
 I Cabinettet var du altid klog;
 D'Alvaux, La Thuilleries, samt Ogenstierna,
 Ja Mazarin gav dig fortiente Roes.
 Men — du mig forekommer, som en Qvinde,
 Alt for forelsket i din egen Skionhed.
 Ja, du er en forsængelig Narciss.
 Hvor du kom frem — i Haag, Paris, i London,
 Du holdt et Indtog, som det kunde været
 Mig selv.

Ulfeld.

Jeg forestilte din Person,
 Min allernaadigste Konge!

Kongen smilende.

Alt med Naade!

Der er dog Forskiel.

Alvorligere.

Var det ogsaa mig,

Du forestilte, da til Frankrigs Dronning

Du sagde: „Frankrig har ei Adelsmænd;

De findes kun i Danmark“? Var det mig,

Du forestilte, da for Hyldingen

Du bandt mig Haanden ved Haandsfæstningen —

Thi du var Siælen i den hele Modstand —
 Saa stærkt, at skiondt Gud satte mig til Hyrde
 For Danmarks Folk, jeg maa dog taale daglig,
 At Adelsmanden hersker selv som Drot
 Paa Herregaarden, flapper Hund som Broder,
 Mens Bonden han behandler som en Hund,
 Foragter Borgeren, vil tvinge ham til
 Igien at binde Skoene med Bæst?

Ulfeld.

Hvad der er bundet, Eders Majestæt!
 Kan atter løses.

Kongen.

Ja, det haaber jeg.

Og faaer jeg Haanden fri — det sværger jeg
 Bed den Almægtige, da skeer det blot for
 At række hver en Dannemand min Haand,
 Til Larv og Ret, den Lave som den Høie.

Ulfeld.

Hvis alle Konger vare som Kong Fredrik,
 Da blev Haandsfæstninger nødvendig ei.
 Det er for Intet ei, at Himlens Gud
 Bestytter Kongedømmet paa sin Jord.
 Thi Splid, Misundelse, Spidsfindighed
 Og hidsig Rappelyst, der aldrig hviler,
 Oprøre Staten, som et Hav i Storm,
 Med idel Stranden, Havarie og Skibbrud,
 Hvor alle Bølger raade. Kongens Kraft
 Kun skaffer Medbør til den sikke Havn,
 En Medbør, der forstyrres ei af Blæst.
 Og Raade, Herre! Hiertets skionne Ret,
 Ei udelukkes af iiskolde Form,
 Der tidt med plumpe Kæmpesingre knuser,

Som Hiulet i en maadelig Maskine,
Hvad i en findrig, ædel Kunstnerhaand
Til Fædrelandets Nytte kunde trives.

Kongen.

Du taler smukt; men ei du taler i
Den Aand, der drev dig hidindtil.

Ulfeld.

Talent

Har Manden ung, i Fald han noget fik,
Og Kundskab bedst erhverver sig den Unge.
Hukommelse har Barnet allerstærkest.
Men Modenheds, Dybsindighedens Frugt
(Ei Skarpsinds Blomst, den springer tidligt ud)
Tilhører Manden, det er Mandens Høst.

Kongen.

Jeg altid hørte Corfis gierne tale.
Du er den Klogeste blandt mine Hofmænd,
Det smukke Spil af Tanker, Meninger
Forstaaer du godt. Jeg spiller gierne med dig.

Ulfeld.

Jeg haaber at bevise dig, min Konge!
Alvorligheden, Ærligheden i
Min Siæl. Jeg leger ei med Sandheden.
Og hvad jeg ikke før saa ret forstod —
Jeg vover at tilstaae dig det, min Herre! —
At skatte Danmarks Frederik den Tredie,
Det har jeg lært i Frankrig og i England,
Hvor Frondens Pøbel, Puritanersvømmen
Beviste Manglen af en Kongesiæl.
Men det beviste ligerviis, at Pøblen
Bor aves, hvor den ikke rase skal.

Kongen.

Jeg tænker, det er netop Kongens Hverv,
At sørge for sit Land saa faderligt,
At efterhaanden Bøvelen forsvinder,
Og han behersker kun et ædelt Folk.

Ulfeld.

Skal Nogen virke Eligt, da er det Fredrik.
O, det var ei for Intet, ædle Konge!
Da du som Ungling gik i Soro Skole,
Og Egeløvet nedfaldt paa din Jsse
Som Kongekrone, skiondt din Broder leved.
Jeg stod i Saint Denys, jeg saae den Krands,
Den hellige, fromme Ludvigs Kongering,
Som passed dig — den Eneste, skiondt Følget
Var stort. Jeg saae den gamle Munk i Kirken,
Som spaaede dig, som hilste først dig Konge.

Kongen.

Du saae den Gamle? Lever han endnu?

Ulfeld.

Han lever, og velsigner dig.

En Page kommer, og bukker.

Kongen.

Hvad vil du?

Pagen.

Herr Otho Krag beretter underdanigst:

„I Fangselet har Dina frit bekiendt,
At hun har skændigt løiet Greven paa.
Hun underkaster sig fortiente Straf“.

Kongen nikker, og vinker. Pagen gaaer.

Kongen.

Det glæder mig — for dig. Jeg trænger ei
Til slig Forsikkring; men — for Følkesnaf.

Det gjør mig ondt, at du har ærgret dig;
 Mig har det frænklet ligerviis. Nu er
 Den Sag forbi, og den Strafværdige
 Forsoner Broden med sit Blod.

Ulfeld dybt hiertegreben.

Min Konge!

Anvend nu Kongemagten, brug dit Magtsprog.
 Nu er det Tid, nu er der skion Anledning.
 Lad Raade gaae for Ret! Før, da jeg stod
 I Skyggen, var tildeels mig Tungen bunden;
 Men nu, da Dina selv frikiender mig —
 Nu tigger jeg om hendes Liv.

Kongen.

Jeg maa,

Saa nødigt som jeg vil, afslaae din Bøn.

Gilfer ham naadigt, og gaaer ind i sit Cabinet.

Ulfeld alene.

Saa kold som Is! Han troer mig ikke ret,
 Og har just heller ingen Grund dertil.
 Men han begriber ikke Corfis Ulfeld,
 Han skionner ikke paa ham. Nei, det har
 Han aldrig gjort. Kun den Udmærkede
 Forstaaer, hvad der udmærket er i Verden.
 Han er en Hverdagsaand; jeg tilstaaer det:
 En lærd, en stikkelig, fornustig Mand.
 Han lader sig ei roffes, aldrig ledes;
 Det passer sig godt for den store Hob,
 For Pøblen, som han gjøre vil til Folk,
 Men ei for hvad der Edelst er og Herligst.

O, hvor forskiellig er dog du, Christina!
 Du er en Dina — men i større Stiil,

Som Magt har til at bringe Ridderaad
 Og Poesie og Eventyr tilbage. —
 „Hun er forrykt, den store Gustavs Datter,“
 Skreg Drenstierna; men den gode Mand,
 Skiondt med en Drepande frem han stanger
 Med fielden Kraft, har heller ei den Sands,
 Der fatter det Elskværdige, det Skionne.

Her er mit Hverv forbi. Jeg drager bort,
 Jeg over Holland reise vil til Sverrig,
 Og prøve Lykken der. Først redde Dina;
 Den arme Staffel skal ei lide for
 En taabelig Haardnassenhed og Hevnlyst.
 Nu vil hun døe for mig — det er dog smukt.
 Velan, saa lever atter jeg for hende.

Min Hustru kan ei heller trives her.
 Hun er for øm, for blød; af lutter Omsorg
 Hun vilde vist forraade mig. — Afsted!

Med paatagen Munterhed.

Det gaaer paa Jorden, som i Skuespillet:
 Man trænger til Forandring. Nye Skiermer
 Og andre Scener for os vagne Born,
 Indtil det sidste sorte Tæppe falder!

Gaaer.

Et Beretelse paa Slottet.

Walter. Rudolf.

Walter.

Du traf ham ikke selv?

Rudolf.

Nei, naadig Herre!

Han var endnu hos Kongen; men jeg bad
Lafaien, som jeg saae, fortælle ham,
At der er Nogen her i denne Hal
Paa Slottet, som ham gierne bringe vil
En vigtig Nyhed, før han kiorer hjem.

Walter.

Godt! godt!

Rudolf.

Min stakkels Søster har bekiendt
Sig skyldig — al!

Walter.

Af Frygt for Pinebænken.

Rudolf.

Der er han.

Walter.

Træd tilside, men bliv her!

Ulfeld kommer.

Man siger mig, her skulde være Nogen,
Der mig en vigtig Nyhed vil berette.
Maaskee fra Dina?

Walter træder ham i Møde.

Jkke just fra Dina,

Men fra den Ven, hun har endnu paa Jorden.

Ulfeld overrasket.

Ha — Walter!

Stolt.

Hvad har I at sige mig?

Walter.

At Dina lei —

Ulfeld.

Jeg veed det, jeg har hørt det.

Walter.

Da hun af Skræk for Piinslerne bekiendte
Sig skyldig.

Ulfeld.

Atter vover frækt I her
At insultere mig?

Walter.

Jeg bød jer strax
Satisfaction, da først vi saaes. I afflog
At duellere med en Borgerlig.
Nu er jeg hverken Adel eller Borger;
Bed eder har jeg mistet Alting. Hvad
Jeg har igien, er et fortvivlet Mod
Og denne gode Klinge. Træk fra Lædret!
Gien af os bæres død fra dette Sted.

Ulfeld rolig.

Og hvis jeg trækker, er det Begges Død,
Fordi vi Baaben drog i Kongens Elot.
Mod mig et andet Sted!

Walter forbittret.

Her maa det skee,
Her fik jeg Ræv i Falden. Er du ei
En topmaalt Riding, Ulfeld! saa forsvar dig.

Ulfeld.

Jeg nodes til at fugte dig.

De segte. Walter saares i Haanden, og taber sin Kaarde.

Walter fortvivlet.

Fjerdomt!

Hvi tog du ikke Livet fra mig reent?

Min Haand er saaret — jeg kan ikke stride,
 Ei give dig din velfortiente Løn.

Rudolf springer til, og forbinder ham med sit Kommetorflæde.

Ulfeld rolig.

Da jeg har givet jer Dypreisning, Walter!
 Behandlet jer som Adelsmand, vil I
 Med Uqvemsord og grove Skjeldsord ei
 Redværdige jer selv til Bobelen.
 Hør mig, og vær fortvivlet ei! Fortvivle,
 Det er det Sidste dog, en Mand bør gjøre.

Walter.

Hvad er der meer for mig vel, end det Sidste?

Ulfeld.

O, meget! — Lad os slutte Fred, og hør mig
 Med Rolighed! Maaſkee min Tale vil
 Aldeles til min Fordeel ſtemme jer,
 Naar I erkiender klart, at jeg vil eders.

Walter.

I min?

Ulfeld.

Kun fort var vort Bekjendſkab, Walter!
 Men i den korte Tid, jeg tilſtaaer det,
 Har I mig tvunget til at agte jer.

Walter.

Jeg ønsked, at om jer jeg kunde ſige
 Det Samme.

Ulfeld smilende.

Giv kun Tid; det kommer nok.

I er lidt mere langſom af Begreb,
 Men jeg er en taalmodig Skolemester.

Walter. —
Spot kun! I har jo Magten.

Ulfeld.
Gid jeg havde!

Saa var snart Sagen endt til Alles Fryd.
Men da jeg ikke Magten har, da Binden
Gi blæser gunstigt os, maae vi lavere.
Saaledes kommer ogsaa man til Maalet.

Til Rudolf.
Pas paa, min Ven! hold Bagt ved Døren der.

Rudolf gaaer.

Walter.
Ha, jeg forstaaer jer ei.

Ulfeld.
Jeg tvivler ei
Om Dinas Ufkyld — om Ufkyldigheden
I Hiertet; men det er ei nok for Verden.
Uheldigviis hun agted aldrig Andet.

Jeg er forsikkret om, hun bilder selv
Sig ind, at hun har hørt mig yttre Broden.
Nu vil hun i en Afgrund styrte mig,
For selv at staae med Palmer i sin Haand.
Det kosted hende blot et lidet Ord:

„Maafkee jeg horte feil; at ikke ret
Jeg fatted, hvad jeg lured efter, skiuft
I Busten, da fortrolig Mand og Hustru
Tilfammen taled“. Men nu er det skeet,
Til Yderlighed er alt Sagen bragt —
Til Doms; og hun kan ikke reddes meer
Ad den alfare Bei.

Walter.
Men reddes dog?

Ulfeld slaaer paa sin Aarde.

Ja, ved Guldforset paa mit Riddersvaard,
Hun er mig dyrebar endnu, den hulde,
Forunderlige Sværmeriske. Hun skal
Gi stændigt døe.

Walter.

Men pines skulde hun —

Ulfeld falder ham i Taler.

Kun trues med. Det svor mig Otho Krag,
Hvis Mennefselighed og Udelmod
Er Borgen for, han havde holdt sit Ord.
Men dersom Ulfeld skulde redde Dina,
Saa maatte selv han være frelst; og derfor
Den Skiebne vi velsigne bør, der bragte
Tilstaelsen paa hendes stolte Læbe.

Walter.

Hvad har J da i Sinde?

Ulfeld.

Hun skal flye.

Med Guld vil jeg bestikke Bagterne,
Og let det vorder mig at aabne Fængslet
For Dina Ratten for Henrettelsen,
Naar Hiertet stemt er for Medlidenhed.
Vil J ledsage hende, hjælpe hende?
En Baad skal ligge færdig ved Blaa Taarn,
Som bringer eder over til Landskrone.

Walter.

Godt, Ulfeld! — Men J selv — hvad vorder J,
Naar J har reddet Dina?

Ulfeld.

Ogsaa Flygtning.

Her er min Magt, her er mit Hverv forbi.

Ei Kongen troer mig ret; og flygter Dina
 Ved Ulfelds Hielp, da vil han mindre troe mig.
 Jeg frygter ogsaa Groden Leonoras
 Bedrøvelse paa dette Sørgested.

Med rask Vetsindighed.

Nei, vi maae prøve Lykken udenlands.
 Frygt ei for mig; jeg skal nok hytte mig.

Walter.

Belan!

Ulfeld.

Naturligviis maa vor Duel
 Her holdes hemmelig. Hans Majestæt
 Er egentlig just ei fortørnet paa jer;
 Han er kun vred fordi — tilgiv mig, Walter! —
 I denne Sag I ei anvendte meer —
 Meer Conduite. Hiertet rev jer hen.
 Tilstaa mig det: I elsker Dina, Walter!

Walter.

Da hun fortiente det, var hun mig kjær.

Ulfeld.

Saa flygt med hende til et fremmed Land,
 Vær lyffelig med Dina!

Walter atter fortørnet.

Corfis Ulfeld!

Tak Gud, at jeg er saaret i min Haand.
 Du har den Skamløshed, at byde mig
 Til Biv din Frille?

Ulfeld.

Dina er saa reen,
 Som Himlen paa en deilig Foraarsdag.
 Vi har kun leget lidt poetisk sammen;
 Mit hele Bytte — var et Kys iblandt.

Walter henrykt.

Du taler Sandhed, jeg kan see det paa dig.
Men er det Sandhed — da — da, Corfig Ulfeld!
Gjør du mig meer, langt mere lyffelig,
End Kongens Raade kunde trylle mig.

Bekymret.

Men du — du elsker ogsaa Dina?

Ulfeld.

Nei!

Jeg elsker Leonora, Christians Datter.

Walter.

Jeg svimler næsten af Henrykkelse.
Fortvivlelsen og Glæden vexler alt
For voldsomt; jeg kan neppe fatte mig.

Ulfeld.

Drag du til Holsteen, eller drag til Tydskland;
Gift dig med Dina, fiøb en Herregaard,
Saa Rug og Hvede, plant fortræffelig Frugt
I venlig Ubildgaard; lev med din Eva
Som Adam i dit Paradiis; vær rolig!
Den sande Menneskelyksalighed
Bestaaer i en idyllisk huuslig Ro.
Jeg har ei Ro. Som Ekken, drives jeg
Omkring — snart Regnsky, og snart Tordensky;
Snart Elor for Maanen i phantastisk Dæmring,
Snart kold og sort, med Rattesfrost og Storm.
Det er nu min Natur.

Rækker ham Haanden.

Walter — Farvel!

Walter rodt.

Kan I tilgive mig, at Uret jeg

Har eder gjort, og tvivlet, ædle Mand!
Om jer Uskyldighed?

Usfeld omfavner ham dybt rystet.

Uret, min Ven?

Al, hvilket Menneſſe gjør ſtundom ei
Det andet Uret? Hvo for Himlens Gud
Kan ſtole vel paa ſin Uskyldighed?

River ſig ſea ham, og gaaer.

Femte Handling.

Fængsel i Blaa Gaarn.

En aaben Alkove til Venstre. Til Høire Døren. En Lampe under Hvælvingen, paa Bordet et Ibenholtskors, en Krulle med Roser, et Par Boger. Dina i Vænker, Johanna med sin lille Datter.

Dina venlig munter.

J komme for at sige mig Farvel?

Johanna.

Din Broder kommer strax: O, fiære Dina —

Drager hende tilside, saa at Barnet ikke horer det.

Gud evig være lovet! som jeg horer,
Er der ei Fare meer. Du flygter bort.

Dina smilende.

Saaledes har de aftalt Sagen sammen;
Der mangler kun, at jeg samtykker i det.

Johanna.

Der kan dog aldrig være Tvivl om, Dina!
Du vil dog redde Livet?

Dina alvorlig.

Ganske vist!

Hvo redder ei det Bedste, naar man kan?

Lille Dina.

Boer FASTER ikke meer hos os?

Dina.

Nei, Barn!

Jeg flytter snart.

Lille Dina.

Her er slet ikke smukt

I denne Stue.

Dina.

Livet er et Fængsel.

Jeg har dog Roser, seer du — Jomfruroser;
Dem sendte mig Grev Ulfeld fra sin Hauge.
Bel sandt, fra Roden er hvert Blomster brudt;
Dog dufte de saa friskt endnu i Krukken,
Som om de sloge Rødder i Naturen.
Min lille Dina! hør mig. Hvad jeg eier,
Testamenteerte jeg din Faer og Moer.
Der er kun lidt igjen; men det faaer du.

Tager en Bog af Bordet.

Først denne skønne Samling af Legender.
Bel er du lutherst, Dina! men din Moder,
Bil vist tillade dig at læse dem.
Det er Fortællinger om stakkels Christne,
Der led i denne Verden bitter Modgang,
Men som med Riækhed mødte Fare, Død.
Mens Baalet brandte, Boddelsværdet blinkte,
Steg Engle ned til dem paa Nætterstedet,
Og tog dem med i Skyerne til Himlen.

Lille Dina kysser hende, og tager Bogen.

Tak, kære FASTER! mange Tak for Bogen.

Dina.

Her er endnu en anden Bog; men den

Er mere verdslig. Læs dog ogsaa den!
 See, det er vore gamle Kæmpeviser.
 Alt Barnet elsker høit sit Fædreland;
 Og naar du læser disse Viser, Dina!
 Blier Fædrelandet dig alt mere kjær.
 De stærke Træk af længst forsvunden Tid
 Vil røre dig, vil præges i dit Sind,
 Og giøre dig fortrolig med det Skionne.

Lille Dina tager ogsaa denne Bog.

Tak, kjære Fæster! for de rare Bøger.
 Jeg skal nok læse dem.

Dina.

Og mindes mig!

Og for at du skal ikke glemme mig,
 Vil her vi plukke nogle Rosenblade,
 Nedlægge dem imellem Bladene
 Paa Bøgerne.

Hun giver Barnet en Rose af Krullen, tager selv en, sætter
 sig paa en Stol, lægger Bogen i Skibet, og plukker Blade
 af Blomsten, som hun lægger i Bogen.

Lille Dina hjælper hende, og hopper af Glæde.

Ja, lad os det! O, det

Var morsomt.

Dina.

Naar saa Dina bliver stor,
 Og sidder med sin Bog en deilig Baardag,
 Selv rosenkion imellem Roserne,
 Naar da dit Die falder paa det visne,
 Det brune Blad — da tænker du paa Fæster,
 Der ogsaa var, som du, engang en Rose —
 Men nu — et Blad hensmuldnet længst i Stov.

Lille Dina.

Ja, ja! det skal jeg nok.

Dina.

Og saa Farvel!

Giv mig et Kys!

Til Johanna.

Er Pigen ei derude,
Som bringer hende hjem?

Johanna.

Jo, fiære Søster!

Dina tager Barnet paa Armen.

Farvel, min Navne! Gud velsigne dig,
Dg skienke dig et langt, lykfsaligt Liv;
Saa har ei Dina Vennerne forladt.

Lille Dina kysfer hende heftigt flere Gange.

Farvel, min søde Fæster! og Godnat.

Moderen gaaer ud med Barnet. Dina sætter sig ved Bordet,
tager Roserne, og lugter til dem.

Johanna kommer tilbage med Rudolf.

Dina

gaaer dem raft i Møde, og griber deres Hænder.

Hør mig, min Broder! og min Broderkone!

Nu maae vi ogsaa tage kjærligt Afsted.

Jeg venter Walter om et Dieblif,

Og ene maa jeg tale med den Gode.

Johanna.

Min Søster! som du vil.

Rudolf.

Min fiære Dina!

Dina

tager et Papir ud af Bordskuffen.

See, Rudolf! her — et lille Gavebrev

Paa hvad jeg eier. Gaven er kun ringe,
 Al min Formue dog — fem tusind Daler.
 De gjør maaskee dig til en holden Mand.
 Forsag al Drif og Sviir, bliv ved dit Haandværk,
 Og stræb forsængelig ei efter Glitter.
 Frimester er du nu, da vorder du
 Laugsmester — og Bygmester kan du vorde.
 Naar da til lille Dina, Rudolf! du
 Af egne Midler bygger op et Huus,
 Og hænger Blomsterfrands i hendes Sparværk —

Tager Roser af Krukken.

Indbland da denne Haandsfuld — visne Roser,
 Lad ud den titte fra den friske Krands,
 Og tænker Alle — paa den sundne Dina!

Sun giver ham dem.

Rudolf.

Ja, ganske sikkert skal jeg giemme dem.
 Men du er saa hoitidelig, min Søster!
 Som om du tvivled om din sikke Redning.
 Vær vis paa den; den sørger Ulfeld for.
 Og derfor maa du heller ikke stienke
 Mig din Formue. Walter mister Alt
 Formedelsk dig; selv blier han trængende —

Dina.

Rei, Rudolf! Kongen sørger nok for ham,
 Det har han lovet.

Rudolf.

Iffe, naar han hører,
 At Walter flygter bort med dig.

Dina.

Hvo veed,

Hvad der kan hændes. — Giem dit Brev, min Broder!

Gjør siden med det, hvad du vil; men giem det
for Diebliffet.

Rudolf.

Godt! jeg giemmer det.

Dina munter.

Farvel nu, gaaer med Gud! Der kommer Walter.

De omfavne hende, og gaae.

Walter kommer.

Min stakkels Dina! staaer med sorte, tunge
Jernlænker om de skionne, hvide Hænder.

Dina smilende.

Ja, Walter! ja, det er Coquetterie.

Jeg seer, at eders Haand er ogsaa bunden.

Walter.

Jeg troer, ei Sorg og Fare selv for Livet
Kan knække dette siældne Pigemod.

Dina sværmerisk drommende, halv sagte.

Man siger: Haaret voxer paa den Døde
Lidt frem endnu, naar Aanden har forladt
Det kolde Legem. Men det er ei Liv,
Som nærer Vægten; det er kun en Bane,
Som ikke Døden selv saa strax kan standse.

Walter.

Snart er den frygtelige Lænke brudt.

Dina.

Naar jeg betænker, hvad I offerer mig —
Hvad I vil offere mig — saa gyser jeg,
Tilbagebæver for den Tanke meer,
End selv for Døden.

Walter.

Og hvad er mit Offer?

At offre, hvad jeg sætter mindre Priis paa,
 For hvad jeg sætter høist, er intet Offer.

Dina.

Og naar det ryktes, at J redded mig,
 Da negtes eder selv den Naadepenning,
 Den sidste Rest af Kongens Godhed, Walter!
 Som undtes jer.

Walter.

Og troer den stolte Dina,
 At Walter leve vil af Levinger,
 Der faldt fra en fortørnet Fyrstes Bord?

Dina.

Hvad vil han da?

Walter.

Begynde rast fra forfra.

En tapper Kriger, dygtig Ingenieur
 Kan komme frem i Verden overalt.
 Saa længe der er Liv, er Krig og Rød;
 Den Ene lever af den Andens Død.

Dina.

Jeg ikke leve vil af Nogens Død.
 J Fald jeg havde villet det, saa havde
 Jeg ikke reddet Kongen, robet Ulfeld.

Walter.

Miskænd ei Ulfeld, miskænd ei vor Ven!
 For os han offerer Alt; han flygter bort,
 Som vi.

Dina.

Blot for at vi kan reddes? O,
 Hvor godt du kiender Ulfeld!

Walter.

Bedste Dina!

Du har hørt feil, har misforstaaet ham.
 Ulyffelig var denne Misforstand,
 Den bragte dig og mig og ham i Nød.
 Lad den ei rase meer!

Dina.

Saa raser jeg?
 Og det var mig, der som en daarlig Qvinde
 Har styrtet dig og Ulfeld i en Afgrund?
 Det troer du nu?

Walter.

Du skulde seet, hvor ædelt
 Han taalte min Fornærmelse.

Dina.

Jeg veed det,
 Rudolf har sagt mig Alt. I duelleerte.

Walter.

Til fælles Vre var en Kamp nødvendig,
 Men Venstabs Blomst steg frem af denne Kamp.

Dina.

En herlig Ananas af Gjødslebænten!
 Og hvorfor Skieldsord først mod slig en Mand?

Walter.

Fordi han ikke var den Mand, jeg troede.

Dina.

Saa har I faaet nu en anden Tro?
 O, hvor dog Livet leger Blindebue,
 Og leder os til Bedstemoders Dør,
 Den Lem, hvor hun steg ned — og hvor vi følge.
 Hvad hjælper det, at rive Bind fra Diet?
 Bort Die stores jo dog strax igien.
 Ei, stakkels Amor! du er ene blind;

Blindt Haabet er, og Venſkab blindt, ſom Hadet,
Og forſt bag Gravens Mørke ſee vi klart.

Walter.

Du er forſtemt, og det er ſaa naturligt;
Men Klynkeri var aldrig din Natur.
Jeg venter dig paa Skibet denne Nat;
Og Ulfeld kommer ſom din Redningsengel,
Og bringer dig til mig.

Dina.

Velan, velan!

Saa lad os være muntre, tvinge Lykken!
Jeg troede for at eie kun een Ridder —
Det var et Selvbedrag, thi jeg har to.
Saa gaa, min Helt! og vent med Munterhed
Paa Dina. Snart vi ſees igjen. See der,
Der har du Roſer! Det er Ulfelds Roſer,
Jeg ingen andre har at give dig;
Men han tillader gierne mig at deſe
Dem med ſin Ven. Tag diſe Blomſter, Walter!

Gun tager de ſidſte Roſer ud af Krukken, paa en enefte nær.
Og giem dem, til jeg kommer.

Walter tager dem henrykt, og ſiger:

Dina! ræk mig

Din lænkebundne Haand.

Gun rækker ham den, han kyſer hendes Haand.

Det Kyſ indvier

Dig til min Brud. Lov mig at vorde min!

Da voxer Vingen til fornyet Mod.

Det er ei nogen uerſaren Dreng,

Som bluſer for dig; Manden elſker dig.

Mig gif det modsat af ſaamangen Anden,

Der først begyndte Livet med at føle.
 Mit Ungdomsſværmeri bestod i Nyttens
 Tilbedelse; jeg agted ikke nok
 Den skionne Kunst, der Livet gjør til Kunst —
 Men, hulde Dina! vær min Musa du,
 Og gierne slipper jeg da Statens Ror,
 Og griber Bondens Ploug, og bygger mig
 I Kiærlighedens Paradiis en Hytte,
 Hvoraf ei Herregunst kan jage mig.

Gaaer.

Dina ene.

Nu ſværmer han, nu kom hans Tid; som Yngling
 Han rolig var, nu blusſer han som Mand.
 Man ſiger, der er Oldinge, som først
 I Vinteriis af Amors Straale rammes. —
 Min Jld er slukt — den jordiske. Nu kiender
 Jeg Gioglebilledet. — Nei, Walter! du
 Skal ikke nøies med Smaaalevninger
 Af dette Hierte; du fortjener vel
 Et heelt, et ſtort, et frifkt og et uſkyldigt. —
 Jeg ſoler mig dog træt, og jeg vil ſove
 For ſidſte Gang — for atter op at vaagne
 Paa Jorden. Ulfeld kommer at befrie mig,
 Og jeg maa mode ham med Kraft, for ei
 At lade mig forføre til en Flugt.

Modig.

Du ſkialv for Pinebænken, Dina! men
 Du ſkialver ikke for en Boddeloſe.

Gaaer ind i Alkoven.

Bærelse hos Ulfeld.

Christian den Tjertes Billed i Legemsstørrelse hænger paa den bageste Væg. Eleonora Christina, klædt som Fiskerinde, med en Maske i den ene Haand, et Papir i den anden, kommer ind ad den ene, Ulfeld ad den anden Dør.

Eleonora.

Min Corfis! du er ikke færdig end?
Vi maae dog fiøre sammen snart til Slottet.

Ulfeld.

Ja, vi skal ikke stilles ad, min Hustru!

Eleonora.

Men det er seent alt hen ad Natten. Vi
Maae være der, før Dronningen gaaer bort.

Ulfeld.

Bær ubefymret!

Eleonora.

Hvilket herligt Indfald —

Du har dog mange gode Indfald, Corfis! —

At i den store Maskerade, holdt

Paa Slottet, Deel vi tage, klædt som Fisker

Og Fiskerinde. Jeg mig nærmer ydmygt

Da Dronningen, og overrækker hende

Det lille Dannebrog, hvori med Perler

Er stuftet hendes Navnetræk med Krone.

Jeg synker paa mit Knæ, og rækker hende

Det lille Bærs.

Ulfeld.

Har du det færdigt?

Eleonora.

Ja,

Her er det.

Rækker ham Papiret.

Ulfeld læser det.

Det er smukt, men alt for ydmygt.
 Tilgiv, at nu jeg forst, min ædle Hustru!
 Betroer dig Sagens rette Sammenhæng.
 Sandt nok, der er paa Slottet Maskerade;
 Men, Leonora! det er ei den Gal,
 Hvortil jeg bringer dig, skiondt den er stor.
 Men min er større.

Leonora.

Ha, hvad mener du?

Ulfeld.

Det solvblaa Hav. Nu er det vel ei blaat,
 Nu er det sort; men Mørket staaer os bi.

Leonora.

Forklar dig!

Ulfeld.

Dinas Redning onsker du
 Saa hoit, som jeg.

Leonora.

Den har du lovet mig.

Ulfeld.

Paa Slottet feirer Hoffet Maskebal;
 Der slagrer Epøgen, som en Sommerfugl.
 I Morgen tidlig reiser man Skafot
 For Dina nær den samme Plads; da hylér
 Natuglen fra de gamle Kobbertage.

Leonora.

O, gode Gud!

Ulfeld.

Frygt ei! Jeg driller Epøgen,
 Og gieffer Sorgen. Dina skal ei døe,
 Skiondt, som en Myg, hun flyver selv i Lysset.

Men hendes Redning koster os endeel:
 Bor Lykke her i Danmark; thi du indseer,
 Naar Kongen horer, Dina flygtet er
 Ved Ulfelds Hielp, saa har i Danmark Ulfeld
 Spilt sine sidste Kort.

Eleonora.

Uf! det er troligt.

Ulfeld.

Saa bliver Ulfeld landsforviist, som Walter.
 Nu veed du, jeg har altid havt den Mening:
 Skee raadt og snart, hvad dog engang skal skee!
 Jeg forekommer Dommen, reiser bort,
 Og sparer mine Fiender Møien med
 At landsforvise mig.

Eleonora.

Endnu i Nat?

Ulfeld.

I Morgen tidlig var det alt for silde.
 Jeg har bestukket Bagterne med Guld.
 Der er ei sørget for at vogte hende
 Med megen Omhu; slap hun ud, jeg troer
 Gi Kongen vilde ærgre sig derover.
 Fra Blaa Taarn bringer hende Bagten ned
 I Baaden — Bagten flygte maa med hende —
 Hvor Walter venter.

Eleonora bedrøvet.

Skal vi flye med Dina?

Ulfeld.

Hvor kan du troe, jeg skulde giøre dig
 Et saadant Forslag? Stadens Gouverneur
 Har Stadens Nøgler; jeg er Gouverneur.
 En Vogn udruller os af Østerport

Til Helsingør; en hollandsk Galiot
 Der venter os. Saa seile vi til Holland,
 Til Everrig, hvor du vil, kun ei til Danmark.
 O, hvor jeg kommer, er jeg høist velkommen,
 Det veed jeg vist. Propheten agtes ei
 I eget Fædreland; men jeg skal lære
 De gode Syder at hoiagte mig.

Eleonora.

Og vore Børn?

Ulfeld.

Dem er der sørget for.

De blev alt pakket ind og sendt forud,
 For at forhindre Graad og ømme Scener.

Griber hendes Haand.

Nu maae vi selv ei være Børn.

Eleonora.

Du nænner

At saare mig endnu?

Ulfeld.

Nei, paa min Tre!

Men jeg er oprørt, denne Stund er vigtig,
 Thi Dinas Frelse ligger mig paa Hjertet.
 Farvel et Dieblis! Og saa til Holland!

Gaaer.

Eleonora ene.

Og saa til Holland! hvor du vil, kun ei
 Til Danmark atter! — Gørfis Ulfeld! o,
 Du elsker ei dit Fædreland, som jeg.
 Gi Hollands Sump, eller Stenene
 Paa Everrigs Bierge faae mig til at glemme
 De grønne Bakker og de gyldne Marker,
 Hvor Hytten staaer, og Kongeborgen staaer,

Som saae mit Barndoms- og mit Ungdomsliv.
 O, Fredriksborg og Rosenborg! saa skuer
 Jeg eder aldrig meer? I vinke mig
 Ei fiernt med eders Spiir. — Den store Mand,
 Som leved og som hersked der, er død;
 Dog glædte det mig, og det trosted mig,
 Alt gaae i Hallerne, hvor Christian leved.

Vender sig mod Baggrunden.

Der hænger Carl van Manders store Billed
 Af Christian den Fierde.

Knæler.

Elfste Fader!

Hvi kan dit Billed ikke følge mig?

Det er for stort.

Lægger Haanden paa Hiertet.

Dog større staaer det her.

Staaer op.

O, saae du nu din kiære Datter, Christian!
 Som Jisserinde staae for dig til Afsted,
 Du vilde signe mig. Saa folg mig da,
 Du høie Skygge! tilgiv din Christina;
 Hun flygter ikke fra sit Fædreland,
 Hun følger sine Born kun og sin Mand.

Gaaer ind.

Dinas Fængsel.

Ulfeld. Fangesogden.

Fangesogden sagte.

Hun sover.

Ulfeld.

Hvilken Mandskraft i den Pige!

Fangefogden.

Hun er i megen Fare; Tiden er
 Forlobet om et Dieblis, thi Bagten
 Blier afløst — ikke, som vi troede først,
 Hver anden Time, men hver Time, Herre!
 Jeg angst var for, I ikke skulde komme
 Til rette Tid. Dog har vi et Qvarkeer —
 Ulfeld.

Bæk hende!

Fangefogden.

Hun er vaagnet.

Ulfeld.

Træd tilside!

Fangefogden gaaer ud.

Dina

kommer bleg og forvirret ud af Alkoven.

Hvo vakte mig? Min Bøddel?

Ulfeld.

Corfis Ulfeld!

Dina.

Ja, ganske rigtig!

Ulfeld.

Frelst paa Everrigs Rygt

Vil du fortryde snart din Haardhed mod mig.

Dina.

Ja, Corfis! meget har jeg at fortryde;

Men fremfor Alting, at jeg ikke strax

Var haard imod dig.

Ulfeld.

Kom nu, Dina! kom!

Den Skildvagt, som bevogter Fængslets Dør,

Er vunden for dig. Skynd dig! du er reddet.

Dina.

Min Siæl er reddet, haaber jeg til Gud.
 Den sidste Raade, jeg bad Kongen om:
 En Siælesorger af min egen Tro,
 Til Trøst og Følge paa den sidste Vandring,
 Vil ikke negtes mig.

Ulfeld.

Du raser, Dina!

Ha, dræb dig ikke selv!

Dina.

Du dræbte mig,

Da du til nedrig Vognerske mig loi.

Ulfeld heftig.

Dit Hierte loi, din Siæl, din Aand beloi mig,

Da du om Corfis Ulfeld kunde troe,

Han var en ussel Morder.

Dina.

Skulde jeg

Gi troe mit eget Dre?

Ulfeld stolt og heftig.

Dina! nei;

Thi Horelsen er kun en ussel Sands,

Og Aanden dommer ikke sandseligt.

Dina.

Det er mig alt for høit.

Ulfeld.

Jeg redde maa

Min Vre for dig, før jeg redde kan

Dit Liv. Saa viid: Du hørte ganske ret,

Et stiebnesvangert Ord om Giftens Virkning;

Men hvad du hørte, var en Bredeßlyd,

Et Skrald, forstummet hurtigt som det kom,

Et Indfald, yttret i Forbittrelsen
 Til den, der har sin Mands Fortrolighed
 Heel, som hans eget Hierte: til hans Hustru.
 Du snapped, som en fiendtlig Dæmon, Ordet
 Fra Hemmeligheds Alter, fløi dermed
 Til Landets Domstol. Aldrig, aldrig var
 Det sat i Bænk, saa sandt Gud Herren lever,
 Saa sandt jeg hist vil nyde Salighed.

Dina forfærdet.

Ulykkelige! hvorfor sagde du
 Mig iffe strax, hvad nu du siger mig?
 Saa havde du forseglet disse Læber.
 Det var din Stolthed, Corfig! og din Hovmod,
 Som ei tillod dig det. — Velan! det glæder
 Mig dog for dig; og det bedrover mig,

Rækker ham Haanden.

Af jeg har troet saa slet om dig. Nu døer
 Jeg med en større Rolighed.

Ulfeld.

Du skal

Ei døe.

Dina.

Jeg er en Synderinde, Corfig!
 Og du en Synder. Lad ved Hanegalet
 Os ei fornegte Sandheden! Hvad skulde
 Jeg længer leve for? Min Blomst er brudt.
 Min Kiærlighed til dig — i Grunden slet —
 Har tabt sin Rose; Tornen staaer igien. —
 Jeg vil med pralerist Beltalenhed
 Ei sminke, mens jeg skrifter, mine Lyder.
 Dumdriftig overtraadte jeg Naturen,
 Og lefled med et stolt og sværmerst Lune,

Der mindst tilkommer Qvinden. Ha! men du —

Du, Corfis! spilled ingen bedre Rolle.

Jeg vilde Riddertidens Eventyr,

Og du dens Magt og dens Selvraadighed.

Til Qvinde var jeg alt for meget Mand,

Men du til Mand var alt for meget Qvinde.

Forsængligheden svækkede din Kraft,

Selvkiærlighedens Blus, som Lygtemand,

I Sumpen leder dig, det gaaer dig ilde,

Det kan ei Andet. Corfis! Ulfeld! hør

Min sidste Drøm: Jeg i din Hauge stod,

Hvor sidst vi mødtes; da forsvandt dit Palads,

De skionne Træer og Blomster — Alt forsvandt,

Kun nogle fæle Sten blev tilbage.

Da saae jeg dig landsflygtig, ussel døe

I dine Sønners Arme ved en Sø,

Og neppe fandt dit arme Liig et Læ

Paa Marken ved et trøstet Piletræ;

En Taarepiil dig dog sin Skygge gav —

Og den blev Monumentet paa din Grav.

Man horer udenfor Geværflirren af Bagten, som bliver afloft.

Ulfeld.

Ufalige! du kan ei reddes meer.

Iher bort.

En Munk træder ind.

Dina.

Jo, reddes kan jeg!

Hun tager Korset paa Bordet ud af Godsæstet, og den sidste
Rose af Kruffen.

Denne sidste Rose

I Christi Kors!

Hun vikler Rosen om Korset, og siger til Munken, som nærmer sig:

Kom nu, min Skriftefader!

Dg følg mig til Barmhiertighedens Dør;
Men styrk mig først med din Velsignelse.

Hun knæler, Munken lægger den ene Haand paa hendes Hoved, og peger med den anden til Himlen. Hun kysser nedboiet Korset.

Tæppet falder.

ANMÆRKNINGER.

ANNEXING

Side 1: **Olaf den Hellige** maa antages forfattet i Vinteren 1836-37; at Stykket var færdigt fra Digterens Haand den 15de April 1837, sees af et Brev af samme Dato fra ham til nu afdøde Krigsassessor J. Wilstrup, hvilket Brev for Tiden eies af Hr. Boghandler Lynge. Stykket udkom første Gang trykt (A) i April 1838, baade særskilt og som andet Hefte af Tragødier, IX, 1838; anden Gang (B) udgav Oehl. det i Tragødier, III, 1842, og tredie Gang (C) i Tragødier, IV, 1849.

Bemærkninger til Olaf den Hellige:

- Side 4, Linie 25: Vi pleied Agren med ham, rødded Urer] Ur (Norsk), Steengrund, stenet Jord.
- 58, — 13-15: Gudebilledet af Alsa = Thor, som Olaf Tryggvason dog ei fik brændt, dengang han Hoffet brændte] Hoffet (Islandsk), Gudehuset.
- 92, — 26-27: Han stod ... i en graalig Peld] Peld, Pel (forældet), kostbart Stof (saaledes Trag. Dram., II, Side 76, Linie 22: Purpurpel), Kappe.
- 93, — 15-16: Fra Clemenskirke min Kloffe flang; men Glad var meer ei glad] Smlg. Trag. Dram., VI, Side 88, Linie 23-24: Fromt mig til Nidaros falder den sølverne Glad, Kloffen, som Olaf støbte.
- 99, — 29-30: Jeg strænger høit: For Nidingshaand skal Olaf ikke falde] Dette besynderlige Udtryk, som

ogsaa forekommer i Adam Oehls Poetiske Skrifter, II, 1805, Side 56, Linie 3: Jeg strænger dig høit ved alle Guderne, at jeg er uskyldig — er udentvivel opstaaet ved en Misforstaaelse af det islandske strengia heit, gjøre et høitideligt Løfte.

Side 104, Linie 10: Hvad er vort Ordtag, Herre?] Ordtag (Islandsk), Feltraab.

— 118, — 6: Primsignet er jeg [ængst] Primsigne kaldtes i det catholske Norden at give Børn den første christelige Indvielse, samt især at korstegne Hedninger, der skulde døbes.

— 123, — 7: Jeg stod paa Mont en Morgen] Mont betyder i Sagaerne Alperne.

Nærværende Udgaves Afvigelser fra Originalen:

Side 2, Linie 8: Kofbrunarffiald] = B; A: Kofbrunarffiald (saaledes hvergang Ordet ffiald forekommer i Stykket)

— 5, — 13: Sneebolden] = C; A: Snebolten

— 14, — 9: D] = B; A: Dg

— —, — 28: Nu] = B; A: Snart

— 15, — 21-22: Dlaf forbauset. | Hvorledes, Ingegerd?] = C; A:

Dlaf

(forbauset og henrykt).

Min Ingegerd? (fatter sig.)

Min hun ei kaldes maa;

Min kun et Dieblif — i Hjertets Braa —

Men ellers ei; — og allermindst det nu,

Da hellige Forsæt luttret har min Hu.

Hvorledes Ingegerd?

— 18, — 25: bringe] = B; A: sætte

— 19, — 19: nu] = B; A: vel

- Side 22, Linie 22: ham stræber] = B; A: han stræber
 — 24, — 24: mig min Hævn] = B; A: mig Hævn
 — 34, — 24-25: Bevæbnede frem fra] = C; A: Bevæbnede fra
 — 36, — 27: de ei godvilligt vil betale] = C; A: de vil godvilligt ei betale
 — —, — 30: Haarfagerø] = B; A: Harfagerø (saaledes hvergang Navnet Haarfager forekommer i Stykket)
 — 46, — 12, og Side 104, Linie 5: Mærkesmand] = C (smlg. Side 47, Linie 10, og flere Steder); A: Mærkesmand
 — 47, — 25: kun for mig med din stærke Lab] = B; A: kun tro for mig, med frastig Lab
 — 50, — 10: Bodeløgensø] = B; A: Bodeløgensø
 — 52, — 5-6: Hedenstak. | Lad Sigurd] = B; A: Hedenstak.

For, da Knud Mægtige var mere verdslig,
 Var ei et saadant Oprør ham imod;
 Men, Biørn! fra den Dag af, han sad ved Havet,
 For at ydmyge sine Emigrere,
 Og bød detø Bolge standse ved sin Fod;
 Fra den Dag af, han hængte Kronen selv
 Paa den Korsfæstede, da hader Knud
 Saa stærkt som Olaf Hedningernes Seir.
 Lad Sigurd

- —, — 23: Jeg sikkert, du vil ei foragte] = B; A: Jeg dog, du vil ei grumt foragte
 — —, — 27, og Side 55, Linie 16: Danemark] = B; A: Dannemark
 — 54, — 13: Barerne] = B; A: Barene
 — 58, — 11: De tage Tingen paa den rette Maade] = B; A: De har forstaaet uret — men dog ret

- Side 59, Linie 23: Jagt blot for at see ham] = B; A: Jagt, for ham at see
- 62, — 2: med en Harpe] A, B og C: med Harpe
- 65, — 1: fun jeg slaaer] = B; A: jeg slaaer fun
- —, — 2: i Stand at slaae paa mig] = B; A: istand til at slaae mig
- 70, — 26: doe, for de skionne] = Digterens tydske Oversættelse af Stykket i Adam Oehls Werke, VI, 1839: sterben, noch ihrer unbewußt; A, B og C: doe for de skionne
- 72, — 2-3: saafremt J meer ei agte | Gudinden Saga] = B; A: saafremt ei agtes meer | Eldgamle Saga
- 76, — 25: Hestehaar] = B; A: Purpurhaar
- 87, — 30-31: er det, | Hvormed sig Menneſket be-
drager selv] = B; A: er der, | Hvor Menneſket be-
drager først sig selv
- 88, — 4: der] = B; A: som
- 91, — 12: Slummer!] = C; A: Slummer,
- —, — 15: Norges] = B; A: diſſe
- 94, — 25: vakte] = C; A: vaagned
- 95, — 29: det vil nu viſe sig] = B; A: det ſkal vi
nu erfare
- 96, — 2: ei kæmpe mod dig] = B; A: ei ſlaaes
med dig
- 100, — 12, 13, 16, 17, 24, 26 og 29; Side 101, Linie
1, 4 og 8: Rognvald] = Personlisten i alle Ud-
gaverne; A, B og C: Rognvold
- 101, — 4: Olaf] = B; A: han
- —, — 6: Hovdinger] = B; A: Hofdinger
- 103, — 4: Den] = den tydske Oversættelse; A,
B og C: Det
- —, — 12: en god og prægtig Glavind] = B (over-

eensstemmende med Digterens constante, skjøndt mindre rigtige Sprogbrug); A: et godt og prægtigt Glavind

- Side 103, Linie 16: ædel] = B; A: deilig
- 106, — 30: Høvdinger] A, B og C: Høfdinger (smlg. Var. til Side 101, Linie 6; samt Side 107, Linie 16, og flere Steder)
- 108, — 23: Maaskee du lever end ved fremmed] = B; A: Dit Rygte lever ved en fremmed
- —, — 24: Som] = B; A: En
- —, — 26: Ja, Christendommen er ei længer fremmed] = B; A: Nei! da er Christendommen meer ei fremmed
- 113, — 1: mig det] = B; A: mig dem
- —, — 9: Gre] = B; A: Fryd
- —, — 11-13: bort — blot af Forsænglighed, | For at i Skialdesangen siden efter | Han] = B; A: bort; — vel af Forsænglighed | Desuden til; for at i Skaldesangen | Han
- 116, — 10: det veed I ei] = C; A: det I veed ei
- 119, — 5: Sigurdson] = C; A: Sigurdson
- 121, — 32: faaer] = B; A: fik
- 127, — 25: bælmørk] = B; A: mørk
- 128, — 3, og Side 129, Linie 12: Finn.] A, B og C: Finn Lille.
- —, — 12: Finn] = B; A: Finn Lille
- 129, — 25: hvad er det] = B; A: hvad er dog det
- —, — 27: Selvbedrag] = B; A: Bedrag
- 130, — 28: spage] = B; A: dumme
- 132, — 13: dog] = B; A: men

Side 135: **Knud den Store** er forfattet i Sommeren 1838 paa Frederiksberg Slot (see Oehls Erindringer, IV, 1851, Side 154-155), og udkom første Gang trykt (A) i April 1839, baade særskilt og som første Hefte af Tragødier, X, [1839-]1843. Anden Gang (B) udgav Digteren dette Stykke i Tragødier, IV, 1842, og tredje Gang (C) i Tragødier, IV, 1849. Stoffet havde han allerede tidligt behandlet i sin Romance **Knud den Store**, første Gang trykt i Adam Oehls Poetiske Skrifter, I, 1805, Side 165-169.

Bemærkninger til Knud den Store:

Side 143, Linie 22-23: **Mø! din Aft jeg haaber at for-
tiene] Ast** (Islandsk), Kjærlighed.

— 158, — 12: **Lavard, Kong Knud!]** Lavard er: Herre! min Herre! (smlg. Trag. Dram., IV, Side 173, Linie 16).

— —, — 17: **en Kæmpe, som en Bade Rise]** Vade Rise var Velents Fader; see Velents Saga, oversat af Oehl. i Skand. Lit. Selsk. Skr. 1809, Side 355-403, forkortet indført i Eventyr af forskiellige Digtere; sammendragne og oversatte, med Bemærkninger, af Adam Oehl, I, 1816, Side 287-319.

— 252, — 19-24: **I Sandhed! hver en Christen burde
vide, osv.] Disse sex Vers ere tagne af Romancen.**

Nærværende Udgaves Afvigelser fra Originalen:

Side 136, Linie 5: **Æstrid]** A, B og C: **Æstrith** (smlg. Side 200, Linie 9, Side 201, Linie 6, og hvor Navnet fremdeles forekommer)

— 159, — 29: **Sagu udi]** = B; A: **Sagar i**

- Side 163, Linie 5: dig for stor] = C; A: dig stor
 — 169, — 3: alt for] A, B og C: al for
 — 177, — 16: Lovenå] = B; A: Kongens
 — 178, — 11: I hele England] = B; A: I Eng-
 land alt
 — —, — 13: det Svaghed] = B; A: det en Svaghed
 — —, — 22: Gierne tilstaaer jeg] = B; A: Gierne
 jeg tilstaaer
 — 181, — 2: prægtig] = C; A: prægtigt
 — 182, — 4: bruser] = B; A: ruser
 — 183, — 17: maa] = B; A: bør
 — 188, — 2: kun en ringe] = B; A: kun ringe
 — —, — 2-3: Somand, Herre! | Jeg] = C; A: Sø-
 mand, | Jeg
 — —, — 19: heised] = B; A: hidset
 — —, — 28: forplumret] = B; A: forplumpet
 — 191, — 16: kun] = B; A: sælt
 — 192, — 17: Sundheds[saft] = B; A: Sundheds-
 kraft
 — 193, — 14: hellig] = C; A: hellige
 — 196, — 24, 25 og 32; Side 197, Linie 7, 10 og 23;
 Side 199, Linie 4 og 8: Skiald] = B; A: Skald
 — 197, — 28: En] = B; A: Een
 — 202, — 19: bliver den først bitter] = B; A: blier
 den mere bitter
 — 205, — 16: Dronningen til at] = C; A: Dronningen at
 — 207, — 25: bære Loftet, maa du ikke knække] = C;
 A: bære Bygningen, maa du ei knække
 — 208, — 6: han knæler for] = B; A: han synker i et
 Knæ for
 — —, — 11: Estrid sagte] = B; A: Estrid (siger
 først sagte

- Side 210, Linie 7: [Endnu som Chordreng] = B; A: Fast som en Chordreng
- 211, — 20: hilst dig end] = B; A: hilst paa dig endnu
- 214, — 3: ligger paaflædt og] = C; A: ligger i Morgenbragt og
- 215, — 16: vendte] A, B og C: vende
- —, — 25: Spidsfindige] = B; A: Spidsfindigt
- 216, — 21: paa Kne] = C; A: paa et Kne
- —, — 29: min korte Vej] = B; A: mit korte Liv
- 218, — 24: Gudsfrygtighed] = C; A: Gudsfrygtighed
- 221, — 3: og mere gamle] = B; A: og meer de gamle
- 226, — 12: du ham indbilde dig] = B; A: du dig af ham indbilde
- —, — 22: Ewig] = B; A: Ligt
- 229, — 10-12: fiært. | Gaaer. | Knud] A, B og C: fiært. | Knud
- 232, — 2: Har eens Betydning for Alfaders Throne] = B; A: Bli'er samme Ting dog, i forskiellig Tone
- —, — 17: Og] = B; A: Ja
- 234, — 5-6: ham, som Disciplene saae Manden: | J] = B; A: ham, — som Disciplene, — saae Manden | J
- 239, — 13: digted hver] = B; A: digtet har
- 240, — 16: det] = B; A: den
- 247, — 17: Har han] = C; A: Han har
- —, — 26: det er] = B; A: der er
- 248, — 7: det] = C; A: han
- —, — 9: Du] = C; A: Han
- 249, — 4: jeg fun den nøgne Torn] = B; A: jeg nøgne Tornefrøne

- Side 249, Linie 7: endnu] = B; A: aldeles
 — —, — 9: [Et] = B; A: Et
 — —, — 11: ved] = B; A: med
 — 252, — 14: min] = B; A: mit
 — 253, — 3: herske] = B; A: hersker
 — —, — 22: Himlen — da gienfandt] = B; A:
 Himlen, Emma! fandt

Side 255: **Dina** er forfattet i den første Halvdeel af Aaret 1841 (see Oehls Erindr. IV, 1851, Side 160), og udkom første Gang trykt (A) i December 1842, 123 Sider foruden Titelbladet, baade særskilt og som første Hefte af Tragødier, IX, [1842-]1844 (Godtkjøbsudgaven). Anden Gang (B) udgav Digteren dette Stykke i Mai 1843, 169 Sider foruden Titelbladet, baade særskilt og som andet Hefte af Tragødier, X (den brede Udgave); og tredie Gang (C) i Tragødier, VIII, 1849 (Pragtudgaven).

Oehls Erindr., IV, Side 172-173:

Før jeg reiste til Norge [Juni 1843], blev Dina opført [første Gang den 27de October 1842], og gjorde megen Lykke, især ved Fru Heibergs fortræffelige Spil. Stykket blev meget roest; nu holdt Dadlerne sig til, „at jeg havde forvansket Historien, at jeg havde tegnet Ulfeld for slet, og Dina for god; at hun var en lav Forbryderske“. Men Alt, hvad der kan siges til Ulfelds Roes, har jeg ladet ham beholde i Stykket; jeg har kun ogsaa tegnet ham med hans Skyggesider. At jeg har fordærvet Historien ved at idealisere Dina, kan kun Taabeligheden forekaste mig. Dina er slet ingen historisk Person. Hendes Optræden er en Privat-

anecdote i Ulfelds Liv; hvis den har givet mig Anledning, og det er lykket mig at faa en Diamant ud af en grov Flintesten, saa er det en Binding for Poesien, og intet Tab for Historien. Den strenge historiske Sandhed vilde i de fleste Gmner giøre Digterfionheden umulig. Hakon Jarl slagtede i Birkeligheden sin Son uden Kiærlighed; han stulste sig, før han blev myrdet af Karler, under en Svinesli. Valnastofe skod Harald Blaataud bagfra i Skoven, hvor han sad i en vist Grinde. Hagbarth sneg sig efter Kæmpesvilen i Signes Jomfrubuur, og laae hos hende, da han blev greben. Har jeg ogsaa forvansket Historien her? Sophocles sagde til Euripides: „Du tegner dine Helte, som de ere; jeg, som de burde være“. „Men“, vil man sige, „du har beskylدت Ulfeld for et Enigmord.“ Det har jeg ikke gjort. Dina beskylدte ham derfor; endnu, da hun gif til Retterstedet, stævuede hun ham for Guds Domstol, og den hele Sag blev — en evig Hemmelighed. Dette var Digteren nok. Jeg har modereret dette Motiv, der blev Drivehiulet i min Digtning, saa meget som muligt. Det kommer kun som et Indfald af Ulfelds ophidsede Blod, men gribes af den tragiske Nemesis. Et saadant muligt Indfald ligger ikke uden for Ulfelds Character: han var herskesyg, hevngierrig, med alle glimrende, store Egenskaber; og uagtet Humaniteten bød at nedrive hans Skamstotte, vil dog selv historisk Sandhed aldrig negte, at for stor Uergierighed og Stoltthed, og Mangel af Hoimod og ægte Dyd drev ham til at blive Landsforræder.

Nærværende Udgaves Afvigelser fra Originalen:

- Side 256, Linie 1: *Personerne*] = B; mangler i A.
- 262, — 25: *funden*] = B; A: *fundet*
- 263, — 16: *Glav'cembal*] A, B og C: *Glavcinbal*
- 268, — 9: *En Tiener*] = C; A: *Tieneren*
- —, — 27: *Hofmarsken*, og sætter en *Stol* til ham.]
= C; A: *Hofmarsken*.
- 273, — 28: *Bæsentlige*] = B; A: *Bæsenlige*
- 279, — 18: *Medici*] A, B og C: *Medici's*
- 280, — 9: *i et saadant*] = C; A: *i saadant*
- 282, — 23: *overgaae*] = B; A: *overgaaer*
- 298, — 31: *venlig og undseelig*] = B; A: *ventigt men undseelig*
- 314, — 5: *Palads, en gammel*] A, B og C: *Pallads, gammel*
- 321, — 20 og 23: *Rigshofmester*] = C; A: *Rigshovmester*
- 322, — 23: *vansmægtende*] = B; A: *vansmægtige*
- 335, — 18: *Pladsen vige*] = C; A: *vige Pladsen*
- 341, — 7: *offentligt*] = B; A: *offenligt*
- 348, — 20: *Haandfæstninger*] = B; A: *Haandfæstningen*
- 349, — 11: *Hufommelse*] = B; A: *Hufommelsen*
- 356, — 22: *Palmer*] = C; A: *Palmen*
- 370, — 15: *Vinteriis*] = C; A: *Vintersiis*
- 371, — 4: *med en Mafse*] A, B og C: *med Mafse*
- 373, — 24-25: *Baaden — Bagten flygte maa' med hende — | Hvor*] = C (*Baaden; Bagten ... hende, | Hvor*); A og B: *Baaden; den maa flygte selv med hende, | Hvor*
- 375, — 9: *Manders*] = C; A: *Manderns*
- 377, — 19: *mit*] = C; A: *mig*

- III. Dramatiske Digte: Syngespil, Lystspil og Skuespil, samt Forspil, Prologer og Epiloger. 6 Bind. Bogladepris 5 Rdl; **nedsat Pris 4 Kr.**
- IV. Episke Digte: Eventyr, Fortællinger, Noveller og Roman. 4 Bind. Bogladepris 4 Rdl; **nedsat Pris 3 Kr.**
- V. Dramatiske Digte: Tragiske Dramaer. 10 Bind. Bogladepris 8 Rdl 64 β ; **nedsat Pris 10 Kr.**
- VI. Dramatiske Digte: Romantiske Dramaer (St. Hansaften-Spil, Aladdin, Fiskeren). 2 Bind. Bogladepris 1 Rdl 64 β ; **nedsat Pris 2 Kr.**
- VII. Erindringer. Bogladepris 2 Rdl 24 β ; **nedsat Pris 3 Kr.**

Alle 7 Afdelinger (33 Bind), der tidligere kostede 29 Rdl 24 β , ere saaledes nedsatte til omtrent det halve, nemlig **30 Kr.**, hvilken er den ualmindelig billige Pris af **4 Ore** pr. Ark.

For yderligere at lette Anskaffelsen af dette Værk vil der samtidig blive aabnet en ny Subskription, hvorved der hydes Publikum en nem Leilighed til efterhaanden at anskaffe denne fortrinlige og prisbillige Udgave. Hver 3die Uge udkommer en Levering (indeholdende et Bind) til Pris **1 Kr.**; de sidste 3 Leveringer leveres Subskribenterne

gratis.

Subskription modtages i de fleste Boglader i Danmark Norge og Sverrig, samt hos Selskabets Hovedkommissionær Rudolph Klein, Lille Røbmagergade Nr. 56 (efter Juli 1875: Pilestræde Nr. 40).

Kjøbenhavn, i Januar 1875.

Selskabet til Udgivelse af Oehlenschlägers Skrifter.

1875.

Tryft hos S. P. Schults.

